DEMOSTHENIS

DE CORONA ORATIO

IN VSVM SCHOLARVM

EDIDIT

IVSTVS HERMANNVS LIPSIVS.

BG

LIPSIAE
IN AEDIBVS B. G. TEVBNERI.
MDCCCLXXVI.

LIPSIAE: TYPIS B. G. TEUBNERI.

EX M. TVLLI CICERONIS

DE OPTIMO GENERE ORATORVM LIBELLO EXCERPTA.

Adgrediamur iam, quod suscepimus, si prius exposuerimus, quae causa in iudicium deducta sit. Cum esset lex Athenis, ne quis populi scitum faceret, ut quisquam corona donaretur in magistratu prius quam rationes rettulisset, et altera lex eos, qui a populo donarentur, in contione donari debere, qui a senatu, in senatu, Demosthenes curator muris reficiendis fuit eosque refecit pecunia sua. De hoc igitur Ctesiphon scitum fecit nullis ab illo rationibus relatis, ut corona aurea donaretur eaque do- 19

3 Aeschines in Ctes. 11 κατιδὼν δέ τις ταῦτα νομοθέτης τίθηςι νόμον καὶ μάλα καλῶς ἔχοντα, τὸν διαρρήδην ἀπαγορεύοντα τοὺς ὑπευθύνους μὴ cτεφανοῦν. | 5 Aesch. 32 ὁ γὰρ νόμος διαρρήδην κελεύει, ἐὰν μέν τινα cτεφανοῖ ἡ βουλή, ἐν τῷ βουλευτηρίῳ ἀνακηρύττεcθαι, ἐὰν δ' ὁ δῆμος, ἐν τῇ ἐκκληcίᾳ, ἄλλοθι δὲ μηδαμοῦ. καί μοι λέγε τὸν νόμον. | 6 Aesch. 27 ἐπὶ γὰρ Χαιρώνδου ἄρχοντος μηνὸς θαργηλιῶνος δευτέρᾳ φθίνοντος ἐκκληcίας οὔcης ἔγραψε ψήφιcμα Δημοcθένης ἀγορὰν ποιῆcαι τῶν φυλῶν cκιροφοριῶνος δευτέρᾳ ἱcταμένου καὶ τρίτῃ, καὶ ἐπέταξεν ἐν τῷ ψηφίcματι ἑκάcτῃ τῶν φυλῶν ἑλέcθαι τοὺς ἐπιμεληcομένους τῶν ἔργων καὶ ταμίας. 31 ἡ δὲ Πανδιονὶς φυλὴ ἄρχοντα καὶ τειχοποιὸν ἀπέδειξε Δημοcθένην, ὃς ἐκ τῆς διοικήcεως εἰς ταῦτ' ἔχει μικροῦ δεῖν δέκα τάλαντα. | 7 Aesch. 17 λέξει γὰρ οὗτος· 'τειχοποιός εἰμι· ὁμολογῶ· ἀλλ' ἐπιδέδωκα τῇ πόλει μνᾶς ἑκατὸν καὶ τοὔργον μεῖζον ἐξείργαcται.' (Plut.) vit. dec. orat. p. 845 F μετὰ δὲ ταῦτα πρὸς τὴν ἐπιcκευὴν τῆς πόλεως τῇ ἐπιμελείᾳ προcελθὼν καὶ τῶν τειχῶν ἐπιμελητὴς χειροτονηθεὶς ἀπὸ τῆς ἰδίας οὐcίας εἰcήνεγκε τὸ ἀναλωθὲν ἀργύριον μνᾶς ἑκατόν· ἐπέδωκε δὲ καὶ θεωροῖς μυρίας. Decr. Democh. ib. p. 851 A καὶ εἰς τὴν τειχοποιίαν ἀνάλωcε χειροτονηθεὶς ὑπὸ τοῦ δήμου ἐπιδόντος αὐτοῦ τρία τάλαντα καὶ ἃς ἐπέδωκε δύο τάφρους περὶ τὸν Πειραιᾶ ταφρεύcας. | 8 Aesch. 24 ὅτι δ' ὄντως ἦν ὑπεύθυνος ὁ Δημοcθένης, ὅθ' οὗτος εἰcήνεγκε τὸ ψήφιcμα, ἄρχων μὲν τὴν ἐπὶ τῷ θεωρικῷ ἀρχήν, ἄρχων δὲ τὴν τῶν τειχοποιῶν, οὐδετέρας δέ πω τῶν ἀρχῶν τούτων λόγον ὑμῖν οὐδ' εὐθύνας δεδωκώς, ταῦτ' ἤδη πειράcομαι ὑμᾶς διδάcκειν ἐκ τῶν δημοcίων γραμμάτων. | 9 u. ad Dem. § 118.

natio fieret in theatro populo conuocato, qui locus non
est contionis legitimae, atque ita praedicaretur 'eum do-
nari uirtutis ergo beneuolentiaeque, quam is erga popu-
20 lum Atheniensem haberet.' Hunc igitur [Ctesiphontem]
in iudicium adduxit Aeschines, quod contra leges scripsis-
set, ut et rationibus non relatis corona donaretur, et ut
in theatro, et quod de uirtute eius et beneuolentia falsa
scripsisset, quoniam Demosthenes nec uir bonus esset nec
bene meritus de ciuitate. Causa ipsa abhorret illa qui-
dem a formula consuetudinis nostrae, sed est magna.
Habet enim et legum interpretationem satis acutam in
utramque partem et meritorum in rempublicam conten-
21 tionem sane grauem. Itaque causa fuit Aeschini, cum
ipse a Demosthene esset capitis accusatus, quod legationem
ementitus esset, ut ulciscendi inimici causa nomine Cte-
siphontis iudicium fieret de factis famaque Demostheni.
Non enim tam multa dixit de rationibus non relatis, quam
de eo, quod ciuis improbus ut optimus laudatus esset.
22 Hanc multam Aeschines a Ctesiphonte petiuit quadriennio

5 Aesch. 9 περὶ μὲν οὖν τῆς ὅλης κατηγορίας μετρίως μοι ἐλπίζω προειρῆσθαι· περὶ δ᾽ αὐτῶν τῶν νόμων οἳ κεῖνται περὶ τῶν ὑπευθύνων, παρ᾽ οὓς τὸ ψήφισμα τοῦτο τυγχάνει γεγραφὼς Κτησιφῶν, διὰ βραχέων εἰπεῖν βούλομαι. | 6 Aesch. 32 ὡς τοίνυν καὶ τὴν ἀνάρρησιν τοῦ στεφάνου παρανόμως ἐν τῷ ψηφίσματι κελεύει γίγνεσθαι, καὶ τοῦθ᾽ ὑμᾶς διδάξω. | 7 Aesch. 49 ἔστι δ᾽ ὑπόλοιπόν μοι μέρος τῆς κατηγορίας, ἐφ᾽ ᾧ μάλιστα σπουδάζω· τοῦτο δ᾽ ἔστιν ἡ πρόφασις δι᾽ ἣν αὐτὸν ἀξιοῖ στεφανοῦσθαι. λέγει γὰρ οὕτως κτλ. 50 ἁπλοῦς δὴ παντάπασιν ὁ μετὰ ταῦθ᾽ ἡμῖν λόγος γίγνεται καὶ ὑμῖν ἀκούσασι κρῖναι εὐμαθής· δεῖ γὰρ δή που τὸν μὲν κατηγοροῦντα ἐμὲ τοῦθ᾽ ὑμῖν ἐπιδεικνύναι, ὡς εἰσὶν οἱ κατὰ Δημοσθένους ἔπαινοι ψευδεῖς καὶ ὡς οὔτ᾽ ἤρξατο λέγειν τὰ βέλτιστα οὔτε νῦν διατελεῖ πράττων τὰ συμφέροντα τῷ δήμῳ. κἂν τοῦτ᾽ ἐπιδείξω, δικαίως δή που τὴν γραφὴν ἁλώσεται Κτησιφῶν· ἅπαντες γὰρ ἀπαγορεύουσιν οἱ νόμοι μηδένα ψευδῆ γράμματα ἐγγράφειν ἐν τοῖς δημοσίοις ψηφίσμασι. | 13 (Plut.) p. 840 B ἐπρέσβευσεν ἄλλας τε πρεσβείας πολλὰς καὶ πρὸς Φίλιππον ὑπὲρ τῆς εἰρήνης, ἐφ᾽ ᾗ κατηγορηθεὶς ὑπὸ Δημοσθένους ἀνῃρημένου τοῦ Φωκέων ἔθνους — συνειπόντος αὐτῷ Εὐβούλου — δημαγωγοῦντος τριάκοντα ψήφοις ἀπέφυγεν. | 19 Aesch. 219 ἀπηνέχθη γὰρ ἡ κατὰ τοῦδε τοῦ ψηφίσματος γραφή, ἣν οὐχ ὑπὲρ τῆς πόλεως ἀλλ᾽ ὑπὲρ τῆς εἰς Ἀλέξανδρον ἐνδείξεώς με φὴς ἀπενεγκεῖν, ἔτι Φιλίππου ζῶντος πρὶν Ἀλέξανδρον εἰς τὴν ἀρχὴν καταστῆναι. Plut. Dem. 24 εἰσήχθη δὲ τότε (τοῦ Ἄγιδος πεσόντος) καὶ ἡ περὶ τοῦ στεφάνου γραφὴ κατὰ Κτησιφῶντος γραφεῖσα μὲν ἐπὶ Χαιρώνδου ἄρχοντος μικρὸν ἐπάνω τῶν Χαιρωνικῶν, κριθεῖσα δ᾽ ὕστερον ἔτεσι δέκα ἐπ᾽ Ἀριστοφῶντος, γενομένη δ᾽ ὡς οὐδεμία τῶν δημοσίων περιβόητος διά τε τὴν δόξαν τῶν λεγόντων καὶ τὴν τῶν δικαζόντων εὐγένειαν,

ante Philippi Macedonis mortem: sed iudicium factum est aliquot annis post Alexandro iam Asiam tenente: ad quod iudicium concursus dicitur e tota Graecia factus esse. Quid enim tam aut uisendum aut audiendum fuit, quam summorum oratorum in grauissima causa adcurata et inimicitiis incensa contentio?

οἳ τοῖς ἐλαύνουσι τὸν Δημοσθένην τότε πλεῖστον δυναμένοις καὶ μακεδονίζουσιν οὐ προήκαντο τὴν κατ' αὐτοῦ ψῆφον, ἀλλ' οὕτω λαμπρῶς ἀπέλυσαν, ὥστε τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων Αἰσχίνην μὴ μεταλαβεῖν. ἐκεῖνος μὲν οὖν εὐθὺς ἐκ τῆς πόλεως ᾤχετ' ἀπιὼν καὶ περὶ Ῥόδον καὶ Ἰωνίαν σοφιστεύων κατεβίωσε. | 1 Dionys. Hal. ad Amm. I 12 p. 746, 5 οὗτος γὰρ (ὁ περὶ τοῦ στεφάνου ἀγὼν) μόνος εἰς δικαστήριον εἰσελήλυθε μετὰ τὸν πόλεμον ἐπ' Ἀριστοφῶντος ἄρχοντος ὀγδόῳ μὲν ἐνιαυτῷ μετὰ τὴν ἐν Χαιρωνείᾳ μάχην, ἕκτῳ δὲ μετὰ τὴν Φιλίππου τελευτήν, καθ' ὃν χρόνον Ἀλέξανδρος τὴν ἐν Ἀρβήλοις ἐνίκα μάχην. (Plut.) uit. dec. orat. p. 840 C χρόνῳ δ' ὕστερον Φιλίππου μὲν τετελευτηκότος, Ἀλεξάνδρου δὲ διαβαίνοντος εἰς τὴν Ἀσίαν, ἐγράψατο Κτησιφῶντα παρανόμων ἐπὶ ταῖς Δημοσθένους τιμαῖς, οὐ μεταλαβὼν δὲ τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων ἔφυγεν εἰς τὴν Ῥόδον, χιλίας δραχμὰς ὑπὲρ τῆς ἥττης οὐ βουληθεὶς καταθέσθαι. οἱ δὲ ἀτιμίας αὐτῷ προστιμηθῆναι λέγουσιν οὐ θέλοντι ἐξελθεῖν τῆς πόλεως, καὶ ἐλθεῖν εἰς Ἔφεσον ὡς Ἀλέξανδρον. τοῦ δὲ τελευτήσαντος ταραχῆς οὔσης ἀπάρας εἰς τὴν Ῥόδον ἐνταῦθα σχολὴν καταστησάμενος ἐδίδασκεν. ἀνέγνω τε τοῖς Ῥοδίοις τὸν κατὰ Κτησιφῶντος λόγον ἐπιδεικνύμενος· θαυμαζόντων δὲ πάντων εἰ ταῦτα εἰπὼν ἡττήθη, ‘οὐκ ἄν’ ἔφη ‘ἐθαυμάζετε, Ῥόδιοι, εἰ πρὸς ταῦτα Δημοσθένους λέγοντος ἠκούσατε’. | 2 Aesch. 56 ὁρῶ δ' οὐκ ὀλίγους παρόντας, ἀλλ' ὅσους οὐδεὶς πώποτε μέμνηται πρὸς ἀγῶνα δημόσιον παραγενομένους.

CODICES.

Σ Parisinus 2934 membranaceus saeculi decimi, post Bekkerum et Duebnerum adcuratissime a Voemelio conlatus.

Λ Laurentianus 136, olim pl. LVI, 9 n. 49, bombycinus saeculi tertii decimi, a Rehdantzio in usum Voemelii conlatus.

A^2 olim Augustanus, nunc Monacensis 441 chartaceus saeculi quinti decimi, a Reiskio conlatus.

A^1 olim Augustanus, nunc Monacensis 485 membranaceus saeculi undecimi, post Reiskium et Dindorfium a me conlatus.

B Monacensis 85 (Bauaricus) bombycinus saeculi tertii decimi, post Reiskium et Dindorfium a me conlatus.

ϛ reliquorum codicum duo uel plures.

ω codices uel omnes uel ubi hanc notam praecedit discrepans unius nonnullorumue testimonium, reliqui omnes.

EDITIONES.

R Reiskii oratorum Graecorum uol. I Lips. 1770.

b^1 Bekkeri Aeschinis et Demosthenis orat. de cor. Halis 1815.

B eiusdem oratorum Atticorum uol. IIII (Oxon. 1823) Berol. 1824.

d Dindorfii Dem. orat. uol. I Lips. 1825.

T Baiteri et Sauppii oratorum Atticorum fasc. 4 Tur. 1841.

v Voemelii Dem. opera Paris. 1843.

D Dindorfii Dem. uol. I Oxon. 1846, a quo exemplo si quando differt

d^3 eiusdem editio Lipsiensis tertia a. 1855.

W Westermanni Dem. orat. sel. uol. II Lips. 1850, rep. a. 1855. 1860. 1868.

b Bekkeri Dem. orat. uol. I Lips. 1854.

K Koechlyi Lips. (apud Engelmannum) 1857.

V Voemelii Dem. orat. contra Aeschinem Lips. 1862.

Scripturae a me receptae, quae plerumque est codicis Σ, adposita est nota eius, qui primus eam secutus est. Ei lectioni quae uel sola uel inter plures postrema opponitur, olim uulgata fuit: quam si qui etiam post illam inuentam tuebantur, eorum quoque nota subicitur, si primus Reiskius induxit, R addito id indicatur.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ
Ὁ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΥ.

Πρῶτον μέν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῖς θεοῖς εὔχομαι πᾶσι
καὶ πάσαις, ὅσην εὔνοιαν ἔχων ἐγὼ διατελῶ τῇ τε πόλει καὶ
226 πᾶσιν ὑμῖν, τοσαύτην | ὑπάρξαι μοι παρ' ὑμῶν εἰς τουτονὶ
τὸν ἀγῶνα, ἔπειθ' ὅπερ ἐστὶ μάλισθ' ὑπὲρ ὑμῶν καὶ τῆς
ὑμετέρας εὐσεβείας τε καὶ δόξης, τοῦτο παραστῆσαι τοὺς
θεοὺς ὑμῖν, μὴ τὸν ἀντίδικον σύμβουλον ποιήσασθαι περὶ
τοῦ πῶς ἀκούειν ὑμᾶς ἐμοῦ δεῖ (σχέτλιον γὰρ ἂν εἴη τοῦτό
γε), ἀλλὰ τοὺς νόμους καὶ τὸν ὅρκον, ἐν ᾧ πρὸς ἅπασι 2
τοῖς ἄλλοις δικαίοις καὶ τοῦτο γέγραπται, τὸ ὁμοίως ἀμ-
φοῖν ἀκροάσασθαι. τοῦτο δ' ἐστὶν οὐ μόνον τὸ μὴ προ-

8 ἀκροάσασθαι Σ B ἀκροάσεσθαι Spengelius mus. Rhen. II (a. 1828) p. 390 Baiterus ad Lycurg. p. 128 Reuterus quaest. in Dem. or. de cor. p. III. ἀκροᾶσθαι ω

4 Aesch. in Ctesiph. 202 ἐὰν δ' ὑπερπηδήσας (Κτησιφῶν) τὴν δικαίαν ἀπολογίαν Δημοσθένην παρακαλῇ, μάλιστα μὲν μὴ προσδέχεσθε [κακοῦργον ἄνθρωπον οἰόμενον ῥήμασι τοὺς νόμους ἀναιρήσειν] μηδ' ἐν ἀρετῇ τοῦθ' ὑμῶν μηδεὶς καταλογιζέσθω, ὃς ἂν ἐπανερομένου Κτησιφῶντος εἰ καλέσῃ Δημοσθένην, πρῶτος ἀναβοήσῃ 'κάλει, κάλει'. ἐπὶ σαυτὸν καλεῖς, ἐπὶ τοὺς νόμους καλεῖς, ἐπὶ τὴν δημοκρατίαν καλεῖς. ἂν δ' ἄρ' ὑμῖν δόξῃ ἀκούειν, ἀξιώσατε τὸν Δημοσθένην τὸν αὐτὸν τρόπον ἀπολογεῖσθαι, ὅνπερ κἀγὼ κατηγόρηκα. 205 οὕτω δὴ καὶ τὸν Δημοσθένην ἀξιώσατε ἀπολογεῖσθαι πρὸς τὸν τῶν ὑπευθύνων νόμον πρῶτον καὶ τὸν περὶ τῶν κηρυγμάτων δεύτερον, τρίτον δὲ τὸ μέγιστον λέγω, ὡς οὐδ' ἄξιός ἐστι τῆς δωρεᾶς. ἐὰν δ' ὑμῶν δέηται συγχωρῆσαι αὐτῷ περὶ τῆς τάξεως τοῦ λόγου κατεπαγγελλόμενος, ὡς ἐπὶ τῇ τελευτῇ τῆς ἀπολογίας λύσει τὸ παράνομον, μὴ συγχωρεῖτε μηδ' ἀγνοεῖτε ὅτι πάλαισμα τοῦτ' ἐστὶ δικαστηρίου· οὐ γὰρ εἰσαῦθίς ποτε βούλεται πρὸς τὸ παράνομον ἀπολογεῖσθαι, ἀλλ' οὐδὲν ἔχων δίκαιον εἰπεῖν ἑτέρων παρεμβολῇ πραγμάτων εἰς λήθην ὑμᾶς βούλεται τῆς κατηγορίας ἐμβαλεῖν. (206) ὥσπερ οὖν ἐν τοῖς γυμνικοῖς ἀγῶσιν ὁρᾶτε τοὺς πύκτας περὶ τῆς στάσεως ἀλλήλοις διαγωνιζομένους, οὕτω καὶ ὑμεῖς ὅλην τὴν ἡμέραν ὑπὲρ τῆς πόλεως περὶ τῆς τάξεως αὐτῷ τοῦ λόγου μάχεσθε καὶ μὴ ἐᾶτε αὐτὸν ἔξω τοῦ παρανόμου περιίστασθαι, ἀλλ' ἐγκαθήμενοι καὶ ἐνεδρεύοντες ἐν τῇ ἀκροάσει εἰσελαύνετε αὐτὸν εἰς τοὺς τοῦ πράγματος λόγους καὶ τὰς ἐκτροπὰς αὐτοῦ τῶν λόγων ἐπιτηρεῖτε.

κατεγνωκέναι μηδέν, οὐδὲ τὸ τὴν εὔνοιαν ἴcην ἀποδοῦναι, ἀλλὰ καὶ τὸ τῇ τάξει καὶ τῇ ἀπολογίᾳ, ὡς βεβούληται καὶ προῄρηται τῶν ἀγωνιζομένων ἕκαστος, οὕτως ἐᾶcαι χρήcαcθαι.

3 Πολλὰ μὲν οὖν ἔγωγ' ἐλαττοῦμαι κατὰ τουτονὶ τὸν ἀγῶνα Αἰcχίνου, δύο δ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ μεγάλα, ἓν μὲν ὅτι οὐ περὶ τῶν ἴcων ἀγωνίζομαι· οὐ γάρ ἐcτιν ἴcον νῦν ἐμοὶ τῆc παρ' ὑμῶν εὐνοίαc διαμαρτεῖν καὶ τούτῳ μὴ ἑλεῖν τὴν γραφήν, ἀλλ' ἐμοὶ μὲν — οὐ βούλομαι δυcχερὲc εἰπεῖν οὐδὲν ἀρχόμενοc τοῦ λόγου, οὗτοc δ' ἐκ περιουcίαc μου κατηγορεῖ. ἕτερον δ', ὃ φύcει πᾶcιν ἀνθρώποιc ὑπάρχει, τῶν μὲν λοιδοριῶν καὶ τῶν κατηγοριῶν
4 ἀκούειν ἡδέωc, τοῖc ἐπαινοῦcι δ' αὐτοὺc ἄχθεcθαι· τούτων τοίνυν ὃ μέν ἐcτι πρὸc ἡδονήν, τούτῳ δέδοται, ὃ δὲ πᾶcιν ὡc ἔποc εἰπεῖν ἐνοχλεῖ, λοιπὸν ἐμοί. κἂν μὲν εὐλαβούμενοc τοῦτο μὴ λέγω τὰ πεπραγμένα ἐμαυτῷ, οὐκ ἔχειν ἀπολύcαcθαι τὰ κατηγορημένα δόξω οὐδ' ἐφ' οἷc ἀξιῶ τιμᾶcθαι δεικνύναι· ἐὰν δ' ἐφ' ἃ καὶ πεποίηκα καὶ πεπολίτευμαι βαδίζω, πολλάκιc λέγειν ἀναγκαcθήcομαι περὶ ἐμαυτοῦ. | πειράcομαι μὲν οὖν ὡc μετριώτατα τοῦτο ποιεῖν· ὅ 227
τι δ' ἂν τὸ πρᾶγμα αὐτὸ ἀναγκάζῃ, τούτου τὴν αἰτίαν οὗτόc ἐcτι δίκαιοc ἔχειν ὁ τοιοῦτον ἀγῶνα ἐνcτηcάμενοc.

9 μηδενὸc μηδέν Reiskius | 10 ἴcην ΣΛ pr. A² T ἴcην ἀμφοτέροιc ω vD | τὸ καί ΣΛ pr. A² V τό del. Westermannus | τὸ τῇ τάξει ὥcπερ ἐν τῇ κατηγορίᾳ οὕτω καὶ ἐν τῇ ἀπολογίᾳ Reiskius τὸ καὶ τῇ τάξει καὶ τῇ δικαιολογίᾳ Vsenerus mus. Rhen. n. XXV p. 600 | 12 ἑκάτεροc Herwerdenus exerc. crit. p. 166 | 15 ἀγωνιζόμεθα schol. Hermog. VII p. 1018 W. cf. Aquila Rom. 5 | 18 οὐ βούλομαι Σ pr. B γρ T cf. Aquila οὐ βούλομαι δέ ω Cass. Dio XXXXIIII 23 rhetores mox citandi vDbK | δυcχερὲc οὐδὲν εἰπεῖν ΛA¹ Hermog. III p. 346 (non p. 408) Herodian. de fig. VIII p. 595 schol. Arist. p. 162 Fr. οὐδὲν δυσχερὲc εἰπεῖν Demetr. de eloc. 253 Tiber. de fig. VIII p. 536 δυcχερὲc εἰπεῖν Joseph. Rhac. rhet. III p. 504 schol. Hermog. VII p. 962. 1185 Westermannus | 20 ἃ φύcει R ὅτι φύcει Augerus b¹ | 21 κακηγοριῶν Spengelius Dem. defens. Ctes. p. 9 | ἀκούειν om. Σ pr. Λ pr. | 28 ἐάν ΣΛA¹² Hermog. III p. 430. Gregor. Cor. VII p. 1300 d ἄν B | καὶ prius om. Gregor.

20 241 ἄξιον δ' ἐcτὶ καὶ τὴν ἀπαιδευcίαν αὐτῶν θεωρῆcαι. εἰ γὰρ τολμήcει Κτηcιφῶν μὲν Δημοcθένην παρακαλεῖν λέξοντα εἰc ὑμᾶc, οὗτοc δ' ἀναβὰc ἑαυτὸν ἐγκωμιάcει, βαρύτερον τῶν ἔργων ὧν πεπόνθατε τὸ ἀκρόαμα γίγνεται. ὅπου γὰρ δὴ τοὺc μὲν ὄντωc ἄνδραc ἀγαθούc, οἷc πολλὰ καὶ καλὰ cύνιcμεν ἔργα, ἐὰν τοὺc καθ' ἑαυτῶν ἐπαίνουc λέγωcιν, οὐ φέρομεν· ὅταν δ' ἄνθρωποc αἰcχύνη τῆc πόλεωc γεγονὼc ἑαυτὸν ἐγκωμιάζῃ, τίc ἂν τὰ τοιαῦτα καρτερήcειεν ἀκούων;

Οἶμαι δ᾿ ὑμᾶς πάντας, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἂν ὁμο- 5
λογῆσαι κοινὸν εἶναι τουτονὶ τὸν ἀγῶνα ἐμοὶ καὶ Κτησιφῶντι καὶ οὐδὲν ἐλάττονος ἄξιον σπουδῆς ἐμοί· πάντων μὲν γὰρ ἀποστερεῖσθαι λυπηρόν ἐστι καὶ χαλεπόν, ἄλλως τε κἂν ὑπ᾿ ἐχθροῦ τῳ τοῦτο συμβαίνῃ, μάλιστα δὲ τῆς παρ᾿ ὑμῶν εὐνοίας καὶ φιλανθρωπίας, ὅσῳπερ καὶ τὸ τυχεῖν
τούτων μέγιστόν ἐστιν. περὶ τούτων δ᾿ ὄντος τουτουὶ τοῦ 6
ἀγῶνος, ἀξιῶ καὶ δέομαι πάντων ὁμοίως ὑμῶν ἀκοῦσαί μου περὶ τῶν κατηγορημένων ἀπολογουμένου δικαίως, ὥσπερ οἱ νόμοι κελεύουσιν, οὓς ὁ τιθεὶς ἐξ ἀρχῆς Σόλων, εὔνους ὢν ὑμῖν καὶ δημοτικός, οὐ μόνον τῷ γράψαι κυρίους ᾤετο δεῖν
εἶναι, ἀλλὰ καὶ τῷ τοὺς δικάζοντας ὀμωμοκέναι, οὐκ ἀπιστῶν 7
ὑμῖν, ὥς γ᾿ ἐμοὶ φαίνεται, ἀλλ᾿ ὁρῶν ὅτι τὰς αἰτίας καὶ τὰς διαβολάς, αἷς ἐκ τοῦ πρότερος λέγειν ὁ διώκων ἰσχύει, οὐκ ἔνι τῷ φεύγοντι παρελθεῖν, εἰ μὴ τῶν δικαζόντων ἕκαστος ὑμῶν τὴν πρὸς τοὺς θεοὺς εὐσέβειαν φυλάττων καὶ τὰ τοῦ λέγοντος ὑστέρου δίκαια εὐνοϊκῶς προσδέξεται, καὶ παρασχὼν ἑαυτὸν ἴσον καὶ κοινὸν ἀμφοτέροις ἀκροατὴν οὕτω τὴν διάγνωσιν ποιήσεται περὶ ἁπάντων.

Μέλλων δὲ τοῦ τ᾿ ἰδίου βίου παντός, ὡς ἔοικε, λό- 8
γον διδόναι τήμερον καὶ τῶν κοινῇ πεπολιτευμένων, βού-

4 ὑμᾶς πάντας — ἂν ὁμολογῆσαι ΣΛΤ ὑμᾶς — πάντας ἂν ὁμ. ωD | ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι Σλd ὦ Ἀθηναῖοι A[1] ὦ ἄνδρες ς del. Westermannus ὦ ἄνδρες δικασταί B | 5 ἐμοί Σ pr. B ἐμοί τε ω d[3] | 7 ἀπορεῖσθαι Σ | 9 εὐνοίας τε A[1]R | 14 θείς Dobraeus | 16 δικάζοντας ΣΛA[2]B T δικάζοντας ὑμᾶς A[1] D | 21 φυλάττων ΣΛ pr. A[2]d διαφυλάττων ω vD | 22 λέγοντος ὑστέρου Σ pr. Λ sec. A[1]d ὑστέρου λέγοντος R λέγοντος ὕστερον B TbK | 25 ἁπάντων ΣΛA[1] B πάντων B | 26 βούλομαι om. ς non Σ, quod cum falso Bekkerus perhibuisset, παρακα-

11 210 ὅλως δὲ τί τὰ δάκρυα; τίς ἡ κραυγή; τίς ὁ τόνος τῆς φωνῆς; οὐχ ὁ μὲν τὴν γραφὴν φεύγων ἐστὶ Κτησιφῶν, ὁ δ᾿ ἀγὼν οὐκ ἀτίμητος, σὺ δ᾿ οὔτε περὶ τῆς οὐσίας οὔτε περὶ τοῦ σώματος οὔτε περὶ τῆς ἐπιτιμίας ἀγωνίζει; ἀλλὰ περὶ τίνος ἐστὶν αὐτῷ ἡ σπουδή; περὶ χρυσῶν στεφάνων καὶ κηρυγμάτων ἐν τῷ θεάτρῳ παρὰ τοὺς νόμους. | 14 257 ὅταν δ᾿ ἐπὶ τελευτῆς ἤδη τοῦ λόγου συνηγόρους τοὺς κοινωνοὺς τῶν δωροδοκημάτων αὐτῷ παρακαλῇ, ὑπολαμβάνετε ὁρᾶν ἐπὶ τοῦ βήματος, οὗ νῦν ἑστηκὼς ἐγὼ λέγω, ἀντιπαρατεταγμένους πρὸς τὴν τούτων ἀσέλγειαν τοὺς τῆς πόλεως εὐεργέτας, Σόλωνα μὲν τὸν καλλίστοις νόμοις κοσμήσαντα τὴν δημοκρατίαν, [ἄνδρα φιλόσοφον καὶ νομοθέτην ἀγαθόν] σωφρόνως ὡς προσῆκεν αὐτῷ δεόμενον ὑμῶν μηδενὶ τρόπῳ τοὺς Δημοσθένους λόγους περὶ πλείονος ποιήσασθαι τῶν ὅρκων καὶ τῶν νόμων, Ἀριστείδην δὲ κτλ.

λομαι πάλιν τοὺc θεοὺc παρακαλέcαι, καὶ ἐναντίον ὑμῶν εὔχομαι πρῶτον μέν, ὅcην εὔνοιαν ἔχων ἐγὼ διατελῶ τῇ πόλει καὶ πᾶ | cιν ὑμῖν, τοcαύτην ὑπάρξαι μοι εἰc τουτονὶ 228 τὸν ἀγῶνα, ἔπειθ᾽ ὅ τι μέλλει cυνοίcειν καὶ πρὸc εὐδοξίαν κοινῇ καὶ πρὸc εὐcέβειαν ἑκάcτῳ, τοῦτο παραcτῆναι πᾶcιν ὑμῖν περὶ ταυτηcὶ τῆc γραφῆc γνῶναι.

9 Εἰ μὲν οὖν περὶ ὧν ἐδίωκε μόνον κατηγόρηcεν Αἰcχίνηc, κἀγὼ περὶ αὐτοῦ τοῦ προβουλεύματοc εὐθὺc ἂν ἀπελογούμην· ἐπειδὴ δ᾽ οὐκ ἐλάττω λόγον τἄλλα διεξιὼν ἀνήλωκε καὶ τὰ πλεῖcτα κατεψεύcατό μου, ἀναγκαῖον εἶναι νομίζω καὶ δίκαιον ἅμα βραχέα, ὦ ἄνδρεc Ἀθηναῖοι, περὶ τούτων εἰπεῖν πρῶτον, ἵνα μηδεὶc ὑμῶν τοῖc ἔξωθεν λόγοιc ἠγμένοc ἀλλοτριώτερον τῶν ὑπὲρ τῆc γραφῆc δικαίων ἀκούῃ μου.

10 Περὶ μὲν δὴ τῶν ἰδίων ὅcα λοιδορούμενοc βεβλαcφήμηκε περὶ ἐμοῦ, θεάcαcθε ὡc ἁπλᾶ καὶ δίκαια λέγω. εἰ μὲν ἴcτε με τοιοῦτον οἷον οὗτοc ᾐτιᾶτο (οὐ γὰρ ἄλλοθί που βεβίωκα ἢ παρ᾽ ὑμῖν), μηδὲ φωνὴν ἀνάcχηcθε, μηδ᾽ εἰ πάντα τὰ κοινὰ ὑπέρευ πεπολίτευμαι, ἀλλ᾽ ἀναcτάντεc καταψηφίcαcθε ἤδη· εἰ δὲ πολλῷ βελτίω τούτου καὶ ἐκ βελτιόνων καὶ μηδενὸc τῶν μετρίων, ἵνα μηδὲν ἐπαχθὲc λέγω, χείρονα καὶ ἐμὲ καὶ τοὺc ἐμοὺc ὑπειλήφατε καὶ γιγνώcκετε, τούτῳ μὲν μηδ᾽ ὑπὲρ τῶν ἄλλων πιcτεύετε (δῆλον γὰρ ὡc ὁμοίωc ἅπαντ᾽ ἐπλάττετο), ἐμοὶ δ᾽, ἣν παρὰ πάντα τὸν χρόνον εὔνοιαν ἐνδέδειχθε ἐπὶ πολλῶν ἀγώνων τῶν πρό-

11 τερον, καὶ νυνὶ παράcχεcθε. κακοήθηc δ᾽ ὤν, Αἰcχίνη, τοῦτο παντελῶc εὔηθεc ᾠήθηc, τοὺc περὶ τῶν πεπραγμένων καὶ πεπολιτευμένων λόγουc ἀφέντα με πρὸc τὰc λοιδορίαc τὰc παρὰ cοῦ τρέψεcθαι. οὐ δὴ ποιήcω | τοῦτο· 229 οὐχ οὕτω τετύφωμαι· ἀλλ᾽ ὑπὲρ μὲν τῶν πεπολιτευμένων

λέcαc (om. καί) Spengelius de Dem. or. Phil. tertia p. 161, παρακαλῶ Sauppius b, παρακαλέcω K | πάλιν Σ pr. Λ pr. A^{12}d καθάπερ ἐν ἀρχῇ πάλιν B | 29 τῇ Σ pr. ΛK τῇ τε ω | 1 μοι Σ pr. Λ pr. A^{2} T μοι παρ᾽ ὑμῶν ω vDb | 3 παραcτῆναι b παραcτῆcαι ΣΛ pr. A^{2} pr. T παραcτῆcαι τοὺc θεούc ω vD | 8 ἀνήλωκεν ΣΛA^{12} B ἀνάλωκε B suprascr. item § 66. 140. cf. § 113. 279 | 10 εἰπεῖν πρῶτον Σ pr. ΛA^{2} B πρῶτον εἰπεῖν A^{1}B Syrian. ad Herm. IIII p. 205 vD | 22 μὲν δή Aug. 4. R | 24 ἔχοντεc ἐνδέδειχθε Vsenerus p. 600 | 25 τῶν πρότερον ΣΛ pr. A^{12} pr. d τῶν πρότερον γεγενημένων B

ἃ κατεψεύδου καὶ διέβαλλες, ἐξετάσω, τῆς δὲ πομπείας ταύτης τῆς ἀνέδην γεγενημένης ὕςτερον, ἂν βουλομένοις ᾖ τουτοιςί, μνηςθήςομαι.

Τὰ μὲν οὖν κατηγορημένα πολλὰ καὶ περὶ ὧν ἐνίων 12 μεγάλας καὶ τὰς ἐςχάτας οἱ νόμοι διδόαςι τιμωρίας· τοῦ δὲ παρόντος ἀγῶνος ἡ προαίρεςις αὕτη ἐχθροῦ μὲν ἐπήρειαν ἔχει καὶ ὕβριν καὶ λοιδορίαν καὶ προπηλακιςμὸν ὁμοῦ καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα· τῶν μέντοι κατηγοριῶν καὶ τῶν αἰτιῶν τῶν εἰρημένων, εἴπερ ἦςαν ἀληθεῖς, οὐκ ἔχει τῇ πόλει δίκην ἀξίαν λαβεῖν, οὐδ᾽ ἐγγύς. οὐ γὰρ ἀφαιρεῖ- 13 ςθαι δεῖ τὸ προςελθεῖν τῷ δήμῳ καὶ λόγου τυχεῖν, οὐδ᾽ ἐν ἐπηρείας τάξει καὶ φθόνου τοῦτο ποιεῖν· οὔτε μὰ τοὺς θεοὺς ὀρθῶς ἔχον οὔτε πολιτικὸν οὔτε δίκαιόν ἐςτιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀλλ᾽ ἐφ᾽ οἷς ἀδικοῦντά μ᾽ ἑώρα τὴν πόλιν, οὖςί γε τηλικούτοις ἡλίκα νῦν ἐτραγῴδει καὶ διεξῄει, ταῖς ἐκ τῶν νόμων τιμωρίαις παρ᾽ αὐτὰ τἀδικήματα χρῆςθαι, εἰ μὲν εἰςαγγελίας ἄξια πράττοντα ἑώρα, εἰςαγγέλλοντα καὶ τοῦτον τὸν τρόπον εἰς κρίςιν καθιςτάντα παρ᾽ ὑμῖν, εἰ δὲ γράφοντα παράνομα, παρανόμων γραφόμενον· οὐ γὰρ δήπου Κτηςιφῶντα μὲν δύναται διώκειν δι᾽ ἐμέ, ἐμὲ δ᾽, εἴπερ ἐξελέγξειν ἐνόμιζεν, αὐτὸν οὐκ ἂν ἐγράψατο. καὶ 14

3 ἐξετάςω ΣΛΒ T ἐξετάςω αὐτίκα ς αὐτίκα ἐξετάςω A¹² D | ἀνέδην ΣΛ pr. A¹² Anecd. Bekk. p. 400 (nisi quod Σ pr. A¹ habent ἀναίδην) B ἀναίδην οὑτωςί B Priscian. II p. 181 K. ἀνέδην οὑτωςί D | 4 βουλομένοις ᾖ τουτοιςί B pr. W βουλομένοις ἀκούειν ᾖ τουτοιςί ΣΛΑ¹ edd. post R (τούτοις A¹ R) βουλομένοις ᾖ τούτοις ἀκούειν ς Priscian. | 6 πολλὰ καί ΣΛ pr A¹² T πολλάκις Sopater ad Herm. IIII p. 319 πολλὰ καὶ δεινὰ καί B D | 7 μεγάλας καί del. Herwerdenus p. 166 | 7 διδόαςι ΣΛΑ²Bγρ. d τάττουςι ω Sopater | 8 αὕτη Σ? B αὐτή ΛΑ¹B DW¹ | μέν del. Dobraeus | ἐπήρειαν etiam Hermog. III p. 406 Joseph Rhac. III p. 506 προαίρεςιν Σ pr. επροαιρεςιν Λ pr. del. Spengelius Dem. def. Ctes. p. 10 | 9 ὁμοῦ etiam Hermog. et post καί Joseph. ἐμοῦ Σ R Spengelius | 10 τῶν μὲν τοίνυν Wolfius | τῶν μέντοι — 12 οὐδ᾽ ἐγγύς Taylorus et Cammannus in Seebodii bibl. crit. III (1821) p. 810 sq., τῶν μέντοι — 21 γραφόμενον Wolperus de forma hodierna or. Dem. pro cor. p. 30 ex altera orationis editione petita esse existimant: contra quos dixerunt Schaubius bibl. crit. IIII (a. 1822) p. 190 sq. Huepedenus annot. ad Dem. de cor. orat. spec. Rauchensteinius obs. in Dem. or. de cor. p. 3 sq. (in Bremii edit. p. 199 sq.) | 12 ἔχει ΣΛ pr. A² Spengelius ἔςτι A¹ ἐπί ς ἔνι B | οὐ δή Wolfius οὐκ ἄρ᾽ Foxius analys. et iudic. Dem. de cor. or. p. 65 | οὐ γὰρ ἀφαιρεῖςθαι — 22 γραφόμενον delet Vsenerus p. 599 | 13 δεῖ om. Σ pr. Spengelius W⁴ ἔδει Dobraeus | 15 ὃ οὔτε R et traiectis ὃ οὔτε — 16 Ἀθηναῖοι post 12 λαβεῖν Lambinus, post 10 τὰ τοιαῦτα Taylorus | 19 ἔδει χρῆςθαι Reiskius | 20 πράττοντα ΣΛ pr. Laur. 8 v με πράττοντα Marcell. ad Herm. IIII p. 311 πράττοντά με ω | 23 ἐξελέγξειν A¹ B

μὴν εἴ τι τῶν ἄλλων ὧν νυνὶ διέβαλλε καὶ διεξῄει ἢ καὶ ἄλλ᾽ ὁτιοῦν ἀδικοῦντά μ᾽ ὑμᾶς ἑώρα, εἰσὶ νόμοι περὶ πάντων καὶ τιμωρίαι καὶ ἀγῶνες καὶ κρίσεις, καὶ τούτοις ἐξῆν ἅπασι χρῆσθαι | καὶ ὁπηνίκα ἐφαίνετο ταῦτα πεποιηκὼς καὶ 230 τοῦτον τὸν τρόπον κεχρημένος τοῖς πρός με, ὡμολογεῖτ᾽
15 ἂν ἡ κατηγορία τοῖς ἔργοις αὐτοῦ. νῦν δ᾽ ἐκστὰς τῆς ὀρθῆς καὶ δικαίας ὁδοῦ καὶ φυγὼν τοὺς παρ᾽ αὐτὰ τὰ πράγματα ἐλέγχους, τοσούτοις ὕστερον χρόνοις αἰτίας καὶ σκώμματα καὶ λοιδορίας συμφορήσας ὑποκρίνεται· εἶτα κατηγορεῖ μὲν ἐμοῦ, κρίνει δὲ τουτονί, καὶ τοῦ μὲν ἀγῶνος ὅλου τὴν πρὸς ἐμὲ ἔχθραν προΐσταται, οὐδαμοῦ δ᾽ ἐπὶ ταύτην ἀπηντηκὼς ἐμοὶ τὴν ἑτέρου ζητῶν ἐπιτιμίαν ἀφελέσθαι
16 φαίνεται. καίτοι πρὸς ἅπασιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῖς ἄλλοις οἷς ἂν εἰπεῖν τις ὑπὲρ Κτησιφῶντος ἔχοι, καὶ τοῦτ᾽ ἔμοιγε δοκεῖ καὶ μάλ᾽ εἰκότως ἂν λέγειν, ὅτι τῆς ἡμετέρας ἔχθρας ἡμᾶς ἐφ᾽ ἡμῶν αὐτῶν δίκαιον ἦν τὸν ἐξετασμὸν ποιεῖσθαι, οὐ τὸ μὲν πρὸς ἀλλήλους ἀγωνίζεσθαι παραλείπειν, ἑτέρῳ δ᾽ ὅτῳ κακόν τι δώσομεν ζητεῖν· ὑπερβολὴ γὰρ ἀδικίας τοῦτό γε.

17 Πάντα μὲν τοίνυν τὰ κατηγορημένα ὁμοίως ἐκ τούτων ἄν τις ἴδοι οὔτε δικαίως οὔτ᾽ ἐπ᾽ ἀληθείας οὐδεμιᾶς εἰρημένα· βούλομαι δὲ καὶ καθ᾽ ἓν ἕκαστον αὐτῶν ἐξετάσαι, καὶ μάλισθ᾽ ὅσα ὑπὲρ τῆς εἰρήνης καὶ τῆς πρεσβείας κατεψεύσατό μου, τὰ πεπραγμένα ἑαυτῷ μετὰ Φιλοκράτους ἀνατιθεὶς ἐμοί. ἔστι δ᾽ ἀναγκαῖον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ προσῆκον ἴσως, ὡς κατ᾽ ἐκείνους τοὺς χρόνους εἶχε

ἐξελέγχειν Σ pr. ΛΒ Hermog. III p. 286 Anon. de fig. VIII p. 641 T | 28 καὶ τιμωρίαι post κρίσεις ponunt A¹ R del. Schaeferus et Spengelius p. 11 | καὶ τούτοις Σ pr. T πικρὰ καὶ μεγάλα ἔχοντες (ἔχουσαι) τὰ ἐπιτίμια καὶ τούτοις ωvDV | 29 αὐτῷ πᾶσι A¹ R | χρῆσθαι ΣΛ pr. B T χρῆσθαι κατ᾽ ἐμοῦ A¹RD | 2 πρός με ΣV πρὸς ἐμέ ω | 8 ἐμέ ΣΛA¹B B ἐμέ πως ς | 11 τοῖς ἄλλοις — ἔχοι ΣΛ pr. A² T τοῖς ἄλλοις — ἔχοι δικαίοις A¹ τοῖς ἄλλοις δικαίοις — ἔχοι B vD

20 54 περὶ δὲ τῶν δημοσίων ἀδικημάτων πειράσομαι σαφέστερον εἰπεῖν. καὶ γὰρ πυνθάνομαι μέλλειν Δημοσθένην, ἐπειδὰν αὐτοῖς ὁ λόγος ἀποδοθῇ, καταριθμεῖσθαι πρὸς ὑμᾶς, ὡς ἄρα τῇ πόλει τέτταρες ἤδη γεγένηνται καιροί, ἐν οἷς αὐτὸς πεπολίτευται. ὧν ἕνα μὲν καὶ πρῶτον, ὡς ἔγωγ᾽ ἀκούω, καταλογίζεται ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἐν ᾧ πρὸς Φίλιππον ὑπὲρ Ἀμφιπόλεως ἐπολεμοῦμεν· τοῦτον δ᾽ ἀφορίζεται τῇ γενομένῃ εἰρήνῃ καὶ συμμαχίᾳ, ἣν Φιλοκράτης ὁ Ἁγνούσιος ἔγραψε καὶ αὐτὸς οὗτος μετ᾽ ἐκείνου, ὡς ἐγὼ δείξω. (55) δεύτερον δέ φησι γενέσθαι ὃν ἤγομεν χρόνον τὴν εἰρήνην δηλονότι μέχρι τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ἐν ᾗ καταλύσας τὴν ὑπάρχουσαν εἰρήνην τῇ πόλει ὁ αὐτὸς οὗτος ῥήτωρ

τὰ πράγματα ἀναμνῆcαι, ἵνα πρὸc τὸν ὑπάρχοντα καιρὸν ἕκαcτα θεωρῆτε.

Τοῦ γὰρ Φωκικοῦ cυcτάντοc πολέμου, οὐ δι᾽ ἐμέ (οὐ 18
γὰρ ἔγωγ᾽ ἐπολιτευόμην πω τότε), πρῶτον μὲν ὑμεῖc οὕ-
231 τω διέκειcθε ὥcτε Φωκέαc μὲν βούλε|cθαι cωθῆναι, καίπερ
οὐ δίκαια ποιοῦνταc ὁρῶντεc, Θηβαίοιc δ᾽ ὁτιοῦν ἂν ἐφηcθῆναι παθοῦcιν, οὐκ ἀλόγωc οὐδ᾽ ἀδίκωc αὐτοῖc ὀργιζόμενοι· οἷc γὰρ εὐτυχήκεcαν ἐν Λεύκτροιc, οὐ μετρίωc ἐκέχρηντο· ἔπειθ᾽ ἡ Πελοπόννηcοc ἅπαcα διειcτήκει, καὶ οὔθ᾽ οἱ μιcοῦντεc Λακεδαιμονίουc οὕτωc ἴcχυον ὥcτ᾽ ἀνελεῖν αὐτούc, οὔθ᾽ οἱ πρότερον δι᾽ ἐκείνων ἄρχοντεc κύριοι τῶν πόλεων ἦcαν, ἀλλά τιc ἦν ἄκριτοc καὶ παρὰ τούτοιc καὶ
παρὰ τοῖc ἄλλοιc ἅπαcιν ἔριc καὶ ταραχή. ταῦτα δ᾽ ὁρῶν 19
ὁ Φίλιπποc (οὐ γὰρ ἦν ἀφανῆ) τοῖc παρ᾽ ἑκάcτοιc προδόταιc χρήματα ἀναλίcκων πάνταc cυνέκρουε καὶ πρὸc αὑτοὺc ἐτάραττεν· εἶτ᾽ ἐν οἷc ἡμάρτανον ἄλλοι καὶ κακῶc ἐφρόνουν, αὐτὸc παρεcκευάζετο καὶ κατὰ πάντων ἐφύετο. ὡc δὲ ταλαιπωρούμενοι τῷ μήκει τοῦ πολέμου οἱ τότε μὲν βαρεῖc, νῦν δ᾽ ἀτυχεῖc Θηβαῖοι φανεροὶ πᾶcιν ἦcαν ἀναγκαcθηcόμενοι καταφεύγειν ἐφ᾽ ὑμᾶc, Φίλιπποc, ἵνα μὴ

26 ἀναμνῆcαι ΣΛ pr. A² T ὑμᾶc ἀναμνῆcαι Hermog. III p. 212 Syrian. ad Hermog. IIII p. 205 ἀναμνῆcαι ὑμᾶc ω Gregor. Cor. ad Herm. VII p. 1320 D | 28 γάρ ΣΛA¹² Hermog. III p. 270. (275.) 276. 297 Demetr. de eloc. 299 Alex. de fig. VIII p. 459. 647 Maxim. Plan. ad Herm. V p. 454 v γὰρ δή B bK | 3 ηὐτυχήκεcαν d³ | 9 παρὰ τοῖc ΣΛA¹²R τοῖc B | ἅπαcιν Σpr. BB Ἕλληcιν ς ἅπαcιν Ἕλληcιν ΛA¹ | 13 ἄλλοι Σ pr. ΛA²T οἱ ἄλλοι ω vD | 17 Φίλιπποc Σpr. T om. ς ὁ Φίλιπποc ΛA¹B vD

ἔγραψε τὸν πόλεμον· τρίτον δ᾽ ὃν ἐπολεμοῦμεν χρόνον μέχρι τῆc ἀτυχίαc τῆc ἐν Χαιρωνείᾳ· τέταρτον δὲ τὸν νῦν παρόντα καιρόν. — 60 εἴ τινεc ὑμῶν ἐκ τῶν ἔμπροcθεν χρόνων ἤκουcιν οἴκοθεν τοιαύτην ἔχοντεc τὴν δόξαν, ὡc ἄρ᾽ ὁ Δημοcθένηc οὐδὲν πώποτ᾽ εἴρηκεν ὑπὲρ Φιλίππου cυcτὰc μετὰ Φιλοκράτουc — ὅcτιc οὕτω διάκειται, μήτ᾽ ἀπογνώτω μηδὲν μήτε καταγνώτω, πρὶν ἂν ἀκούcῃ· οὐ γὰρ δίκαιον. ἀλλ᾽ ἐὰν ἐμοῦ διὰ βραχέων ἀκούcητε ὑπομιμνήcκοντοc τοὺc καιροὺc καὶ τὸ ψήφιcμα παρεχομένου, ὃ μετὰ Φιλοκράτουc ἔγραψε Δημοcθένηc, ἐὰν αὐτὸc ὁ τῆc ἀληθείαc λογιcμὸc ἐγκαταλαμβάνῃ τὸν Δημοcθένην πλείω μὲν γεγραφότα ψηφίcματα Φιλοκράτουc περὶ τῆc ἐξ ἀρχῆc εἰρήνηc καὶ cυμμαχίαc, (61) καθ᾽ ὑπερβολὴν δ᾽ αἰcχύνηc κεκολακευκότα Φίλιππον καὶ τοὺc παρ᾽ ἐκείνου πρέcβειc, αἴτιον δὲ γεγονότα τῷ δήμῳ τοῦ μὴ μετὰ κοινοῦ cυνεδρίου τῶν Ἑλλήνων ποιήcαcθαι τὴν εἰρήνην, ἔκδοτον δὲ Φιλίππῳ πεποιηκότα Κερcοβλέπτην τὸν Θρᾴκηc βαcιλέα, ἄνδρα φίλον καὶ cύμμαχον τῇ πόλει, ἐὰν ταῦθ᾽ ὑμῖν caφῶc ἐπιδείξω, δεήcομαι ὑμῶν μετρίαν δέηcιν· ἐπινεύcατέ μοι πρὸc θεῶν τὸν πρῶτον τῶν τεττάρων καιρῶν μὴ καλῶc αὐτὸν πεπολιτεῦcθαι. λέξω δ᾽ ὅθεν μάλιcτα παρακολουθήcετε.

τοῦτο γένοιτο μηδὲ cυνέλθοιεν αἱ πόλειc, ὑμῖν μὲν εἰρή-
20 νην, ἐκείνοιc δὲ βοήθειαν ἐπηγγείλατο. τί οὖν cυνηγωνίcατο αὐτῷ πρὸc τὸ λαβεῖν ὀλίγου δεῖν ὑμᾶc ἑκόνταc ἐξαπατωμένουc; ἡ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων εἴτε χρὴ κακίαν εἴτ' ἄγνοιαν εἴτε καὶ ἀμφότερα ταῦτ' εἰπεῖν, οἳ πόλεμον cυνεχῆ καὶ μακρὸν πολεμούντων ὑμῶν, καὶ τοῦτον ὑπὲρ τῶν πᾶcι cυμφερόντων, ὡc ἔργῳ φανερὸν γέγονεν, οὔτε χρήμαcιν οὔτε cώμαcιν οὔτ' ἄλλῳ οὐδενὶ τῶν ἁπάντων cυνελάμβανον ὑμῖν· οἷc καὶ δικαίωc καὶ προcηκόντωc ὀργιζόμενοι ἑτοίμωc ὑπηκούcατε τῷ Φιλίππῳ. ἡ μὲν οὖν τότε cυγχωρηθεῖcα εἰρήνη διὰ ταῦτ', | οὐ δι' ἐμέ, ὡc οὗτοc διέ- 232
βαλλεν, ἐπράχθη· τὰ δὲ τούτων ἀδικήματα καὶ δωροδοκήματα ἐν αὐτῇ τῶν νυνὶ παρόντων πραγμάτων, ἄν τιc ἐξετάζῃ δικαίωc, αἴτια εὑρήcει. καὶ ταυτὶ πάνθ' ὑπὲρ τῆc
21 ἀληθείαc ἀκριβολογοῦμαι καὶ διεξέρχομαι. εἰ γὰρ εἶναί τι δοκοίη τὰ μάλιcτ' ἐν τούτοιc ἀδίκημα, οὐδέν ἐcτι δήπου πρὸc ἐμέ, ἀλλ' ὁ μὲν πρῶτοc εἰπὼν καὶ μνηcθεὶc ὑπὲρ τῆc εἰρήνηc Ἀριcτόδημοc ἦν ὁ ὑποκριτήc, ὁ δ' ἐκδεξάμενοc καὶ γράψαc καὶ ἑαυτὸν μετὰ τούτου μιcθώcαc ἐπὶ ταῦτα Φιλοκράτηc ὁ Ἁγνούcιοc, ὁ cόc, Αἰcχίνη, κοινωνόc, οὐχ ὁ ἐμόc, οὐδ' ἂν cὺ διαρραγῇc ψευδόμενοc, οἱ δὲ cυνειπόντεc ὅτου δήποτε ἕνεκα (ἐῶ γὰρ τοῦτό γ' ἐν τῷ παρόντι) Εὔβουλοc καὶ Κηφιcοφῶν· ἐγὼ δ' οὐδὲν οὐδαμοῦ. ἀλλ'

18 γένηται Σ pr. (?) A[1] | 21 ἑκόνταc ὑμᾶc A[1] R | 25 πᾶcι ΣΛA[2] B κοινῇ πᾶcι ω | 27 ἁπάντων ΣΛ B πάντων ω | 2 τἀπ' αὐτῇ Vsenerus p. 600 | 5 τι — ἀδίκημα ΣΛ pr. A[2] B τινα — ἀδικήματα ω | 7 ἐcτι τούτων A[1] R | 11 Ἁγνούcιοc B T Ἀγνούcιοc ω v | οὐχ ὁ ἐμόc ΣΛB οὐκ ἐμόc ω | 14 Κτηcιφῶν Droysenus diar. ant. stud. a. 1839 p. 915 Voemelius

11 62 ἔγραψε Φιλοκράτηc ἐξεῖναι Φιλίππῳ δεῦρο κήρυκα καὶ πρέcβειc πέμπειν περὶ εἰρήνηc· τοῦτο τὸ ψήφιcμα ἐγράφη παρανόμων. ἧκον οἱ τῆc κρίcεωc χρόνοι· κατηγόρει μὲν Λυκῖνοc ὁ γραψάμενοc, ἀπελογεῖτο δὲ Φιλοκράτηc, cυναπελογεῖτο δὲ καὶ Δημοcθένηc· ἀπέφυγε Φιλοκράτηc. μετὰ ταῦτ' ἐπῄει χρόνοc Θεμιcτοκλῆc ἄρχων· ἐνταῦθ' εἰcέρχεται βουλευτὴc εἰc τὸ βουλευτήριον Δημοcθένηc οὔτε λαχὼν οὔτ' ἐπιλαχὼν ἀλλ' ἐκ παραcκευῆc πριάμενοc, ἵν' εἰc ὑποδοχὴν ἅπαντα καὶ λέγοι καὶ πράττοι Φιλοκράτει, ὡc αὐτὸ ἔδειξε τοὔργον. (63) νικᾷ γὰρ ἕτερον ψήφιcμα Φιλοκράτηc, ἐν ᾧ κελεύει ἑλέcθαι δέκα πρέcβειc, οἵτινεc ἀφικόμενοι ὡc Φίλιππον ἀξιώcουcιν αὐτὸν δεῦρο πρέcβειc αὐτοκράτοραc πέμπειν ὑπὲρ τῆc εἰρήνηc. τούτων εἷc ἦν Δημοcθένηc· κἀκεῖθεν ἐπανήκων ἐπαινέτηc ἦν τῆc εἰρήνηc καὶ ταὐτὰ τοῖc ἄλλοιc πρέcβεcιν ἀπήγγελλε καὶ μόνοc τῶν ἄλλων βουλευτῶν ἔγραψε cπείcαcθαι τῷ κήρυκι τῷ ἀπὸ τοῦ Φιλίππου καὶ τοῖc πρέcβεcιν ἀκόλουθα γράφων Φιλοκράτει· ὁ μέν γε τὴν

ὅμως, τούτων τοιούτων ὄντων καὶ ἐπ' αὐτῆς τῆς ἀληθείας οὕτω δεικνυμένων, εἰς τοῦθ' ἧκεν ἀναιδείας ὥστ' ἐτόλμα λέγειν ὡς ἄρα ἐγὼ πρὸς τῷ τῆς εἰρήνης αἴτιος γεγενῆσθαι καὶ κεκωλυκὼς εἴην τὴν πόλιν μετὰ κοινοῦ συνεδρίου τῶν Ἑλλήνων ταύτην ποιήσασθαι. εἶτ' ὦ—τί ἂν εἰπών σέ τις ὀρθῶς προσείποι; ἔστιν ὅπου σὺ παρὼν τηλικαύτην πρᾶξιν καὶ συμμαχίαν, ἡλίκην νυνὶ διεξῄεις, ὁρῶν ἀφαιρούμενόν με τῆς πόλεως ἠγανάκτησας, ἢ παρελθὼν ταῦθ' ἃ νῦν κατηγόρεις ἐδίδαξας καὶ διεξῆλθες; καὶ μὴν εἰ τὸ κωλῦσαι τὴν 23

18 καί ΣΛΑ¹²Β B ἔτι καί ς | 19 ταύτην ΣΛ T αὐτήν ω D | 22 παράταξιν Taylorus | νυνί Σd νῦν ω Sopater ad Herm. IIII p. 319. 321 Anon. ad Herm. VII p. 261 | 23 διεξῄεις ΣΛpr. A² Alexand. de fig. VIII p. 459 Sopater p. 319 B ἐτραγῴδεις Sopater p. 321. Anon. ἐτραγῴδεις (διετραγῴδεις) καὶ διεξῄεις ω | 24 νυνί Σ corr. ant. Λ TvbK | κατηγόρεις Schaeferus WV κατηγορεῖς ω

ἐξουσίαν ἔδωκε τοῦ δεῦρο κήρυκα καὶ πρέσβεις πέμπεσθαι, ὁ δὲ τῇ πρεσβείᾳ σπένδεται. (64) τὰ δὲ μετὰ ταῦτ' ἤδη μοι σφόδρα προσέχετε τὸν νοῦν. ἐπράττετο γὰρ οὐ πρὸς τοὺς ἄλλους πρέσβεις τοὺς πολλὰ συκοφαντηθέντας ὕστερον ἐκ μεταβολῆς ὑπὸ Δημοσθένους ἀλλὰ πρὸς Φιλοκράτην καὶ Δημοσθένην, εἰκότως, τοὺς ἅμα μὲν πρεσβεύοντας, ἅμα δὲ τὰ ψηφίσματα γράφοντας, πρῶτον μὲν ὅπως μὴ περιμενεῖτε τοὺς πρέσβεις, οὓς ἦτ' ἐκπεπομφότες παρακαλοῦντες ἐπὶ Φίλιππον, ἵνα μὴ μετὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, ἀλλ' ἰδίᾳ ποιήσησθε τὴν εἰρήνην· (65) δεύτερον δ' ὅπως μὴ μόνον τὴν εἰρήνην ἀλλὰ καὶ συμμαχίαν εἶναι ψηφιεῖσθε πρὸς Φίλιππον. | 15 66 ὁ γὰρ μισαλέξανδρος νυνὶ φάσκων εἶναι καὶ τότε μισοφίλιππος Δημοσθένης ὁ τὴν ξενίαν ἐμοὶ προφέρων τὴν Ἀλεξάνδρου γράφει ψήφισμα τοὺς καιροὺς τῆς πόλεως ὑφαιρούμενος, (67) ἐκκλησίαν ποιεῖν τοὺς πρυτάνεις τῇ ὀγδόῃ ἱσταμένου τοῦ ἐλαφηβολιῶνος μηνός, ὅτ' ἦν τῷ Ἀσκληπιῷ ἡ θυσία καὶ ὁ προαγών, ἐν τῇ ἱερᾷ ἡμέρᾳ, ὃ πρότερον οὐδεὶς μέμνηται γενόμενον, τίνα πρόφασιν ποιησάμενος; ἵνα, φησίν, ἐὰν ἤδη παρῶσιν οἱ τοῦ Φιλίππου πρέσβεις, βουλεύσηται ὁ δῆμος ὡς τάχιστα περὶ τῶν πρὸς Φίλιππον, τοῖς οὔπω παροῦσι πρέσβεσι προκαταλαμβάνων τὴν ἐκκλησίαν καὶ τοὺς χρόνους ὑμῶν ὑποτεμνόμενος καὶ τὸ πρᾶγμα κατασπεύδων, ἵνα μὴ μετὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ἐπανελθόντων τῶν ὑμετέρων πρέσβεων, ἀλλὰ μόνοι ποιήσησθε τὴν εἰρήνην. (68) μετὰ δὲ ταῦτα, ὦ Ἀθηναῖοι, ἧκον οἱ τοῦ Φιλίππου πρέσβεις, οἱ δ' ὑμέτεροι ἀπεδήμουν παρακαλοῦντες τοὺς Ἕλληνας ἐπὶ Φίλιππον. ἐνταῦθ' ἕτερον ψήφισμα νικᾷ Δημοσθένης, ἐν ᾧ γράφει μὴ μόνον ὑπὲρ τῆς εἰρήνης ἀλλὰ καὶ συμμαχίας ὑμᾶς βουλεύσασθαι, μὴ περιμείναντας τοὺς πρέσβεις τοὺς ὑμετέρους ἀλλ' εὐθὺς μετὰ τὰ Διονύσια τὰ ἐν ἄστει, τῇ ὀγδόῃ καὶ ἐνάτῃ ἐπὶ δέκα. ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, ἀκούσατε τῶν ψηφισμάτων. ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ. (69) ἐπειδὴ τοίνυν, ὦ ἄνδρες, παρεληλύθει τὰ Διονύσια, ἐγίγνοντο δ' αἱ ἐκκλησίαι, ἐν τῇ προτέρᾳ τῶν ἐκκλησιῶν ἀνεγνώσθη δόγμα κοινὸν τῶν συμμάχων, οὗ τὰ κεφάλαια διὰ βραχέων ἐγὼ προερῶ. πρῶτον μὲν γὰρ ἔγραψαν ὑπὲρ εἰρήνης ὑμᾶς μόνον βουλεύσασθαι, τὸ δὲ τῆς συμμαχίας ὄνομα ὑπερέβησαν, οὐκ ἐπιλελησμένοι, ἀλλὰ καὶ τὴν εἰρήνην ἀναγκαιοτέραν ἢ καλλίω ὑπολαμβάνοντες εἶναι· ἔπειτ' ἀπήντησαν ὀρθῶς ἰασόμενοι τὸ τοῦ Δη-

τῶν Ἑλλήνων κοινωνίαν ἐπεπράκειν ἐγὼ Φιλίππῳ, ϲοὶ τὸ μὴ ϲιγῆϲαι λοιπὸν ἦν, ἀλλὰ βοᾶν καὶ διαμαρτύρεϲθαι καὶ δηλοῦν τουτοιϲί. οὐ τοίνυν ἐποίηϲαϲ οὐδαμοῦ τοῦτο, οὐδ' ἤκουϲέ ϲου ταύτην | τὴν φωνὴν οὐδείϲ· οὔτε γὰρ ἦν πρεϲ- 233
βεία πρὸϲ οὐδένα ἀπεϲταλμένη τότε τῶν Ἑλλήνων, ἀλλὰ πάλαι πάντεϲ ἦϲαν ἐξεληλεγμένοι, οὔθ' οὗτοϲ ὑγιὲϲ περὶ
24 τούτων εἴρηκεν οὐδέν. χωρὶϲ δὲ τούτων καὶ διαβάλλει τὴν πόλιν τὰ μέγιϲτα ἐν οἷϲ ψεύδεται· εἰ γὰρ ὑμεῖϲ ἅμα τοὺϲ μὲν Ἕλληναϲ εἰϲ πόλεμον παρεκαλεῖτε, αὐτοὶ δὲ πρὸϲ Φίλιππον περὶ τῆϲ εἰρήνηϲ πρέϲβειϲ ἐπέμπετε, Εὐρυβάτου πρᾶγμα, οὐ πόλεωϲ ἔργον οὐδὲ χρηϲτῶν ἀνθρώπων διεπράττεϲθε. ἀλλ' οὐκ ἔϲτι ταῦτα, οὐκ ἔϲτι· τί γὰρ καὶ βου-

1 οὐδείϲ ΣΛ pr. B T οὐδείϲ· εἰκότωϲ A¹ RD | 2 οὐδένα ΣΛ A¹B T Funkhaenelius diar. ant. stud. a. 1856 p. 21 οὐδέναϲ ϛ D Cobetus nou. lect. p. 319 | 6 Ἕλληναϲ ΣA¹² R ἄλλουϲ Ἕλληναϲ ΛB | 7 τῆϲ εἰρήνηϲ Σ T εἰρήνηϲ ω Hermog. III p. 424 D | πρέϲβειϲ incl. R

μοϲθένουϲ δωροδόκημα (70) καὶ προϲέγραψαν ἐν τῷ δόγματι ἐξεῖναι τῷ βουλομένῳ τῶν Ἑλλήνων ἐν τριϲὶ μηϲὶν εἰϲ τὴν αὐτὴν ϲτήλην ἀναγράφεϲθαι μετ' Ἀθηναίων καὶ μετέχειν τῶν ὅρκων καὶ τῶν ϲυνθηκῶν, τρία μέγιϲτα προκαταλαμβάνοντεϲ, πρῶτον μὲν τὸν χρόνον τὸν τῆϲ τριμήνου ταῖϲ τῶν Ἑλλήνων πρεϲβείαιϲ ἱκανὸν γενέϲθαι παραϲκευάζοντεϲ, ἔπειτα τὴν τῶν Ἑλλήνων εὔνοιαν τῇ πόλει μετὰ κοινοῦ ϲυνεδρίου κτώμενοι, ἵν' εἰ παραβαίνοιντο αἱ ϲυνθῆκαι, μὴ μόνοι μηδ' ἀπαράϲκευοι πολεμήϲαιμεν, ἃ νῦν ἡμῖν παθεῖν ϲυνέβη διὰ Δημοϲθένην. ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, ἐξ αὐτοῦ τοῦ δόγματοϲ ἀκούϲαντεϲ μαθήϲεϲθε. ΔΟΓΜΑ ΣΥΜΜΑΧΩΝ. (71) Τούτῳ τῷ δόγματι ϲυνειπεῖν ὁμολογῶ καὶ πάντεϲ οἱ ἐν τῇ προτέρᾳ τῶν ἐκκληϲιῶν δημηγοροῦντεϲ· καὶ ὁ δῆμοϲ ἀπῆλθε τοιαύτην τινὰ δόξαν εἰληφώϲ, ὡϲ ἔϲται μὲν ἡ εἰρήνη, περὶ δὲ ϲυμμαχίαϲ οὐκ ἄμεινον εἴη διὰ τὴν τῶν Ἑλλήνων παράκληϲιν βουλεύϲαϲθαι, ἔϲται δὲ κοινῇ μετὰ τῶν Ἑλλήνων ἁπάντων. νὺξ ἐν μέϲῳ καὶ παρῆμεν τῇ ὑϲτεραίᾳ εἰϲ τὴν ἐκκληϲίαν. ἐνταῦθα δὴ προκαταλαβὼν Δημοϲθένηϲ τὸ βῆμα οὐδενὶ τῶν ἄλλων παραλιπὼν λόγον οὐδὲν ὄφελοϲ ἔφη τῶν χθὲϲ εἰρημένων εἶναι λόγων, εἰ ταῦθ' οἱ Φιλίππου μὴ ϲυμπειϲθήϲονται πρέϲβειϲ, οὐδὲ γιγνώϲκειν ἔφη τὴν εἰρήνην ἀπούϲηϲ ϲυμμαχίαϲ. (72) οὐ γὰρ ἔφη δεῖν, καὶ γὰρ τὸ ῥῆμα μέμνημαι ὡϲ εἶπε διὰ τὴν ἀηδίαν τοῦ λέγοντοϲ ἅμα καὶ τοῦ ὀνόματοϲ ἀπορρῆξαι τῆϲ εἰρήνηϲ τὴν ϲυμμαχίαν οὐδὲ τὰ τῶν Ἑλλήνων ἀναμένειν μελλήματα, ἀλλ' ἢ πολεμεῖν αὐτοὺϲ ἢ τὴν εἰρήνην ἰδίᾳ ποιεῖϲθαι. καὶ τελευτῶν ἐπὶ τὸ βῆμα παρακαλέϲαϲ Ἀντίπατρον ἐρώτημά τι ἠρώτα προειπὼν μὲν ἃ ἐρήϲεται, προδιδάξαϲ δ' ἃ χρὴ κατὰ τῆϲ πόλεωϲ ἀποκρίναϲθαι. καὶ τέλοϲ ταῦτ' ἐνίκα, τῷ μὲν λόγῳ προϲβιαϲαμένου Δημοϲθένουϲ, τὸ δὲ ψήφιϲμα γράψαντοϲ Φιλοκράτουϲ. | 8 137 ἀλλ' οἶμαι οὔτε Φρυνώνδαϲ οὔτ' Εὐρύβατοϲ οὔτ' ἄλλοϲ οὐδεὶϲ πώποτε τῶν πάλαι πονηρῶν τοιοῦτοϲ μάγοϲ καὶ γόηϲ ἐγένετο, ὃϲ — τολμᾷ λέγειν βλέπων εἰϲ τὰ πρόϲωπα τὰ ὑμέτερα, ὡϲ ἄρα Θηβαῖοι τὴν ϲυμμαχίαν ὑμῖν ἐποιήϲαντο οὐ διὰ τὸν καιρόν, οὐ διὰ τὸν φόβον τὸν περιϲτάντα αὐτούϲ, οὐ διὰ τὴν ὑμετέραν δόξαν, ἀλλὰ διὰ τὰϲ Δημοϲθένουϲ δημηγορίαϲ.

λόμενοι μετεπέμπεσθ᾽ ἂν αὐτοὺς ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ; ἐπὶ τὴν εἰρήνην; ἀλλ᾽ ὑπῆρχεν ἅπασιν. ἀλλ᾽ ἐπὶ τὸν πόλεμον; ἀλλ᾽ αὐτοὶ περὶ εἰρήνης ἐβουλεύεσθε. οὔκουν οὔτε τῆς ἐξ ἀρχῆς εἰρήνης ἡγεμὼν οὐδ᾽ αἴτιος ὢν ἐγὼ φαίνομαι, οὔτε τῶν ἄλλων ὧν κατεψεύσατό μου οὐδὲν ἀληθὲς ὂν δείκνυται.

Ἐπειδὴ τοίνυν ἐποιήσατο τὴν εἰρήνην ἡ πόλις, ἐν- 25
ταῦθα πάλιν σκέψασθε τί ἡμῶν ἑκάτερος προείλετο πράττειν· καὶ γὰρ ἐκ τούτων εἴσεσθε τίς ἦν ὁ Φιλίππῳ πάντα συναγωνιζόμενος, καὶ τίς ὁ πράττων ὑπὲρ ὑμῶν καὶ τὸ τῇ πόλει συμφέρον ζητῶν. ἐγὼ μὲν τοίνυν ἔγραψα βουλεύων ἀποπλεῖν τὴν ταχίστην τοὺς πρέσβεις ἐπὶ τοὺς τόπους ἐν οἷς ἂν ὄντα Φίλιππον πυνθάνωνται, καὶ τοὺς ὅρκους ἀπολαμβάνειν· οὗτοι δ᾽ οὐδὲ γράψαντος ἐμοῦ ταῦτα ποιεῖν
ἠθέλησαν. τί δὲ τοῦτ᾽ ἐδύνατο, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι; ἐγὼ 26
διδάξω. Φιλίππῳ μὲν ἦν συμφέρον ὡς πλεῖστον τὸν μεταξὺ χρόνον γενέσθαι τῶν ὅρκων, ὑμῖν δ᾽ ὡς ἐλάχιστον.
234 διὰ τί; ὅτι ὑμεῖς μὲν οὐκ ἀφ᾽ ἧς ὠμόσατε ἡμέρας μό|νον, ἀλλ᾽ ἀφ᾽ ἧς ἠλπίσατε τὴν εἰρήνην ἔσεσθαι, πάσας ἐξελύσατε τὰς παρασκευὰς τὰς τοῦ πολέμου, ὁ δὲ τοῦτ᾽ ἐκ παντὸς τοῦ χρόνου μάλιστ᾽ ἐπραγματεύετο, νομίζων, ὅπερ ἦν ἀληθές, ὅσα τῆς πόλεως προλάβοι πρὸ τοῦ τοὺς ὅρκους ἀποδοῦναι, πάντα ταῦτα βεβαίως ἕξειν· οὐδένα γὰρ τὴν
εἰρήνην λύσειν τούτων ἕνεκα. ἃ ἐγὼ προορώμενος, ὦ ἄν- 27
δρες Ἀθηναῖοι, καὶ λογιζόμενος τὸ ψήφισμα τοῦτο γράφω [πλεῖν ἐπὶ τοὺς τόπους ἐν οἷς ἂν ᾖ Φίλιππος, καὶ τοὺς ὅρκους τὴν ταχίστην ἀπολαμβάνειν], ἵν᾽ ἐχόντων τῶν Θρᾳ-

15 ἄλλων οὐδέν ante R | 19 τε τὴν εἰρήνην (pro πάντα) Σ pr. Λ pr. vK τὴν εἰρήνην A² τήν τ᾽ εἰρήνην καὶ πάντα Voemelius τότε τὴν εἰρήνην Spengelius p. 15 καὶ πάντα om. Barb. Westermannus | 23 ἐπὶ τοὺς τόπους om. Σ pr., unde pro ἐν οἷς Turicenses ὅπου, Vsenerus p. 601 ὅποι | τὸν Φίλιππον A¹ R | 25 ταῦτ᾽ ἀπαίρειν Vsenerus | 29 ἡμέρας μόνον ΣΛA¹²d μόνον ἡμέρας B | 2 ἐξελύσατε ΣΛA¹² T ἐξελύσασθε BRD | 7 ἕνεκεν A¹ R | ὦ om. ΣΛTWV | 8 τοῦτο τὸ ψήφισμα A¹ R | 9 πλεῖν — 10 ἀπολαμβάνειν del. Dobraeus Westermannus

11 73 ὃ δ᾽ ἦν ὑπόλοιπον αὐτοῖς, Κερσοβλέπτην καὶ τὸν ἐπὶ Θρᾴκης τόπον ἔκδοτον ποιῆσαι, καὶ τοῦτ᾽ ἔπραξαν ἕκτῃ φθίνοντος τοῦ ἐλαφηβολιῶνος, πρὶν ἐπὶ τὴν ὑστέραν ἀπαίρειν πρεσβείαν τὴν ἐπὶ τοὺς ὅρκους Δημοσθένην. ὁ γὰρ μισαλέξανδρος καὶ μισοφίλιππος ὑμῖν οὑτοσὶ ῥήτωρ δὶς ἐπρέσβευσεν εἰς Μακεδονίαν ἐξὸν μηδ᾽ ἅπαξ, ὁ νυνὶ κελεύων τῶν Μακεδόνων καταπτύειν. εἰς δὲ τὴν ἐκ-

κῶν, τῶν ὑμετέρων συμμάχων, ταῦτα τὰ χωρία ἃ νῦν οὗτος διέσυρε, τὸ Σέρρειον καὶ τὸ Μυρτηνὸν καὶ τὴν Ἐργίσκην, οὕτω γίγνοινθ᾽ οἱ ὅρκοι, καὶ μὴ προλαβὼν ἐκεῖνος τοὺς ἐπικαίρους τῶν τόπων κύριος τῆς Θρᾴκης κατασταίη, μηδὲ πολλῶν μὲν χρημάτων, πολλῶν δὲ στρατιωτῶν εὐπορήσας ἐκ τούτων ῥᾳδίως τοῖς λοιποῖς ἐπιχειροίη πράγ-
28 μασιν. εἶτα τοῦτο μὲν οὐχὶ λέγει τὸ ψήφισμα οὐδ᾽ ἀναγιγνώσκει· εἰ δὲ βουλεύων ἐγὼ προσάγειν τοὺς πρέσβεις ᾤμην δεῖν, τοῦτό μου διαβάλλει. ἀλλὰ τί ἐχρῆν με ποιεῖν; μὴ προσάγειν γράψαι τοὺς ἐπὶ τοῦθ᾽ ἥκοντας, ἵν᾽ ὑμῖν διαλεχθῶσιν; ἢ θέαν μὴ κατανεῖμαι τὸν ἀρχιτέκτονα αὐτοῖς κελεῦσαι; ἀλλ᾽ ἐν τοῖν δυοῖν ὀβολοῖν ἐθεώρουν ἄν [εἰ μὴ τοῦτ᾽ ἐγράφη]. τὰ μικρὰ συμφέροντα τῆς πόλεως ἔδει με φυλάττειν, τὰ δ᾽ ὅλα, ὥσπερ οὗτοι, πεπρακέναι; οὐ δήπου. λέγε τοίνυν μοι τὸ ψήφισμα τουτὶ λαβών, ὃ σαφῶς οὗτος εἰδὼς παρέβη. |

12 ταῦτα τὰ χωρία ΣΛ T τὰ χωρία Paris. p τὰ χωρία ταῦτα ω | Σέρρειον Λ D Frankius ad VII 37 Σέρριον Σ$A^{1?}$BWb KV | 13 Μυρτηνον Σ pr.? Μυρτηνόν A^1 T Μύρτηνον vV Μύρτανον Harpocrat. p. 129, 21 Μύρτιον Λ sec. B | 24 εἰ μὴ τοῦτ᾽ ἐγράφη del. Vsenerus p. 601 | 25 ἢ ante τὰ μικρά inserit d^3 sed u. Funkhaenelius n. ann. phil. LXXIII p. 675 | τὰ σμικρὰ συμφέροντα Σ corr. ant. Λ pr. A^2b τὰ συμφέροντα Σ pr. T τὰ μὲν κέρματα Vsenerus τὰ σμικρά (om. τῆς πόλεως) A. Schaeferus philol. XXXI p. 184 | 27 πεπρακέναι ΣΛA^2B b^1 πεπρακέναι Φιλίππῳ A^1 | 28 εἰδὼς οὗτος A^1 R | 29 παρέβη Σ v παρέβη. λέγε ω bKV

κλησίαν, τὴν τῇ ἕκτῃ λέγω, καθεζόμενος βουλευτὴς ὢν ἐκ παρασκευῆς, ἔκδοτον Κερσοβλέπτην μετὰ Φιλοκράτους ἐποίησε. (74) λανθάνει γὰρ ὁ μὲν [Φιλοκράτης] ἐν ψηφίσματι μετὰ τῶν ἄλλων γραμμάτων παρεγγράψας, ὁ δ᾽ ἐπιψηφίσας [Δημοσθένης, ἐν ᾧ γέγραπται], ἀποδοῦναι δὲ τοὺς ὅρκους τοῖς πρέσβεσι τοῖς παρὰ Φιλίππου ἐν τῇδε τῇ ἡμέρᾳ τοὺς συνέδρους τῶν συμμάχων. παρὰ δὲ Κερσοβλέπτου σύνεδρος οὐκ ἐκάθητο. γράψας δὲ τοὺς συνεδρεύοντας ὀμνύναι τὸν Κερσοβλέπτην οὐ συνεδρεύοντα ἐξέκλεισε τῶν ὅρκων. (75) ὅτι δ᾽ ἀληθῆ λέγω, ἀνάγνωθί μοι, τίς ἦν ὁ ταῦτα γράψας καὶ τίς ὁ ταῦτ᾽ ἐπιψηφίσας [πρόεδρος]. | 12 82 οὗτός ἐστιν, ὦ Ἀθηναῖοι, ὁ πρῶτος ἐξευρὼν Σέρρειον τεῖχος καὶ Δορίσκον καὶ Ἐργίσκην καὶ Μυρτίσκην καὶ Γάνος καὶ Γανιάδα χωρία ὧν οὐδὲ τὰ ὀνόματα ᾔδειμεν πρότερον. | 19 76 ὑπόλοιπον δέ μοι ἐστὶ τὴν κολακείαν αὐτοῦ διεξελθεῖν. Δημοσθένης γάρ, ὦ Ἀθηναῖοι, ἐνιαυτὸν βουλεύσας οὐδεμίαν πώποτε φανεῖται πρεσβείαν εἰς προεδρίαν καλέσας, ἀλλὰ τότε μόνον καὶ πρῶτον πρέσβεις εἰς προεδρίαν ἐκάλεσε καὶ προσκεφάλαια ἔθηκε καὶ φοινικίδας περιεπέτασε καὶ ἅμα τῇ ἡμέρᾳ ἡγεῖτο τοῖς πρέσβεσιν εἰς τὸ θέατρον ὥστε καὶ συρίττεσθαι διὰ τὴν ἀσχημοσύνην καὶ κολακείαν. καὶ ὅτ᾽ ἀπῄεσαν, ἐμισθώσατο αὐτοῖς τρία ζεύγη ὀρικὰ καὶ προὔπεμψεν εἰς Θήβας, καταγέλαστον τὴν πόλιν ποιῶν.

235 ## ΨΗΦΙΣΜΑ. 29

[Ἐπὶ ἄρχοντος Μνησιφίλου, ἑκατομβαιῶνος ἕνῃ καὶ νέᾳ, φυλῆς πρυτανευούσης Πανδιονίδος, Δημοσθένης Δημοσθένους Παιανιεὺς εἶπεν, ἐπειδὴ Φίλιππος ἀποστείλας πρέσβεις περὶ τῆς εἰρήνης ὁμολογουμένας πεποίηται συνθήκας, δεδόχθαι τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ τῷ Ἀθηναίων, ὅπως ἂν ἡ εἰρήνη ἐπιτελεσθῇ ἡ ἐπιχειροτονηθεῖσα ἐν τῇ πρώτῃ ἐκκλησίᾳ, πρέσβεις ἑλέσθαι ἐκ πάντων Ἀθηναίων ἤδη πέντε, τοὺς δὲ χειροτονηθέντας ἀποδημεῖν μηδεμίαν ὑπερβολὴν ποιουμένους, ὅπου ἂν ὄντα πυνθάνωνται τὸν Φίλιππον, καὶ τοὺς ὅρκους λαβεῖν τε παρ᾽ αὐτοῦ καὶ δοῦναι τὴν ταχίστην ἐπὶ ταῖς ὡμολογημέναις συνθήκαις αὐτῷ πρὸς τὸν Ἀθηναίων δῆμον, συμπεριλαμβάνοντας καὶ τοὺς ἑκατέρων συμμάχους. πρέσβεις ᾑρέθησαν Εὔβουλος Ἀναφλύστιος, Αἰσχίνης Κοθωκίδης, Κηφισοφῶν Ῥαμνούσιος, Δημοκράτης Φλυεύς, Κλέων Κοθωκίδης.]

Ταῦτα γράψαντος ἐμοῦ τότε καὶ τὸ τῇ πόλει συμφέ- 30
ρον, οὐ τὸ Φιλίππῳ ζητοῦντος, βραχὺ φροντίσαντες οἱ χρηστοὶ πρέσβεις οὗτοι καθῆντο ἐν Μακεδονίᾳ τρεῖς ὅλους μῆνας, ἕως ἦλθε Φίλιππος ἐκ Θρᾴκης πάντα καταστρεψάμενος, ἐξὸν ἡμερῶν δέκα, ὁμοίως δὲ τριῶν ἢ τεττάρων εἰς τὸν Ἑλλήσποντον ἀφῖχθαι καὶ τὰ χωρία σῶσαι, λαβόντας τοὺς ὅρκους πρὶν ἐκεῖνον ἐξελεῖν αὐτά· οὐ γὰρ ἂν ἥψατ᾽ αὐτῶν παρόντων ἡμῶν, ἢ οὐκ ἂν ὡρκίζομεν αὐτόν,
236 ὥστε τῆς εἰρήνης ἂν διημαρτήκει καὶ οὐκ ἂν ἀμφό|τερα
εἶχε, καὶ τὴν εἰρήνην καὶ τὰ χωρία.

Τὸ μὲν τοίνυν ἐν τῇ πρεσβείᾳ πρῶτον κλέμμα μὲν 31
Φιλίππου, δωροδόκημα δὲ τῶν ἀδίκων τούτων ἀνθρώπων τοιοῦτον ἐγένετο, ὑπὲρ οὗ καὶ τότε καὶ νῦν καὶ ἀεὶ ὁμολογῶ καὶ πολεμεῖν καὶ διαφέρεσθαι τούτοις. ἕτερον δ᾽ εὐθὺς ἐφεξῆς ἔτι τούτου μεῖζον κακούργημα θεάσασθε. ἐπει- 32

5 τῆς om. Paris. η R | εἰρήνης ΣΛA^{12}B R εἰρήνης πρὸς Ἀθηναίους ς | 6 συνθήκας πρὸς τὸν Ἀθηναίων δῆμον A^{1} R | 8 τῷ Ἀθ. ΣΛA^{1}B RB τῶν Ἀθ. (A^{2})ς | 11 ὑπερβολήν Σ pr. Λ pr. B B ἀναβολήν A^{12} | 17 Αἰσχίνης om. ΣΛB Αἰσχίνης Ἀτρομήτου ς R | 20 τὸ Φιλίππῳ ΣΛB R τὸ τοῦ Φιλίππου A^{1} τῷ Φιλίππῳ (A^{2})ς | 24 καταστρεψάμενος Σ pr. T τὰ ἐκεῖ καταστρεψάμενος Σ corr. ant. ΛA^{12} dvV καταστρεψάμενος τἀκεῖ B D | 25 ὁμοίως ΣΛ pr. A^{12} v μᾶλλον B D | 28 ὑμῶν Σ | 4 ἀνθρώπων ΣΛ pr. A^{12} T om. Hermog. III p. 282 (p. 710) Anonym. de fig. VIII p. 641 ἀνθρώπων καὶ θεοῖς ἐχθρῶν B D | 5 καὶ πολεμεῖν ΣΛpr. A^{2} T πολεμεῖν ω Anecd. Bekk. p. 132, 6 Db | 6 τουτοισί A^{1} R

δὴ γὰρ ὤμοςε τὴν εἰρήνην Φίλιππος προλαβὼν τὴν Θρᾴ-
κην διὰ τούτους οὐχὶ πειςθέντας τῷ ἐμῷ ψηφίςματι, πάλιν
ὠνεῖται παρ' αὐτῶν ὅπως μὴ ἄπιμεν ἐκ Μακεδονίας, ἕως
τὰ τῆς στρατείας τῆς ἐπὶ τοὺς Φωκέας εὐτρεπῆ ποιήςαιτο,
ἵνα μὴ δεῦρ' ἀπαγγειλάντων ἡμῶν ὅτι μέλλει καὶ
παραςκευάζεται πορεύεςθαι, ἐξέλθοιτ' ὑμεῖς καὶ περι-
πλεύςαντες ταῖς τριήρεςιν εἰς Πύλας ὥςπερ πρότερον κλεί-
ςαιτε τὸν τόπον, ἀλλ' ἅμ' ἀκούοιτε ταῦτ' ἀπαγγελλόντων
ἡμῶν κἀκεῖνος ἐντὸς εἴη Πυλῶν καὶ μηδὲν ἔχοιθ' ὑμεῖς
33 ποιῆςαι. οὕτω δ' ἦν ὁ Φίλιππος ἐν φόβῳ καὶ πολλῇ ἀγω-
νίᾳ, μὴ καὶ ταῦτα προειληφότος αὐτοῦ, εἰ πρὸ τοῦ τοὺς
Φωκέας ἀπολέςθαι ψηφίςαιςθε βοηθεῖν, ἐκφύγοι τὰ πράγ-
ματ' αὐτόν, ὥςτε μιςθοῦται τὸν κατάπτυςτον τουτονί, οὐ-
κέτι κοινῇ μετὰ τῶν ἄλλων πρέςβεων, ἀλλ' ἰδίᾳ καθ' αὑ-
τόν, τοιαῦτα πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν καὶ ἀπαγγεῖλαι δι' ὧν
34 ἅπαντ' ἀπώλετο. ἀξιῶ δέ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ δέομαι
τοῦτο μεμνῆςθαι παρ' ὅλον τὸν ἀγῶνα, ὅτι μὴ κατηγορή-
ςαντος Αἰςχίνου μηδὲν ἔξω τῆς γραφῆς οὐδ' ἂν ἐγὼ λόγον
οὐδένα | ἐποιούμην ἕτερον, πάςαις δ' αἰτίαις καὶ βλαςφη- 237
μίαις ἅμα τούτου κεχρημένου ἀνάγκη κἀμοὶ πρὸς ἕκαςτα
35 τῶν κατηγορημένων μικρὰ ἀποκρίναςθαι. τίνες οὖν ἦςαν
οἱ παρὰ τούτου λόγοι τότε ῥηθέντες [καὶ] δι' οὓς ἅπαντ'
ἀπώλετο; ὡς οὐ δεῖ θορυβεῖςθαι τῷ παρεληλυθέναι Φίλιπ-
πον εἴςω Πυλῶν· ἔςται γὰρ ἅπανθ' ὅςα βούλεςθ' ὑμεῖς, ἂν
ἔχηθ' ἡςυχίαν, καὶ ἀκούςεςθε δυοῖν ἢ τριῶν ἡμερῶν. οἷς

7 ὤμοςε A^{1}Bγρ. R Cobetus nou. lect. p. 515 ὡμολόγηςε ΣΛA^2 BvDKV Funkhaenelius diar. ant. stud. a. 1856 p. 214 | 8 Φίλιππος ΣΛA^{12} R Φίλιππος ἕξειν B | 9 τούτους τούς A^1 Rd | 11 ἄπιμεν An. Bekk. p. 129, 4 Cobetus V ἀπίωμεν ΣΛA^{1}B pr. d ἀπίωςιν B corr. | 11 ἕως ΣΛA^2 An. Bekk. B ἕως ἂν ω | 13 ἡμῶν ΣΛA^{1}B γρ. d αὐτῶν B | 16 τὸν τόπον ΣΛA^{12}Bγρ. T τὸν πορθμόν B D | 17 ἡμῶν ΣΛA^1 d τούτων B del. Dobraeus Rauchensteinius diar. ant. stud. a. 1851 p. 427 ὑμῖν τούτων B | 18 ἔχοιτ' ἔθ' Herwerdenus p. 166 | 19 καὶ πολλῇ ἀγωνίᾳ om. A^{1}B pr Benselerus de hiatu in Dem. or. p. 18 | 20 εἰ πρό Σ Palat. 1 B πρό ω | 21 ἀπολέςθαι ΣΛ pr. A^1 Vind. 3. 4 B ἀπολέςθαι ἀκούςαντες ω | βοηθεῖν B B τοῖς Φωκεῦςι βοηθεῖν ΣΛ V βοηθεῖν αὐτοῖς A^1 | 22 ἐκφύγοι Σ B καὶ ἐκφύγοι ω | 23 μιςθοῦται ΣΛ pr. B πάλιν μιςθοῦται ω v | 26 ἀπολεῖται Vsenerus p. 602 | ἀξιῶ δ' ὑμᾶς A^1 D | 27 μεμνῆςθαι ΣΛ pr. A^{12} Syrian. ad Herm. IIII p. 206 T μέμνηςθε Alexand. de fig. VIII p. 435 μεμνῆςθαι ὑμᾶς B | 1 ἑτεροῖον Herwerdenus p. 166 | πάςαις ΣΛ pr. Alexand. T ἁπάςαις ω | 3 κατηγορουμένων Σ corr. Λ pr. T | ἀποκρίναςθαι ΣΛA^1 b^1 ἀποκρίνεςθαι B | 7 ἄν ΣΛ D ἐάν ω ἄγητε A^1 R Herwerdenus

μὲν ἐχθρὸς ἥκει, φίλον αὐτὸν γεγενημένον, οἷς δὲ φίλος,
τοὐναντίον ἐχθρόν. οὐ γὰρ τὰ ῥήματα τὰς οἰκειότητας ἔφη
βεβαιοῦν, μάλα σεμνῶς ὀνομάζων, ἀλλὰ τὸ ταὐτὰ συμφέρειν.
συμφέρειν δὲ Φιλίππῳ καὶ Φωκεῦσι καὶ ὑμῖν ὁμοίως ἅπασι
τῆς ἀναλγησίας καὶ τῆς βαρύτητος ἀπαλλαγῆναι τῆς τῶν Θη-
βαίων. ταῦτα δ' ἀσμένως τινὲς ἤκουον αὐτοῦ διὰ τὴν τόθ' 36
ὑποῦσαν ἀπέχθειαν πρὸς τοὺς Θηβαίους. τί οὖν συνέβη
μετὰ ταῦτ' εὐθύς, οὐκ εἰς μακράν; τοὺς μὲν Φωκέας ἀπο-
λέσθαι καὶ κατασκαφῆναι τὰς πόλεις αὐτῶν, ὑμᾶς δ' ἡσυ-
χίαν ἀγαγόντας καὶ τούτῳ πεισθέντας μικρὸν ὕστερον σκευα-
γωγεῖν ἐκ τῶν ἀγρῶν, τοῦτον δὲ χρυσίον λαβεῖν, καὶ ἔτι
πρὸς τούτοις τὴν μὲν ἀπέχθειαν τὴν πρὸς Θηβαίους καὶ
Θετταλοὺς τῇ πόλει γενέσθαι, τὴν δὲ χάριν τὴν ὑπὲρ τῶν
πεπραγμένων Φιλίππῳ. ὅτι δ' οὕτω ταῦτ' ἔχει, λέγε μοι 37
τό τε τοῦ Καλλισθένους ψήφισμα καὶ τὴν ἐπιστολὴν τοῦ
Φιλίππου, ἐξ ὧν ἀμφοτέρων ταῦθ' ἅπανθ' ὑμῖν ἔσται φα-
νερά. λέγε. |

238 ΨΗΦΙΣΜΑ.

[Ἐπὶ Μνησιφίλου ἄρχοντος, συγκλήτου ἐκκλησίας ὑπὸ στρατηγῶν καὶ πρυτάνεων [καὶ] βουλῆς γνώμῃ, μαιμακτηριῶνος δεκάτῃ ἀπιόντος, Καλλισθένης Ἐτεονίκου Φαληρεὺς εἶπε μηδένα Ἀθηναίων μηδεμιᾷ παρευρέσει ἐν τῇ χώρᾳ κοιταῖον γίγνεσθαι, ἀλλ' ἐν ἄστει καὶ Πειραιεῖ, ὅσοι μὴ ἐν τοῖς φρουρίοις εἰσὶν ἀποτεταγμένοι· τούτων δ' ἑκάστους ἣν παρέλαβον τάξιν διατηρεῖν μήτε ἀφημερεύοντας μήτε ἀποκοιτοῦντας. ὃς ἂν δ' ἀπειθήσῃ 38
τῷδε τῷ ψηφίσματι, ἔνοχος ἔστω τοῖς τῆς προδοσίας ἐπιτιμίοις, ἐὰν μή τι ἀδύνατον ἐπιδεικνύῃ περὶ ἑαυτόν· περὶ δὲ τοῦ ἀδυνάτου ἐπικρινέτω ὁ ἐπὶ τῶν ὅπλων στρατηγὸς καὶ ὁ ἐπὶ τῆς διοικήσεως καὶ ὁ γραμματεὺς τῆς βουλῆς. κατακομίζειν δὲ καὶ τὰ ἐκ τῶν ἀγρῶν πάντα τὴν ταχίστην, τὰ μὲν ἐντὸς σταδίων

9 ἧκεν Cobetus nou. lect. p. 535 | 10 αὐτὸν ἐχθρόν ante R | 12 συμφέρειν δέ Σ Paris. p B συμφέρει δέ ω | 18 Φωκέας Σ T ταλαιπώρους Φωκέας ω v | 20 ἀγαγόντας ΣΛ B ἄγοντας ω | 22 χωρίον Vsenerus p. 602 | 23 τοὺς Θηβαίους B R | 24 γεγενῆσθαι A^1R | 27 ἐπιστολήν ΣΛA^2T ἐπιστολὴν τήν A^1BvD | 28 ταῦθ' ἅπανθ' ὑμῖν ἔσται ΣΛB ἅπανθ' ὑμῖν ταῦτ' ἔσται A^2 ἅπαντα ταῦτα ἔσται ὑμῖν A^1 ὑμῖν ἅπαντα ταῦτ' ἔσται B | 3 ὑπὸ στρατηγῶν ΣΛA^2 B d γενομένης ὑπὸ στρατηγῶν A^1 ὑπὸ στρατηγῶν γενομένης ϛ | καὶ prius del. Schoemannus de com. Ath. p. 61 posterius Dissenius D | 10 ὃς ἂν δέ ΛB d ὃς ἂν δε ἄν Σ ὃς δ' ἄν A^1 D | τῷδε τῷ ψηφίσματι ΣΛA^{12} R τῷ ψηφίσματι ϛ τῷ ψηφίσματι τούτῳ B | 12 ἑαυτόν ΣΛ pr. A^2B T ἑαυτὸν ὄν A^1 D | τοῦ ἀδυνάτου ΣΛA^{12}B b^1 τῶν ἀδυνάτων ϛ

ἑκατὸν εἴκοσιν εἰς ἄστυ καὶ Πειραιᾶ, τὰ δὲ ἐκτὸς σταδίων ἑκατὸν εἴκοσιν εἰς Ἐλευσῖνα καὶ Φυλὴν καὶ Ἄφιδναν καὶ Ῥαμνοῦντα καὶ Σούνιον.]

Ἆρ' ἐπὶ ταύταις ταῖς ἐλπίσι τὴν εἰρήνην ἐποιεῖσθε ἢ ταῦτ' ἐπηγγέλλεθ' ὑμῖν οὗτος ὁ μισθωτός;

39 Λέγε δὴ τὴν ἐπιστολὴν ἣν ἔπεμψε Φίλιππος μετὰ ταῦτα.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

[Βασιλεὺς Μακεδόνων Φίλιππος Ἀθηναίων τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ χαίρειν. ἴστε ἡμᾶς παρεληλυθότας εἴσω Πυλῶν καὶ τὰ κατὰ τὴν Φωκίδα ὑφ' ἑαυτοὺς πεποιημένους, καὶ ὅσα μὲν ἑκουσίως προσετίθετο τῶν πολισμάτων, φρουρὰς εἰσαγηοχότας, | τὰ 239
δὲ μὴ ὑπακούοντα κατὰ κράτος λαβόντες καὶ ἐξανδραποδισάμενοι κατεσκάψαμεν. ἀκούων δὲ καὶ ὑμᾶς παρασκευάζεσθαι βοηθεῖν αὐτοῖς γέγραφα ὑμῖν, ἵνα μὴ πλέον ἐνοχλῆσθε περὶ τούτων· τοῖς μὲν γὰρ ὅλοις οὐδὲ μέτριόν μοι δοκεῖτε ποιεῖν, τὴν εἰρήνην συνθέμενοι καὶ ὁμοίως ἀντιπαρεξάγοντες, καὶ ταῦτα οὐδὲ συμπεριειλημμένων τῶν Φωκέων ἐν ταῖς κοιναῖς ἡμῶν συνθήκαις. ὥστε ἐὰν μὴ ἐμμένητε τοῖς ὡμολογημένοις, οὐδὲν προτερήσετε ἔξω τοῦ ἐφθακέναι ἀδικοῦντες.]

40 Ἀκούετε ὡς σαφῶς δηλοῖ καὶ διορίζεται ἐν τῇ πρὸς ὑμᾶς ἐπιστολῇ πρὸς τοὺς ἑαυτοῦ συμμάχους, ὅτι ἐγὼ πεποίηκα ταῦτ' ἀκόντων Ἀθηναίων καὶ λυπουμένων, ὥστ' εἴπερ εὖ φρονεῖτε, ὦ Θηβαῖοι καὶ Θετταλοί, τούτους μὲν ἐχθροὺς ὑπολήψεσθε, ἐμοὶ δὲ πιστεύσετε, οὐ τούτοις τοῖς ῥήμασι γράψας, ταῦτα δὲ βουλόμενος δεικνύναι. τοιγαροῦν ἐκ τούτων ᾤχετ' ἐκείνους λαβὼν εἰς τὸ μηδ' ὁτιοῦν προορᾶν τῶν μετὰ ταῦτα μηδ' αἰσθάνεσθαι, ἀλλ' ἐᾶσαι πάντα

16 et 17 εἴκοσι ΣA^1 TWbKV | 17 εἰς (ante Ἐλευσῖνα) om. ΣΛB TWV | 18 Ἄφιδναν A^1 R Ἀφνίδα ΣΛA^2B Ἄφιδνα ς | 19 Σούνιον ΣΛA^2B T Σούνιον. εἶπε Καλλισθένης Φαληρεύς A^1D | 20 τὴν εἰρήνην ἐποιεῖσθε ΣΛpr. A^2B B τὴν εἰρήνην ἐποιήσασθε A^1 ἐποιεῖσθε τὴν εἰρήνην ς | 21 δή ΣΛB B δ' αὐτήν A^1 Marklandus δ' αὖ ς | 22 ἔπεμψε ΣΛA^2 T δεῦρ' ἔπεμψε ω vD | 23 ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΣΛ Par. r Vind. 5 v ἘΠΙΣΤΟΛΗ ΦΙΛΙΠΠΟΥ ω | 26 ὑφ' ἡμᾶς αὐτούς A^1 | 28 εἰσαγηοχότας ΣΛ pr. B B εἰσασηοχότας εἰς αὐτά A^1 T | 2 καὶ ante ὑμᾶς om. A^1 R | 4 πλεῖον ΣΛB T ἐπὶ πλέον A^1 RD | 5 οὐδὲ μέτριον ΣΛA^2B T οὐδὲν μέτριον A^1 DbK | εἰρήνην ἥν ΣΛ v | 6 ὅμως Marklandus: sed u. Funkhaenelius diar. ant. stud. a. 1845 suppl. p. 129 sq. | 10 ἐν τῇ πρὸς ὑμᾶς ἐπιστολῇ del. Vsenerus p. 598 | 12 ἐγὼ πεποίηκα ταῦτα Σ pr. Λ V ἐγὼ ταῦτα πεποίηκα Σ corr. d ταῦτα ἐγὼ πεποίηκα ω | 15 οὐ τούτοις — 16 δεικνύναι del. Cobetus de arte interpr. p. 140 sed u. Westermannus de orat. Att. interpol. p. 13 | 17 βαλών Morellus | ὥστε pro εἰς τό Seagerus diar. class. LIII p. 51 | τῶν μετὰ ταῦτα προορᾶν A^1 R

τὰ πράγματ᾽ ἐκεῖνον ὑφ᾽ ἑαυτῷ ποιήσασθαι· ἐξ ὧν ταῖς
παρούσαις συμφοραῖς οἱ ταλαίπωροι κέχρηνται. ὁ δὲ ταύ- 41
της τῆς πίστεως αὐτῷ συνεργὸς καὶ συναγωνιστὴς καὶ ὁ
δεῦρ᾽ ἀπαγγείλας τὰ ψευδῆ καὶ φενακίσας ὑμᾶς οὗτός ἐστιν
ὁ τὰ Θηβαίων ὀδυρόμενος νῦν πάθη καὶ διεξιὼν ὡς οἰ-
κτρά, καὶ τούτων καὶ τῶν ἐν Φωκεῦσι κακῶν καὶ ὅσ᾽ ἄλλα
πεπόνθασιν οἱ Ἕλληνες ἁπάντων αὐτὸς ὢν αἴτιος. δῆλον
γὰρ ὅτι σὺ μὲν ἀλγεῖς ἐπὶ τοῖς συμβεβηκόσιν, Αἰσχίνη,
καὶ τοὺς Θηβαίους ἐλεεῖς, κτῆμ᾽ ἔχων ἐν τῇ Βοιωτίᾳ καὶ
γεωργῶν τὰ ἐκείνων, ἐγὼ δὲ χαίρω, ὃς εὐθὺς ἐξῃτούμην
240 ὑπὸ τοῦ ταῦτα | πράξαντος.

Ἀλλὰ γὰρ ἐμπέπτωκα εἰς λόγους, οὓς αὐτίκα μᾶλλον 42
ἴσως ἁρμόσει λέγειν. ἐπάνειμι δὴ πάλιν ἐπὶ τὰς ἀποδεί-
ξεις, ὡς τὰ τούτων ἀδικήματα τῶν νυνὶ παρόντων πραγ-
μάτων γέγονεν αἴτια.

20 οἱ τάλαίπωροι κέχρηνται Σ B οἱ ταλ. κέχρ. Θηβαῖοι A^1 οἱ ταλ. Θηβαῖοι κέχρηνται ΛB V | 23 οὑτοςὶ ὁ D ex Σ, sed Voemelius ‘ουτεστι pr. Σ superscripsit antiqua m. οσ’; | 28 κτῆμ᾽ Σ T κτήματ᾽ ω D | τὰ ἐκεῖ Marklandus | 1 αὐτίκα μάλα A^1 R αὐτίκα μάλα μᾶλλον b^1 αὐτίκα μάλα ὕστερον Hermog. III p. 344 αὖθις μᾶλλον Vsenerus p. 598 cl. Rutil. Lup. II p. 75 R. ‘sed nimirum inopinans incidi in causam temporis huius alienam, de qua posterius huic dicendum.’ | 2 ἴσως ἁρμόσει λέγειν ΣΛA^{12}B R ἁρμόσει λέγειν Hermog. ἁρμόσει λέγειν ἴσως ς | 3 ἀδικήματα ΣΛ pr. B ἀδικήματα καὶ δωροδοκήματα A^1Σγρ. δωροδοκήματα καὶ ἀδικήματα Λ sec. B | pro ἐπὶ τὰς ἀποδείξεις — 5 γέγονεν αἴτια Dem. nihil scripsisse nisi ἐκεῖσε uidetur Vsenero p. 598 cl. Rutil. ‘quapropter ad illud quod paulo prius agendum reuertor’ (carm. de fig. 90 ‘ergo redeo illuc’)

23 128 οἱ δ᾽ ἄλλοι Ἀμφικτύονες συνελέγησαν εἰς Πύλας πλὴν μιᾶς πόλεως, ἧς ἐγὼ οὔτ᾽ ἂν τοὔνομα εἴποιμι μήθ᾽ αἱ συμφοραὶ παραπλήσιοι γένοιντο αὐτῆς μηδενὶ τῶν Ἑλλήνων. 133 Θῆβαι δέ, Θῆβαι πόλις ἀστυγείτων μεθ᾽ ἡμέραν μίαν ἐκ μέσης τῆς Ἑλλάδος ἀνήρπασται, εἰ καὶ δικαίως περὶ τῶν ὅλων οὐκ ὀρθῶς βουλευσάμενοι, ἀλλὰ τήν γε θεοβλάβειαν καὶ τὴν ἀφροσύνην οὐκ ἀνθρωπίνως, ἀλλὰ δαιμονίως κτησάμενοι. 156 μηδ᾽ ὑπομιμνήσκετε τῶν ἀνιάτων καὶ ἀνηκέστων κακῶν τοὺς ταλαιπώρους Θηβαίους, οὓς φυγόντας διὰ τοῦτον ὑποδέδεχθε τῇ πόλει, ὧν ἱερὰ καὶ τέκνα καὶ τάφους ἀπώλεσεν ἡ Δημοσθένους δωροδοκία καὶ τὸ βασιλικὸν χρυσίον· (157) ἀλλ᾽ ἐπειδὴ τοῖς σώμασιν οὐ παρεγένεσθε, ἀλλὰ ταῖς γε διανοίαις ἀποβλέψατ᾽ αὐτῶν εἰς τὰς συμφορὰς καὶ νομίσαθ᾽ ὁρᾶν ἁλισκομένην τὴν πόλιν, τειχῶν κατασκαφάς, ἐμπρήσεις οἰκιῶν, ἀγομένας γυναῖκας καὶ παῖδας εἰς δουλείαν, πρεσβύτας ἀνθρώπους πρεσβύτιδας γυναῖκας ὀψὲ μεταμανθάνοντας τὴν ἐλευθερίαν, κλαίοντας, ἱκετεύοντας ὑμᾶς, ὀργιζομένους οὐ τοῖς τιμωρουμένοις, ἀλλὰ τοῖς τούτων αἰτίοις, ἐπισκήπτοντας μηδενὶ τρόπῳ τὸν τῆς Ἑλλάδος ἀλιτήριον στεφανοῦν, ἀλλὰ καὶ τὸν δαίμονα καὶ τὴν τύχην τὴν συμπαρακολουθοῦσαν τῷ ἀνθρώπῳ φυλάξασθαι.

Ἐπειδὴ γὰρ ἐξηπάτηςθε μὲν ὑμεῖς ὑπὸ τοῦ Φιλίππου διὰ
τούτων τῶν ἐν ταῖς πρεςβείαις μιςθωςάντων ἑαυτοὺς καὶ
οὐδὲν ἀληθὲς ὑμῖν ἀπαγγειλάντων, ἐξηπάτηντο δὲ οἱ τα-
λαίπωροι Φωκεῖς καὶ ἀνῄρηντο αἱ πόλεις αὐτῶν, τί ἐγέ-
43 νετο; οἱ μὲν κατάπτυςτοι Θετταλοὶ καὶ ἀναίςθητοι Θηβαῖοι
φίλον, εὐεργέτην, ςωτῆρα τὸν Φίλιππον ἡγοῦντο· πάντ᾿
ἐκεῖνος ἦν αὐτοῖς· οὐδὲ φωνὴν ἤκουον, εἴ τις ἄλλο τι
βούλοιτο λέγειν. ὑμεῖς δ᾿ ὑφορώμενοι τὰ πεπραγμένα καὶ
δυςχεραίνοντες ἤγετε τὴν εἰρήνην ὅμως· οὐ γὰρ ἦν ὅ τι
ἂν ἐποιεῖτε. καὶ οἱ ἄλλοι δ᾿ Ἕλληνες ὁμοίως ὑμῖν πε-
φενακιςμένοι καὶ διημαρτηκότες ὧν ἤλπιςαν, ἦγον τὴν εἰ-
44 ρήνην αὐτοὶ τρόπον τινὰ ἐκ πολλοῦ πολεμούμενοι. ὅτε γὰρ
περιιὼν Φίλιππος Ἰλλυριοὺς καὶ Τριβαλλούς, τινὰς δὲ καὶ
τῶν Ἑλλήνων κατεςτρέφετο, καὶ δυνάμεις πολλὰς καὶ με-
γάλας ἐποιεῖθ᾿ ὑφ᾿ ἑαυτῷ, καί τινες τῶν ἐκ τῶν πόλεων
ἐπὶ τῇ τῆς εἰρήνης ἐξουςίᾳ βαδίζοντες ἐκεῖςε διεφθείροντο
[ὧν εἷς οὗτος ἦν], τότε πάντες, ἐφ᾿ οὓς ταῦτα παρεςκευ-
άζετ᾿ ἐκεῖνος, ἐπολεμοῦντο. εἰ δὲ μὴ ᾐςθάνοντο, ἕτερος
45 ὁ λόγος οὗτος, οὐ πρὸς ἐμέ. ἐγὼ μὲν γὰρ προὔλεγον καὶ
διεμαρτυρόμην καὶ παρ᾿ ὑμῖν ἀεὶ καὶ ὅποι πεμφθείην· αἱ
δὲ πόλεις ἐνόςουν τῶν μὲν ἐν τῷ πολιτεύεςθαι καὶ πράτ-
τειν δωροδοκούντων καὶ διαφθειρομένων ἐπὶ χρήμαςι, τῶν δὲ
| ἰδιωτῶν καὶ πολλῶν τὰ μὲν οὐ προορωμένων, τὰ δὲ τῇ καθ᾿ 241
ἡμέραν ῥᾳςτώνῃ καὶ ςχολῇ δελεαζομένων, καὶ τοιουτονί τι
πάθος πεπονθότων ἁπάντων, πλὴν οὐκ ἐφ᾿ ἑαυτοὺς ἑκάςτων
οἰομένων τὸ δεινὸν ἥξειν καὶ διὰ τῶν ἑτέρων κινδύνων τὰ
46 ἑαυτῶν ἀςφαλῶς ςχήςειν, ὅταν βούλωνται. εἶτ᾿ οἶμαι ςυμ-
βέβηκε τοῖς μὲν πλήθεςιν ἀντὶ τῆς πολλῆς καὶ ἀκαίρου
ῥᾳθυμίας τὴν ἐλευθερίαν ἀπολωλεκέναι, τοῖς δὲ προεςτη-

6 τῶν del. Dobraeus | 7 μιςθωςάντων A[1]R μιςθωςάντων τῷ Φιλίππῳ ΣΛΒ TKV | 12 οὐδέ ΣA[12]R καὶ οὐδέ ΛΒ | 15 ἐποιεῖτε ΣA[1] T ἐποιεῖτε μόνοι ΛΒ | 17 αὐτοί Σ T ἄςμενοι καὶ αὐτοί ω vDV | 18 Φίλιππος ΣA[1] T ὁ Φίλιππος ΛΒ | 23 τότε δή, τότε πάντες ς Hermog. III p. 160. 164 Anon. de fig. VIII p. 621 R | 25 ὁ λόγος Σ T λόγος ω Hermog. Db | 29 καὶ διαφθειρομένων ἐπὶ χρήμαςι del. Cobetus uar. lect. p. 347 ad Hyper. p. 39 Herwerdenus p. 166 | 1 καὶ πολλῶν om. Harl. Taylorus ἰδιωτῶν καί del. Dobraeus | 3 τοιουτονί A[1] R τοιουτονει Σ τοιοῦτον ΛΒ | πλήν del. Dobraeus | 3 ἑκάςτων οἰομένων ΣΛA[1] R οἰομένων ἑκάςτων Β | καὶ διά ΣΛ pr. A[1] T ἀλλὰ διά Β D | 5 ςχήςειν ΣΛ pr. Β ςχήςειν ὑπολαμβανόντων ω

κόϲι καὶ τἄλλα πλὴν ἑαυτοὺϲ οἰομένοιϲ πωλεῖν πρώτουϲ ἑαυ-
τοὺϲ πεπρακόϲιν αἰϲθέϲθαι· ἀντὶ γὰρ φίλων καὶ ξένων, ἃ τότ᾽
ὠνομάζοντο, ἡνίκ᾽ ἐδωροδόκουν, νῦν κόλακεϲ καὶ θεοῖϲ ἐχ-
θροὶ καὶ τἄλλ᾽ ἃ προϲήκει πάντ᾽ ἀκούουϲιν. οὐδεὶϲ γάρ, ὦ 47
ἄνδρεϲ Ἀθηναῖοι, τὸ τοῦ προδιδόντοϲ ϲυμφέρον ζητῶν χρήματ᾽
ἀναλίϲκει, οὐδ᾽ ἐπειδὰν ὧν ἂν πρίηται κύριοϲ γένηται, τῷ
προδότῃ ϲυμβούλῳ περὶ τῶν λοιπῶν ἔτι χρῆται· οὐδὲν γὰρ
ἂν ἦν εὐδαιμονέϲτερον προδότου. ἀλλ᾽ οὐκ ἔϲτι ταῦτα·
πόθεν; πολλοῦ γε καὶ δεῖ. ἀλλ᾽ ἐπειδὰν τῶν πραγμάτων
ἐγκρατὴϲ ὁ ζητῶν ἄρχειν καταϲτῇ, καὶ τῶν ταῦτ᾽ ἀποδο-
μένων δεϲπότηϲ ἐϲτί, τὴν δὲ πονηρίαν εἰδώϲ, τότε δή, τότε
καὶ μιϲεῖ καὶ ἀπιϲτεῖ καὶ προπηλακίζει. ϲκοπεῖτε δέ· καὶ 48
γὰρ εἰ παρελήλυθεν ὁ τῶν πραγμάτων καιρόϲ, ὁ τοῦ γ᾽
εἰδέναι τὰ τοιαῦτα καιρὸϲ ἀεὶ πάρεϲτι τοῖϲ εὖ φρονοῦϲι.
μέχρι τούτου Λαϲθένηϲ φίλοϲ ὠνομάζετο, ἕωϲ προὔδωκεν
Ὄλυνθον· μέχρι τούτου Τιμόλαϲ, ἕωϲ ἀπώλεϲε Θήβαϲ·
μέχρι τούτου Εὔδικοϲ καὶ Cῖμοϲ ὁ Λαριϲαῖοϲ, ἕωϲ Θετταλίαν ὑπὸ Φιλίππῳ ἐποίηϲαν. εἶτ᾽ ἐλαυνομένων καὶ ὑβρι-
242 ζομένων καὶ τί κακὸν οὐχὶ παϲχόν | των πᾶϲ᾽ ἡ οἰκουμένη
μεϲτὴ γέγονεν. τί δ᾽ Ἀρίϲτρατοϲ ἐν Cικυῶνι καὶ τί Περί-
λαϲ ἐν Μεγάροιϲ; οὐκ ἀπερριμμένοι; ἐξ ὧν καὶ ϲαφέϲτατ᾽ 49
ἄν τιϲ ἴδοι ὅτι ὁ μάλιϲτα φυλάττων τὴν ἑαυτοῦ πατρίδα
καὶ πλεῖϲτ᾽ ἀντιλέγων [τούτοιϲ], οὗτοϲ ὑμῖν, Αἰϲχίνη, τοῖϲ
προδιδοῦϲι καὶ μιϲθαρνοῦϲι τὸ ἔχειν ἐφ᾽ ὅτῳ δωροδοκήϲετε
περιποιεῖ, καὶ διὰ τοὺϲ πολλοὺϲ τουτωνὶ καὶ τοὺϲ ἀνθιϲτα-

10 αἰϲθέϲθαι ΣΛ pr. A^{2} B ᾐϲθῆϲθαι ω | 11 ἡνίκ᾽ ἐδωροδόκουν om. Hermog. III p. 165 Vsenerus p. 598 | 13 ἀκούουϲιν ΣΛ pr. B T ἀκούουϲιν. εἰκότωϲ A^{1} RD | ὦ om. ΣΛTWV | 15 τῷ προδότῃ del. Dobraeus | 17 ἂν ἦν $ΛA^{12}$B R ἦν Σ vWV ἦν ἄν ϛ | ταῦτα ΣΛ pr. A^{2} T ταῦτα, οὐκ ἔϲτιν ω v | 18 πόθεν om. B Taylorus | 24 καιρὸϲ post τοιαῦτα delet Herwerdenus p. 166 | 25 ὠνομάζετο Σ Par. YT ὠνομάζετο Φιλίππῳ Σ γρ. Paris. ε ὠνομάζετο Φιλίππου ω Hermog. III p. 253. 256. 284 Anon. ad Herm. VII p. 1010 Alexand. de fig. VIII p. 447. 463 vD | 26 Τιμόλαϲ V Τιμόλαοϲ ω | 27 μέχρι του Σ pr. unde ter μέχρι τοῦ Marklandus Bakius ad Apsin. p. 191 Cobetus ad Philostr. p. 45 | Cῖμοϲ $ΛA^{1}$ Schaeferus ad Greg. Cor. p. 290 B Cίμοϲ B | ὁ Λαριϲαῖοϲ Σ Alexand. p. 463 T ὁ Λαριϲϲαῖοϲ Λ pr. Alexand. p. 447 οἱ Λαριϲαῖοι A^{1}B Db οἱ Λαριϲϲαῖοι Λ sec. | 28 Φίλιππον Benselerus de hiatu ap. orat. Gr. p. 94 | 1 γέγονεν Σ Dobraeus T γέγονε προδοτῶν Σ γρ. ωvD | 2 Πέριλλοϲ Phot. p. 418, 2 Περίλλοϲ Harp. p. 151, 17 Suid. Περίλαοϲ ω | 5 τούτοιϲ et 9 καὶ ἔμμιϲθοι del. Vsenerus p. 599 | 7 τουτωνί $ΣΛA^{2}$ d τούτουϲ ϛ RBb et om.

μένους τοῖς ὑμετέροις βουλήμασιν ὑμεῖς ἐστε σῷοι [καὶ ἔμμισθοι], ἐπεὶ διά γ' ὑμᾶς αὐτοὺς πάλαι ἂν ἀπωλώλειτε.

50 Καὶ περὶ μὲν τῶν τότε πραχθέντων ἔχων ἔτι πολλὰ λέγειν, καὶ ταῦθ' ἡγοῦμαι πλείω τῶν ἱκανῶν εἰρῆσθαι. αἴτιος δ' οὗτος ὥσπερ ἑωλοκρασίαν τινά μου τῆς πονηρίας τῆς ἑαυτοῦ [καὶ τῶν ἀδικημάτων] κατασκεδάσας, ἣν ἀναγκαῖον ἦν πρὸς τοὺς νεωτέρους τῶν πεπραγμένων ἀπολύσασθαι. παρηνώχλησθε δ' ἴσως οἱ καὶ πρὶν ἔμ' εἰπεῖν ὁτιοῦν εἰδότες τὴν
51 τούτου τότε μισθαρνίαν. καίτοι φιλίαν γε καὶ ξενίαν αὐτὴν ὀνομάζει, καὶ νῦν εἶπέ που λέγων 'ὁ τὴν Ἀλεξάνδρου ξενίαν ὀνειδίζων ἐμοί.' ἐγώ σοι ξενίαν Ἀλεξάνδρου; πόθεν λαβόντι ἢ πῶς ἀξιωθέντι; οὔτε Φιλίππου ξένον οὔτ' Ἀλεξάνδρου [φίλον] εἴποιμ' ἂν ἐγώ σε, οὐχ οὕτω μαίνομαι, εἰ μὴ καὶ τοὺς θεριστὰς καὶ τοὺς ἄλλο τι μισθοῦ πράττοντας φίλους καὶ ξένους δεῖ καλεῖν τῶν μισθωσαμένων.
52 [ἀλλ' οὐκ ἔστι ταῦτα· πόθεν; πολλοῦ γε καὶ δεῖ.] ἀλλὰ μισθωτὸν ἐγώ σε Φιλίππου πρότερον καὶ νῦν Ἀλεξάνδρου καλῶ, καὶ οὗτοι πάντες. εἰ δ' ἀπιστεῖς, ἐρώτησον αὐτούς. μᾶλλον δ' ἐγὼ τοῦθ' ὑπὲρ σοῦ ποιήσω. πότερον ὑμῖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δοκεῖ | μισθωτὸς Αἰσχίνης ἢ ξένος εἶναι 243
Ἀλεξάνδρου; ἀκούεις ἃ λέγουσιν.

53 Βούλομαι τοίνυν ἤδη καὶ περὶ τῆς γραφῆς αὐτῆς ἀπο-

καί Wunderlichius τούτων A^1B Anecd. Bekk. p. 121, 10 | 8 τοῖς ἀνθισταμένοις ΣΒ Vsenerus | 9 σῷ d^3 | 10 ἀπωλώλειτε Λ Anecd. Bekk. p. 126, 33 B ἀπολώλειτε ΣA^1B | 13 καὶ τῶν ἀδικημάτων om. Hermog. III p. 407 Harpocr. p. 91, 2. Phot. Suid. Zonar. s. ἑωλοκρασία (non Gregor. Cor. ad Herm. VII p. 1159) Vsenerus p. 598 | 15 ἀπολούσασθαι Groddeckius symb. Dorpt. a. 1814 p. 276 ἀποκλύσασθαι idem p. 438 cl. Plat. Phaedr. p. 243 D (utrumque repet. in Seebodii horr. philol. II a. 1825 p. 778 sq.) sed u. Rauchensteinius obs. p. 13 | 16 δ' ἴσως ΣΛ pr. T δ' ὑμεῖς ἴσως A^1 δὲ καὶ ὑμεῖς ἴσως Λ sec. B D | εἰπεῖν ὁτιοῦν ΣΛA^1 R ὁτιοῦν εἰπεῖν B | 18 φιλίαν γε ΣΛA^{12}B R φιλίαν τε ς Alexand. de fig. VIII p. 445 | 20 λαβόντι del. Vsenerus p. 599 cl. § 128 | 21 φίλον del. Dissenius et Spengelius Dem. defens. Ctes. p. 24 οὔτε Φιλίππου φίλον οὔτ' Ἀλεξάνδρου ξένον Marklandus contra dixit Reuterus p. IX | 25 οὐκ ἔστι post ταῦτα repetunt A^1 R | ἀλλ' οὐκ — 26 καὶ δεῖ delet Schenkelius philol. XXVII p. 285 cl. § 47 | 26 πρότερον Φιλίππου A^1 R | 1 Ἀθηναῖοι δοκεῖ — Ἀλεξάνδρου ΣΛA^1B Aristid. rhet. VIIII p. 389 B Ἀθηναῖοι — Ἀλεξάνδρου δοκεῖ ς | μίσθωτος Σ edd. ante Bekkerum | εἶναι post Αἰσχίνης transponit Benselerus de hiatu apud orat. Gr. p. 95

19 u. ad p. 233, 15

λογήcαcθαι καὶ διεξελθεῖν τὰ πεπραγμέν᾽ ἐμαυτῷ, ἵνα καίπερ εἰδὼc Αἰcχίνηc ὅμωc ἀκούcῃ δι᾽ ἅ φημι καὶ τούτων τῶν προβεβουλευμένων καὶ πολλῷ μειζόνων ἔτι τούτων δωρεῶν δίκαιοc εἶναι τυγχάνειν. καί μοι λέγε τὴν γραφὴν αὐτὴν λαβών.

ΓΡΑΦΗ.

[Ἐπὶ Χαιρώνδου ἄρχοντοc, ἐλαφηβολιῶνοc ἕκτῃ ἱcταμένου, 54 Αἰcχίνηc Ἀτρομήτου Κοθωκίδηc ἀπήνεγκε πρὸc τὸν ἄρχοντα παρανόμων κατὰ Κτηcιφῶντοc τοῦ Λεωcθένουc Ἀναφλυcτίου, ὅτι ἔγραψε παράνομον ψήφιcμα, ὡc ἄρα δεῖ cτεφανῶcαι Δημοcθένην Δημοcθένουc Παιανιέα χρυcῷ cτεφάνῳ, καὶ ἀναγορεῦcαι ἐν τῷ θεάτρῳ Διονυcίοιc τοῖc μεγάλοιc τραγῳδοῖc καινοῖc, ὅτι cτεφανοῖ ὁ δῆμοc Δημοcθένην Δημοcθένουc Παιανιέα χρυcῷ cτεφάνῳ ἀρετῆc ἕνεκα, καὶ εὐνοίαc ἧc ἔχων διατελεῖ εἴc τε τοὺc Ἕλληναc ἅπανταc καὶ τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων, καὶ ἀνδραγαθίαc, καὶ διότι διατελεῖ πράττων καὶ λέγων τὰ βέλτιcτα τῷ δήμῳ καὶ πρόθυμόc ἐcτι ποιεῖν ὅ τι ἂν δύνηται ἀγαθόν, πάντα 55 ταῦτα ψευδῆ γράψαc καὶ παράνομα, τῶν νόμων οὐκ ἐώντων πρῶτον μὲν ψευδεῖc γραφὰc εἰc τὰ δημόcια γράμματα καταβάλλεcθαι, εἶτα τὸν ὑπεύθυνον cτεφανοῦν (ἔcτι δὲ Δημοcθένηc τειχοποιὸc καὶ ἐπὶ τῶν θεωρικῶν τεταγμένοc), ἔτι δὲ μὴ ἀναγο-
244 ρεύειν τὸν cτέφανον ἐν τῷ θεάτρῳ Διονυcίοιc τρα | γῳδῶν τῇ καινῇ, ἀλλ᾽ ἐὰν μὲν ἡ βουλὴ cτεφανοῖ, ἐν τῷ βουλευτηρίῳ ἀνειπεῖν, ἐὰν δὲ ἡ πόλιc, ἐν πυκνὶ ἐν τῇ ἐκκληcίᾳ. τίμημα τάλαντα πεντήκοντα. κλήτορεc Κηφιcοφῶν Κηφιcοφῶντοc Ῥαμνούcιοc, Κλέων Κλέωνοc Κοθωκίδηc.]

Ἃ μὲν διώκει τοῦ ψηφίcματοc, ὦ ἄνδρεc Ἀθηναῖοι, 56 ταῦτ᾽ ἐcτίν. ἐγὼ δ᾽ ἀπ᾽ αὐτῶν τούτων πρῶτον οἶμαι δῆλον ὑμῖν ποιήcειν ὅτι πάντα δικαίωc ἀπολογήcομαι· τὴν γὰρ αὐτὴν τούτῳ ποιηcάμενοc τῶν γεγραμμένων τάξιν περὶ πάντων ἐρῶ καθ᾽ ἕκαcτον ἐφεξῆc καὶ οὐδὲν ἑκὼν παραλείψω. τοῦ μὲν οὖν γράψαι πράττοντα καὶ λέγοντα τὰ 57 βέλτιcτά με τῷ δήμῳ διατελεῖν καὶ πρόθυμον εἶναι ποιεῖν

7 ταύτην Λ sec. A¹ R | 12 παρανόμων ΣΛA²B T παρανόμων γραφήν A¹ Georgius Lecapenus p. 57 M. | 16 τοῖc μεγάλοιc incl. v | 20 τῶν Ἀθηναίων ΣΛA¹B T τὸν Ἀθηναίων ς RvD | 24 ψευδεῖc γνώμαc Dobraeus | 26 ἔcτι δέ A¹ R ἔcτι δή A² ἔcτι ΣΛB TvV | 27 τῶν θεωρικῶν Λ pr. T τῶν θεωριῶν ΣB τῷ θεωρικῷ Λ sec. A¹² RD | 1 τραγῳδῶν καινῶν A¹ | 2 πνυκί A²BR | 3 ἐν τῇ ἐκκληcίᾳ del. Taylorus ἐν om. A¹ Reuterus p. X | 4 κλητῆρεc A¹ D | 7 οἴομαι A¹ R | 11 τὸ μέν A¹ | με post βέλτιcτα ΣΛB B post λέγοντα A¹ post πράττοντα vulgo om. Barb. Westermannus

ὅ τι δύναμαι ἀγαθόν, καὶ ἐπαινεῖν ἐπὶ τούτοις, ἐν τοῖς πεπολιτευμένοις τὴν κρίσιν εἶναι νομίζω· ἀπὸ γὰρ τούτων ἐξεταζομένων εὑρεθήσεται εἴτ' ἀληθῆ περὶ ἐμοῦ γέγραφε
58 Κτησιφῶν ταῦτα καὶ προσήκοντα εἴτε καὶ ψευδῆ· τὸ δὲ μὴ προσγράψαντα 'ἐπειδὰν τὰς εὐθύνας δῷ' στεφανοῦν, καὶ ἀνειπεῖν ἐν τῷ θεάτρῳ τὸν στέφανον κελεῦσαι, κοινωνεῖν μὲν ἡγοῦμαι καὶ τοῦτο τοῖς πεπολιτευμένοις, εἴτ' ἄξιός εἰμι τοῦ στεφάνου καὶ τῆς ἀναρρήσεως τῆς ἐν τούτοις εἴτε καὶ μή, ἔτι μέντοι καὶ τοὺς νόμους δεικτέον εἶναί μοι δοκεῖ, καθ' οὓς ταῦτα γράφειν ἐξῆν τούτῳ. οὑτωσὶ μέν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δικαίως καὶ ἁπλῶς τὴν ἀπολογίαν ἔγνωκα ποιεῖσθαι, βαδιοῦμαι δ' ἐπ' αὐτὰ ἃ πέπρακταί μοι.
59 καί με μηδεὶς ὑπολάβῃ ἀπαρτᾶν τὸν λόγον τῆς γραφῆς, ἐὰν εἰς Ἑλληνικὰς πράξεις καὶ λόγους ἐμπέσω· ὁ γὰρ διώκων τοῦ ψηφίσματος τὸ λέγειν καὶ πράττειν | τὰ ἄριστά 245
με καὶ γεγραμμένος ταῦθ' ὡς οὐκ ἀληθῆ, οὗτός ἐστιν ὁ τοὺς περὶ ἁπάντων τῶν ἐμοὶ πεπολιτευμένων λόγους οἰκείους καὶ ἀναγκαίους τῇ γραφῇ πεποιηκώς. εἶτα καὶ πολλῶν προαιρέσεων οὐσῶν τῆς πολιτείας τὴν περὶ τὰς Ἑλληνικὰς πράξεις εἱλόμην ἐγώ, ὥστε καὶ τὰς ἀποδείξεις ἐκ τούτων δίκαιός εἰμι ποιεῖσθαι.

13 ὅ τι δύναμαι ΣΛ pr. Τ ὅ τι ἂν δύνωμαι ω vD | ἀγαθόν ante δύν. ponit Benselerus p. 95 | 15 μοι post εἶναι inser. A¹ R ἐμοί post τοῖς Wolfius Taylorus | 19 τὸν στέφανον κελεῦσαι ΣΛA¹ B κελεῦσαι Rehdantzius κελεῦσαι τὸν στέφανον B | 22 τῆς ἐν τούτοις om. ς Rehdantzius | 3 πεπολιτευμένων ΣΛ pr. A²B πεπολιτευμένων καὶ πεπραγμένων A¹B

18 11 καὶ ταῦτα οὕτως εὖ προκατειληφότος τοῦ νομοθέτου εὕρηνται κρείττονες λόγοι τῶν νόμων, οὓς εἰ μή τις ὑμῖν ἐρεῖ, λήσετε ἐξαπατηθέντες. τούτων γάρ τινες τῶν τοὺς ὑπευθύνους στεφανούντων παρὰ τοὺς νόμους οἱ μὲν φύσει μέτριοί εἰσιν, εἰ δή τίς ἐστι μέτριος τῶν τὰ παράνομα γραφόντων ἀλλ' οὖν προβάλλονταί γέ τι πρὸ τῆς αἰσχύνης. προσεγγράφουσι γὰρ πρὸς τὰ ψηφίσματα στεφανοῦν τὸν ὑπεύθυνον, ἐπειδὰν λόγον καὶ εὐθύνας τῆς ἀρχῆς δῷ. (12) καὶ ἡ μὲν πόλις τὸ ἴσον ἀδίκημα ἀδικεῖται· προκαταλαμβάνονται γὰρ ἐπαίνοις καὶ στεφάνοις αἱ εὔθυναι· ὁ δὲ τὸ ψήφισμα γράφων ἐνδείκνυται τοῖς ἀκούουσιν, ὅτι γέγραφε μὲν παράνομα, αἰσχύνεται δ' ἐφ' οἷς ἡμάρτηκε. Κτησιφῶν δέ, ὦ Ἀθηναῖοι, ὑπερπηδήσας τὸν νόμον τὸν περὶ τῶν ὑπευθύνων κείμενον καὶ τὴν πρόφασιν, ἣν ἐγὼ ἀρτίως προεῖπον ὑμῖν, ἀνελὼν πρὶν λόγον, πρὶν εὐθύνας δοῦναι γέγραφε μεταξὺ Δημοσθένην ἄρχοντα στεφανοῦν. 31 ὁ δὲ ῥήτωρ γέγραφε τὸν ὑπεύθυνον στεφανοῦν οὐ προσθεὶς 'ἐπειδὰν δῷ λόγον καὶ εὐθύνας.' cf. 203.

῞Α μὲν οὖν πρὸ τοῦ πολιτεύεcθαι καὶ δημηγορεῖν ἐμὲ 60
προὔλαβε καὶ κατέcχε Φίλιππος, ἐάcω· οὐδὲν γὰρ ἡγοῦμαι
τούτων εἶναι πρὸς ἐμέ· ἃ δ' ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐπὶ ταῦτ'
ἐπέστην ἐγώ, καὶ διεκωλύθη, ταῦτ' ἀναμνήcω καὶ τούτων
ὑφέξω λόγον, τοcοῦτον ὑπειπών. πλεονέκτημα, ὦ ἄνδρες
᾿Αθηναῖοι, μέγα ὑπῆρξε Φιλίππῳ. παρὰ γὰρ τοῖς ῞Ελλη- 61
cιν, οὐ τιcίν, ἀλλ' ἅπαcιν ὁμοίως, φορὰν προδοτῶν καὶ
δωροδόκων καὶ θεοῖς ἐχθρῶν ἀνθρώπων cυνέβη γενέcθαι
τοcαύτην ὅcην οὐδείς πω πρότερον μέμνηται γεγονυῖαν·
οὓς cυναγωνιcτὰς καὶ cυνεργοὺς λαβὼν καὶ πρότερον κα-
κῶς τοὺς ῞Ελληνας ἔχοντας πρὸς ἑαυτοὺς καὶ cταcιαcτικῶς
ἔτι χεῖρον διέθηκε, τοὺς μὲν ἐξαπατῶν, τοῖς δὲ διδούς,
τοὺς δὲ πάντα τρόπον διαφθείρων, καὶ διέcτηcεν εἰς μέρη
πολλὰ ἑνὸς τοῦ cυμφέροντος ἅπαcιν ὄντος, κωλύειν ἐκεῖ-
νον μέγαν γίγνεcθαι. ἐν τοιαύτῃ δὲ καταcτάcει καὶ ἔτι 62
ἀγνοίᾳ τοῦ cυνιcταμένου καὶ φυομένου κακοῦ τῶν ἁπάν-
των ῾Ελλήνων ὄντων δεῖ cκοπεῖν ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες ᾿Αθη-
ναῖοι, τί προcῆκον ἦν ἑλέcθαι πράττειν καὶ ποιεῖν τὴν πό-
λιν, καὶ τούτων λόγον παρ' ἐμοῦ λαβεῖν· ὁ γὰρ ἐνταῦθα
246 ἑαυτὸν τάξας τῆς πολιτείας εἰμὶ ἐγώ. πότερον αὐτὴν | ἐχρῆν, 63
Αἰcχίνη, φρόνημα ἀφεῖcαν καὶ τὴν ἀξίαν τὴν αὑτῆς ἐν τῇ
Θετταλῶν καὶ Δολόπων τάξει cυγκατακτᾶcθαι Φιλίππῳ τὴν
τῶν ῾Ελλήνων ἀρχὴν καὶ τὰ τῶν προγόνων καλὰ καὶ δί-
καια ἀναιρεῖν; ἢ τοῦτο μὲν μὴ ποιεῖν, δεινὸν γὰρ ὡς ἀλη-
θῶς, ἃ δ' ἑώρα cυμβηcόμενα, εἰ μηδεὶς κωλύcει, καὶ προῃ-
cθάνεθ', ὡς ἔοικεν, ἐκ πολλοῦ, ταῦτα περιιδεῖν γιγνόμενα;
ἀλλὰ νῦν ἔγωγε τὸν μάλιcτ' ἐπιτιμῶντα τοῖς πεπραγμέ- 64
νοις ἡδέως ἂν ἐροίμην, τῆς ποίας μερίδος γενέcθαι τὴν
πόλιν ἐβούλετ' ἄν, πότερον τῆς cυναιτίας τῶν cυμβεβηκό-
των τοῖς ῞Ελληcι κακῶν καὶ αἰcχρῶν, ἧς ἂν Θετταλοὺς

11 ἐγὼ καὶ διεκωλύθη ΣΛ pr. Doberenzius obseru. Dem. p. 9 T καὶ διεκωλύθη Par. t ἐγὼ, διεκώλυον λαβεῖν Dionysius Hal. de dic. ui Dem. p. 998 ἐγὼ καὶ διεκώλυον Λ corr. ἐγὼ διεκώλυον Vsenerus p. 602 ἐγώ, διεκωλύθη A^{12}B Hermogenes III p. 272 Anecd. Bekk. p. 121. 13 RD | 13 ὦ om. Σ TWV | 14 ἅπαcιν ΣΛ T πᾶcιν ω D | 18 λαβὼν ὁ Φίλιπποc A^{1}B R | 21 καί pro τοὺc δέ Dobraeus | 25 φυρομένου Σ pr. (?) T | τῶν ἄλλων ἁπάντων Marklandus | 26 ὦ om. ΣΛTWV | 29 totam § 63 del. Vsenerus p. 601, aut hanc aut sequentem Taylorus, § 64 post § 65 transponit Dobraeus | 1 et 27 Αἰcχίνη del. Dobraeus | 2 αὑτῆc Σ B ἑαυτῆc ΛA^{1}B | 6 κωλύcειε Reisigius coniect. Arist. p. 226

καὶ τοὺς μετὰ τούτων εἴποι τις, ἢ τῆς περιεορακυίας ταῦτα
γιγνόμενα ἐπὶ τῇ τῆς ἰδίας πλεονεξίας ἐλπίδι, ἧς ἂν Ἀρ-
65 κάδας καὶ Μεσσηνίους καὶ Ἀργείους θείημεν. ἀλλὰ καὶ τού-
των πολλοί, μᾶλλον δὲ πάντες χεῖρον ἡμῶν ἀπηλλάχασιν.
καὶ γὰρ εἰ μὲν ὡς ἐκράτησε Φίλιππος ᾤχετ' εὐθέως ἀπιὼν
καὶ μετὰ ταῦτ' ἦγεν ἡσυχίαν, μήτε τῶν αὑτοῦ συμμάχων
μήτε τῶν ἄλλων Ἑλλήνων μηδένα μηδὲν λυπήσας, ἦν ἄν
τις κατὰ τῶν ἐναντιωθέντων οἷς ἔπραττεν ἐκεῖνος μέμψις
καὶ κατηγορία· εἰ δ' ὁμοίως ἁπάντων τὸ ἀξίωμα, τὴν ἡγε-
μονίαν, τὴν ἐλευθερίαν περιείλετο, μᾶλλον δὲ καὶ τὰς
πολιτείας, ὅσων ἐδύνατο, πῶς οὐχ ἁπάντων ἐνδοξότατ'
ὑμεῖς ἐβουλεύσασθε ἐμοὶ πεισθέντες;
66 Ἀλλ' ἐκεῖσε ἐπανέρχομαι. τί τὴν πόλιν, Αἰσχίνη, προσ-
ῆκε ποιεῖν ἀρχὴν καὶ τυραννίδα τῶν Ἑλλήνων ὁρῶσαν
ἑαυτῷ κατασκευαζόμενον Φίλιππον; ἢ τί τὸν σύμ | βουλον 247
ἔδει λέγειν ἢ γράφειν τὸν Ἀθήνησιν (καὶ γὰρ τοῦτο πλεῖ-
στον διαφέρει), ὃς συνῄδειν μὲν ἐκ παντὸς τοῦ χρόνου μέχρι
τῆς ἡμέρας ἀφ' ἧς αὐτὸς ἐπὶ τὸ βῆμ' ἀνέβην, ἀεὶ περὶ
πρωτείων καὶ τιμῆς καὶ δόξης ἀγωνιζομένην τὴν πατρίδα,
καὶ πλείω καὶ χρήματα καὶ σώματα ἀνηλωκυῖαν ὑπὲρ φι-
λοτιμίας καὶ τῶν πᾶσι συμφερόντων ἢ τῶν ἄλλων Ἑλλή-
67 νων ὑπὲρ αὑτῶν ἀνηλώκασιν ἕκαστοι, ἑώρων δ' αὐτὸν τὸν
Φίλιππον, πρὸς ὃν ἦν ὑμῖν ὁ ἀγών, ὑπὲρ ἀρχῆς καὶ δυνα-
στείας τὸν ὀφθαλμὸν ἐκκεκομμένον, τὴν κλεῖν κατεαγότα,
τὴν χεῖρα, τὸ σκέλος πεπηρωμένον, πᾶν ὅ τι βουληθείη
μέρος ἡ τύχη τοῦ σώματος παρελέσθαι, τοῦτο προϊέμενον,
68 ὥστε τῷ λοιπῷ μετὰ τιμῆς καὶ δόξης ζῆν. καὶ μὴν οὐδὲ

13 περιεορακυίας D περιωρακυίας Σ περιεωρακυιας ω | 17 γάρ om. A^{1} Wunderlichius | 18 εὐθέως ΣΛA^{2} Hermog. III p. 255 d εὐθύς ω | 21 ἦν ΣΛA^{2} d ἴσως ἦν Weimar. ὅμως ἦν ω | τῶν οὐκ ἐναντιωθέντων ς Victorius uar. lect. XI 14 R | 22 post κατηγορία signum interrogandi ponunt Rauchensteinius p. 14 Reuterus p. XI V | 23 τὴν ἡγεμονίαν del. Dobraeus | 25 ἐνδοξότατα suspectat Dobraeus δεξιώτατα Hirschigius annot. crit. p. 51 | 1 Ἀθήνησιν ΣΛ pr. T Ἀθήνησιν ἐμέ ω vD | 2 μὲν ἐκ παντός ΣΛA^{12} R ἐκ παντὸς μέν B | 3 τῆς ἡμέρας ΣΛpr. A^{2}d τῆσδε τῆς ἡμέρας A^{1} τῆς ἡμέρας ἐκείνης B | ἐφ' ἧς ς | 6 καὶ χρήματα καὶ σώματα ΣΛ d καὶ σώματα καὶ χρήματα A^{12} σώματα καὶ χρήματα B | 7 πᾶσι ΣΛ pr. A^{12} B ἅπασι ς ἅπασι τοῖς Ἕλλησι B | 8 Ἑλλήνων ΣΛA^{12} R Ἑλλήνων ὅσα Seager diar. class. LIII p. 51 Ἑλλήνων οἵ τά B | 10 ἦν ἡμῖν ΣΛA^{1}B B ἦν ὑμῖν A^{2} R ἡμῖν ς | 12 ἂν βουληθείη A^{1} R ἂν βουληθῇ Gellius n. a. II 27 | 14 προιέμενον ΣΛ pr. Gellius B ἑτοίμως προιέμενον Σ γρ. A^{1} ῥᾳδίως καὶ ἑτοίμως προιέμενον B | τὸ λοιπόν ΛA^{1} Gellius

τοῦτό γ' οὐδεὶς ἂν εἰπεῖν τολμῆσαι, ὡς τῷ μὲν ἐν Πέλλῃ
τραφέντι, χωρίῳ ἀδόξῳ τότε γ' ὄντι καὶ μικρῷ, τοσαύτην
μεγαλοψυχίαν προσῆκεν ἐγγενέσθαι ὥστε τῆς τῶν Ἑλλήνων
ἀρχῆς ἐπιθυμῆσαι καὶ τοῦτ' εἰς τὸν νοῦν ἐμβαλέσθαι, ὑμῖν
δ' οὖσιν Ἀθηναίοις καὶ κατὰ τὴν ἡμέραν ἑκάστην ἐν πᾶσι
καὶ λόγοις καὶ θεωρήμασι τῆς τῶν προγόνων ἀρετῆς ὑπο-
μνήμαθ' ὁρῶσι τοσαύτην κακίαν ὑπάρξαι ὥστε τῆς ἐλευθε-
ρίας αὐτεπαγγέλτους ἐθελοντὰς παραχωρῆσαι Φιλίππῳ. οὐδ' 69
ἂν εἷς ταῦτα φήσειεν. λοιπὸν τοίνυν ἦν καὶ ἀναγκαῖον
ἅμα πᾶσιν οἷς ἐκεῖνος ἔπραττεν ἀδικῶν ὑμᾶς ἐναντιοῦσθαι
δικαίως. τοῦτ' ἐποιεῖτε μὲν ὑμεῖς ἐξ ἀρχῆς εἰκότως καὶ
248 προσηκόντως, ἔγραφον δὲ καὶ συνεβούλευον καὶ ἐγὼ | καθ'
οὓς ἐπολιτευόμην χρόνους. ὁμολογῶ. ἀλλὰ τί ἐχρῆν με
ποιεῖν; ἤδη γάρ σ' ἐρωτῶ, πάντα τἄλλ' ἀφείς, Ἀμφίπολιν,
Πύδναν, Ποτίδαιαν, Ἁλόννησον· οὐδενὸς τούτων μέμνη-
μαι· Σέρρειον δὲ καὶ Δορίσκον καὶ τὴν Πεπαρήθου πόρθη- 70
σιν καὶ ὅσ' ἄλλ' ἡ πόλις ἠδίκητο, οὐδ' εἰ γέγονεν οἶδα.
καίτοι σύ γ' ἔφησθά με ταῦτα λέγοντα εἰς ἔχθραν ἐμβαλεῖν

16 τολμῆσαι ΣΛ pr. T τολμήσειεν ω | 20 τὸν νοῦν ΣΛΑ¹ R νοῦν B | 21 τὴν ἡμέραν ΣΛ pr. A¹ B ἡμέραν B | 22 ὑπόμνημα θεωροῦσι Σ pr. ΛΑ² TK | 23 τῆς ΣΛ pr. A² T τῆς τῶν Ἑλλήνων ω vD | 24 aut αὐτεπαγγέλτους aut ἐθελοντάς del. Taylorus, illud mauult Stephanus, hoc Hirschigius p. 50 L. Dindorfius ad Steph. thes. I p. 2503 Herwerdenus p. 166 | 28 ὑμεῖς ἐξ ἀρχῆς ΣΛΑ¹B R ἐξ ἀρχῆς ὑμεῖς (A²)ς | 29 καί ante ἐγώ om. A¹ Schaeferus | 4 Σέρρειον Par. Y Σέρριον ω cf. § 27 | 6 ἄλλα ΣΛpr. A² T ἄλλα τοιαῦτα ω Tiber. de fig. VIII p. 533 vD | ἠδικεῖτο ΣΛ Ven. Φ Tiberius T ἠδίκητο ω D

7 79 πόθεν οὖν ἐπὶ τὴν μεταβολὴν ἦλθε τῶν πραγμάτων, οὗτος γάρ ἐστιν ὁ δεύτερος καιρός, καὶ τί ποτ' ἐστὶ τὸ αἴτιον, ὅτι Φιλοκράτης μὲν ἀπὸ τῶν αὐτῶν πολιτευμάτων Δημοσθένει φυγὰς ἀπ' εἰσαγγελίας γεγένηται, Δημοσθένης δ' ἐπέστη τῶν ἄλλων κατήγορος, καὶ πόθεν ποθ' ἡμᾶς εἰς τὰς ἀτυχίας ὁ μιαρὸς ἄνθρωπος ἐμβέβληκε, ταῦτ' ἤδη διαφερόντως ἄξιόν ἐστιν ἀκοῦσαι. 82 κατιδόντες δ' αὐτὸν οἱ τῇ τῆς πόλεως προσπολεμοῦντες ἡσυχίᾳ ἄσμενοι παρεκάλουν ἐπὶ τὸ βῆμα, τὸν μόνον ἀδωροδόκητον ὀνομάζοντες τῇ πόλει· ὁ δὲ παριὼν ἀρχὰς αὐτοῖς ἐνεδίδου πολέμου καὶ ταραχῆς. οὗτός ἐστιν, ὦ Ἀθηναῖοι, ὁ πρῶτος ἐξευρὼν Σέρρειον τεῖχος καὶ Δορίσκον καὶ Ἐργίσκην καὶ Μυρτίσκην καὶ Γάνος καὶ Γανιάδα χωρία ὧν οὐδὲ τὰ ὀνόματα ᾔδειμεν πρότερον. καὶ εἰς τοῦτο φέρων παρέστησε τὰ πράγματα, ὥστ' εἰ μὲν μὴ πέμποι Φίλιππος πρέσβεις, καταφρονεῖν αὐτὸν ἔφη τῆς πόλεως, εἰ δὲ πέμποι, κατασκόπους πέμπειν, ἀλλ' οὐ πρέσβεις. (83) εἰ δ' ἐπιτρέπειν ἐθέλοι πόλει τινὶ ἴσῃ καὶ ὁμοίᾳ περὶ τῶν ἐγκλημάτων, οὐκ εἶναι κριτὴν ἴσον ἡμῖν ἔφη καὶ Φιλίππῳ. Ἁλόννησον ἐδίδου· ὁ δ' ἀπηγόρευε μὴ λαμβάνειν, εἰ δίδωσιν, ἀλλὰ μὴ ἀποδίδωσι, περὶ συλλαβῶν διαφερόμενος, καὶ τὸ

τουτουcί, Εὐβούλου καὶ Ἀριστοφῶντος καὶ Διοπείθους τῶν περὶ τούτων ψηφισμάτων ὄντων, οὐκ ἐμῶν, ὦ λέγων εὐ-
71 χερῶς ὅ τι ἂν βουληθῇς. οὐδὲ νῦν περὶ τούτων ἐρῶ. ἀλλ' ὁ τὴν Εὔβοιαν ἐκεῖνος cφετεριζόμενος καὶ καταcκευάζων ἐπιτείχιcμ' ἐπὶ τὴν Ἀττικήν [καὶ Μεγάροις ἐπιχειρῶν] καὶ καταλαμβάνων Ὠρεόν, καὶ καταcκάπτων Πορθμόν, καὶ καθιcτὰc ἐν μὲν Ὠρεῷ Φιλιcτίδην τύραννον, ἐν δ' Ἐρετρίᾳ Κλείταρχον, καὶ τὸν Ἑλλήcποντον ὑφ' ἑαυτῷ ποιούμενος, καὶ Βυζάντιον πολιορκῶν, καὶ πόλεις Ἑλληνίδας ἃς μὲν ἀναιρῶν, εἰς ἃς δὲ τοὺς φυγάδας κατάγων, πότερον ταῦτα πάντα ποιῶν ἠδίκει καὶ παρεcπόνδει καὶ ἔλυε τὴν εἰρήνην ἢ οὔ; καὶ πότερον φανῆναί τινα τῶν Ἑλλήνων τὸν ταῦτα
72 κωλύcοντα ποιεῖν αὐτὸν ἐχρῆν ἢ μή; εἰ μὲν γὰρ μὴ ἐχρῆν, ἀλλὰ τὴν Μυcῶν λείαν καλουμένην τὴν Ἑλλάδα οὖcαν ὀφθῆναι ζώντων καὶ ὄντων Ἀθηναίων, περιείργαcμαι μὲν ἐγὼ περὶ τούτων εἰπών, περιείργαcται δ' ἡ πόλις ἡ πειcθεῖcα ἐμοί, ἔcτω δ' ἀδικήματα πάνθ' ἃ πέπρακται καὶ ἁμαρτήματ' ἐμά. εἰ δ' ἔδει τινὰ τούτων κωλυτὴν φανῆναι, τίν' ἄλλον ἢ τὸν Ἀθηναίων δῆμον | προcῆκε γενέcθαι; ταῦτα τοίνυν ἐπολι- 249
τευόμην ἐγώ, καὶ ὁρῶν καταδουλούμενον πάντας ἀνθρώπους ἐκεῖνον ἠναντιούμην, καί προλέγων καὶ διδάcκων μὴ προΐεcθαι διετέλουν.

8 Κτηcιφῶντος Σ pr. A^2 | 9 ὄντων ψηφιcμάτων A^1 R | 11 οὐδέν A^1 Wunderlichius Schaeferus | 13 καὶ Μεγάροις — 14 Ὠρεόν om. Joseph. Rhac. III p. 514 καὶ Μεγάροις ἐπιχειρῶν om. Hermog. III p. 159. 300 Anonym. ad Herm. VII p. 825 Vsenerus p. 598 habet etiam Alexand. de fig. VIII p. 439 | 18 ἅc ΣΛA^2B R τάc A^1 τούc Alexander τινάc ϛ | 19 ἅc ΣΛA^{12}B Alexander R τινάc ϛ | 25 καὶ ὄντων Ἀθηναίων ΣΛA^1 d Ἀθηναίων καὶ ὁρώντων Taylorus Ἀθηναίων καὶ ὄντων A^2B | περὶ τούτων εἰπών ΣΛA^{12}B R om. Aristid. rhet. VIIII p. 357 Vsenerus περὶ τοιούτων εἰπών ϛ | 26 ἡ ante πειcθεῖcα del. Schaeferus | 27 ἔcται Dobraeus | πάντα ΣΛA^2B ταῦτα πάντα ϛ πάντα ταῦτα A^1 | ἔ. δὲ πάντα τὰ ἁμαρτήματα καὶ ἀδικήματα ἐμά Aristides Dobraeus | ἃ πέπρακται del. Vsenerus p 598 | 28 τινα τούτων κωλυτὴν φανῆναι Σ (pr. τουτον) Λ B τούτων κωλυτήν τινα φανῆναι ϛ τούτων κωλυτὴν φανῆναι A^1 mg. B R om. A^1 text. Σ γρ. Dobraeus Vsenerus p. 598 τούτων τινὰ κωλυτὴν φανῆναι ϛ | 29 τοῦτον ἄλλον Σ γρ. Dobraeus Vsenerus | 1 προcῆκε ΛA^1B R προcῆκεν Σ V προcήκει ϛ 2 ἐγώ ΣΛA^{12} B τότ' ἐγώ B | 4 προίεcθαι ΣΛ pr. A^2 T προέcθαι

τελευταῖον cτεφανώcας τοὺς μετ' Ἀριστοδήμου εἰς Θετταλίαν καὶ Μαγνηcίαν παρὰ τὰς τῆς εἰρήνης cυνθήκας ἐπιcτρατεύcαντας τὴν μὲν εἰρήνην διέλυcε, τὴν δὲ cυμφορὰν καὶ τὸν πόλεμον παρεcκεύαcεν.

Καὶ μὴν τὴν εἰρήνην γ' ἐκεῖνος ἔλυσε τὰ πλοῖα λα- 73
βών, οὐχ ἡ πόλις, Αἰσχίνη. Φέρε δ' αὐτὰ τὰ ψηφίσματα
καὶ τὴν ἐπιστολὴν τὴν τοῦ Φιλίππου, καὶ λέγε ἐφεξῆς·
ἀπὸ γὰρ τούτων τίς τίνος αἴτιός ἐστι γενήσεται φανερόν.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

[Ἐπὶ ἄρχοντος Νεοκλέους, μηνὸς βοηδρομιῶνος, ἐκκλησία σύγ-
κλητος ὑπὸ στρατηγῶν, Εὔβουλος Μνησιθέου Κόπριος εἶπεν,
ἐπειδὴ προσήγγειλαν οἱ στρατηγοὶ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ὡς ἄρα Λεω-
δάμαντα τὸν ναύαρχον καὶ τὰ μετ' αὐτοῦ ἀποσταλέντα σκάφη
εἴκοσιν ἐπὶ τὴν τοῦ σίτου παραπομπὴν εἰς Ἑλλήσποντον ὁ παρὰ
Φιλίππου στρατηγὸς Ἀμύντας καταγήοχεν εἰς Μακεδονίαν καὶ
ἐν φυλακῇ ἔχει, ἐπιμεληθῆναι τοὺς πρυτάνεις καὶ τοὺς στρατη-
γούς, ὅπως ἡ βουλὴ συναχθῶσι καὶ αἱρεθῶσι πρέσβεις πρὸς Φί-
λιππον, οἵ παραγενόμενοι διαλέξονται πρὸς αὐτὸν περὶ τοῦ ἀφε- 74
θῆναι τὸν ναύαρχον καὶ τὰ πλοῖα καὶ τοὺς στρατιώτας. καὶ εἰ
μὲν δι' ἄγνοιαν ταῦτα πεποίηκεν ὁ Ἀμύντας, ὅτι οὐ μεμψιμοιρεῖ
ὁ δῆμος οὐδέν· εἰ δέ τι πλημμελοῦντα παρὰ τὰ ἐπεσταλμένα
λαβών, ὅτι ἐπισκεψάμενοι Ἀθηναῖοι ἐπιτιμήσουσι κατὰ τὴν τῆς
ὀλιγωρίας ἀξίαν· εἰ δὲ μηδέτερον τούτων ἐστίν, ἀλλ' ἰδίᾳ ἀγνω-
250 μονοῦσιν | ἢ ὁ ἀποστείλας ἢ ὁ ἀπεσταλμένος, καὶ λέγειν, ἵνα
αἰσθανόμενος ὁ δῆμος βουλεύσηται τί δεῖ ποιεῖν.]

Τοῦτο μὲν τοίνυν τὸ ψήφισμα Εὔβουλος ἔγραψεν, οὐκ 75
ἐγώ, τὸ δ' ἐφεξῆς Ἀριστοφῶν, εἶθ' Ἡγήσιππος, εἶτ' Ἀρι-
στοφῶν πάλιν, εἶτα Φιλοκράτης, εἶτα Κηφισοφῶν, εἶτα πάν-
τες· ἐγὼ δ' οὐδὲν περὶ τούτων. λέγε.

ταῦτα Φιλίππῳ A^1 προίεσθαι ταῦτα Φιλίππῳ BvD | διετέλουν Σ Λ pr. A^{12}R om. B | 7 δέ Σ Λ A^1B δή B | 8 τούτων Σ pr. Λ pr. A^2T τούτων ἐξητασμένων Par. η τούτων ἐξεταζομένων ωvD | 9 φανερόν Σ Λ B T φανερόν. λέγε A^1v | 12 ἐκκλησία σύγκλητος Σ Λ A^2T ἐκκλησίας συγκλήτου ωDK | στρατηγῶν Σ Λ A^2Bd στρατηγῶν γενομένης Vind. 1 στρατηγῶν συναχθείσης A^1 | 13 Κόπριος Σ Λ A^2BT Κόπρειος D Κύπριος A^1 | 14 Λαομέδοντα A^1 Libanius IIII p. 299 v | 16 εἴκοσι ΣVW[4] | 20 συναχθῇ A^1D καὶ ὁ δῆμος συναχθῶσι Reiskius | 21 οἵ om. Σ Λ pr. A^2 (qui habet ante πρός) οἵτινες A^1RBD | 23 στρατηγούς Σ A^2B | 24 ουν μεμψιμοιρεῖ Σ Λ pr. A^2 οὐδὲ μεμψ. Klotzius quaest. crit. p. 92 | 25 ὁ δῆμος οὐδέν Σ Λ B T αὐτῷ ὁ δῆμος οὐδέν ϛ αὐτῷ ὁ δῆμος A^1 ὁ δῆμος οὐδὲν αὐτοῦ ϛ ὁ δῆμος οὐδὲν αὐτῷ ϛD | οὐδέτι πλημμ. Σ Λ pr. B text. | 1 καὶ λέγειν ἵνα Σ Λ pr. T καὶ λέγει ἵνα B λέγειν ἵνα Λ corr. [καὶ] λέγειν ἵνα v καὶ . . . λέγειν ἵνα Spengelius mus. Rhen. a. 1828 p. 392 ἵνα A^2 καὶ τοῦτο λέγειν ἵνα ϛ D καὶ τοῦτο ἵνα Hermannus in Funkhaenelii quaest. Dem. p. X καὶ τοῦτο γράψαι ἵνα Wunderlichius καὶ τοῦτο γράψαι λέγειν ἵνα A^1 | 3 τοῦτο μὲν τοίνυν — 7 λέγε delet A. Mommsenus n. ann. phil. LXXIII p. 56 | 6 πάντες Σ Λ pr. A^2T πάντες οἱ ἄλλοι ωvD | 7 λέγε Σd λέγε τὸ ψήφισμα ω

ΨΗΦΙϹΜΑΤΑ.

[Ἐπὶ Νεοκλέους ἄρχοντος, βοηδρομιῶνος ἕνῃ καὶ νέᾳ, βουλῆς γνώμῃ, πρυτάνεις καὶ στρατηγοὶ ἐχρημάτισαν τὰ ἐκ τῆς ἐκκλησίας ἀνενεγκόντες, ὅτι ἔδοξε τῷ δήμῳ πρέσβεις ἑλέσθαι πρὸς Φίλιππον περὶ τῆς τῶν πλοίων ἀνακομιδῆς καὶ ἐντολὰς δοῦναι κατὰ τὰ ἐκ τῆς ἐκκλησίας ψηφίσματα. καὶ εἵλοντο τούσδε, Κηφισοφῶντα Κλέωνος Ἀναφλύστιον, Δημόκριτον Δημοφῶντος Ἀναγυράσιον, Πολύκριτον Ἀπημάντου Κοθωκίδην. πρυτανεία φυλῆς Ἱπποθοωντίδος, Ἀριστοφῶν Κολλυτεὺς πρόεδρος εἶπεν.]

76 Ὥσπερ τοίνυν ἐγὼ ταῦτα δεικνύω τὰ ψηφίσματα, οὕτω σὺ δεῖξον, Αἰσχίνη, ὁποῖον ἐγὼ γράψας ψήφισμα αἴτιός εἰμι τοῦ πολέμου. ἀλλ᾽ οὐκ ἂν ἔχοις· εἰ γὰρ εἶχες, οὐδὲν ἂν αὐτοῦ πρότερον νυνὶ παρέσχου. καὶ μὴν οὐδ᾽ ὁ Φίλιππος οὐδὲν αἰτιᾶται ἐμὲ ὑπὲρ τοῦ πολέμου, ἑτέροις ἐγκαλῶν. λέγε δ᾽ αὐτὴν τὴν ἐπιστολὴν τὴν τοῦ Φιλίππου.

ἘΠΙϹΤΟΛΗ.

77 [Βασιλεὺς Μακεδόνων Φίλιππος Ἀθηναίων τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ χαίρειν. παραγενόμενοι πρὸς | ἐμὲ οἱ παρ᾽ ὑμῶν πρεσβευ- 251
ταί, Κηφισοφῶν καὶ Δημόκριτος καὶ Πολύκριτος, διελέγοντο περὶ τῆς τῶν πλοίων ἀφέσεως ὧν ἐναυάρχει Λαομέδων. καθ᾽ ὅλου μὲν οὖν ἔμοιγε φαίνεσθε ἐν μεγάλῃ εὐηθείᾳ ἔσεσθαι, εἴγ᾽ οἴεσθ᾽ ἐμὲ λανθάνειν, ὅτι ἐξαπεστάλη ταῦτα τὰ πλοῖα πρόφασιν μὲν ὡς τὸν σῖτον παραπέμψοντα ἐκ τοῦ Ἑλλησπόντου εἰς Λῆμνον, βοηθήσοντα δὲ Σηλυμβριανοῖς τοῖς ὑπ᾽ ἐμοῦ μὲν πολιορκουμένοις, οὐ συμπεριειλημμένοις δὲ ἐν ταῖς τῆς φιλίας κοινῇ κει-
78 μέναις ἡμῖν συνθήκαις. καὶ ταῦτα συνετάχθη τῷ ναυάρχῳ ἄνευ μὲν τοῦ δήμου τοῦ Ἀθηναίων, ὑπὸ δέ τινων ἀρχόντων καὶ ἑτέρων ἰδιωτῶν μὲν νῦν ὄντων, ἐκ παντὸς δὲ τρόπου βουλομένων τὸν δῆμον ἀντὶ τῆς νῦν ὑπαρχούσης πρὸς ἐμὲ φιλίας τὸν πόλε-

8 ΨΗΦΙϹΜΑΤΑ T soli cum W^1 ΨΗΦΙϹΜΑ ω | 9 Νεοκλέους ΛA^2 Fel. R Νικοκλέους ω | 13 κατὰ τά Schaeferus T καὶ τά ω | 14 ἐκ om. A^1V | 17 πρυτανεία T πρυτανια ΣA^1 pr. B pr. πρυτανείᾳ (ΛA^2) | Ἱπποθωντίδος DW^1bK | 18 Κολλυτεύς Σv Κολυτεύς ΛA^1 Κολυττεύς B | 19 σύ Σ pr. T καὶ σύ ωvDW V | 20 ὁποῖον ΣΛA^2T ποῖον ωD | 23 ἐμέ ΣΛB με A^1B | 24 τὴν τοῦ ΣA^1Bb^1 τοῦ Λ | 26 ἘΠΙϹΤΟΛΗ ΣΛA^{12}BD ἘΠΙϹΤΟΛΗ ΦΙΛΙΠΠΟΥ ς | epistulam et documenta reliqua omnia om. A^1 ˧ 3 Λεωδάμας ςD Λαοδάμας V | 4 pro ἔσεσθαι συνέχεσθαι aut ἐνέχεσθαι deleto ἐν Reiskius | 5 εἴ γ᾽ Wolfius T εἴτ᾽ Σ εἶτ᾽ ΛVW^4 εἰ B corr. RvDbK | ἐμέ ΣΛ με B | ἐξαπεστάλη μέν BR | 8 et 16 Σηλυβριανοῖς D | 11 τοῦ Ἀθηναίων ΣΛB τῶν Ἀθηναίων B

μον ἀναλαβεῖν, πολλῷ μᾶλλον φιλοτιμουμένων τοῦτο συντετελέσθαι ἢ τοῖς Σηλυμβριανοῖς βοηθῆσαι. καὶ ὑπολαμβάνουσιν αὐτοῖς τὸ τοιοῦτο πρόσοδον ἔσεσθαι· οὐ μέντοι μοι δοκεῖ τοῦτο χρήσιμον ὑπάρχειν οὔθ' ὑμῖν οὔτ' ἐμοί. διόπερ τά τε νῦν καταχθέντα πλοῖα πρὸς ἡμᾶς ἀφίημι ὑμῖν, καὶ τοῦ λοιποῦ, ἐὰν βούλησθε μὴ ἐπιτρέπειν τοῖς προεστηκόσιν ὑμῶν κακοήθως πολιτεύεσθαι, ἀλλ' ἐπιτιμᾶτε, πειράσομαι κἀγὼ διαφυλάττειν τὴν εἰρήνην. εὐτυχεῖτε.]

Ἐνταῦθ' οὐδαμοῦ Δημοσθένην γέγραφεν, οὐδ' αἰτίαν 79
οὐδεμίαν κατ' ἐμοῦ. τί ποτ' οὖν τοῖς ἄλλοις ἐγκαλῶν τῶν ἐμοὶ πεπραγμένων οὐχὶ μέμνηται; ὅτι τῶν ἀδικημάτων ἂν ἐμέμνητο τῶν αὑτοῦ, εἴ τι περὶ ἐμοῦ ἐγεγράφει· τούτων
252 γὰρ εἰχόμην ἐγὼ καὶ τού | τοις ἠναντιούμην. καὶ πρῶτον μὲν τὴν εἰς Πελοπόννησον πρεσβείαν ἔγραψα, ὅτε πρῶτον ἐκεῖνος εἰς Πελοπόννησον παρεδύετο, εἶτα τὴν εἰς Εὔβοιαν, ἡνίκ' Εὐβοίας ἥπτετο, εἶτα τὴν ἐπ' Ὠρεὸν ἔξοδον, οὐκέτι πρεσβείαν, καὶ τὴν εἰς Ἐρέτριαν, ἐπειδὴ τυράννους ἐκεῖνος ἐν ταύταις ταῖς πόλεσι κατέστησεν. μετὰ δὲ ταῦτα 80
τοὺς ἀποστόλους ἅπαντας ἀπέστειλα, καθ' οὓς Χερρόνησος ἐσώθη καὶ τὸ Βυζάντιον καὶ πάντες οἱ σύμμαχοι. ἐξ ὧν ὑμῖν μὲν τὰ κάλλιστα, ἔπαινοι, δόξαι, τιμαί, στέφανοι, χάριτες παρὰ τῶν εὖ πεπονθότων ὑπῆρχον· τῶν δ' ἀδικουμένων τοῖς μὲν ὑμῖν τότε πεισθεῖσιν ἡ σωτηρία περιεγένετο, τοῖς δ' ὀλιγωρήσασι τὸ πολλάκις ὧν ὑμεῖς προείπατε μεμνῆσθαι, καὶ νομίζειν ὑμᾶς μὴ μόνον εὔνους ἑαυτοῖς, ἀλλὰ καὶ φρονίμους ἀνθρώπους καὶ μάντεις εἶναι· πάντα γὰρ ἐκβέβηκεν ἃ προείπατε. καὶ μὴν ὅτι πολλὰ μὲν ἂν χρή- 81

15 φιλοτιμουμένων ς Fel. R φιλοτιμούμενον ΣΛΒ | 16 συντετελέσθαι ΛBR συντελέσθαι Σ συντετάχθαι ς | τοιοῦτο ΣΛA^2Bb^1 τοιοῦτον ς | 18 τοῦτο τό Σ pr. Λ pr. | 25 Δημοσθένη ς B | 29 ἐγεγράφει Deuarius de part. Gr. p. 117 D ἔγραφεν b γ' ἔγραφεν Droysenus p. 809 v VW^4 γεγράφει TW^1K γέγραφεν Σ γέγραφε ω | 3 παρεισδύετο Taylorus (sic) | 7 δὲ ταῦτα Σ pr. A^2 ταῦτα δέ ω | 8 τὸ Βυζάντιον ΣΛA^2 Hermog. III p. 331 v Βυζάντιον ωD | 11 ὑπῆρχον ΣΛ pr. A^1B ἐγίγνοντο Λ sec. B | 14 ἑαυτοῖς ΣΛA^{12} B αὑτοῖς B | 16 προείπατε ΣΛ pr. B προείπατε αὐτοῖς ω

16 103 Ὑπόλοιπον δέ μοί ἐστιν εἰπεῖν, ὅτι λαβὼν τρία τάλαντα μισθὸν τὴν γνώμην ταύτην ἔγραψε Δημοσθένης, τάλαντον μὲν ἐκ Χαλκίδος παρὰ Καλλίου, τάλαντον δ' ἐξ Ἐρετρίας παρὰ Κλειτάρχου τοῦ τυράννου, τάλαντον δ' ἐξ Ὠρεοῦ, δι' ὃ καὶ καταφανὴς ἐγένετο, δημοκρατουμένων τῶν Ὠρειτῶν καὶ πάντα πραττόντων μετὰ ψηφίσματος. ἐξανηλωμένοι γὰρ ἐν τῷ πολέμῳ καὶ παντελῶς ἀπόρως διακείμενοι πέμπουσι πρὸς αὐτὸν Γνωσίδημον τὸν Χαριγένους υἱὸν

ματα ἔδωκε Φιλιστίδης ὥστ' ἔχειν Ὠρεόν, πολλὰ δὲ Κλείταρχος ὥστ' ἔχειν Ἐρέτριαν, πολλὰ δ' αὐτὸς ὁ Φίλιππος ὥστε ταῦθ' ὑπάρχειν ἐφ' ὑμᾶς αὐτῷ, καὶ περὶ τῶν ἄλλων μηδὲν ἐξελέγχεσθαι μηδ' ἃ ποιῶν ἠδίκει μηδένα ἐξετάζειν πανταχοῦ, οὐδεὶς ἀγνοεῖ, καὶ πάντων ἥκιστα σύ· οἱ γὰρ παρὰ

82 τοῦ Κλειτάρχου καὶ τοῦ Φιλιστίδου τότε πρέσβεις δεῦρ' ἀφικνούμενοι παρὰ σοὶ κατέλυον, Αἰσχίνη, καὶ σὺ προὐξένεις αὐτῶν· οὓς ἡ μὲν πόλις ὡς ἐχθροὺς καὶ οὔτε δίκαια οὔτε συμφέροντα λέγοντας ἀπήλασε, σοὶ δ' ἦσαν φίλοι. οὐ τοίνυν ἐπράχθη τούτων οὐδέν, ὦ βλασφημῶν περὶ ἐμοῦ καὶ λέγων ὡς σιωπῶ μὲν λαβών, βοῶ | δ' ἀναλώσας. ἀλλ' οὐ 253
σύ, ἀλλὰ βοᾷς μὲν ἔχων, παύσει δ' οὐδέποτ' ἐὰν μή σε

83 οὗτοι παύσωσιν ἀτιμώσαντες τήμερον. στεφανωσάντων τοίνυν ὑμῶν ἐμὲ ἐπὶ τούτοις τότε, καὶ γράψαντος Ἀριστονίκου τὰς αὐτὰς συλλαβὰς ἅσπερ οὑτοσὶ Κτησιφῶν νῦν γέγραφε καὶ ἀναρρηθέντος ἐν τῷ θεάτρῳ τοῦ στεφάνου [καὶ δευτέρου κηρύγματος ἤδη μοι τούτου γιγνομένου] οὔτ' ἀντ-

25 οὓς ἡ μὲν πόλις — 27 φίλοι delet Vsenerus p. 599 | 1 σύ ΣΤ σύγε ωvD | ἀλλ' οὐ σύ γε, ἀλλ' ἀεὶ βοᾷς, παύσει δ' οὐδέποτε Hirschigius annot. crit. p. 51 | 3 τήμερον περὶ τὸ βῆμα ϛ | 7 τετάρτου κηρύγματος Spengelius Dem. def. Ctes. p 28 | τοιούτου γιγνομένου Westermannus | γενομένου A[1]

τοῦ δυναστεύσαντός ποτ' ἐν Ὠρεῷ, δεησόμενον αὐτοῦ τὸ μὲν τάλαντον ἀφεῖναι τῇ πόλει, ἐπαγγελλόμενον δ' αὐτῷ χαλκῆν εἰκόνα σταθήσεσθαι ἐν Ὠρεῷ. (104) ὁ δ' ἀπεκρίνατο τῷ Γνωσιδήμῳ ὅτι ἐλαχίστου χαλκοῦ οὐδὲν δέοιτο, τὸ δὲ τάλαντον διὰ τοῦ Καλλίου εἰσπράττειν. ἀναγκαζόμενοι δ' οἱ Ὠρεῖται καὶ οὐκ εὐποροῦντες ὑπέθεσαν αὐτῷ τοῦ ταλάντου τὰς δημοσίας προσόδους καὶ τόκον ἤνεγκαν Δημοσθένει τοῦ δωροδοκήματος δραχμὴν τοῦ μηνὸς τῆς μνᾶς, ἕως τὸ κεφάλαιον ἀπέδοσαν. (105) καὶ πάντ' ἐπράχθη μετὰ ψηφίσματος τοῦ δήμου. ὅτι δὲ τἀληθῆ λέγω, λαβέ μοι τὸ ψήφισμα τῶν Ὠρειτῶν. | 29 217 καὶ νὴ Δί' ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι, μέλλει μ' ἀνερωτᾶν, διὰ τί τὸ μὲν κεφάλαιον τῆς πολιτείας αὐτοῦ ψέγω, τὰ δὲ καθ' ἕκαστον οὐκ ἐκώλυον οὐδ' ἐγραφόμην, ἀλλὰ διαλιπὼν καὶ πρὸς τὴν πολιτείαν οὐ πυκνὰ προσιὼν ἀπήνεγκα τὴν γραφήν. ἐγὼ δ' οὔτε τὰς Δημοσθένους διατριβὰς ἐζήλωκα, οὔτ' ἐπὶ ταῖς ἐμαυτοῦ αἰσχύνομαι, οὔτε τοὺς εἰρημένους ἐν ὑμῖν λόγους ἐμαυτῷ ἀρρήτους εἶναι βουλοίμην, οὔτε τὰ αὐτὰ τούτῳ δημηγορήσας ἐδεξάμην ἂν ζῆν. (218) τὴν δ' ἐμὴν σιωπήν, ὦ Δημόσθενες, ἡ τοῦ βίου μετριότης παρεσκεύασεν. ἀρκεῖ γάρ μοι μικρὰ καὶ μειζόνων αἰσχρῶς οὐκ ἐπιθυμῶ, ὥστε καὶ σιγῶ καὶ λέγω βουλευσάμενος, ἀλλ' οὐκ ἀναγκαζόμενος ὑπὸ τῆς ἐν τῇ φύσει δαπάνης. σὺ δ' οἶμαι λαβὼν μὲν σεσίγηκας, ἀναλώσας δὲ κέκραγας, λέγεις δ' οὐχ ὁπόταν σοι δοκῇ οὐδ' ἃ βούλει, ἀλλ' ὁπόταν οἱ μισθοδόται σοι προστάττωσιν· οὐκ αἰσχύνει δ' ἀλαζονευόμενος, ἃ παραχρῆμα ἐξελέγχει ψευδόμενος.

εἶπεν Αἰςχίνης παρὼν οὔτε τὸν εἰπόντα ἐγράψατο. καί
μοι λέγε καὶ τοῦτο τὸ ψήφιςμα λαβών.

ΨΗΦΙCΜΑ.

[Ἐπὶ Χαιρώνδου Ἡγέμονος ἄρχοντος, γαμηλιῶνος ἕκτῃ ἀπι- 84
όντος, φυλῆς πρυτανευούςης Λεοντίδος, Ἀριςτόνικος Φρεάρριος
εἶπεν, ἐπειδὴ Δημοςθένης Δημοςθένους Παιανιεὺς πολλὰς καὶ
μεγάλας χρείας παρέςχηται τῷ δήμῳ τῷ Ἀθηναίων, καὶ πολλοῖς
τῶν ςυμμάχων καὶ πρότερον καὶ ἐν τῷ παρόντι καιρῷ βεβοή-
θηκε διὰ τῶν ψηφιςμάτων, καί τινας τῶν ἐν τῇ Εὐβοίᾳ πόλεων
ἠλευθέρωκε, καὶ διατελεῖ εὔνους ὢν τῷ δήμῳ τῷ Ἀθηναίων, καὶ
λέγει καὶ πράττει ὅ τι ἂν δύνηται ἀγαθὸν ὑπέρ τε αὐτῶν Ἀθη-
ναίων καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, δεδόχθαι τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ
τῷ Ἀθηναίων ἐπαινέςαι Δημοςθένην Δημοςθένους Παιανιέα καὶ
ςτεφανῶςαι χρυςῷ ςτεφάνῳ, καὶ ἀναγορεῦςαι τὸν ςτέφανον ἐν
τῷ θεάτρῳ τραγῳδοῖς καινοῖς, τῆς δὲ ἀναγορεύςεως τοῦ ςτεφά-
254 νου ἐπιμεληθῆναι τὴν πρυτανεύουςαν φυλὴν καὶ | τὸν ἀγωνοθέ-
την. εἶπεν Ἀριςτόνικος Φρεάρριος.]

Ἔςτιν οὖν ὅςτις ὑμῶν οἶδέ τινα αἰςχύνην τῇ πόλει 85
ςυμβᾶςαν διὰ τοῦτο τὸ ψήφιςμα ἢ χλευαςμὸν ἢ γέλωτα, ἃ
νῦν οὗτος ἔφη ςυμβήςεςθαι, ἂν ἐγὼ ςτεφανῶμαι; καὶ μὴν
ὅταν ᾖ νέα καὶ γνώριμα πᾶςι τὰ πράγματα, ἐάν τε καλῶς
ἔχῃ, χάριτος τυγχάνει, ἐάν θ' ὡς ἑτέρως, τιμωρίας. φαίνο-
μαι τοίνυν ἐγὼ χάριτος τετυχηκὼς τότε καὶ οὐ μέμψεως
οὐδὲ τιμωρίας.

Οὐκοῦν μέχρι μὲν τῶν χρόνων ἐκείνων, ἐν οἷς ταῦτ' 86
ἐπράχθη, πάντ' ἀνωμολόγημαι τὰ ἄριςτα πράττειν τῇ πό-
λει τῷ νικᾶν, ὅτ' ἐβουλεύεςθε, λέγων καὶ γράφων, τῷ κα-
ταπραχθῆναι τὰ γραφέντα, καὶ ςτεφάνους ἐξ αὐτῶν τῇ

8 τὸν ἀντειπόντα ΣΛ | 10 λαβών ΣΛ pr. Aug. 4 B λαβών. λέγε ω | 13 Χαιρώνδου ΣΛBb^1 Χαιρωνίδου ς del. Dobraeus | Ἡγεμόνος Λ Ἡγήμονος Felic. DV | 16 τῷ Ἀθηναίων Σ Ven. ΦB τῶν Ἀθ. ω | 20 τῷ Ἀθ. ΣB corr. B τῶν Ἀθ. Λ | 23 τῷ Ἀθ. ΣB B τῶν Ἀθ. Λ | 26 τραγῳδοῖς ΣΛA^{2}BT Διονυςίοις τραγῳδοῖς ς vD | 1 Ἀριςτόδημος ΣA^2 | ὁ Φρεάρριος d^3 | 2 τῇ πόλει ςυμβᾶςαν ΣΛA^{1}B ςυμβᾶςαν τῇ πόλει B | 4 ἂν ΣΛA^{1}D ἐάν B | 10 πάντας ἀνωμολόγημαι ΣTW^{1}K πάντως ἀν. Dobraeus VW^4 πάντας ἀν. τοὺς χρόνους ωvDb | 12 βου-λεύοιςθε Spengelius p. 31

4 227 ἐπειδὴ δ' οὐκ ἀπέχρη ςοι δίκην μὴ δεδωκέναι, ἀλλὰ καὶ δωρεὰς αἰτεῖς καταγέλαςτον ἐν τοῖς Ἕλληςι τὴν πόλιν ποιῶν, ἐνταῦθ' ἐνέςτην καὶ τὴν γραφὴν ἀπήνεγκα. 231 αὐτοὶ δ' ὅταν τὸν τοιοῦτον ἄνθρωπον ςτεφανῶτε, οὐκ οἴεςθ' ἐν ταῖς τῶν Ἑλλήνων δόξαις ςυρίττεςθαι;

πόλει καὶ ἐμοὶ καὶ πᾶςι γενέςθαι, τῷ θυςίας τοῖς θεοῖς καὶ προςόδους ὡς ἀγαθῶν τούτων ὄντων ὑμᾶς πεποιῆςθαι.

87 Ἐπειδὴ τοίνυν ἐκ τῆς Εὐβοίας ὁ Φίλιππος ὑφ' ὑμῶν ἐξηλάθη τοῖς μὲν ὅπλοις, τῇ δὲ πολιτείᾳ καὶ τοῖς ψηφίςμαςι, κἂν διαρραγῶςί τινες τούτων, ὑπ' ἐμοῦ, ἕτερον κατὰ τῆς πόλεως ἐπιτειχιςμὸν ἐζήτει. ὁρῶν δ' ὅτι ςίτῳ πάντων ἀνθρώπων πλείςτῳ χρώμεθ' ἐπειςάκτῳ, βουλόμενος τῆς ςιτοπομπίας κύριος γενέςθαι, παρελθὼν ἐπὶ Θρᾴκης Βυζαντίους ςυμμάχους ὄντας αὐτῷ τὸ μὲν πρῶτον ἠξίου ςυμπολεμεῖν τὸν πρὸς ὑμᾶς πόλεμον, ὡς δ' οὐκ ἤθελον οὐδ' ἐπὶ τούτοις ἔφαςαν τὴν ςυμμαχίαν πεποιῆςθαι, λέγοντες ἀληθῆ, χάρακα βαλόμενος πρὸς τῇ πόλει καὶ μηχανή-
88 ματ' ἐπιςτήςας ἐπολιόρκει. τούτων δὲ γιγνομένων ὅ τι μὲν προςῆκε ποιεῖν ὑμᾶς, οὐκ ἐπερωτήςω· δῆλον γάρ ἐςτιν | ἅπα- 255
ςιν. ἀλλὰ τίς ἦν ὁ βοηθήςας τοῖς Βυζαντίοις καὶ ςώςας αὐτούς; τίς ὁ κωλύςας τὸν Ἑλλήςποντον ἀλλοτριωθῆναι κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους; ὑμεῖς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· τὸ δ' ὑμεῖς ὅταν λέγω, τὴν πόλιν λέγω. τίς δ' ὁ τῇ πόλει λέγων καὶ γράφων καὶ πράττων καὶ ἁπλῶς ἑαυτὸν εἰς τὰ
89 πράγματα ἀφειδῶς δούς; ἐγώ. ἀλλὰ μὴν ἡλίκα ταῦτα ὠφέληςεν ἅπαντας, οὐκέτ' ἐκ τοῦ λόγου δεῖ μαθεῖν, ἀλλ' ἔργῳ πεπείραςθε· ὁ γὰρ τότε ἐνςτὰς πόλεμος ἄνευ τοῦ καλὴν δόξαν ἐνεγκεῖν ἐν πᾶςι τοῖς κατὰ τὸν βίον ἀφθονωτέροις καὶ εὐωνοτέροις διῆγεν ὑμᾶς τῆς νῦν εἰρήνης, ἣν

14 πᾶςι ΣΛ pr. A²T πᾶςιν ὑμῖν ωvD | θυςίας καὶ προςόδους τοῖς θεοῖς A¹R | 17 ὑφ' ὑμῶν ἐξηλάθη τοῖς μὲν ὅπλοις Σ pr. T ὑφ' ὑμῶν ἐξηλάθη τοῖς μὲν ὅπλοις ὑφ' ὑμῶν Σ corr. ΛA² ὑφ' ὑμῶν μὲν ἐξηλάθη τοῖς ὅπλοις ς ἐξηλάθη τοῖς μὲν ὅπλοις ὑφ' ὑμῶν A¹BD | 20 ὁρῶν γάρ Reiskius | 22 ςιτοπομπίας ΣΛA¹² B B ςιτοπομπείας ς | 26 χάρακα ΣΛ pr. Harpocr. p. 183, 15 T χαράκωμα Σ γρ. A¹R χαρακώματα Λ sec. B | 29 προςήκει ΣΛ Spengelius p. 31 V | ὑμᾶς ΣΛA¹B corr. B ἡμᾶς B pr. | οὐκ ἐπερωτήςω ΣΛA²T οὐκέτ' ἐρωτήςω A¹BD | 3 ἀπαλλοτριωθῆναι A¹R | 4 ὦ om. ΣΛWV | λέγω ΣΛB εἴπω A¹B Herodian. de fig. VIII p. 596 | 6 ἀφειδῶς delebat Dobraeus | 7 δούς ΣΛBT διδούς A¹RvDWV | 8 οὐκέτ' ΣΛA¹R οὐκ B | ἐκ τοῦ λόγου ΣΛA²d ἐκ λόγου ω | μαθεῖν ὑμᾶς A¹R | 11 διῆγεν ΣΛd διήγαγεν ωvbV

1 256 ἀλλ' εἰς τὴν ἀλαζονείαν ἀποβλέψαντες, ὅταν φῇ Βυζαντίους μὲν ἐκ τῶν χειρῶν πρεςβεύςας ἐξελέςθαι τοῦ Φιλίππου, ἀποςτῆςαι δ' Ἀκαρνᾶνας, ἐκπλῆξαι δὲ Θηβαίους δημηγορήςας· οἴεται γὰρ ὑμᾶς εἰς τοςοῦτον εὐηθείας ἤδη προβεβηκέναι, ὥςτε καὶ ταῦτ' ἀναπειςθήςεςθαι, ὥςπερ Πειθὼ τρέφοντας, ἀλλ' οὐ ςυκοφάντην ἄνθρωπον ἐν τῇ πόλει.

οὗτοι κατὰ τῆς πατρίδος τηροῦσιν οἱ χρηστοὶ ἐπὶ ταῖς μελλούσαις ἐλπίσιν, ὧν διαμάρτοιεν, καὶ μετάσχοιεν ὧν ὑμεῖς οἱ τὰ βέλτιστα βουλόμενοι τοὺς θεοὺς αἰτεῖτε, μὴ μεταδοῖεν ὑμῖν ὧν αὐτοὶ προῄρηνται. λέγε δ' αὐτοῖς καὶ τοὺς τῶν Βυζαντίων στεφάνους καὶ τοὺς τῶν Περινθίων, οἷς ἐστεφάνουν ἐκ τούτων τὴν πόλιν.

ΨΗΦΙΣΜΑ ΒΥΖΑΝΤΙΩΝ.

Ἐπὶ ἱερομνάμονος Βοσπορίχω Δαμάγητος ἐν τᾷ ἁλίᾳ ἔλεξεν, 90
ἐκ τᾶς βωλᾶς λαβὼν ῥάτραν, ἐπειδὴ ὁ δᾶμος ὁ Ἀθαναίων ἔν τε
τοῖς προγεγεναμένοις καιροῖς εὐνοέων διατελεῖ Βυζαντίοις καὶ
τοῖς συμμάχοις καὶ συγγενέσι Περινθίοις καὶ πολλὰς καὶ μεγάλας
χρείας παρέσχηται, ἔν τε τῷ παρεστακότι καιρῷ Φιλίππω τῶ
Μακεδόνος ἐπιστρατεύσαντος ἐπὶ τὰν χώραν καὶ τὰν πόλιν ἐπ'
256 ἀναστάσει Βυζαντίων καὶ Περινθίων καὶ τὰν χώραν δαίοντος | καὶ
δενδροκοπέοντος, βοηθήσας πλοίοις ἑκατὸν καὶ εἴκοσι καὶ σίτῳ
καὶ βέλεσι καὶ ὁπλίταις ἐξείλετο ἁμὲ ἐκ τῶν μεγάλων κινδύνων
καὶ ἀποκατέστασε τὰν πάτριον πολιτείαν καὶ τὼς νόμως καὶ τὼς 91
τάφως, δεδόχθω τῷ δάμῳ τῷ Βυζαντίων καὶ Περινθίων Ἀθαναίοις δόμεν ἐπιγαμίαν, πολιτείαν, ἔγκτασιν γᾶς καὶ οἰκιᾶν, προεδρίαν ἐν τοῖς ἀγῶσι, πόθοδον ποτὶ τὰν βωλὰν καὶ τὸν δᾶμον πράτοις πεδὰ τὰ ἱερά, καὶ τοῖς κατοικεῖν ἐθέλουσι τὰν πόλιν ἀλειτουργήτοις ἦμεν πασᾶν τᾶν λειτουργιᾶν· στᾶσαι δὲ καὶ εἰκόνας τρεῖς ἑκκαιδεκαπάχεις ἐν τῷ Βοσπορίῳ, στεφανώμενον τὸν

14 μετάσχοιεν ΣΛΤ μὴ μετάσχοιεν ωvD (non d³) b | 15 μὴ ΣΤ μηδὲ ωvD (non d³) b | 16 τοὺς τῶν ΣΛΑ¹²R τούς B | 17 τοὺς τῶν ΣΛΑ¹²BR τῶν Vrb. vV τούς ς | 21 ἐν τᾷ ἁλίᾳ Taylorus ἐν τῇ ἁλίᾳ Casaubonus ad Athen. II, 3 p. 83 ἐντεαλία ΣΒ | ῥάτρας D ῥήτρας ωWbK | 22 Ἀθαναίων D et sic ter infra Ἀθηναίων ωWbK | προγεγεναμένοις Par. p T προγεναμένοις ΣD (non d³) προγενομένοις ΛΒ | 23 διατελέει D | 26 Φιλίππω τῶ ΛΑ²R Φιλίππωι τῶι Σ Φιλίππου τοῦ B | 29 δέοντος Σ pr. Λ corr. B δαϊόντος Cobetus mnemos. XI p. 198 | 1 βοηθῆσαι ΣΛΒ unde βοηθήσαις Sauppius V | πλοίοις ΣΛΒΤ πλοίοισιν ς v | 3 ἁμέ T αμέ Σ ἀμέ uel ἄμε ς ἄμμε ΛΑ²Β | μεγίστων Dobraeus | 5 δεδόχθω ΣΛ pr. A²BT δεδόχθαι Λ corr. ςRvDbK | 7 ἔγκτασιν Valesius emend. p. 109 R ἔκτασιν ω | οἰκιᾶν Valesius R οἰκίαν ΣΛΑ²Β οἰκείαν ς | 8 πόθοδον Valesius R ποθολον ΣΒ | ποττάν Cobetus uar. lect. p. 95 | πράτοις πεδά Bekkerus V πράτοις μετά Valesius R παρὰ τοῖς παρά ΣΛΒ παρά A² περὶ τοῖς παρά ς | 9 κατοικῆν b¹ κατοικέειν D | 10 πασᾶν τᾶν λειτουργιᾶν A²B πᾶσαν τὰν λειτουργίαν ΣΛΒ πασᾶν προστακτᾶν λειτουργιᾶν R πᾶσαν πρὸς τὰν λειτουργίαν ς | 11 ἑκκαιδεκαπάχεις D ἑκκαιδεκαπήχεις ωWbK | 12 Βοσπορίῳ Funkhaenelius quaest. Dem. p. 42 Βοσπορείῳ D Βοσπόρῳ ς vV Βοσπορείχῳ Σ Βοσπορίχῳ ΛΒ | στεφανούμενον ω | τὸν Ἀθ. ΣΛΒ τῶν Ἀθ. B

δᾶμον τὸν Ἀθαναίων ὑπὸ τῶ δάμω τῶ Βυζαντίων καὶ Περινθίων· ἀποστεῖλαι δὲ καὶ θεωρίας ἐς τὰς ἐν τᾷ Ἑλλάδι παναγύριας, Ἴσθμια καὶ Νέμεα καὶ Ὀλύμπια καὶ Πύθια, καὶ ἀνακαρῦξαι τὼς στεφάνως, ὥς στεφανῶται ὁ δᾶμος ὁ Ἀθαναίων ὑφ' ἁμῶν, ὅπως ἐπιστέωνται οἱ Ἕλλανες τάν τε Ἀθαναίων ἀρετὰν καὶ τὰν Βυζαντίων καὶ Περινθίων εὐχαριστίαν.

92 Λέγε καὶ τοὺς παρὰ τῶν ἐν Χερρονήσῳ στεφάνους.

ΨΗΦΙΣΜΑ ΧΕΡΡΟΝΗΣΙΤΩΝ.

Χερρονησιτῶν οἱ κατοικοῦντες Σηστόν, Ἐλαιοῦντα, Μάδυτον, Ἀλωπεκόννησον στεφανοῦσιν Ἀθηναίων τὴν βουλὴν καὶ τὸν δῆμον χρυσῷ στεφάνῳ ἀπὸ ταλάντων ἑξήκοντα καὶ χάριτος βωμὸν ἱδρύονται καὶ δήμου Ἀθηναίων, ὅτι πάντων μεγίστων ἀγαθῶν παραίτιος γέγονε Χερρονησίταις, ἐξελόμενος ἐκ τῆς Φιλίππου καὶ ἀποδοὺς τὰς πατρίδας, τοὺς νόμους, | τὴν ἐλευθερίαν, 257
τὰ ἱερά. καὶ ἐν τῷ μετὰ ταῦτα αἰῶνι παντὶ οὐκ ἐλλείψει εὐχαριστῶν καὶ ποιῶν ὅ τι ἂν δύνηται ἀγαθόν. ταῦτα ἐψηφίσαντο ἐν τῷ κοινῷ βουλευτηρίῳ.

93 Οὐκοῦν οὐ μόνον τὸ Χερρόνησον καὶ Βυζάντιον σῶσαι, οὐδὲ τὸ κωλῦσαι τὸν Ἑλλήσποντον ὑπὸ Φιλίππῳ γενέσθαι τότε, οὐδὲ τὸ τιμᾶσθαι τὴν πόλιν ἐκ τούτων ἡ προαίρεσις ἡ ἐμὴ καὶ ἡ πολιτεία διεπράξατο, ἀλλὰ καὶ πᾶσιν ἔδειξεν ἀνθρώποις τήν τε τῆς πόλεως καλοκαγαθίαν καὶ τὴν Φιλίππου κακίαν. ὁ μὲν γὰρ σύμμαχος ὢν τοῖς Βυζαντίοις πολιορκῶν αὐτοὺς ἑωρᾶτο ὑπὸ πάντων, οὗ τί γένοιτ'
94 ἂν αἴσχιον ἢ μιαρώτερον; ὑμεῖς δ' οἱ καὶ μεμψάμενοι πολλὰ

13 τῶ Βυζαντίων ΣΒ τῶν Βυζ. ΛΒ | 14 θεωριάς Λ pr. θεωρίας Valckenaerius diatr. Eurip. p. 278 R θεαρίας Cobetus δωρίας ΣΒ | ἐν τᾷ Valckenaerius R ἐν τῇ Aug. 4 ἐν τε ΣΛΒ | 15 παναγύριας D πανηγύριας ωWbK | 16 τὼς στεφάνως (Λ) R τω στεφάνωι Σ τὼ στεφάνω ωVW⁴ | ὥς ἐστεφάνωται R όσοιστεφανωται Σ ὅσοι στεφάνωται Λ οἷς ἐστεφάνωται Valckenaerius D ὅσοις ἐστεφάνωται V ᾧ (ᾧ) συνεστεφάνωται ς Rauchensteinius p. 21 ᾧ συστεφάνωται ς | 17 ἁμῶν Wunderlichius ὑμῶν ΣΛA²B ἡμῶν ς | 18 τάν τε Porsonus aduers. p. 151 D πάντε Σ πάντες τάν τε Schaeferus V πάντων Antuerp. Ω πάντες ωK | 22 Ἐλαιοῦντα Harpocr. p. 69, 17 V Ἐλεοῦντα ω | 26 μεγίστων ΣΛ pr. A²BV μέγιστον ς μεγίστου R | παραίτιος γέγονε R πράττειν γέγονε ς πράττειν αἴτιος γέγονε ς αἴτιος γέγονε ς πράττειν γέγονε ΣΛΒ | 3 ἐν τῷ κοινῷ Dobraeus ςT ἐν κοινῷ BR κοινῷ ΣΛ vV | 8 ἔδειξεν ἀνθρώποις ΣΛA¹B ἀνθρώποις ἔδειξε B | 10 μὲν γάρ ΣΛ pr. A²B γρ. Ang. T μέν γε ωDb | σύμμαχος ΣΛ pr. A²T Φίλιππος καί superscr. Λ sec. φίλος καὶ σύμμαχος A¹BD

γρ. αἴτιος

καὶ δίκαι᾽ ἂν ἐκείνοις εἰκότως περὶ ὧν ἠγνωμονήκεσαν εἰς ὑμᾶς ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις, οὐ μόνον οὐ μνησικακοῦντες οὐδὲ προιέμενοι τοὺς ἀδικουμένους, ἀλλὰ καὶ σῴζοντες ἐφαίνεσθε, ἐξ ὧν δόξαν εὔνοιαν παρὰ πάντων ἐκτᾶσθε. καὶ μὴν ὅτι μὲν πολλοὺς ἐστεφανώκατ᾽ ἤδη τῶν πολιτευομένων, ἅπαντες ἴσασι· δι᾽ ὅντινα δ᾽ ἄλλον ἡ πόλις ἐστεφάνωται, σύμβουλον λέγω καὶ ῥήτορα, πλὴν δι᾽ ἐμέ, οὐδ᾽ ἂν εἷς εἰπεῖν ἔχοι.

Ἵνα τοίνυν καὶ τὰς βλασφημίας, ἃς κατὰ τῶν Εὐβοέων 95
καὶ τῶν Βυζαντίων ἐποιήσατο, εἴ τι δυσχερὲς αὐτοῖς ἐπέπρακτο πρὸς ὑμᾶς ὑπομιμνήσκων, συκοφαντίας οὔσας ἐπιδείξω μὴ μόνον τῷ ψευδεῖς εἶναι (τοῦτο μὲν γὰρ ὑπάρχειν ὑμᾶς εἰδότας ἡγοῦμαι), ἀλλὰ καὶ τῷ εἰ τὰ μάλιστ᾽ ἦσαν ἀληθεῖς, οὕτως ὡς ἐγὼ κέχρημαι τοῖς πράγμασι συμφέρειν χρήσασθαι, ἓν ἢ δύο βούλομαι τῶν καθ᾽ ὑμᾶς πε-

15 αὐτοὺς ἀδικουμένους Wolfius τοὺς ἀδικοῦντας ἀδικ. Reiskius ἀδικουμένους Dobraeus: sed u. Rauchensteinius diar. ant. stud. a. 1851 p. 428 | 17 δόξαν εὔνοιαν ΣΛA^2Bv δόξαν καὶ εὔνοιαν Marklandus Par. η TbW^1K δόξαν εὔνοιαν τιμήν A^1RD | 18 μὲν πολλούς ΣΛA^1B πολλοὺς μέν B | πολλοὺς ἑτέρους Hirschigius p. 51 | πολιτευομένων ΣΛA^1B B πεπολιτευμένων ς | 19 ἅπαντες om. Σ pr. | 22 Εὐβοῶν Dobsonus Cobetus mnemos. V p. 186 ad Hyp. p. 43 W^3 | 23 καὶ τῶν Βυζαντίων delenda esse suspicatur Spengelius p. 31 | 26 εἰδέναι pro ἡγοῦμαι Σ pr. Λ pr.

20 230 ἐκεῖνο δ᾽ οὐ λυπηρόν, εἰ πρότερον μὲν ἐνεπίμπλατο ἡ ὀρχήστρα χρυσῶν στεφάνων, οἷς ὁ δῆμος ἐστεφανοῦτο ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, διὰ τὸ ξενικοῖς στεφάνοις ταύτην ἀποδεδόσθαι τὴν ἡμέραν, ἐκ δὲ τῶν Δημοσθένους πολιτευμάτων ὑμεῖς μὲν ἀστεφάνωτοι καὶ ἀκήρυκτοι γίγνεσθε, οὗτος δὲ κηρυχθήσεται; | 22 85 ὑμεῖς γάρ, ὦ Ἀθηναῖοι, πολλὰ καὶ μεγάλα ἠδικημένοι ὑπὸ Μνησάρχου τοῦ Χαλκιδέως, τοῦ Καλλίου καὶ Ταυροσθένους πατρός, οὓς οὗτος νυνὶ μισθὸν λαβὼν Ἀθηναίους εἶναι τολμᾷ γράφειν, καὶ πάλιν ὑπὸ Θεμίσωνος τοῦ Ἐρετριέως, ὃς ἡμῶν εἰρήνης οὔσης Ὠρωπὸν ἀφείλετο, τούτων ἑκόντες ἐπιλαθόμενοι, ἐπειδὴ διέβησαν εἰς Εὔβοιαν Θηβαῖοι καταδουλώσασθαι τὰς πόλεις πειρώμενοι, ἐν πένθ᾽ ἡμέραις ἐβοηθήσατε αὐτοῖς καὶ ναυσὶ καὶ πεζικῇ δυνάμει, καὶ πρὶν τριάκονθ᾽ ἡμέρας διελθεῖν, ὑποσπόνδους Θηβαίους ἀφήκατε κύριοι τῆς Εὐβοίας γενόμενοι, καὶ τάς τε πόλεις αὐτὰς καὶ τὰς πολιτείας ἀπέδοτε ὀρθῶς καὶ δικαίως τοῖς παρακαταθεμένοις, οὐχ ἡγούμενοι δίκαιον εἶναι τὴν ὀργὴν ἀπομνημονεύειν ἐν τῷ πιστευθῆναι. (86) καὶ τηλικαῦθ᾽ ὑφ᾽ ὑμῶν εὖ πεπονθότες οἱ Χαλκιδεῖς οὐ τὰς ὁμοίας ὑμῖν ἀπέδοσαν χάριτας, ἀλλ᾽ ἐπειδὴ τάχιστα διέβητ᾽ εἰς Εὔβοιαν Πλουτάρχῳ βοηθήσοντες, τοὺς μὲν πρώτους χρόνους ἀλλ᾽ οὖν προσεποιοῦνθ᾽ ὑμῖν εἶναι φίλοι, ἐπειδὴ δὲ τάχιστ᾽ εἰς Ταμύνας παρήλθομεν καὶ τὸ Κοτύλαιον ὀνομαζόμενον ὄρος ὑπερεβάλλομεν, ἐνταῦθα Καλλίας ὁ Χαλκιδεύς, ὃν Δημοσθένης μισθὸν λαβὼν ἐνεκωμίαζεν, (87) ὁρῶν τὸ στρατόπεδον τὸ τῆς πόλεως εἴς τινας δυσχωρίας κατακεκλημένον, ὅθεν μὴ νικήσασι μάχην οὐκ ἦν ἀναχώρησις οὐδὲ βοηθείας ἐλπὶς οὔτ᾽ ἐκ γῆς οὔτ᾽ ἐκ θαλάττης, συναγείρας ἐξ ἁπάσης τῆς

πραγμένων καλῶν τῇ | πόλει διεξελθεῖν, καὶ ταῦτ' ἐν βρα- 258
χέσι· καὶ γὰρ ἄνδρ' ἰδίᾳ καὶ πόλιν κοινῇ πρὸς τὰ κάλλιστα
τῶν ὑπαρχόντων ἀεὶ δεῖ πειρᾶσθαι τὰ λοιπὰ πράττειν.
96 ὑμεῖς τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Λακεδαιμονίων γῆς καὶ
θαλάττης ἀρχόντων καὶ τὰ κύκλῳ τῆς Ἀττικῆς κατεχόντων
ἁρμοσταῖς καὶ φρουραῖς, Εὔβοιαν, Τάναγραν, τὴν Βοιωτίαν
ἅπασαν, Μέγαρα, Αἴγιναν, Κέω, τὰς ἄλλας νήσους, οὐ ναῦς
οὐδὲ τείχη τῆς πόλεως τότε κτησαμένης, ἐξήλθετ' εἰς
Ἁλίαρτον καὶ πάλιν οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον εἰς Κό-
ρινθον, τῶν τότε Ἀθηναίων πόλλ' ἂν ἐχόντων μνησικακῆ-
σαι καὶ Κορινθίοις καὶ Θηβαίοις τῶν περὶ τὸν Δεκελεικὸν
πόλεμον πραχθέντων· ἀλλ' οὐκ ἐποίουν τοῦτο, οὐδ' ἐγγύς.
97 καίτοι τότε ταῦτα ἀμφότερα, Αἰσχίνη, οὔθ' ὑπὲρ εὐεργετῶν
ἐποίουν οὔτ' ἀκίνδυν' ἑώρων. ἀλλ' οὐ διὰ ταῦτα προΐεντο
τοὺς καταφεύγοντας ἐφ' ἑαυτούς, ἀλλ' ὑπὲρ εὐδοξίας καὶ
τιμῆς ἤθελον τοῖς δεινοῖς αὑτοὺς διδόναι, ὀρθῶς καὶ κα-
λῶς βουλευόμενοι. πέρας μὲν γὰρ ἅπασιν ἀνθρώποις ἐστὶ
τοῦ βίου θάνατος, κἂν ἐν οἰκίσκῳ τις αὑτὸν καθείρξας
τηρῇ· δεῖ δὲ τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας ἐγχειρεῖν μὲν ἅπασιν
ἀεὶ τοῖς καλοῖς, τὴν ἀγαθὴν προβαλλομένους ἐλπίδα, φέ-
98 ρειν δ' ἂν ὁ θεὸς διδῷ γενναίως. ταῦτ' ἐποίουν οἱ ὑμέτε-
ροι πρόγονοι, ταῦθ' ὑμεῖς οἱ πρεσβύτεροι, οἳ Λακεδαιμονίους

3 πειρᾶσθαι τὰ λοιπά ΣΛΒ τὰ λοιπὰ πειρᾶσθαι ω | 8 ὦ om. ΣΛTWV | 7 καί pro τήν D | 8 Κέω τάς Dobraeus W⁴ Κλεωνάς Σ Κλεωνὰς τάς ω | οὔτε D | 9 οὔτε ΣΛD οὐ ω | κτησαμένης Σpr. ΛA²T κεκτημένης ωb | 16 προΐεντο ΣΛ pr. A² Hermog. III p. 146 schol. Herm. IIII p. 757 T προεῖντο A¹B corr. R πρόειντο ς | 20 ἐστί om. Aug. 4 Aristid. VIIII p. 343 Gregor. Cor. ad Herm. VII p. 1157 Stob. flor. VII 50 | θάνατος ΣΛA¹²B Hermog. III p. 222 Aristid. B ὁ θάνατος ς Gregor. | 23 ἄν Dindorfius V αν δ Σ δ ἄν Stobaeus ὅτι ἄν ω | 25 ὑμεῖς ΣT ὑμῶν Σ γρ. ΛA²B Hermog. III p. 245 RvD ὑμῖν A¹ ἡμῶν ς

Εὐβοίας στρατόπεδον καὶ παρὰ Φιλίππου δύναμιν προσμεταπεμψάμενος, ὅ τ' ἀδελφὸς αὐτοῦ Ταυροσθένης, ὁ νυνὶ πάντας δεξιούμενος καὶ προσγελῶν, τοὺς Φωκικοὺς ξένους διαβιβάσας ἦλθον ἐφ' ἡμᾶς ὡς ἀναιρήσοντες. (88) καὶ εἰ μὴ πρῶτον μὲν θεῶν τις ἔσωσε τὸ στρατόπεδον, ἔπειθ' οἱ στρατιῶται οἱ ὑμέτεροι καὶ πεζοὶ καὶ ἱππεῖς ἄνδρες ἀγαθοὶ ἐγένοντο καὶ παρὰ τὸν ἱππόδρομον τὸν ἐν Ταμύναις ἐκ παρατάξεως μάχῃ κρατήσαντες ἀφεῖσαν ὑποσπόνδους τοὺς πολεμίους, ἐκινδύνευσεν ἂν ἡ πόλις αἴσχιστα παθεῖν· οὐ γὰρ τὸ δυστυχῆσαι κατὰ πόλεμον μέγιστόν ἐστι κακόν, ἀλλ' ὅταν τις πρὸς ἀνταγωνιστὰς ἀναξίους αὑτοῦ διακινδυνεύων ἀποτύχῃ, διπλασίαν εἰκὸς εἶναι τὴν συμφοράν. ἀλλ' ὅμως ὑμεῖς τοιαῦτα πεπονθότες πάλιν διελύσασθε πρὸς αὐτούς. (89) τυχὼν δὲ παρ' ὑμῶν συγγνώμης Καλλίας ὁ Χαλκιδεὺς μικρὸν διαλιπὼν χρόνον πάλιν ἧκε φερόμενος εἰς τὴν ἑαυτοῦ φύσιν κτλ.

οὐ φίλους ὄντας οὐδ᾽ εὐεργέτας, ἀλλὰ πολλὰ τὴν πόλιν
ἡμῶν ἠδικηκότας καὶ μεγάλα, ἐπειδὴ Θηβαῖοι κρατήσαντες
ἐν Λεύκτροις ἀνελεῖν ἐπεχείρουν, διεκωλύσατε, οὐ φοβη-
259 θέντες τὴν τότε | Θηβαίοις ῥώμην καὶ δόξαν ὑπάρχουσαν,
οὐδ᾽ ὑπὲρ οἷα πεποιηκότων ἀνθρώπων κινδυνεύσετε διαλο-
γισάμενοι· καὶ γάρ τοι πᾶσι τοῖς Ἕλλησιν ἐδείξατ᾽ ἐκ τού- 99
των, ὅτι κἂν ὁτιοῦν τις εἰς ὑμᾶς ἐξαμάρτῃ, τούτων τὴν ὀρ-
γὴν εἰς τἄλλα ἔχετε, ἐὰν δ᾽ ὑπὲρ σωτηρίας ἢ ἐλευθερίας
κίνδυνός τις αὐτούς καταλαμβάνῃ, οὔτε μνησικακήσετε οὔθ᾽
ὑπολογιεῖσθε. καὶ οὐκ ἐπὶ τούτων μόνον οὕτως ἐσχήκατε,
ἀλλὰ πάλιν σφετεριζομένων Θηβαίων τὴν Εὔβοιαν οὐ πε-
ριείδετε, οὐδ᾽ ὧν ὑπὸ Θεμίσωνος καὶ Θεοδώρου περὶ Ὠρω-
πὸν ἠδίκησθε ἀνεμνήσθητε, ἀλλ᾽ ἐβοηθήσατε καὶ τούτοις,
τῶν ἐθελοντῶν τότε τριηράρχων πρῶτον γενομένων τῇ
πόλει, ὧν εἷς ἦν ἐγώ. ἀλλ᾽ οὔπω περὶ τούτων. καὶ κα- 100
λὸν μὲν ἐποιήσατε καὶ τὸ σῶσαι τὴν νῆσον, πολλῷ δ᾽ ἔτι
τούτου κάλλιον τὸ καταστάντες κύριοι καὶ τῶν σωμάτων
καὶ τῶν πόλεων ἀποδοῦναι ταῦτα δικαίως αὐτοῖς τοῖς ἐξη-
μαρτηκόσιν εἰς ὑμᾶς, μηδὲν ὧν ἠδίκησθε ἐν οἷς ἐπιστεύθητε
ὑπολογισάμενοι. μυρία τοίνυν ἕτερα εἰπεῖν ἔχων παρα-
λείπω, ναυμαχίας, ἐξόδους [πεζὰς, στρατείας] καὶ πάλαι
γεγονυίας καὶ νῦν ἐφ᾽ ἡμῶν αὐτῶν, ἃς ἁπάσας ἡ πόλις τῆς
τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ἐλευθερίας καὶ σωτηρίας πεποίηται.
εἶτ᾽ ἐγὼ τεθεωρηκὼς ἐν τοσούτοις καὶ τοιούτοις τὴν πόλιν 101
ὑπὲρ τῶν τοῖς ἄλλοις συμφερόντων ἐθέλουσαν ἀγωνίζεσθαι,
ὑπὲρ αὐτῆς τρόπον τινὰ τῆς βουλῆς οὔσης τί ἔμελλον κε-
λεύσειν ἢ τί συμβουλεύσειν αὐτῇ ποιεῖν; μνησικακεῖν νὴ Δία
πρὸς τοὺς βουλομένους σῴζεσθαι, καὶ προφάσεις ζητεῖν δι᾽
260 ἃς ἅπαντα προησόμεθα. | καὶ τίς οὐκ ἂν ἀπέκτεινέ με δι-
καίως, εἴ τι τῶν ὑπαρχόντων τῇ πόλει καλῶν λόγῳ μόνον
καταισχύνειν ἐπεχείρησα; ἐπεὶ τό γ᾽ ἔργον οὐκ ἂν ἐποιή-

4 τούτων Σ text. T τούτῳ ωvD | τούτων — ἔχετε delet Vsenerus p. 599 | 5 ἐάν ΣΛD ἄν ω | ἂν δὴ περί Vsenerus | 8 μόνων A^{12}D | 12 τότε τριηρ. ΣΛA^{2}B τριηρ. τότε ω | 14 καὶ καλόν Σ et cum spatio trium litterarum Ven. ΦT καίτοι καλόν ωvD | 18 ἐν οἷς ἐπιστεύθητε om. Σ text. Λ pr. A^{2}TWKV | 20 πεζάς, στρατείας delet Vsenerus p. 600 | 21 ἡμῶν ΣΛA^{1}BT ὑμῶν ϛvD | 22 Ἑλλήνων ΣΛ pr. T Ἑλλήνων ἕνεκα A^{1}v ἕνεχ᾽ Ἑλλήνων Λ sec B | 26 βουλῆς ΣΛA^{12}B B συμβουλῆς ϛ Fel. R συμβολῆς ϛ | 28 μνησικακεῖν ΛA^{1}B superscr. R μνησικακήσειν ΣB pr. | 29 προησόμεθα ΣΛA^{12}B B προησόμεθα τὰ συμφέροντα ϛ | 3 ἐπεχείρησα A^{1}B corr. B ἐπεχείρησ᾽ ἄν ΣΛA^{2}R Baeumlinus de mod. Gr. p. 135 V

cαθ' ὑμεῖc, ἀκριβῶc οἶδ' ἐγώ· εἰ γὰρ ἠβούλεcθε, τί ἦν ἐμποδών; οὐκ ἐξῆν; οὐχ ὑπῆρχον οἱ ταῦτ' ἐροῦντεc οὗτοι;

102 Βούλομαι τοίνυν ἐπανελθεῖν ἐφ' ἃ τούτων ἑξῆc ἐπολιτευόμην· καὶ cκοπεῖτε ἐν τούτοιc πάλιν αὖ, τί τὸ τῇ πόλει βέλτιcτον ἦν. ὁρῶν γάρ, ὦ ἄνδρεc Ἀθηναῖοι, τὸ ναυτικὸν ὑμῶν καταλυόμενον καὶ τοὺc μὲν πλουcίουc ἀτελεῖc ἀπὸ μικρῶν ἀναλωμάτων γιγνομένουc, τοὺc δὲ μέτρια ἢ μικρὰ κεκτημένουc τῶν πολιτῶν τὰ ὄντα ἀπολλύονταc, ἔτι δ' ὑcτερίζουcαν ἐκ τούτων τὴν πόλιν τῶν καιρῶν, ἔθηκα νόμον καθ' ὃν τοὺc μὲν τὰ δίκαια ποιεῖν ἠνάγκαcα [τοὺc πλουcίουc], τοὺc δὲ πένηταc ἔπαυc' ἀδικουμένουc, τῇ πόλει δ' ὅπερ ἦν χρηcιμώτατον, ἐν καιρῷ γίγνεcθαι τὰc παρα-
103 cκευὰc ἐποίηcα. καὶ γραφεὶc τὸν ἀγῶνα τοῦτον εἰc ὑμᾶc εἰcῆλθον καὶ ἀπέφυγον, καὶ τὸ μέροc τῶν ψήφων ὁ διώκων οὐκ ἔλαβεν. καίτοι πόcα χρήματα τοὺc ἡγεμόναc τῶν cυμμοριῶν ἢ τοὺc δευτέρουc καὶ τρίτουc οἴεcθέ μοι διδόναι ὥcτε μάλιcτα μὲν μὴ θεῖναι τὸν νόμον τοῦτον, εἰ δὲ μή, καταβάλλοντ' ἐᾶν ἐν ὑπωμοcίᾳ; τοcαῦτ', ὦ ἄνδρεc Ἀθη-
104 ναῖοι, ὅc' ὀκνήcαιμ' ἂν πρὸc ὑμᾶc εἰπεῖν. καὶ ταῦτ' εἰκότωc ἔπραττον ἐκεῖνοι. ἦν γὰρ αὐτοῖc ἐκ μὲν τῶν προτέρων νόμων cυνεκκαίδεκα λειτουργεῖν, αὐτοῖc μὲν μικρὰ καὶ οὐδὲν ἀναλίcκουcι, τοὺc δ' ἀπόρουc τῶν πολιτῶν ἐπιτρί | βουcιν, ἐκ δὲ τοῦ ἐμοῦ νόμου τὸ γιγνόμενον κατὰ τὴν 261
οὐcίαν ἕκαcτον τιθέναι, καὶ δυοῖν ἐφάνη τριήραρχοc ὁ τῆc μιᾶc ἕκτοc καὶ δέκατοc πρότερον cυντελήc· οὐδὲ γὰρ τριηράρχουc ἔτ' ὠνόμαζον ἑαυτούc, ἀλλὰ cυντελεῖc. ὥcτε δὴ ταῦτα λυθῆναι καὶ μὴ τὰ δίκαια ποιεῖν ἀναγκαcθῆναι, οὐκ
105 ἔcθ' ὅ τι οὐκ ἐδίδοcαν. καί μοι λέγε πρῶτον μὲν τὸ ψήφιcμα καθ' ὃ εἰcῆλθον τὴν γραφήν, εἶτα τοὺc καταλό-

11 γίγνομένουc ΣΛA^{12}B B γενομένουc ς | 12 τὰ ὄντα om. Σ pr. TV | ἀπολλύονταc ΣΛ pr. A^{2}T ἀπολλύνταc A^{1}BDbK | 14 τούc ante μέν om. ΣTWKV | 15 τοὺc πλουcίουc delet Herwerdenus p. 166 | 17 τὰc ναυτικάc Σ γρ. B γρ. R | 18 εἰc τόν A^{1}R | τοῦτον Σ text. ΛA^{2}B text. B τοῦτον παρανόμων A^{1} | 20 τὸ μέροc ΣΛ pr. B τὸ πέμπτον μέροc A^{1}B | 24 καταβάλλοντα ΣΛ pr. T καταβαλόντα A^{1}B RvDb καταβαλόντα με ς | 26 πρὸc ὑμᾶc εἰπεῖν ΣΛB B εἰπεῖν ἐγὼ πρὸc ὑμᾶc A^{1} ἐγὼ πρὸc ὑμᾶc εἰπεῖν ς R | 28 ἢ καὶ οὐδέν Marklandus ἢ οὐδέν Schaeferus | 2 ἔδει τιθέναι Lambinus | 3 δέκατοc Σ pr. A^{1}B B δέκατοc ὢν Λ | 4 ἔτι ὠνόμαζον ΣΛA^{12}R ἐπωνόμαζον B | 5 ὥcτε ὑπὲρ τοῦ ταῦτα Σ γρ.

γους, τόν τ᾽ ἐκ τοῦ προτέρου νόμου καὶ τὸν κατὰ τὸν ἐμόν. λέγε.

ΨΗΦΙϹΜΑ.

[Ἐπὶ ἄρχοντος Πολυκλέους, μηνὸϲ βοηδρομιῶνος ἕκτῃ ἐπὶ δέκα, φυλῆϲ πρυτανευούϲης Ἱπποθοωντίδος, Δημοϲθένης Δημοϲθένους Παιανιεὺϲ εἰϲήνεγκε νόμον εἰϲ τὸ τριηραρχικὸν ἀντὶ τοῦ πρότερον, καθ᾽ ὃν αἱ ϲυντέλειαι ἦϲαν τῶν τριηράρχων· καὶ ἐπεχειροτόνηϲεν ἡ βουλὴ καὶ ὁ δῆμοϲ· καὶ ἀπήνεγκε παρανόμων Δημοϲθένει Πατροκλῆϲ Φλυεύϲ, καὶ τὸ μέροϲ τῶν ψήφων οὐ λαβὼν ἀπέτιϲε τὰϲ πεντακοϲίαϲ δραχμάϲ.]

Φέρε δὴ καὶ τὸν παλαιὸν κατάλογον. 106

ΚΑΤΑΛΟΓΟϹ.

[Τοὺϲ τριηράρχουϲ κἀλεῖϲθαι ἐπὶ τὴν τριήρη ϲυνεκκαίδεκα ἐκ τῶν ἐν τοῖϲ λόχοιϲ ϲυντελειῶν, ἀπὸ εἴκοϲι καὶ πέντε ἐτῶν εἰϲ τετταράκοντα, ἐπὶ ἴϲον τῇ χορηγίᾳ χρωμένουϲ.]

Φέρε δὴ παρὰ τοῦτον τὸν ἐκ τοῦ ἐμοῦ νόμου κατάλογον. |

262 ## ΚΑΤΑΛΟΓΟϹ.

[Τοὺϲ τριηράρχουϲ αἱρεῖϲθαι ἐπὶ τὴν τριήρη ἀπὸ τῆϲ οὐϲίαϲ κατὰ τίμηϲιν, ἀπὸ ταλάντων δέκα· ἐὰν δὲ πλειόνων ἡ οὐϲία ἀποτετιμημένη ᾖ χρημάτων, κατὰ τὸν ἀναλογιϲμὸν ἕωϲ τριῶν πλοίων καὶ ὑπηρετικοῦ ἡ λειτουργία ἔϲτω. κατὰ τὴν αὐτὴν δ᾽ ἀναλογίαν ἔϲτω καὶ οἷϲ ἐλάττων οὐϲία ἐϲτὶ τῶν δέκα ταλάντων, εἰϲ ϲυντέλειαν ϲυναγομένοιϲ εἰϲ τὰ δέκα τάλαντα.]

Ἆρα μικρὰ βοηθῆϲαι τοῖϲ πένηϲιν ὑμῶν δοκῶ, ἢ μικρὰ 107
ἀναλῶϲαι ἂν τοῦ μὴ τὰ δίκαια ποιεῖν οἱ πλούϲιοι; οὐ τοίνυν μόνον τῷ καθυφεῖναι ταῦτα ϲεμνύνομαι, οὐδὲ τῷ γραφεὶϲ ἀποφυγεῖν, ἀλλὰ καὶ τῷ ϲυμφέροντα θεῖναι τὸν νόμον καὶ τῷ πεῖραν ἔργῳ δεδωκέναι. πάντα γὰρ τὸν πόλεμον τῶν ἀποϲτόλων γιγνομένων κατὰ τὸν νόμον τὸν ἐμὸν οὐχ ἱκετηρίαν ἔθηκε τριήραρχοϲ οὐδεὶϲ πώποτ᾽

13 Ἱπποθωντίδοϲ DWbK | 15 εἰϲ τό om. Lind. Boeckhius oec. publ. Ath. 1 p. 737 d³ | πρότερον ΣΛ pr. BT προτέρου Λ sec. vDb | 18 παρανόμων ΣΛΒ B γραφὴν παρανόμων Aug. 4 παρανόμων γραφήν ϛ | κατὰ Δημοϲθένουϲ Wolfius | 21 τὸν παλαιόν Herwerdenus p. 166 τὸν καλόν ω | 24 ϲυντελῶν vV | 26 χρωμένουϲ Λmg. Felic. R χρωμένων Lambinus χρώμενον ΣΛΒ | 9 ἆρα Σ pr. Ven. Φ Vrb. Hermog. III p. 352 Priscian. II p. 262 T ἆρά γε ωvD | 10 ὑμῶν ΣΛΑ¹BR ὑμῖν ϛ | 11 ποιεῖν Α¹²R ποιεῖν ἐθέλειν ΣΛΒTvbKV | 13 ἀποφευγεῖν Σ, unde ἀποφεύγειν T

ἀδικούμενος παρ' ὑμῖν, οὐκ ἐν Μουνυχίᾳ ἐκαθέζετο, οὐχ ὑπὸ τῶν ἀποστολέων ἐδέθη, οὐ τριήρης οὔτ' ἔξω καταλειφθεῖcα ἀπώλετο τῇ πόλει, οὔτ' αὐτοῦ ἀπελείφθη οὐ δυναμένη
108 ἀνάγεcθαι. καίτοι κατὰ τοὺς προτέρους νόμους ἅπαντα ταῦτ' ἐγίγνετο. τὸ δ' αἴτιον, ἐν τοῖc πένηcιν ἦν τὸ λειτουργεῖν· πολλὰ δὴ τὰ ἀδύνατα cυνέβαινεν. ἐγὼ δ' ἐκ τῶν ἀπόρων εἰc τοὺc εὐπόρους μετήνεγκα τὰc τριηραρχίαc· πάντ' οὖν τὰ δέοντ' ἐγίγνετο. καὶ μὴν καὶ κατ' αὐτὸ τοῦτο ἄξιόc εἰμι ἐπαίνου τυχεῖν, ὅτι πάντα τὰ τοιαῦτα προῃρούμην πολιτεύματα, ἀφ' ὧν ἅμα δόξαι καὶ τιμαὶ καὶ δυνάμειc cυνέβαινον τῇ πόλει· βάcκανον δὲ καὶ πι | κρὸν 263
καὶ κακόηθες οὐδέν ἐcτι πολίτευμα ἐμὸν οὐδὲ ταπεινὸν
109 οὐδὲ τῆc πόλεωc ἀνάξιον. ταὐτὸ τοίνυν ἦθοc ἔχων ἔν τε τοῖc κατὰ τὴν πόλιν πολιτεύμαcι καὶ ἐν τοῖc Ἑλληνικοῖc φανήcομαι· οὔτε γὰρ ἐν τῇ πόλει τὰc παρὰ τῶν πλουcίων χάριταc μᾶλλον ἢ τὰ τῶν πολλῶν δίκαια εἱλόμην, οὔτ' ἐν τοῖc Ἑλληνικοῖc τὰ Φιλίππου δῶρα καὶ τὴν ξενίαν ἠγάπηcα ἀντὶ τῶν κοινῇ πᾶcι τοῖc Ἕλληcι cυμφερόντων.

110 Ἡγοῦμαι τοίνυν λοιπὸν εἶναί μοι περὶ τοῦ κηρύγματοc εἰπεῖν καὶ τῶν εὐθυνῶν· τὸ γὰρ ὡc τὰ ἄριcτά τ' ἔπραττον καὶ διὰ παντὸc εὔνουc εἰμὶ καὶ πρόθυμοc εὖ ποιεῖν ὑμᾶc, ἱκανῶc ἐκ τῶν εἰρημένων δεδηλῶcθαί μοι νομίζω. καίτοι τὰ μέγιcτά γε τῶν πεπολιτευμένων καὶ πεπραγμένων ἐμαυτῷ παραλείπω, ὑπολαμβάνων πρῶτον μὲν ἐφεξῆc τοὺc περὶ αὐτοῦ τοῦ παρανόμου λόγουc ἀποδοῦναί με δεῖν, εἶτα κἂν μηδὲν εἴπω περὶ τῶν λοιπῶν πολιτευμάτων, ὁμοίωc παρ' ὑμῶν ἑκάcτῳ τὸ cυνειδὸc ὑπάρχειν μοι.

111 Τῶν μὲν οὖν λόγων, οὓc οὗτοc ἄνω καὶ κάτω διακυκῶν ἔλεγε περὶ τῶν παραγεγραμμένων νόμων, οὔτε μὰ τοὺc θεοὺc ὑμᾶc οἶμαι μανθάνειν οὔτ' αὐτὸc ἠδυνάμην cυνεῖναι τοὺc πολλούc· ἁπλῶc δὲ τὴν ὀρθὴν περὶ τῶν δι-

17 ἀδικούμενοc Σ pr. T ὡc ἀδικούμενοc ωvDb | 19 καταληφθεῖcα ϛRBDb | 20 ἀπελήφθη Σ pr. vKV | 22 τὸ λειτουργεῖν ΣΛ Ven. ΦB τὸ μὴ δύναcθαι λειτουργεῖν A^1 τῷ λειτουργεῖν μὴ δύναcθαι A^2R τὸ λειτουργεῖν μὴ δύναcθαι Σ γρ. B | 18 ἑκάcτῳ ΣΛ A^{12}R ἑκάcτου B | 20 πεπραγμένων ΣΛA^2 γεγραμμένων A^1 | 21 ὑμᾶc οἴομαι ΛR ὑμᾶc οἶμαι A^1B | 22 cυνιέναι A^2ϛR | τοὺc πολλοὺc αὐτῶν A^2B γρ. R | 23 περὶ τῶν δικαίων ΣΛ pr. B περὶ τῶν δικαίων ὁδόν ϛ ὁδὸν περὶ τῶν δικαίων A^1B | τοcούτῳ Σ pΛ r. Ven. Φ Par. ηv τοcούτου ωD

καίων διαλέξομαι. τοσούτῳ γὰρ δέω λέγειν ὡς οὐκ εἰμὶ
ὑπεύθυνος, ὃ νῦν οὗτος διέβαλλε καὶ διωρίζετο, ὥςθ'
ἅπαντα τὸν βίον ὑπεύθυνος εἶναι ὁμολογῶ ὧν ἢ διακεχεί-
ρικα ἢ πεπολίτευμαι παρ' ὑμῖν. ὧν μέντοι γ' ἐκ τῆς ἰδίας 112
οὐςίας ἐπαγγειλάμενος δέδωκα τῷ δήμῳ, οὐδεμίαν ἡμέραν
264 ὑπεύθυνος εἶναί φημι (ἀκούεις Αἰ | ςχίνη;) οὐδ' ἄλλον οὐ-
δένα, οὐδ' ἂν τῶν ἐννέα ἀρχόντων τις ὢν τύχῃ. τίς γάρ
ἐςτι νόμος τοςαύτης ἀδικίας καὶ μιςανθρωπίας μεςτὸς ὥςτε
τὸν δόντα τι τῶν ἰδίων καὶ ποιήςαντα πρᾶγμα φιλάνθρω-
πον καὶ φιλόδωρον τῆς χάριτος μὲν ἀποςτερεῖν, εἰς τοὺς
ςυκοφάντας δ' ἄγειν, καὶ τούτους ἐπὶ τὰς εὐθύνας ὧν ἔδω-
κεν ἐφιςτάναι; οὐδὲ εἷς. εἰ δέ φηςιν οὗτος, δειξάτω, κἀγὼ
ςτέρξω καὶ ςιωπήςομαι. ἀλλ' οὐκ ἔςτιν, ὦ ἄνδρες Ἀθη- 113
ναῖοι, ἀλλ' οὗτος ςυκοφαντῶν, ὅτι ἐπὶ τῷ θεωρικῷ τότ'

25 διέβαλλε ΣΛΒ Β πολλάκις διέβαλλε A[12] | 6 τοὺς ςυκοφάντας δὲ A[1] Marcell. ad Hermog. IIII p. 515 Anon. ad Herm. VII p. 639 T δὲ τοὺς ςυκοφάντας δ' Σ δὲ τοὺς ςυκοφάντας ΛΒvVW[4] | 7 δέδωκεν A[1]R | εἷς ΣA[1]B εἷς δήπου ΛΒ | 9 ὦ om. ΣΛA[1]BTWV

24 13 λέξουςι δέ, ὦ Ἀθηναῖοι, καὶ ἕτερον λόγον ὑπεναντίον τῷ ἀρτίως εἰρημένῳ, ὡς ἄρα ὅςα τις αἱρετὸς ὢν πράττει κατὰ ψήφιςμα, οὐκ ἔςτι ταῦτα ἀρχή, ἀλλ' ἐπιμέλειά τις καὶ διακονία· ἀρχὰς δὲ φήςουςιν ἐκείνας εἶναι, ἃς οἱ θεςμοθέται ἀποκληροῦςιν ἐν τῷ Θηςείῳ, κἀκείνας ἃς ὁ δῆμος εἴωθε χειροτονεῖν ἐν ἀρχαιρεςίαις, ςτρατηγοὺς καὶ ἱππάρχους καὶ τὰς μετὰ τούτων ἀρχάς, τὰς δ' ἄλλας ταύτας πραγματείας προςτεταγμένας κατὰ ψήφιςμα. (14) ἐγὼ δὲ πρὸς τοὺς λόγους τοὺς τούτων νόμον ὑμέτερον παρέξομαι κτλ. 28 ναί, ἀλλ' ἀντιδιαπλέκει πρὸς τοῦτο εὐθέως λέγων, ὡς οὔτ' ἔλαχε τειχοποιὸς οὔτ' ἐχειροτονήθη ὑπὸ τοῦ δήμου καὶ περὶ τούτου Δημοςθένης καὶ Κτηςιφῶν πολὺν ποιήςονται λόγον· ὁ δέ γε νόμος βραχὺς καὶ ςαφὴς καὶ ταχὺ λύων τὰς τούτων τέχνας. | 27 17 πρὸς δὲ δὴ τὸν ἄφυκτον λόγον, ὅν φηςι Δημοςθένης, βραχέα βούλομαι προειπεῖν. λέξει γὰρ οὕτως· 'τειχοποιός εἰμι, ὁμολογῶ· ἀλλ' ἐπιδέδωκα τῇ πόλει μνᾶς ἑκατὸν καὶ τὸ ἔργον μεῖζον ἐξείργαςται. τίνος οὖν εἰμι ὑπεύθυνος, εἰ μή τίς ἐςτιν εὐνοίας εὔθυνα'. πρὸς δὴ ταύτην τὴν πρόφαςιν ἀκούςατέ μου λέγοντος καὶ δίκαια καὶ ςυμφέροντα. ἐν γὰρ ταύτῃ τῇ πόλει οὕτως ἀρχαίᾳ οὔςῃ καὶ τηλικαύτῃ τὸ μέγεθος οὐδείς ἐςτιν ἀνυπεύθυνος τῶν καὶ ὁπωςοῦν πρὸς τὰ κοινὰ προςεληλυθότων. (23) ὅταν τοίνυν μάλιςτα θραςύνηται Δημοςθένης λέγων ὡς διὰ τὴν ἐπίδοςιν οὐκ ἔςτιν ὑπεύθυνος, ἐκεῖνο αὐτῷ ὑποβάλλετε· οὐκ οὖν ἐχρῆν ςε, ὦ Δημόςθενες, ἐᾶςαι τὸν τῶν λογιςτῶν κήρυκα κηρῦξαι τὸ πάτριον καὶ ἔννομον κήρυγμα τοῦτο· τίς βούλεται κατηγορεῖν; ἔαςον ἀμφιςβητῆςαί ςοι τὸν βουλόμενον τῶν πολιτῶν, ὡς οὐκ ἐπέδωκας, ἀλλ' ἀπὸ πολλῶν ὧν ἔχεις εἰς τὴν τῶν τειχῶν οἰκοδομίαν μικρὰ κατέθηκας, δέκα τάλαντα εἰς ταῦτα ἐκ τῆς πόλεως εἰληφώς· μὴ ἅρπαζε τὴν φιλοτιμίαν, μηδ' ἐξαιροῦ τῶν δικαςτῶν τὰς ψήφους ἐκ τῶν χειρῶν, μηδ' ἔμπροςθεν τῶν νόμων, ἀλλ' ὕςτερος πολιτεύου. ταῦτα γὰρ ὀρθοῖ τὴν δημοκρατίαν.

ὧν ἐπέδωκα τὰ χρήματα, ‘ἐπῄνεσεν αὐτόν’ φηcίν ‘ὑπεύθυνον ὄντα.’ οὐ περὶ τούτων γ’ οὐδενός, ὧν ὑπεύθυνος ἦν, ἀλλ’ ἐφ’ οἷc ἐπέδωκα, ὦ cυκοφάντα. ἀλλὰ καὶ τειχοποιὸc ἦcθα, φηcί. καὶ διά γε τοῦτο ὀρθῶc ἐπῃνούμην, ὅτι τἀνηλωμένα ἔδωκα καὶ οὐκ ἐλογιζόμην. ὁ μὲν γὰρ λογιcμὸc εὐθυνῶν καὶ τῶν ἐξεταcόντων προcδεῖται, ἡ δὲ δωρεὰ χάριτοc καὶ ἐπαίνου δικαία ἐcτὶ τυγχάνειν· διόπερ ταῦτ’
114 ἔγραψεν ὁδὶ περὶ ἐμοῦ· ὅτι δ’ οὕτω ταῦτ’ οὐ μόνον ἐν τοῖc νόμοιc, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖc ὑμετέροιc ἤθεcιν ὥριcται, ἐγὼ ῥᾳδίωc πολλαχόθεν δείξω. πρῶτον μὲν γὰρ Ναυcικλῆc cτρατηγῶν, ἐφ’ οἷc ἀπὸ τῶν ἰδίων προεῖτο, πολλάκιc ἐcτεφάνωται ὑφ’ ὑμῶν· εἶθ’ ὅτε τὰc ἀcπίδαc Διότιμοc ἔδωκε καὶ πάλιν Χαρίδημοc, ἐcτεφανοῦντο· εἶθ’ οὑτοcὶ Νεοπτόλεμοc πολλῶν ἔργων ἐπιcτάτηc ὤν, ἐφ’ οἷc ἐπέδωκε, τετίμηται. cχέτλιον γὰρ ἂν εἴη τοῦτό γε, εἰ τῷ τιν’ ἀρχὴν ἄρχοντι ἢ διδόναι τῇ πόλει τὰ ἑαυτοῦ διὰ τὴν ἀρχὴν μὴ ἐξέcται, ἢ τῶν δοθέντων ἀντὶ τοῦ | κομίcαcθαι χάριν εὐ- 265
115 θύναc ὑφέξει. ὅτι τοίνυν ταῦτ’ ἀληθῆ λέγω, λέγε τὰ ψηφίcματά μοι τὰ τούτοιc γεγενημένα αὐτὰ λαβών. λέγε.

ΨΗΦΙCΜΑΤΑ.

[Ἄρχων Δημόνικοc Φλυεύc, βοηδρομιῶνοc ἕκτῃ μετ’ εἰκάδα, γνώμῃ βουλῆc καὶ δήμου, Καλλίαc Φρεάρριοc εἶπεν, ὅτι δοκεῖ τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ cτεφανῶcαι Ναυcικλέα τὸν ἐπὶ τῶν ὅπλων, ὅτι Ἀθηναίων ὁπλιτῶν διcχιλίων ὄντων ἐν Ἴμβρῳ καὶ βοηθούντων τοῖc κατοικοῦcιν Ἀθηναίων τὴν νῆcον, οὐ δυναμένου Φίλωνοc τοῦ ἐπὶ τῆc διοικήcεωc κεχειροτονημένου διὰ τοὺc χειμῶναc πλεῦcαι καὶ μιcθοδοτῆcαι τοὺc ὁπλίταc, ἐκ τῆc ἰδίαc οὐcίαc ἔδωκε καὶ οὐκ εἰcέπραξε τὸν δῆμον, καὶ ἀναγορεῦcαι τὸν cτέφανον Διονυcίοιc τραγῳδοῖc καινοῖc.

11 ὑπεύθυνον Σ pr. Marcell. Anon. VII p. 429 T ἡ βουλὴ ὑπεύθυνον ωD | 14 ἦcθα Σ Ven. ΦΤ ἦcθα, φηcί ω | διά γε ΣΛtext. B B δι’ αὐτό γε A¹² | 15 ἔδωκα ΣΛA¹T ἐπέδωκα BD | 18 τυγχάνειν ἐcτί A¹²R Benselerus de hiatu apud or. Att. p. 92 | 19 ταῦτα ΣΛA¹B Marcell. p. 513 B ταῦτα ἔχει καί ϛ | 20 ὑμετέροιc ΣΛ Ven. ΦΒ ἡμετέροιc ω Marcell. | 21 ἔθεcι Sopat. ad Herm. IIII p. 729 Anon. VII p. 424 RT | 24 ὅτε ΣΛBd ὅτι A¹ | 25 οὑτοcί Σ pr. (?) ΛA¹²R οὗτοc BTbK | 27 εἴ τῳ τινα ἀρχὴν Marklandus εἴ τῳ ἀρχὴν Cobetus nou. lect. p. 374 | 28 τῇ πόλει τὰ ἑαυτοῦ ΣΛ Marcellin. B τὰ ἑαυτοῦ τῇ πόλει ω | 1 ὑφέξει ΣΛ A¹²R ὑφέξειν B | 4 ΨΗΦΙCΜΑΤΑ T soli cum W¹ ΨΗΦΙΣΜΑ ω | 11 Φίλωνοc ΣΛBR Φιάλωνοc A¹

ΕΤΕΡΟΝ ΨΗΦΙΣΜΑ.

Εἶπε Καλλίας Φρεάρριος, πρυτάνεων λεγόντων βουλῆς γνώμη, 116
ἐπειδὴ Χαρίδημος ὁ ἐπὶ τῶν ὁπλιτῶν, ἀποσταλεὶς εἰς Σαλαμῖνα, καὶ Διότιμος ὁ ἐπὶ τῶν ἱππέων, ἐν τῇ ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ μάχῃ τῶν στρατιωτῶν τινῶν ὑπὸ τῶν πολεμίων σκυλευθέντων, ἐκ τῶν ἰδίων ἀναλωμάτων καθώπλισαν τοὺς νεανίσκους ἀσπίσιν ὀκτακοσίαις, δεδόχθαι τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ στεφανῶσαι Χαρίδημον καὶ Διότιμον χρυσῷ στεφάνῳ, καὶ ἀναγορεῦσαι Παναθηναίοις τοῖς μεγάλοις ἐν τῷ γυμνικῷ ἀγῶνι καὶ Διονυσίοις τραγῳδοῖς καινοῖς· τῆς δὲ ἀναγορεύσεως
266 | ἐπιμεληθῆναι θεσμοθέτας, πρυτάνεις, ἀγωνοθέτας.]

Τούτων ἕκαστος, Αἰσχίνη, τῆς μὲν ἀρχῆς ἧς ἦρχεν 117
ὑπεύθυνος ἦν, ἐφ᾽ οἷς δ᾽ ἐστεφανοῦτο, οὐχ ὑπεύθυνος. οὐκοῦν οὐδ᾽ ἐγώ· ταὐτὰ γὰρ δίκαιά ἐστί μοι περὶ τῶν αὐτῶν τοῖς ἄλλοις δήπου. ἐπέδωκα· ἐπαινοῦμαι διὰ ταῦτα, οὐκ ὢν ὧν ἔδωκα ὑπεύθυνος. ἦρχον· καὶ δέδωκά γ᾽ εὐθύνας ἐκείνων, οὐχ ὧν ἐπέδωκα. νὴ Δί᾽, ἀλλ᾽ ἀδίκως ἦρξα· εἶτα παρών, ὅτε μ᾽ εἰσῆγον οἱ λογισταί, οὐ κατηγόρεις;

Ἵνα τοίνυν εἰδῆτε ὅτι αὐτὸς οὗτός μοι μαρτυρεῖ ἐφ᾽ 118
οἷς οὐχ ὑπεύθυνος ἦν ἐστεφανῶσθαι, λαβὼν ἀνάγνωθι τὸ ψήφισμα ὅλον τὸ γραφέν μοι. οἷς γὰρ οὐκ ἐγράψατο τοῦ προβουλεύματος, τούτοις ἃ διώκει συκοφαντῶν φανήσεται. λέγε.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

[Ἐπὶ ἄρχοντος Εὐθυκλέους, πυανεψιῶνος ἐνάτῃ ἀπιόντος, φυλῆς πρυτανευούσης Οἰνηΐδος, Κτησιφῶν Λεωσθένους Ἀναφλύ-

17 πρυτάνεως ΣΛ pr. B | 18 γνώμη Σ | 5 ἐπαινοῦμαι ΣΛΑ[12] B Tiber. de fig. VIII p. 567 R καὶ ἐπαινοῦμαι ς | 6 ἔδωκα Σ pr. Ven. ΦΤ ἐπέδωκα ω Tiber. vD | 9 οὐ ΣΛΑ[1] Fel. R διὰ τί οὐ B | ἴδητε Σ pr. TvbKV | 11 στεφανοῦσθαι Spengelius p. 33

8 24 ὅτι δ᾽ ὄντως ἦν ὑπεύθυνος ὁ Δημοσθένης, ὅθ᾽ οὗτος εἰσήνεγκε τὸ ψήφισμα, ἄρχων μὲν τὴν ἐπὶ τῷ θεωρικῷ ἀρχήν, ἄρχων δὲ τὴν τῶν τειχοποιῶν, οὐδετέρας δέ πω τῶν ἀρχῶν τούτων λόγον ὑμῖν οὐδ᾽ εὐθύνας δεδωκώς, ταῦτ᾽ ἤδη πειράσομαι ὑμᾶς διδάσκειν ἐκ τῶν δημοσίων γραμμάτων. καί μοι ἀνάγνωθι κτλ. | 16 236 εἰ μὲν γὰρ λέγεις, ὅθεν τὴν ἀρχὴν τοῦ ψηφίσματος ἐποιήσω, ὅτι τὰς τάφρους τὰς περὶ τὰ τείχη καλῶς ἐτάφρευσε, θαυμάζω σου κτλ. (237) εἰ δ᾽ ἥξεις ἐπὶ τὸ δεύτερον μέρος τοῦ ψηφίσματος, ἐν ᾧ τετόλμηκας γράφειν, ὡς ἔστιν ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ διατελεῖ λέγων καὶ πράττων τὰ ἄριστα τῷ δήμῳ τῶν Ἀθηναίων, ἀφελὼν τὴν ἀλαζονείαν καὶ τὸν κόμπον τοῦ ψηφίσματος ἅψαι τῶν ἔργων, ἐπί-

ϲτιοϲ εἶπεν, ἐπειδὴ Δημοϲθένηϲ Δημοϲθένουϲ Παιανιεὺϲ γενόμενοϲ ἐπιμελητὴϲ τῆϲ τῶν τειχῶν ἐπιϲκευῆϲ καὶ προϲαναλώϲαϲ εἰϲ τὰ ἔργα ἀπὸ τῆϲ ἰδίαϲ οὐϲίαϲ τρία τάλαντα ἐπέδωκε ταῦτα τῷ δήμῳ, καὶ ἐπὶ τοῦ θεωρικοῦ καταϲταθεὶϲ ἐπέδωκε τοῖϲ ἐκ παϲῶν τῶν φυλῶν θεωροῖϲ ἑκατὸν μνᾶϲ εἰϲ θυϲίαϲ, δεδόχθαι τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ τῷ Ἀθηναίων ἐπαινέϲαι Δημοϲθένην Δημοϲθένουϲ Παιανιέα ἀρετῆϲ ἕνεκα καὶ καλοκαγαθίαϲ ἧϲ ἔχων διατελεῖ ἐν παντὶ καιρῷ εἰϲ τὸν δῆμον τὸν Ἀθηναίων, καὶ ϲτεφανῶϲαι χρυϲῷ ϲτεφάνῳ, καὶ ἀναγορεῦϲαι τὸν ϲτέφα | νον ἐν 267
τῷ θεάτρῳ Διονυϲίοιϲ τραγῳδοῖϲ καινοῖϲ· τῆϲ δὲ ἀναγορεύϲεωϲ ἐπιμεληθῆναι τὸν ἀγωνοθέτην.]

119 Οὐκοῦν ἃ μὲν ἐπέδωκα, ταῦτ᾽ ἐϲτίν, ὧν οὐδὲν ϲὺ γέγραψαι· ἃ δέ φηϲιν ἡ βουλὴ δεῖν ἀντὶ τούτων γενέϲθαι μοι, ταῦτ᾽ ἔϲθ᾽ ἃ διώκειϲ. τὸ λαβεῖν οὖν τὰ διδόμενα ὁμολογῶν ἔννομον εἶναι, τὸ χάριν τούτων ἀποδοῦναι παρανόμων γράφει. ὁ δὲ παμπόνηροϲ ἄνθρωποϲ καὶ θεοῖϲ ἐχθρὸϲ καὶ βάϲκανοϲ ὄντωϲ ποῖόϲ τιϲ ἂν εἴη πρὸϲ θεῶν; οὐχ ὁ τοιοῦτοϲ;

120 Καὶ μὴν περὶ τοῦ γ᾽ ἐν τῷ θεάτρῳ κηρύττεϲθαι, τὸ μὲν μυριάκιϲ μυρίουϲ κεκηρῦχθαι παραλείπω καὶ τὸ πολλάκιϲ αὐτὸϲ ἐϲτεφανῶϲθαι πρότερον. ἀλλὰ πρὸϲ θεῶν οὕτω ϲκαιὸϲ εἶ καὶ ἀναίϲθητοϲ, Αἰϲχίνη, ὥϲτ᾽ οὐ δύναϲαι λογίϲαϲθαι ὅτι τῷ μὲν ϲτεφανουμένῳ τὸν αὐτὸν ἔχει ζῆλον ὁ ϲτέφανοϲ, ὅπου ἂν ἀναρρηθῇ, τοῦ δὲ τῶν ϲτεφανούντων

23 θεωροῖϲ Scrimgerus v θεωρικοῖϲ ωD (non d³) W¹bK | 24 τῷ Ἀθηναίων ΣΛΒ B τῶν Ἀθ. ς | 27 τὸν Ἀθηναίων ΣΒ τῶν Ἀθ. ΛΒ | 9 εἰ οὐχ R | 13 δύναϲαι ΣΛΑ¹²Β superscr. b¹ δύναϲθαι B pr. | 15 ὅπου ΣΛΑ¹ Anecd. Bekk. p. 128, 15 R ὅποι B

δεῖξον ἡμῖν ὅ τι λέγειϲ. 49 λέγει γὰρ οὕτωϲ ἐν τῷ ψηφίϲματι· 'καὶ τὸν κήρυκα ἀναγορεύειν ἐν τῷ θεάτρῳ πρὸϲ τοὺϲ Ἕλληναϲ, ὅτι ϲτεφανοῖ αὐτὸν ὁ δῆμοϲ ὁ τῶν Ἀθηναίων ἀρετῆϲ ἕνεκα καὶ ἀνδραγαθίαϲ' καὶ τὸ μέγιϲτον· 'ὅτι διατελεῖ λέγων καὶ πράττων τὰ ἄριϲτα τῷ δήμῳ.' (34 Κτηϲιφῶν δὲ (κελεύει ἀνακηρύττειν) ἐν τῷ θεάτρῳ, οὐ τοὺϲ νόμουϲ μόνον ὑπερβάϲ, ἀλλὰ καὶ τὸν τόπον μετενεγκών, οὐδ᾽ ἐκκληϲιαζόντων Ἀθηναίων, ἀλλὰ τραγῳδῶν ἀγωνιζομένων καινῶν, οὐδ᾽ ἐναντίον τοῦ δήμου, ἀλλ᾽ ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων, ἵν᾽ ἡμῖν ϲυνειδῶϲιν, οἷον ἄνδρα τιμῶμεν.) | 9 32 ὡϲ τοίνυν καὶ τὴν ἀνάρρηϲιν τοῦ ϲτεφάνου παρανόμωϲ ἐν τῷ ψηφίϲματι κελεύει γίγνεϲθαι, καὶ τοῦθ᾽ ὑμᾶϲ διδάξω. ὁ γὰρ νόμοϲ διαρρήδην κελεύει, ἐὰν μέν τινα ϲτεφανοῖ ἡ βουλή, ἐν τῷ βουλευτηρίῳ ἀνακηρύττεϲθαι, ἐὰν δ᾽ ὁ δῆμοϲ, ἐν τῇ ἐκκληϲίᾳ, ἄλλοθι δὲ μηδαμοῦ. καί μοι λέγε τὸν νόμον. ΝΟΜΟϹ. (33) οὗτοϲ ὁ νόμοϲ, ὦ Ἀθηναῖοι, καὶ μάλα καλῶϲ ἔχει. οὐ γὰρ οἶμαι ᾤετο δεῖν ὁ νομοθέτηϲ τὸν ῥήτορα ϲεμνύνεϲθαι πρὸϲ τοὺϲ ἔξωθεν, ἀλλ᾽ ἀγαπᾶν ἐν αὐτῇ τῇ πόλει τιμώμενον ὑπὸ τοῦ δήμου καὶ μὴ ἐργολα-

ἕνεκα cυμφέροντος ἐν τῷ θεάτρῳ γίγνεται τὸ κήρυγμα; οἱ γὰρ ἀκούcαντες ἅπαντες εἰς τὸ ποιεῖν εὖ τὴν πόλιν προτρέπονται, καὶ τοὺς ἀποδιδόντας τὴν χάριν μᾶλλον ἐπαινοῦcι τοῦ cτεφανουμένου· διόπερ τὸν νόμον τοῦτον ἡ πόλις γέγραφεν. λέγε δ' αὐτόν μοι τὸν νόμον λαβών.

ΝΟΜΟC.

[Ὅcουc cτεφανοῦcί τινες τῶν δήμων, τὰς ἀναγορεύcεις τῶν cτεφάνων ποιεῖcθαι ἐν αὐτοῖς ἑκάστους τοῖς ἰδίοις δήμοις, ἐὰν μή τινας ὁ δῆμος ὁ τῶν Ἀθηναίων ἢ ἡ βουλὴ cτεφανοῖ· τούτους δ' ἐξεῖναι ἐν τῷ θεάτρῳ Διονυcίοις.]

27 Διονυcίοις ἐξεῖναι εcθαι Σ Διονυcίοις cτεφανοῦcθαι Λ Διονυcίοις ἐcτεφανῶcθαι A² Διονυcίοις ἀναγορεύεcθαι B

βεῖν ἐν τοῖς κηρύγμαcιν. | 20 35 οὕτω τοίνυν περιφανῶς παράνομα γεγραφώς, παραταχθεὶς μετὰ Δημοcθένους ἐποίcει τέχνας τοῖς νόμοις. οὗτοι γάρ, ὡς μὲν οὐκ ἀπαγορεύουcιν οἱ νόμοι τὸν ὑπὸ τοῦ δήμου cτεφανούμενον μὴ κηρύττειν ἔξω τῆς ἐκκληcίας, οὐχ ἕξουcι λέγειν, οἴcουcι δ' εἰς τὴν ἀπολογίαν τὸν Διονυcιακὸν νόμον καὶ χρήcονται τοῦ νόμου μέρει τινὶ κλέπτοντες τὴν ἀκρόαcιν ὑμῶν (36) καὶ παρέξονται νόμον οὐδὲν προcήκοντα τῇ γραφῇ τῇδε καὶ λέξουcιν, ὡς εἰcὶ τῇ πόλει δύο νόμοι κείμενοι περὶ τῶν κηρυγμάτων, εἷς μέν, ὃν νῦν ἐγὼ παρέχομαι, διαρρήδην ἀπαγορεύων τὸν ὑπὸ τοῦ δήμου cτεφανούμενον μὴ κηρύττεcθαι ἔξω τῆς ἐκκληcίας, ἕτερον δ' εἶναι νόμον φήcουcιν ἐναντίον τούτῳ τὸν δεδωκότα ἐξουcίαν ποιεῖcθαι τὴν ἀνάρρηcιν τοῦ cτεφάνου Διονυcίοις ἐν τῷ θεάτρῳ, ἐὰν ψηφίcηται ὁ δῆμος· κατὰ δὴ τοῦτον τὸν νόμον φήcουcι γεγραφέναι τὸν Κτηcιφῶντα. — (40) εἰ τοίνυν, ὦ Ἀθηναῖοι, ἀληθὴς ἦν ὁ παρὰ τούτων λόγος καὶ ἦcαν δύο κείμενοι νόμοι περὶ τῶν κηρυγμάτων, ἐξ ἀνάγκης οἶμαι τῶν μὲν θεcμοθετῶν ἐξευρόντων, τῶν δὲ πρυτάνεων ἀποδόντων τοῖς νομοθέταις ἀνῄρητ' ἂν ὁ ἕτερος τῶν νόμων, ἤτοι ὁ τὴν ἐξουcίαν δεδωκὼς ἀνειπεῖν ἢ ὁ ἀπαγορεύων· ὁπότε δὲ μηδὲν τούτων γεγένηται, φανερῶς δή που ἐξελέγχονται οὐ μόνον ψευδῆ λέγοντες, ἀλλὰ καὶ παντελῶς ἀδύνατα γενέcθαι. (41) ὅθεν δὲ δὴ τὸ ψεῦδος τοῦτο ἐπιφέρουcιν, ἐγὼ διδάξω ὑμᾶς προειπὼν ὧν ἕνεκα οἱ νόμοι ἐτέθηcαν οἱ περὶ τῶν ἐν τῷ θεάτρῳ κηρυγμάτων. γιγνομένων γὰρ τῶν ἐν ἄcτει τραγῳδῶν ἀνεκήρυττόν τινες, οὐ πείcαντες τὸν δῆμον, οἱ μὲν ὅτι cτεφανοῦνται ὑπὸ τῶν φυλετῶν, ἕτεροι δ' ὅτι ὑπὸ τῶν δημοτῶν· ἄλλοι δέ τινες ὑποκηρυξάμενοι τοὺς αὑτῶν οἰκέτας ἀφίεcαν ἐλευθέρους, μάρτυρας τῆς ἀπελευθερίας τοὺς Ἕλληνας ποιούμενοι. (42) ὃ δ' ἦν ἐπιφθονώτατον, προξενίας τινὲς εὑρημένοι ἐν ταῖς ἔξω πόλεcι διεπράττοντο ἀναγορεύεcθαι, ὅτι cτεφανοῖ αὐτοὺς ὁ δῆμος, εἰ οὕτω τύχοι, ὁ τῶν Ῥοδίων ἢ Χίων ἢ καὶ ἄλλης τινὸς πόλεως ἀρετῆς ἕνεκα καὶ ἀνδραγαθίας. καὶ ταῦτ' ἔπραττον οὐχ ὥcπερ οἱ ὑπὸ τῆς βουλῆς τῆς ὑμετέρας cτεφανούμενοι ἢ ὑπὸ τοῦ δήμου, πείcαντες ὑμᾶς καὶ μετὰ ψηφίcματος, πολλὴν χάριν καταθέμενοι, ἀλλ' αὐτοὶ προελόμενοι ἄνευ δόγματος ὑμετέρου. (43) ἐκ δὲ τούτου τοῦ τρόπου cυνέβαινε τοὺς μὲν θεατὰς καὶ τοὺς χορηγοὺς καὶ τοὺς ἀγωνιcτὰς ἐνοχλεῖcθαι, τοὺς δ' ἀνακηρυττομένους ἐν τῷ θεάτρῳ μείζοcι τιμαῖς τιμᾶcθαι τῶν ὑπὸ

121 Ἀκούεις, Αἰσχίνη, τοῦ νόμου λέγοντος σαφῶς, πλὴν
ἐάν τινας ὁ δῆμος ἢ ἡ βουλὴ | ψηφίσηται· τούτους δ᾽ ἀνα- 268
γορευέτω. τί οὖν, ὦ ταλαίπωρε, συκοφαντεῖς; τί λόγους
πλάττεις; τί σαυτὸν οὐκ ἐλλεβορίζεις ἐπὶ τούτοις; ἀλλ᾽ οὐδ᾽
αἰσχύνει φθόνου δίκην εἰσάγων, οὐκ ἀδικήματος οὐδενός, καὶ
νόμους μεταποιῶν, τῶν δ᾽ ἀφαιρῶν μέρη, οὓς ὅλους δί-
καιον ἦν ἀναγιγνώσκεσθαι τοῖς γ᾽ ὀμωμοκόσι κατὰ τοὺς νό-
122 μους ψηφιεῖσθαι; ἔπειτα τοιαῦτα ποιῶν λέγεις ἃ δεῖ προσ-
εῖναι τῷ δημοτικῷ, ὥσπερ ἀνδριάντα ἐκδεδωκὼς κατὰ συγ-

1 ψηφίσηται ΣΛΑ[12]BR στεφανώσηται Σ mg. B mg. | 4 εἰσά-
γειν ΣΛVW[4] | οὐδενὸς λαβεῖν τιμωρίαν A[12]R | 5 μεταποιῶν Σ
pr. B τοὺς μὲν μεταποιῶν ωνD | 7 ἔπειτα σύ A[2]R εἶτα σύ A[1]

τοῦ δήμου στεφανουμένων. τοῖς μὲν γὰρ ἀπεδέδεικτο τόπος ἡ ἐκκλησία, ἐν ᾗ χρῆν στεφανοῦσθαι, καὶ ἀπείρητο ἄλλοθι μηδαμοῦ κηρύττεσθαι· οἱ δ᾽ ἀνηγορεύοντο ἐνώπιον ἁπάντων τῶν Ἑλλήνων· κἀκεῖνοι μὲν μετὰ ψηφίσματος πείσαντες ὑμᾶς, οὗτοι δ᾽ ἄνευ ψηφίσματος. (44) συνιδὼν δή τις ταῦτα νομοθέτης τίθησι νόμον οὐδὲν ἐπικοινωνοῦντα τῷ περὶ τῶν ὑπὸ τοῦ δήμου στεφανουμένων νόμῳ οὔτε λύσας ἐκεῖνον· οὐδὲ γὰρ ἡ ἐκκλησία ἠνωχλεῖτο, ἀλλὰ τὸ θέατρον· οὔτ᾽ ἐναντίον τοῖς πρότερον κειμένοις νόμοις τιθείς· οὐ γὰρ ἔξεστιν· ἀλλὰ περὶ τῶν ἄνευ ψηφίσματος ὑμετέρου στεφανουμένων ὑπὸ τῶν φυλετῶν καὶ δημοτῶν καὶ περὶ τῶν τοὺς οἰκέτας ἀπελευθερούντων καὶ περὶ τῶν ξενικῶν στεφάνων, καὶ διαρρήδην ἀπαγορεύει μήτ᾽ οἰκέτην ἀπελευθεροῦν ἐν τῷ θεάτρῳ μήθ᾽ ὑπὸ τῶν φυλετῶν ἢ δημοτῶν ἀναγορεύεσθαι στεφανούμενον, μηδ᾽ ὑπ᾽ ἄλλου, φησί, μηδενός, ἢ ἄτιμον εἶναι τὸν κήρυκα. (45) ὅταν οὖν ἀποδείξῃ τοῖς μὲν ὑπὸ τῆς βουλῆς στεφανουμένοις εἰς τὸ βουλευτήριον ἀναρρηθῆναι, τοῖς δ᾽ ὑπὸ τοῦ δήμου στεφανουμένοις εἰς τὴν ἐκκλησίαν, τοῖς δ᾽ ὑπὸ τῶν δημοτῶν στεφανουμένοις καὶ φυλετῶν ἀπείπῃ μὴ κηρύττεσθαι τοῖς τραγῳδοῖς, ἵνα μηδεὶς ἐρανίζων στεφάνους καὶ κηρύγματα ψευδῆ φιλοτιμίαν κτᾶται, προσαπείπῃ δ᾽ ἐν τῷ νόμῳ μηδ᾽ ὑπ᾽ ἄλλου μηδενὸς ἀνακηρύττεσθαι [ἀπούσης βουλῆς καὶ δήμου καὶ φυλετῶν καὶ δημοτῶν] ὅταν δέ τις ταῦτ᾽ ἀφέλῃ, τί τὸ καταλειπόμενόν ἐστι πλὴν οἱ ξενικοὶ στέφανοι; — (48) ἐπειδὰν τοίνυν ἐξαπατῶντες ὑμᾶς λέγωσιν, ὡς προσγέγραπται ἐν τῷ νόμῳ ἐξεῖναι στεφανοῦν, ἐὰν ψηφίσηται ὁ δῆμος, ἀπομνημονεύετε αὐτοῖς ὑποβάλλειν· ναί, εἴ γέ σέ τις ἄλλη πόλις στεφανοῖ· εἰ δ᾽ ὁ δῆμος ὁ Ἀθηναίων, ἀποδέδεικταί σοι τόπος, ὅπου δεῖ τοῦτο γενέσθαι, ἀπείρηταί σοι ἔξω τῆς ἐκκλησίας μὴ κηρύττεσθαι· τὸ γὰρ 'ἄλλοθι δὲ μηδαμοῦ' ὅ τι ἐστίν, ὅλην τὴν ἡμέραν λέγε· οὐ γὰρ ἀποδείξεις, ὡς ἔννομα γέγραφας. | § 168 'ναί, ἀλλὰ δημοτικός ἐστιν.' ἐὰν μὲν τοίνυν πρὸς τὴν εὐφημίαν τῶν λόγων αὐτοῦ ἀποβλέπητε, ἐξαπατηθήσεσθε, ὥσπερ καὶ πρότερον, ἐὰν δ᾽ εἰς τὴν φύσιν καὶ τὴν ἀλήθειαν, οὐκ ἐξαπατηθήσεσθε. ἐκείνως δ᾽ ἀπολάβετε παρ᾽ αὐτοῦ τὸν λόγον. ἐγὼ μὲν μεθ᾽ ὑμῶν λογιοῦμαι, ἃ δεῖ ὑπάρξαι ἐν τῇ φύσει τῷ δημοτικῷ ἀνδρὶ καὶ σώφρονι, καὶ πάλιν ἀντιθήσω, ποῖόν τινα εἰκός ἐστιν εἶναι τὸν ὀλιγαρχικὸν ἄνθρωπον καὶ φαῦλον· ὑμεῖς δ᾽ ἀντιθέντες ἑκάτερα τούτων θεωρήσατ᾽ αὐτόν, μὴ ὁποτέρου τοῦ λόγου, ἀλλ᾽ ὁποτέρου τοῦ βίου ἐστίν. (169) οἶμαι τοίνυν ἅπαντας ἂν ὁμολογῆσαι ὑμᾶς τάδε δεῖν ὑπάρξαι τῷ δημοτικῷ· πρῶτον μὲν ἐλεύθερον αὐτὸν εἶναι καὶ

γραφήν, εἶτ᾽ οὐκ ἔχοντα ἃ προσῆκεν ἐκ τῆς συγγραφῆς
κομιζόμενος, ἢ λόγῳ τοὺς δημοτικούς, ἀλλ᾽ οὐ τοῖς πράγ-
μασι καὶ τοῖς πολιτεύμασι γιγνωσκομένους. καὶ βοᾷς ῥητὰ
καὶ ἄρρητα ὀνομάζων, ὥσπερ ἐξ ἁμάξης, ἃ σοὶ καὶ τῷ σῷ
γένει πρόσεστιν, οὐκ ἐμοί. καίτοι καί τοῦτο, ὦ ἄνδρες Ἀθη- 123
ναῖοι· ἐγὼ λοιδορίαν κατηγορίας τούτῳ διαφέρειν ἡγοῦμαι,
τῷ τὴν μὲν κατηγορίαν ἀδικήματ᾽ ἔχειν, ὧν ἐν τοῖς νόμοις
εἰσὶν αἱ τιμωρίαι, τὴν δὲ λοιδορίαν βλασφημίας, ἃς κατὰ
τὴν αὑτῶν φύσιν τοῖς ἐχθροῖς περὶ ἀλλήλων συμβαίνει λέ-
γειν. οἰκοδομῆσαι δὲ τοὺς προγόνους ταυτὶ τὰ δικαστήρια
ὑπείληφα οὐχ ἵνα συλλέξαντες ὑμᾶς εἰς ταῦτα ἀπὸ τῶν
ἰδίων κακῶς τὰ ἀπόρρητα λέγωμεν ἀλλήλους, ἀλλ᾽ ἵν᾽ ἐξε-
λέγχωμεν, ἐάν τις ἠδικηκώς τι τυγχάνῃ τὴν πόλιν. ταῦτα 124
τοίνυν εἰδὼς Αἰσχίνης οὐδὲν ἧττον ἐμοῦ πομπεύειν ἀντὶ
τοῦ κατηγορεῖν εἵλετο. οὐ μὴν οὐδ᾽ ἐνταῦθα ἔλαττον ἔχων
δίκαιός ἐστιν ἀπελθεῖν. ἤδη δ᾽ ἐπὶ ταῦτα πορεύσομαι, το-
σοῦτον αὐτὸν ἐρωτήσας. πότερόν σέ τις, Αἰσχίνη, τῆς πό-
λεως ἐχθρὸν ἢ ἐμὸν εἶναι φῇ; ἐμὸν δῆλον ὅτι. εἶτα οὗ
269 μὲν ἦν παρ᾽ | ἐμοῦ δίκην κατὰ τοὺς νόμους ὑπὲρ τούτων
λαβεῖν, εἴπερ ἠδίκουν, ἐξέλειπες, ἐν ταῖς εὐθύναις, ἐν ταῖς
γραφαῖς, ἐν ταῖς ἄλλαις κρίσεσιν· οὗ δ᾽ ἐγὼ μὲν ἀθῷος 125
ἅπασι, τοῖς νόμοις, τῷ χρόνῳ, τῇ προθεσμίᾳ, τῷ κεκρίσθαι
περὶ πάντων πολλάκις πρότερον, τῷ μηδεπώποτε ἐξελεγ-

14 καίτοι τοῦτο Σ pr. A^{1}V | 19 συμβαίνοι ante R | 20 προγόνους ἡμῶν A^{2}R προγόνους ὑμῶν A^{1} | 22 κακῶς delendum suspicatur Westermannus κακῶν ςR | 2 ἐξέλειπες ΣΤ ἐξέλιπες ωνDb | 4 τῷ χρόνῳ deleri noluit Reiskius | 5 περὶ πάντων πολλάκις πρότερον ΣΛΒΒ περὶ τούτων πολλάκις A^{1} περὶ πάντων πολλάκις τούτων πρότερον ς

πρὸς πατρὸς καὶ πρὸς μητρός, ἵνα μὴ διὰ τὴν περὶ τὸ γένος ἀτυχίαν δυσμενὴς ᾖ τοῖς νόμοις, οἳ σῴζουσι τὴν δημοκρατίαν· δεύτερον δ᾽ ἀπὸ τῶν προγόνων εὐεργεσίαν τινὰ αὐτῷ πρὸς τὸν δῆμον ὑπάρχειν ἢ τό γ᾽ ἀναγκαιότατον μηδεμίαν ἔχθραν, ἵνα μὴ βοηθῶν τοῖς τῶν προγόνων ἀτυχήμασι κακῶς ἐπιχειρῇ ποιεῖν τὴν πόλιν. (170) τρίτον σώφρονα καὶ μέτριον χρὴ πεφυκέναι αὐτὸν πρὸς τὴν καθ᾽ ἡμέραν δίαιταν, ὅπως μὴ διὰ τὴν ἀσέλγειαν τῆς δαπάνης δωροδοκῇ κατὰ τοῦ δήμου· τέταρτον εὐγνώμονα καὶ δυνατὸν εἰπεῖν· καλὸν γὰρ τὴν μὲν διάνοιαν προαιρεῖσθαι τὰ βέλτιστα, τὴν δὲ παιδείαν τὴν τοῦ ῥήτορος καὶ τὸν λόγον πείθειν τοὺς ἀκούοντας· εἰ δὲ μή, τήν γ᾽ εὐγνωμοσύνην ἀεὶ προτακτέον τοῦ λόγου. πέμπτον ἀνδρεῖον εἶναι τὴν ψυχήν, ἵνα μὴ παρὰ τὰ δεινὰ καὶ τοὺς πολέμους ἐγκαταλείπῃ τὸν δῆμον. τὸν δ᾽ ὀλιγαρχικὸν πάντα δεῖ τἀναντία τούτων ἔχειν· τί γὰρ δεῖ πάλιν διεξιέναι; σκέψασθε δή, τί τούτων ὑπάρχει Δημοσθένει· ὁ δὲ λογισμὸς ἔστω ἐπὶ πᾶσι δικαίοις.

χθῆναι μηδὲν ὑμᾶς ἀδικῶν, τῇ πόλει δ' ἢ πλέον ἢ ἔλατ-
τον ἀνάγκη τῶν γε δημοσίᾳ πεπραγμένων μετεῖναι τῆς δό-
ξης, ἐνταῦθα ἀπήντηκας. ὅρα μὴ τούτων μὲν ἐχθρὸς ᾖς,
ἐμοὶ δὲ προσποιῇ.

126 Ἐπειδὴ τοίνυν ἡ μὲν εὐσεβὴς καὶ δικαία ψῆφος ἅπασι
δέδεικται, δεῖ δέ με, ὡς ἔοικε, καίπερ οὐ φιλολοίδορον
ὄντα, διὰ τὰς ὑπὸ τούτου βλασφημίας εἰρημένας ἀντὶ πολ-
λῶν καὶ ψευδῶν αὐτὰ τἀναγκαιότατ' εἰπεῖν περὶ αὐτοῦ, καὶ
δεῖξαι τίς ὢν καὶ τίνων ῥᾳδίως οὕτως ἄρχει τοῦ κακῶς
λέγειν, καὶ λόγους τινὰς διασύρει, αὐτὸς εἰρηκὼς ἃ τίς οὐκ
127 ἂν ὤκνησε τῶν μετρίων ἀνθρώπων φθέγξασθαι; εἰ γὰρ
Αἰακὸς ἢ Ῥαδάμανθυς ἢ Μίνως ἦν ὁ κατηγορῶν, ἀλλὰ μὴ
σπερμολόγος, περίτριμμα ἀγορᾶς, ὄλεθρος γραμματεύς, οὐκ
ἂν αὐτὸν οἶμαι ταῦτ' εἰπεῖν οὐδ' ἂν οὕτως ἐπαχθεῖς λό-
γους πορίσασθαι, ὥσπερ ἐν τραγῳδίᾳ βοῶντα 'ὦ γῆ καὶ ἥλιε
καὶ ἀρετή' καὶ τὰ τοιαῦτα, καὶ πάλιν σύνεσιν καὶ παιδείαν
ἐπικαλούμενον, ᾗ τὰ καλὰ καὶ τὰ αἰσχρὰ διαγιγνώσκεται·
128 ταῦτα γὰρ δήπουθεν ἠκούετ' αὐτοῦ λέγοντος. σοὶ δὲ ἀρε-
τῆς, ὦ κάθαρμα, ἢ τοῖς σοῖς τίς μετουσία; ἢ καλῶν ἢ μὴ
τοιούτων τίς διάγνωσις; πόθεν ἢ πῶς ἀξιωθέντι; ποῦ δὲ
παιδείας σοι θέμις μνησθῆναι, ἧς τῶν μὲν ὡς ἀληθῶς τε-
τυχηκότων οὐδ' ἂν εἷς εἴποι πε | ρὶ αὐτοῦ τοιοῦτον οὐδέν, 270
ἀλλὰ κἂν ἑτέρου λέγοντος ἐρυθριάσειε, τοῖς δ' ἀπολειφθεῖσι
μὲν ὥσπερ σύ, προσποιουμένοις δ' ὑπ' ἀναισθησίας τὸ τοὺς

9 ἐμοί ΣΒΤ ἐμός ΛA^{12}vDb | 11 δεῖ δή ς Seagerus | 12 ὄντα Σ pr. B text. Hermog. III p. 227. 342 T ὄντα φύσει ΛA^1vD | 14 καὶ δὴ βούλομαι δεῖξαι Reiskius | 15 τινάς ΛΒ Seagerus τινας Σ τίνας A^1 edd. recc. praeter W | 18 ἦν κατηγορῶν d^3 | 20 οἴομαι ΛR | ταῦτ' ΣΛΒΤ τοιαῦτ' A^1D | 26 τίς μετουσία; ἢ τῶν τοιούτων τίς διάγνωσις Dobraeus | 27 πόθεν Σ pr. A^{12}B text. B πόθεν λαβόντι Λ

15 166 οὐ μέμνησθε αὐτοῦ τὰ μιαρὰ καὶ ἀπίθανα ῥήματα, ἃ πῶς ποθ' ὑμεῖς, ὦ σιδήρεοι, ἐκαρτερεῖτε ἀκροώμενοι; ὅτ' ἔφη παρελθὼν 'ἀμπελουργοῦσί τινες τὴν πόλιν, ἀνατετμήκασί τινες τὰ κλήματα τοῦ δήμου, ὑποτέτμηται τὰ νεῦρα τῶν πραγμάτων, φορμορραφούμεθα ἐπὶ τὰ στενά, τινὲς πρῶτον ὥσπερ τὰς βελόνας διείρουσι.' ταῦτα δὲ τί ἐστιν, ὦ κίναδος; ῥήματα ἢ θαύματα; cf. 72 (ad p. 232, 15) 22 260 ἐγὼ μὲν οὖν, ὦ γῆ καὶ ἥλιε καὶ ἀρετὴ καὶ σύνεσις καὶ παιδεία, ᾗ διαγιγνώσκομεν τὰ καλὰ καὶ τὰ αἰσχρά, βεβοήθηκα καὶ εἴρηκα. cf. 291 ἄξιον δ' ἐστὶ καὶ τὴν ἀπαιδευσίαν αὐτῶν θεωρῆσαι κτλ. (ad p. 226, 20). 246 εὖ γὰρ ἴστε, ὅτι οὐχ αἱ παλαῖστραι οὐδὲ τὰ διδασκαλεῖα οὐδ' ἡ μουσικὴ μόνον παιδεύει τοὺς νεωτέρους, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον τὰ δημόσια κηρύγματα. cf. 117. 130. 154.

ἀκούοντας ἀλγεῖν ποιεῖν, ὅταν λέγωσιν, οὐ τὸ δοκεῖν τοι-
ούτοις εἶναι περίεστιν.

Οὐκ ἀπορῶν δ᾽ ὅ τι χρὴ περὶ σοῦ καὶ τῶν σῶν εἰ- 129
πεῖν, ἀπορῶ τοῦ πρώτου μνησθῶ, πότερ᾽ ὡς ὁ πατήρ σου
Τρόμης ἐδούλευε παρ᾽ Ἐλπίδᾳ τῷ πρὸς τῷ Θησείῳ διδά-
σκοντι γράμματα, χοίνικας παχείας ἔχων καὶ ξύλον, ἢ ὡς ἡ
μήτηρ τοῖς μεθημερινοῖς γάμοις ἐν τῷ κλεισίῳ τῷ πρὸς τῷ
καλαμίτῃ ἥρῳ χρωμένη τὸν καλὸν ἀνδριάντα καὶ τριταγω-
νιστὴν ἄκρον ἐξέθρεψέ σε; ἀλλὰ πάντες ἴσασι ταῦτα, κἂν
ἐγὼ μὴ λέγω. ἀλλ᾽ ὡς ὁ τριηραύλης Φορμίων, ὁ Δίωνος
τοῦ Φρεαρρίου δοῦλος, ἀνέστησεν αὐτὴν ἀπὸ ταύτης τῆς καλῆς
ἐργασίας; ἀλλὰ νὴ τὸν Δία καὶ θεοὺς ὀκνῶ μὴ περὶ
σοῦ τὰ προσήκοντα λέγων αὐτὸς οὐ προσήκοντας ἐμαυτῷ
δόξω προῃρῆσθαι λόγους. ταῦτα μὲν οὖν ἐάσω, ἀπ᾽ αὐτῶν 130
δὲ ὧν αὐτὸς βεβίωκεν ἄρξομαι· οὐδὲ γὰρ ὧν ἔτυχεν ἦν,
ἀλλ᾽ οἷς ὁ δῆμος καταρᾶται. ὀψὲ γάρ ποτε—, ὀψὲ λέγω;
χθὲς μὲν οὖν καὶ πρώην ἅμ᾽ Ἀθηναῖος καὶ ῥήτωρ γέγονε,
καὶ δύο συλλαβὰς προσθεὶς τὸν μὲν πατέρα ἀντὶ Τρόμητος
ἐποίησεν Ἀτρόμητον, τὴν δὲ μητέρα σεμνῶς πάνυ Γλαυ-
κοθέαν, ἣν Ἔμπουσαν ἅπαντες ἴσασι καλουμένην, ἐκ τοῦ
πάντα ποιεῖν καὶ πάσχειν [καὶ γίγνεσθαι] δηλονότι ταύτης
τῆς ἐπωνυμίας τυχοῦσαν· πόθεν γὰρ ἄλλοθεν; ἀλλ᾽ ὅμως 131
οὕτως ἀχάριστος εἶ καὶ πονηρὸς φύσει ὥστ᾽ ἐλεύθερος ἐκ
271 δούλου καὶ πλούσιος ἐκ | πτωχοῦ διὰ τουτουσὶ γεγονὼς
οὐχ ὅπως χάριν αὐτοῖς ἔχεις, ἀλλὰ μισθώσας σαυτὸν κατὰ
τουτωνὶ πολιτεύει. καὶ περὶ ὧν μὲν ἔστι τις ἀμφισβήτησις,
ὡς ἄρα ὑπὲρ τῆς πόλεως εἴρηκεν, ἐάσω· ἃ δ᾽ ὑπὲρ τῶν
ἐχθρῶν φανερῶς ἀπεδείχθη πράττων, ταῦτ᾽ ἀναμνήσω.

7 ελπιδαι Σ pr. V ἐλπίδα Λ pr. A² Tiber. de fig. VIII p. 534 Ἐλπίᾳ A¹B | 9 μήτηρ ΣΛΒΤ μήτηρ σου A¹ Tiber. D | καθημερινοῖς Wolfius: cf. Cornif. IIII 45 'ea (translatione) utimur .. obscenitatis uitandae causa, sic 'cuius mater cotidianis nuptiis delectatur' | 10 κλεισίῳ ΛA²T κλεισειωι Σ κλησίῳ A¹ κλισίῳ B | κυαμίτῃ Petitus leg. Att. p. 475 W. | ἥρῳ om. A¹ Tiber. Ἥρωι Schaeferus | Καλαμίδος ἡρώῳ Benselerus p. 91 | 12 ἀλλὰ πάντες — 13 λέγω om. ΣΛA²B edd. post T praeter D et Spengelium p. 35 | 13 ἢ ὡς Λ sec. B superscr. | 16 θεούς ΣΛV τοὺς θεούς ω | 18 οὖν om. Σ text. v sed add. eadem m. | ταῦτα μέν — 19 ἄρξομαι post 20 καταρᾶται ponit Σγρ. Schaeferus | 25 Γλαυκοθέαν ΣΛ pr. T Γλαυκοθέαν ὠνόμασεν ωvD | 26 πάσχειν καὶ γίγνεσθαι ΣΛ pr. T πάσχειν [καὶ γίγνεσθαι] W⁴ πάσχειν ωD | 2 ἀλλὰ καί A²R | 5 καθαρῶς A²R | ἐπεδείχθη A¹R

132 Τίς γὰρ ὑμῶν οὐκ οἶδε τὸν ἀποψηφισθέντα Ἀντι-
φῶντα, ὃς ἐπαγγειλάμενος Φιλίππῳ τὰ νεώρια ἐμπρήσειν
εἰς τὴν πόλιν ἦλθεν; ὃν λαβόντος ἐμοῦ κεκρυμμένον ἐν
Πειραιεῖ καὶ καταστήσαντος εἰς τὴν ἐκκλησίαν βοῶν ὁ βάσ-
κανος οὗτος καὶ κεκραγώς, ὡς ἐν δημοκρατίᾳ δεινὰ ποιῶ
τοὺς ἠτυχηκότας τῶν πολιτῶν ὑβρίζων καὶ ἐπ' οἰκίας βα-
133 δίζων ἄνευ ψηφίσματος, ἀφεθῆναι ἐποίησεν. καὶ εἰ μὴ ἡ
βουλὴ ἡ ἐξ Ἀρείου πάγου τὸ πρᾶγμα αἰσθομένη καὶ τὴν
ὑμετέραν ἄγνοιαν ἐν οὐ δέοντι συμβεβηκυῖαν ἰδοῦσα ἐπε-
ζήτησε τὸν ἄνθρωπον καὶ συλλαβοῦσα ἐπανήγαγεν ὡς ὑμᾶς,
ἐξήρπαστ' ἂν ὁ τοιοῦτος καὶ τὸ δίκην δοῦναι διαδὺς ἐξε-
πέπεμπτ' ἂν ὑπὸ τοῦ σεμνολόγου τουτουί· νῦν δ' ὑμεῖς
στρεβλώσαντες αὐτὸν ἀπεκτείνατε, ὡς ἔδει γε καὶ τοῦτον.
134 τοιγαροῦν εἰδυῖα ταῦτα ἡ βουλὴ ἡ ἐξ Ἀρείου πάγου τότε
τούτῳ πεπραγμένα, χειροτονησάντων αὐτὸν ὑμῶν σύνδικον
ὑπὲρ τοῦ ἱεροῦ τοῦ ἐν Δήλῳ ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἀγνοίας ἧσπερ
πολλὰ προΐεσθε τῶν κοινῶν, ὡς προσείλεσθε κἀκείνην καὶ
τοῦ πράγματος κυρίαν ἐποιήσατε, τοῦτον μὲν εὐθὺς ἀπή-
λασεν ὡς προδότην, Ὑπερείδῃ δὲ λέγειν προσέταξε· καὶ
ταῦτα ἀπὸ τοῦ βωμοῦ φέρουσα τὴν ψῆφον ἔπραξε, καὶ οὐ-
135 δεμία | ψῆφος ἠνέχθη τῷ μιαρῷ τούτῳ. καὶ ὅτι ταῦτ' ἀληθῆ 272
λέγω, κάλει τούτων τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

[Μαρτυροῦσι Δημοσθένει ὑπὲρ ἁπάντων οἵδε, Καλλίας Σουνιεύς, Ζήνων Φλυεύς, Κλέων Φαληρεύς, Δημόνικος Μαραθώνιος, ὅτι τοῦ δήμου ποτὲ χειροτονήσαντος Αἰσχίνην σύνδικον ὑπὲρ τοῦ ἱεροῦ τοῦ ἐν Δήλῳ εἰς τοὺς Ἀμφικτύονας συνεδρεύσαντες ἡμεῖς ἐκρίναμεν Ὑπερείδην ἄξιον εἶναι μᾶλλον ὑπὲρ τῆς πόλεως λέγειν, καὶ ἀπεστάλη Ὑπερείδης.]

Οὐκοῦν ὅτε τοῦτον τοῦ λέγειν ἀπήλασεν ἡ βουλὴ καὶ

8 ἐμπρήσειν ΣΛΒ text. d ἐμπρήσειν τὰ ὑμέτερα A^1 | 13 ἐποίησεν ἀφεθῆναι Bouselerus p. 95 | 18 ἐξεπέπεμπτ' ἄν Cobetus uar. lect. p. 253 d^3 ἐξεπέμπετ' ἄν ω | 22 τότε τούτῳ ΣΒ τὰ τούτῳ τότε R τὰ τότε τούτῳ ω | 24 ἧσπερ ΣΛd ἧσπερ ἕνεκα A^1 ἀφ' ἧσπερ B | προσείλεσθε Wolfius vW^1 προείλετο V προείλετο κἀκείνην ὑμεῖς τοῦ πρ. Rauchensteinius n. ann. phil. LXXXXVII p. 590 προείλεσθε ωD | 27 Ὑπερείδῃ $ΣA^1$ corr. T Ὑπερείδην B Ὑπερίδῃ $ΛA^2R$ Ὑπερίδην ς | 2 κάλει $ΣΛA^2BT$ κάλει μοι A^1D | 9 Ὑπερείδην et 10 Ὑπερείδης ΣΒΤ Ὑπερίδην et Ὑπερίδης Λ | 11 τοῦτον τοῦ λέγειν scripsi post Paulyum τούτου λέγοντος $ΣBvDW^1V$ τούτου μέλλοντος

προcέταξεν ἑτέρῳ, τότε καὶ προδότην εἶναι καὶ κακόνουν ὑμῖν ἀπέφηνεν.

Ἓν μὲν τοίνυν τοῦτο τοιοῦτο πολίτευμα τοῦ νεανίου 136
τούτου, ὅμοιόν γε, οὐ γάρ; οἷc ἐμοῦ κατηγορεῖ· ἕτερον δ' ἀναμιμνήcκεcθε. ὅτε γὰρ Πύθωνα Φίλιππος ἔπεμψε τὸν Βυζάντιον καὶ παρὰ τῶν αὑτοῦ cυμμάχων πάντων cυνέπεμψε πρέcβειc, ὡc ἐν αἰcχύνῃ ποιήcων τὴν πόλιν καὶ δείξων ἀδικοῦcαν, τότε ἐγὼ μὲν τῷ Πύθωνι θραcυνομένῳ καὶ πολλῷ ῥέοντι καθ' ὑμῶν οὐχ ὑπεχώρηcα, ἀλλ' ἀναcτὰc ἀντεῖπον καὶ τὰ τῆc πόλεωc δίκαια οὐχὶ προὔδωκα, ἀλλ' ἀδικοῦντα Φίλιππον ἐξήλεγξα φανερῶc οὕτωc ὥcτε τοὺc ἐκείνου cυμμάχουc αὐτοὺc ἀνιcταμένουc ὁμολογεῖν· οὗτοc δὲ cυνηγωνίζετο καὶ τἀναντία ἐμαρτύρει τῇ πατρίδι, καὶ ταῦτα ψευδῆ.

Καὶ οὐκ ἀπέχρη ταῦτα, ἀλλὰ πάλιν μετὰ ταῦθ' ὕcτερον 137
Ἀναξίνῳ τῷ καταcκόπῳ cυνιὼν εἰc τὴν Θράcωνοc οἰκίαν
273 ἐλήφθη. καίτοι ὅcτιc τῷ ὑπὸ τῶν πολεμί | ων πεμφθέντι μόνοc μόνῳ cυνῄει καὶ ἐκοινολογεῖτο, οὗτοc αὐτὸc ὑπῆρχε τῇ φύcει κατάcκοποc καὶ πολέμιοc τῇ πατρίδι. καὶ ὅτι ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι τούτων τοὺc μάρτυραc.

ΜΑΡΤΥΡΕϹ.

[Τελέδημοc Κλέωνοc, Ὑπερείδηc Καλλαίcχρου, Νικόμαχοc Διοφάντου μαρτυροῦcι Δημοcθένει καὶ ἐπωμόcαντο ἐπὶ τῶν cτρα-

λέγειν ΛA¹bW⁴ | ἀπήλαcεν ΣΛd ἀπήλαcεν αὐτόν ωvb | τούτου μέλλοντοc ἀπήλαcεν ἡ βουλὴ καὶ λέγειν προcέταξεν ἑτέρῳ Dobraeus | 17 πάντων ΣΛ pr. A¹B ἁπάντων B | 20 οὐχ ὑπεχώρηcα ΛB Ven. Φ Diod. XVI 85 T οὐκ ὑπεχώρηcα Σ οὐκ εἶξα οὐδ' ὑπεχώρηcα ω | 26 ἀλλά ΣΛA¹²B B ἀλλὰ καί ς | 6 Τελέδημοc ΣB B Μελέδημοc ς | Ὑπερείδηc ΣBT Ὑπερίδηc Λ

25 223 οὐ τὸ τελευταῖον εἰcαγγέλλεcθαι μέλλων ὑπ' ἐμοῦ τὴν Ἀναξίνου cύλληψιν τοῦ Ὠρειτοῦ καταcκευάcαc τοῦ τὰ ἀγοράcματα Ὀλυμπιάδι ἀγοράζοντοc, (224) καὶ τὸν αὐτὸν ἄνδρα διαcτρεβλώcαc τῇ cαυτοῦ χειρί, ἔγραψαc αὐτὸν θανάτῳ ζημιῶcαι; καὶ παρὰ τῷ αὐτῷ ἐν Ὠρεῷ κατήγου καὶ ἀπὸ τῆc αὐτῆc τραπέζηc ἔφαγεc καὶ ἔπιεc καὶ ἔcπειcαc καὶ τὴν δεξιὰν ἐνέβαλεc ἄνδρα φίλον καὶ ξένον ποιούμενοc. καὶ τοῦτον ἀπέκτειναc καὶ περὶ τούτων ἐν ἅπαcιν Ἀθηναίοιc ἐξελεγχθεὶc ὑπ' ἐμοῦ καὶ κληθεὶc ξενοκτόνοc οὐ τὸ ἀcέβημα ἠρνήcω, ἀλλ' ἀπεκρίνω, ἐφ' ᾧ ἀνεβόηcεν ὁ δῆμοc καὶ ὅcοι ξένοι περιέcταcαν τὴν ἐκκληcίαν· ἔφηcθα γὰρ τοὺc τῆc πόλεωc ἅλαc περὶ πλείονοc ποιήcαcθαι τῆc ξενικῆc τραπέζηc.

τηγῶν εἰδέναι Αἰςχίνην Ἀτρομήτου Κοθωκίδην cυνερχόμενον νυκτὸc εἰc τὴν Θράcωνοc οἰκίαν καὶ κοινολογούμενον Ἀναξίνῳ, ὃc ἐκρίθη εἶναι κατάcκοποc παρὰ Φιλίππου. αὗται ἀπεδόθηcαν αἱ μαρτυρίαι ἐπὶ Νικίου, ἑκατομβαιῶνοc τρίτῃ ἱcταμένου.]

138 Μυρία τοίνυν ἕτερ' εἰπεῖν ἔχων περὶ αὐτοῦ παραλείπω. καὶ γὰρ οὕτω πωc ἔχει. πολλὰ ἂν ἐγὼ ἔτι τούτων ἔχοιμι δεῖξαι, ὧν οὗτοc κατ' ἐκείνουc τοὺc χρόνουc τοῖc μὲν ἐχθροῖc ὑπηρετῶν, ἐμοὶ δ' ἐπηρεάζων εὑρέθη. ἀλλ' οὐ τίθεται ταῦτα παρ' ὑμῖν εἰc ἀκριβῆ μνήμην οὐδ' ἣν προcῆκεν ὀργήν, ἀλλὰ δεδώκατε ἔθει τινὶ φαύλῳ πολλὴν ἐξουcίαν τῷ βουλομένῳ τὸν λέγοντά τι τῶν ὑμῖν cυμφερόντων ὑποcκελίζειν καὶ cυκοφαντεῖν, τῆc ἐπὶ ταῖc λοιδορίαιc ἡδονῆc καὶ χάριτοc τὸ τῆc πόλεωc cυμφέρον ἀνταλλαττόμενοι· διόπερ ῥᾷόν ἐcτι καὶ ἀcφαλέcτερον ἀεὶ τοῖc ἐχθροῖc ὑπηρετοῦντα μιcθαρνεῖν ἢ τὴν ὑπὲρ ὑμῶν ἑλόμενον τάξιν πολιτεύεcθαι.

139 Καὶ τὸ μὲν δὴ πρὸ τοῦ πολεμεῖν φανερῶc cυναγωνίζεcθαι Φιλίππῳ δεινὸν μέν, ὦ γῆ καὶ θεοί, πῶc γὰρ οὔ; | [κατὰ τῆc πατρίδοc·] δότε δ', εἰ βούλεcθε, δότε αὐτῷ 274 τοῦτο. ἀλλ' ἐπειδὴ φανερῶc ἤδη τὰ πλοῖα ἐcεcύλητο, Χερρόνηcοc ἐπορθεῖτο, ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν ἐπορεύεθ' ἅνθρωποc, οὐκέτ' ἐν ἀμφιcβητηcίμῳ τὰ πράγματ' ἦν, ἀλλ' ἐνειcτήκει πόλεμοc, ὅ τι μὲν πώποτ' ἔπραξεν ὑπὲρ ὑμῶν ὁ βάcκανοc οὗτοc ἰαμβειογράφοc, οὐκ ἂν ἔχοι δεῖξαι, οὐδ' ἔcτιν οὔτε μεῖζον οὔτ' ἔλαττον ψήφιcμα οὐδὲν Αἰcχίνῃ ὑπὲρ τῶν cυμφερόντων τῇ πόλει. εἰ δέ φηcι, νῦν δειξάτω ἐπὶ τῷ ἐμῷ ὕδατι. ἀλλ' οὐκ ἔcτιν οὐδέν. καίτοι δυοῖν αὐτὸν ἀνάγκη θάτερον, ἢ μηδὲν τοῖc πραττομένοιc ὑπ' ἐμοῦ τότ' ἔχοντ' ἐγκαλεῖν μὴ γράφειν παρὰ ταῦθ' ἕτερα, ἢ τὸ τῶν ἐχθρῶν cυμφέρον ζητοῦντα μὴ φέρειν εἰc μέcον τὰ τούτων ἀμείνω.

140 Ἆρ' οὖν οὐδ' ἔλεγεν, ὥcπερ οὐδ' ἔγραφεν, ἡνίκα ἐρ-

12 Νικήτου Voemelius | 15 ἐγώ ΣΛd ἐγὼ τοίνυν Aug. 4 ἐγὼ νῦν ωv | 23 ἀντικαταλλαττόμενοι A^1R | 27 φανερῶc delebat Dobraeus | 4 ἄνθρωποc ante B | 6 ἐν τῷ τότ' R | οὗτοc ΣΛA^1B Hermog. III p. 242 T οὑτοcί ϛ | 7 ἰαμβειοφάγοc Σγρ. Λ pr. Hermog. III p. 241. 242. 344. Ioseph. Rhac. III p. 528 edd. post Taylorum praeter VW^1 ἰαμβοφάγοc A^1 Etym. m. p. 463, 41 cod. Vind. Herm. p. 241 Anon. ad Herm. VII p. 998 | 8 ὑπέρ ΣΛd περί ω V | 9 ἐπί ΣΛΒA^2d solus cum V ἐν A^1R | 15 κακόν ΣΛΒd κακὸν ἡμᾶc A^2 κακὸν ὑμᾶc A^1

γάσασθαί τι δέοι κακόν; οὐ μὲν οὖν εἰπεῖν ἦν ἑτέρῳ. καὶ τὰ μὲν ἄλλα καὶ φέρειν ἠδύναθ', ὡς ἔοικεν, ἡ πόλις καὶ ποιῶν οὗτος λανθάνειν· ἓν δ' ἐπεξειργάσατο, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοιοῦτον ὃ πᾶσι τοῖς προτέροις ἐπέθηκε τέλος· περὶ οὗ τοὺς πολλοὺς ἀνήλωσε λόγους, τὰ τῶν Ἀμφισσέων [τῶν Λοκρῶν] διεξιὼν δόγματα, ὡς διαστρέψων τἀληθές. τὸ δ' οὐ τοιοῦτόν ἐστι. πόθεν; οὐδέποτ' ἐκνίψει σὺ τἀκεῖ πεπραγμένα σαυτῷ· οὐχ οὕτω πολλὰ ἐρεῖς.

Καλῶ δ' ἐναντίον ὑμῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς 141
θεοὺς ἅπαντας καὶ πάσας, ὅσοι τὴν χώραν ἔχουσι τὴν Ἀττικήν, καὶ τὸν Ἀπόλλω τὸν Πύθιον, ὃς πατρῷός ἐστι τῇ πόλει, καὶ ἐπεύχομαι πᾶσι τούτοις, εἰ μὲν ἀληθῆ πρὸς ὑμᾶς
275 εἴποιμι καὶ εἶπον καὶ τότ' εὐθὺς ἐν τῷ δήμῳ, ὅτε | πρῶτον εἶδον τουτονὶ τὸν μιαρὸν τούτου τοῦ πράγματος ἁπτό-

16 εἰπεῖν ἦν Σ pr. ΛV ἦν Β ἦν εἰπεῖν A[1] | 17 καὶ ποιῶν Σ pr. A[1]b[1] ἃ ποιῶν ΛA[2]B | λανθάνειν Σ pr. B ἐλάνθανεν ω | 18 ὦ om. ΣΛA[1]BTWV | 20 ἀμφισέων Σ | τῶν Λοκρῶν om. Par. Υ Vrb. Wunderlichius W[4] Λοκρῶν ϛ | 22 πόθεν Σ text. Λ pr. A[1]B text. B πόθεν; πολλοῦ γε καὶ δεῖ ϛ | 25 ὦ om. ΣW V | πάντας ϛD | 29 καὶ τότ' ΣΛ Ven. Φd τότ' ωD | εἴποιμ' (εἶπον καὶ τότ' . . .) Spengelius p. 39

20 106 ἐνταῦθ' ἤδη τέτακται καὶ ὁ τρίτος τῶν καιρῶν, μᾶλλον δ' ὁ πάντων πικρότατος χρόνος, ἐν ᾧ Δημοσθένης ἀπώλεσε τὰς τῶν Ἑλλήνων καὶ τῆς πόλεως πράξεις ἀσεβήσας μὲν εἰς τὸ ἱερὸν τὸ ἐν Δελφοῖς, ἄδικον δὲ καὶ οὐδαμῶς ἴσην τὴν πρὸς Θηβαίους συμμαχίαν γράψας. ἄρξομαι δ' ἀπὸ τῶν εἰς τοὺς θεοὺς αὐτοῦ πλημμελημάτων λέγειν. (107) ἔστι γάρ, ὦ Ἀθηναῖοι, τὸ Κιρραῖον ὠνομασμένον πεδίον καὶ λιμὴν ὁ νῦν ἐξάγιστος καὶ ἐπάρατος ὠνομασμένος. ταύτην ποτὲ τὴν χώραν κατῴκησαν Κιρραῖοι καὶ Κραγαλίδαι, γένη παρανομώτατα, οἳ εἰς τὸ ἱερὸν τὸ ἐν Δελφοῖς καὶ περὶ τἀναθήματα ἠσέβουν, ἐξημάρτανον δὲ καὶ εἰς τοὺς Ἀμφικτύονας. ἀγανακτήσαντες δ' ἐπὶ τοῖς γενομένοις μάλιστα μέν, ὡς λέγεται, οἱ πρόγονοι οἱ ὑμέτεροι, ἔπειτα δὲ καὶ οἱ ἄλλοι Ἀμφικτύονες μαντείαν ἐμαντεύσαντο παρὰ τῷ θεῷ, τίνι χρὴ τιμωρίᾳ τοὺς ἀνθρώπους τούτους μετελθεῖν. (108) καὶ αὐτοῖς ἀναιρεῖ ἡ Πυθία πολεμεῖν Κιρραίοις καὶ Κραγαλίδαις πάντ' ἤματα καὶ πάσας νύκτας, καὶ τὴν χώραν αὐτῶν ἐκπορθήσαντας καὶ αὐτοὺς ἀνδραποδισαμένους ἀναθεῖναι τῷ Ἀπόλλωνι τῷ Πυθίῳ καὶ Ἀρτέμιδι καὶ Λητοῖ καὶ Ἀθηνᾷ Προνοίᾳ ἐπὶ πάσῃ ἀεργίᾳ, καὶ ταύτην τὴν χώραν μήτ' αὐτοὺς ἐργάζεσθαι μήτ' ἄλλον ἐᾶν. λαβόντες δὲ τὸν χρησμὸν τοῦτον οἱ Ἀμφικτύονες ἐψηφίσαντο Σόλωνος εἰπόντος Ἀθηναίου τὴν γνώμην, ἀνδρὸς καὶ νομοθετῆσαι δυνατοῦ καὶ περὶ ποίησιν καὶ φιλοσοφίαν διατετριφότος, ἐπιστρατεύειν ἐπὶ τοὺς ἐναγεῖς κατὰ τὴν μαντείαν τοῦ θεοῦ· (109) καὶ συναθροίσαντες δύναμιν ἱκανὴν τῶν Ἀμφικτυόνων ἐξηνδραποδίσαντο τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὸν λιμένα ἔχωσαν καὶ τὴν πόλιν αὐτῶν κατέσκαψαν καὶ τὴν χώραν αὐτῶν καθιέρωσαν κατὰ τὴν μαντείαν· καὶ ἐπὶ τούτοις ὅρκον ὤμοσαν ἰσχυρόν, μήτ' αὐτοὶ τὴν χώραν ἐργάσεσθαι μήτ' ἄλλῳ ἐπιτρέψειν, ἀλλὰ βοηθήσειν τῷ θεῷ καὶ

μενον (ἔγνων γάρ, εὐθέως ἔγνων), εὐτυχίαν μοι δοῦναι καὶ σωτηρίαν, εἰ δὲ πρὸς ἔχθραν ἢ φιλονεικίας ἰδίας ἕνεκ᾽ αἰτίαν ἐπάγω τούτῳ ψευδῆ, πάντων τῶν ἀγαθῶν ἀνόνητόν με ποιῆσαι.

142 Τί οὖν ταῦτ᾽ ἐπήραμαι καὶ διετεινάμην οὑτωσὶ σφοδρῶς; ὅτι γράμματ᾽ ἔχων ἐν τῷ δημοσίῳ κείμενα, ἐξ ὧν ταῦτ᾽ ἐπιδείξω σαφῶς, καὶ ὑμᾶς εἰδὼς τὰ πεπραγμένα μνημονεύσοντας, ἐκεῖνο φοβοῦμαι, μὴ τῶν εἰργασμένων αὐτῷ κακῶν ὑποληφθῇ οὗτος ἐλάττων· ὅπερ πρότερον συνέβη, ὅτε τοὺς ταλαιπώρους Φωκέας ἐποίησεν ἀπολέσθαι τὰ ψευ-
143 δῆ δεῦρ᾽ ἀπαγγείλας. τὸν γὰρ ἐν Ἀμφίσσῃ πόλεμον, [δι᾽ ὃν εἰς Ἐλάτειαν ἦλθε Φίλιππος καὶ δι᾽ ὃν ᾑρέθη τῶν Ἀμφικτυόνων ἡγεμών,] ὃς ἅπαντ᾽ ἀνέτρεψε τὰ τῶν Ἑλλήνων, οὗτός ἐστιν ὁ συγκατασκευάσας καὶ πάντων εἷς ἀνὴρ τῶν μεγίστων αἴτιος κακῶν. καὶ τότ᾽ εὐθὺς ἐμοῦ διαμαρτυρομένου καὶ βοῶντος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ 'πόλεμον εἰς τὴν Ἀττικὴν εἰσάγεις, Αἰσχίνη, πόλεμον Ἀμφικτυονικόν' οἱ

6 ὅτι ΣΛpr.d ὅτι καί ωD | 8 μνημονεύσοντας Σ Ven. Φ T μνημονεύοντας ωD | 10 ὑποληφθῇ οὗτος ἐλάττων ΣΛd ὑποληφθῇ ἐλάττων οὗτος B οὗτος ἐλάττων ὑπολ. ωVW^4 | 14 ὃ ἅπαντ᾽ Fel. ὃ καὶ ἅπαντ᾽ R | 16 Ἑλλήνων πράγματα A^1R | τῶν om. ΣΛBvV | 17 κακῶν γεγενημένος A^1R | 19 εἰσάγεις ΣΛA^{12} R ἄγεις B

τῇ γῇ τῇ ἱερᾷ καὶ χειρὶ καὶ ποδὶ καὶ φωνῇ καὶ πάσῃ δυνάμει. (110) καὶ οὐκ ἀπέχρησεν αὐτοῖς τοῦτον μόνον τὸν ὅρκον ὀμόσαι, ἀλλὰ καὶ προστροπὴν καὶ ἀρὰν ἱερὰν ὑπὲρ τούτων ἐποιήσαντο. γέγραπται γὰρ οὕτως ἐν τῇ ἀρᾷ· 'εἴ τις τάδε' φησί 'παραβαίνοι ἢ πόλις ἢ ἰδιώτης ἢ ἔθνος, ἐναγής' φησίν 'ἔστω τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Ἀρτέμιδος καὶ τῆς Λητοῦς καὶ τῆς Ἀθηνᾶς Προνοίας.' (111) καὶ ἐπεύχεται αὐτοῖς μήτε γῆν καρποὺς φέρειν μήτε γυναῖκας τέκνα τίκτειν γονεῦσιν ἐοικότα ἀλλὰ τέρατα, μηδὲ βοσκήματα κατὰ φύσιν γονὰς ποιεῖσθαι, ἧτταν δ᾽ αὐτοῖς εἶναι πολέμου καὶ δικῶν καὶ ἀγορῶν, καὶ ἐξώλεις εἶναι καὶ αὐτοὺς καὶ οἰκίας καὶ γένος τὸ ἐκείνων. 'καὶ μήποτε' φησίν 'ὁσίως θύσειαν τῷ Ἀπόλλωνι μηδὲ τῇ Ἀρτέμιδι μηδὲ τῇ Λητοῖ μηδ᾽ Ἀθηνᾷ Προνοίᾳ μηδὲ δέξαιντο αὐτῶν τὰ ἱερά.' (112) ὅτι δ᾽ ἀληθῆ λέγω, ἀνάγνωθι τὴν τοῦ θεοῦ μαντείαν. ΜΑΝΤΕΙΑ. ἀκούσατε τῆς ἀρᾶς. ΑΡΑ. ἀναμνήσθητε τῶν ὅρκων, οὓς ὑμῶν οἱ πρόγονοι μετὰ τῶν Ἀμφικτυόνων συνώμοσαν. ΟΡΚΟΙ. (113) ταύτης τῆς ἀρᾶς καὶ τῶν ὅρκων καὶ τῆς μαντείας γενομένης, ἀναγεγραμμένων ἔτι καὶ νῦν, οἱ Λοκροὶ οἱ Ἀμφισσεῖς, μᾶλλον δ᾽ οἱ προεστηκότες αὐτῶν, ἄνδρες παρανομώτατοι, ἐπειργάζοντο τὸ πεδίον καὶ τὸν λιμένα τὸν ἐξάγιστον καὶ ἐπάρατον πάλιν ἐτείχισαν καὶ συνῴκισαν καὶ τέλη τοὺς καταπλέοντας ἐξέλεγον καὶ τῶν ἀφικμένων εἰς Δελφοὺς πυλαγόρων ἐνίους χρήμασι διέφθειραν, ὧ ἦν Δημοσθένης. (114) χειροτονηθεὶς γὰρ ὑφ᾽ ὑμῶν πυλάγορος βάνει δισχιλίας δραχμὰς παρὰ τῶν Ἀμφισσέων τοῦ μηδεμίαν μ περὶ αὐτῶν ἐν τοῖς Ἀμφικτύοσι ποιήσασθαι. διωμολογήθη δ᾽

μὲν ἐκ παρακλήσεως συγκαθήμενοι οὐκ εἴων με λέγειν, οἱ
δ' ἐθαύμαζον καὶ κενὴν αἰτίαν διὰ τὴν ἰδίαν ἔχθραν ἐπά-
γειν μ' ὑπελάμβανον αὐτῷ. ἥτις δ' ἡ φύσις, ὦ ἄνδρες Ἀθη- 144
ναῖοι, γέγονε τούτων τῶν πραγμάτων, καὶ τίνος εἵνεκα
ταῦτα συνεσκευάσθη καὶ πῶς ἐπράχθη, νῦν ἐπακούσατε,
ἐπειδὴ τότ' ἐκωλύθητε· καὶ γὰρ εὖ πρᾶγμα συντεθὲν ὄψε-
σθε, καὶ μεγάλα ὠφελήσεσθε πρὸς ἱστορίαν τῶν κοινῶν, καὶ
ὅση δεινότης ἦν ἐν τῷ Φιλίππῳ θεάσεσθε.

22 μ' om. Σ pr. | 23 ὦ om. ΣΛA^{1}WV | 24 εἵνεκα ΣΒΤ ἕνεκεν A^1 ἕνεκα RD | 25 ἐπακούσατε Rauchensteinius diar. ant. stud. a. 1851 p. 430 ὑπακούσατε ΣΛBTvKV ἀκούσατε A^{12}Db | 28 θεάσεσθε Λb^1 θεάσασθε ΣA^{1}BV

καὶ εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ἀποσταλήσεσθαι Ἀθήναζε τοῦ ἐνιαυτοῦ ἑκάστου μνᾶς εἴκοσι τῶν ἐξαγίστων καὶ ἐπαράτων χρημάτων, ἐφ' ᾧ τε βοηθήσειν τοῖς Ἀμφισσεῦσιν Ἀθήνησι κατὰ πάντα τρόπον· ὅθεν μᾶλλον ἢ πρότερον συμβέβηκεν αὐτῷ, ὅτου ἂν προσάψηται ἀνδρὸς ἰδιώτου ἢ δυνάστου ἢ πόλεως [δημοκρατουμένης], τούτων ἑκάστους ἀνιάτοις κακοῖς περιβάλλειν. (115) σκέψασθε δὴ τὸν δαίμονα καὶ τὴν τύχην, ὡς περιεγένετο τῆς τῶν Ἀμφισσέων ἀσεβείας. ἐπὶ γὰρ Θεοφράστου ἄρχοντος ἱερομνήμονος ὄντος Διογνήτου Ἀναφλυστίου πυλαγόρους ὑμεῖς εἵλεσθε Μειδίαν τ' ἐκεῖνον τὸν Ἀναγυράσιον, ὃν ἐβουλόμην ἂν πολλῶν ἕνεκα ζῆν, καὶ Θρασυκλέα τὸν Λέκκιον, καὶ τρίτον δὲ μετὰ τούτων ἐμέ. συνέβη δ' ἡμῖν ἀρτίως μὲν εἰς Δελφοὺς ἀφῖχθαι, παραχρῆμα δὲ τὸν ἱερομνήμονα Διόγνητον πυρέττειν· τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο συνεπεπτώκει καὶ τῷ Μειδίᾳ. οἱ δ' ἄλλοι συνεκάθηντο Ἀμφικτύονες. (116) ἐξηγγέλλετο δ' ἡμῖν παρὰ τῶν βουλομένων εὔνοιαν ἐνδείκνυσθαι τῇ πόλει, ὅτι οἱ Ἀμφισσεῖς ὑποπεπτωκότες τότε καὶ δεινῶς θεραπεύοντες τοὺς Θηβαίους εἰσέφερον δόγμα κατὰ τῆς ὑμετέρας πόλεως, πεντήκοντα ταλάντοις ζημιῶσαι τὸν δῆμον τὸν Ἀθηναίων, ὅτι χρυσᾶς ἀσπίδας ἀνέθηκε πρὸς τὸν καινὸν νεὼν πρὶν ἐξαράσασθαι καὶ ἐπεγράψαμεν τὸ προσῆκον ἐπίγραμμα 'Ἀθηναῖοι ἀπὸ Μήδων καὶ Θηβαίων, ὅτε τἀναντία τοῖς Ἕλλησιν ἐμάχοντο.' μεταπεμψάμενος δέ μ' ὁ ἱερομνήμων ἠξίου εἰσελθεῖν εἰς τὸ συνέδριον καὶ εἰπεῖν τι πρὸς τοὺς Ἀμφικτύονας ὑπὲρ τῆς πόλεως, καὶ αὐτὸν οὕτω προῃρημένον. (117) ἀρχομένου δέ μου λέγειν καὶ προθυμότερόν πως εἰσεληλυθότος εἰς τὸ συνέδριον τῶν ἄλλων πυλαγόρων μεθεστηκότων, ἀναβοήσας τις τῶν Ἀμφισσέων, ἄνθρωπος ἀσελγέστατος καὶ ὡς ἐμοὶ ἐφαίνετο οὐδεμιᾶς παιδείας μετεσχηκώς, ἴσως δὲ καὶ δαιμονίου τινὸς ἐξαμαρτάνειν αὐτὸν προαγομένου 'ἀρχὴν δέ γε' ἔφη 'ὦ ἄνδρες Ἕλληνες, εἰ ἐσωφρονεῖτε, οὐδ' ἂν ὠνομάζετο τοὔνομα τοῦ δήμου τοῦ Ἀθηναίων ἐν ταῖσδε ταῖς ἡμέραις, ἀλλ' ὡς ἐναγεῖς ἐξήγετε ἐκ τοῦ ἱεροῦ.' (118) ἅμα δ' ἐμέμνητο τῆς τῶν Φωκέων συμμαχίας, ἣν ὁ Κρωβύλος ἐκεῖνος ἔγραψε, καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ δυσχερῆ κατὰ τῆς πόλεως διεξῄει λέγων, ἃ ἐγὼ οὔτε τότ' ἐκαρτέρουν ἀκούων οὔτε νῦν ἡδέως μέμνημαι αὐτῶν. ἀκούσας δ' οὕτω παρωξύνθην, ὡς οὐδεπώποτ' ἐν τῷ ἐμαυτοῦ βίῳ. καὶ τοὺς μὲν ἄλλους λόγους ὑπερβήσομαι· ἐπῆλθε δέ μοι ἐπὶ τὴν γνώμην μνησθῆναι τῆς τῶν Ἀμφισσέων περὶ τὴν ἱερὰν χώραν ἀσεβείας, καὶ αὐτόθεν ἑστηκὼς ἐδείκνυον τοῖς Ἀμφικτύοσιν· ὑπόκειται γὰρ τὸ Κιρραῖον πεδίον τῷ ἱερῷ καὶ ἔστιν εὐσύνο-

145 Οὐκ ἦν τοῦ πρὸς ὑμᾶς πολέμου πέρας οὐδ᾽ ἀπαλλαγὴ
Φιλίππῳ, | εἰ μὴ Θηβαίους καὶ Θετταλοὺς ἐχθροὺς ποιήσειε 276
τῇ πόλει· ἀλλὰ καίπερ ἀθλίως καὶ κακῶς τῶν στρατηγῶν
τῶν ὑμετέρων πολεμούντων αὐτῷ ὅμως ὑπ᾽ αὐτοῦ τοῦ πολέμου καὶ τῶν ληστῶν μυρία ἔπασχε κακά. οὔτε γὰρ ἐξήγετο τῶν ἐκ τῆς χώρας γιγνομένων οὐδὲν οὔτ᾽ εἰσήγετο
146 ὧν ἐδεῖτ᾽ αὐτῷ· ἦν δ᾽ οὔτ᾽ ἐν τῇ θαλάττῃ τότε κρείττων
ὑμῶν οὔτ᾽ εἰς τὴν Ἀττικὴν ἐλθεῖν δυνατὸς μήτε Θετταλῶν ἀκολουθούντων μήτε Θηβαίων διιέντων· συνέβαινε δ᾽ αὐτῷ τῷ πολέμῳ κρατοῦντι τοὺς ὁποιουσδήποθ᾽ ὑμεῖς ἐξε-

2 καὶ κακῶς delet Herwerdenus p. 166 | 7 τότε κρείττων ΣΛ A^{1}R κρείττων A^{2} κρείττων τότε B | 9 τῷ πολέμῳ aut eicienda aut τοῖς ὅπλοις scribendum conicit Dobraeus

πτον. (119) ‘ὁρᾶτ᾽’ ἔφην ἐγώ ‘ὦ ἄνδρες Ἀμφικτύονες, ἐξειργασμένον τοῦτο τὸ πεδίον ὑπὸ τῶν Ἀμφισσέων καὶ κεραμεῖα ἐνῳκοδομημένα καὶ αὔλια· ὁρᾶτε τοῖς ὀφθαλμοῖς τὸν ἐξάγιστον καὶ ἐπάρατον λιμένα τετειχισμένον· ἴστε τούτους αὐτοί, καὶ οὐδὲν ἑτέρων δεῖ μαρτύρων, τέλη πεπραχότας καὶ χρήματα λαμβάνοντας ἐκ τοῦ ἱεροῦ λιμένος.’ ἅμα δ᾽ ἀναγιγνώσκειν ἐκέλευον αὐτοῖς τὴν μαντείαν τοῦ θεοῦ, τὸν ὅρκον τῶν προγόνων, τὴν ἀρὰν τὴν γενομένην καὶ διωριζόμην ὅτι (120) ‘ἐγὼ μὲν ὑπὲρ τοῦ δήμου τοῦ Ἀθηναίων καὶ τοῦ σώματος καὶ τῶν τέκνων καὶ οἰκίας τῆς ἐμαυτοῦ βοηθῶ κατὰ τὸν ὅρκον καὶ τῷ θεῷ καὶ τῇ γῇ τῇ ἱερᾷ καὶ χειρὶ καὶ ποδὶ καὶ φωνῇ καὶ πᾶσιν οἷς δύναμαι, καὶ τὴν πόλιν τὴν ἡμετέραν τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς ἀφοσιῶ· ὑμεῖς δ᾽ ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν ἤδη βουλεύεσθε. ἐνῆρκται μὲν τὰ κανᾶ, παρέστηκε δὲ τοῖς βωμοῖς τά θύματα, μέλλετε δ᾽ αἰτεῖν τοὺς θεοὺς τἀγαθὰ καὶ κοινῇ καὶ ἰδίᾳ. (121) σκοπεῖτε δέ, ποίᾳ φωνῇ, ποίᾳ ψυχῇ, ποίοις ὄμμασι, τίνα τόλμαν κτησάμενοι τὰς ἱκεσίας ποιήσεσθε τούτους παρέντες ἀτιμωρήτους τοὺς ἐναγεῖς καὶ ταῖς ἀραῖς ἐνόχους. οὐ γὰρ δι᾽ αἰνιγμάτων, ἀλλ᾽ ἐναργῶς γέγραπται ἐν τῇ ἀρᾷ κατά τε τῶν ἀσεβησάντων, ἃ χρὴ παθεῖν αὐτούς, καὶ κατὰ τῶν ἐπιτρεψάντων, καὶ τελευταῖον [ἐν τῇ ἀρᾷ γέγραπται] ‘μηδ᾽ ὁσίως θύσειαν οἱ μὴ τιμωροῦντες’ φησί ‘τῷ Ἀπόλλωνι μηδὲ τῇ Ἀρτέμιδι μηδὲ τῇ Λητοῖ μηδ᾽ Ἀθηνᾷ Προνοίᾳ, μηδὲ δέξαιντο αὐτῶν τὰ ἱερά.’ (122) τοιαῦτα καὶ πρὸς τούτοις ἕτερα πολλὰ διεξελθόντος ἐμοῦ ἐπειδή ποτ᾽ ἀπηλλάγην καὶ μετέστην ἐκ τοῦ συνεδρίου, κραυγὴ πολλὴ καὶ θόρυβος ἦν τῶν Ἀμφικτυόνων, καὶ λόγος ἦν οὐκέτι περὶ τῶν ἀσπίδων, ἃς ἡμεῖς ἀνέθεμεν, ἀλλ᾽ ἤδη περὶ τῆς τῶν Ἀμφισσέων τιμωρίας. ἤδη δὲ πόρρω τῆς ἡμέρας οὔσης προελθὼν ὁ κῆρυξ ἀνεῖπε, Δελφῶν ὅσοι ἐπὶ δίετες ἡβῶσι, καὶ δούλους καὶ ἐλευθέρους, ἥκειν ἅμα τῇ ἡμέρᾳ ἔχοντας ἅμας καὶ δικέλλας πρὸς τὸ Θυτεῖον ἐκεῖ καλούμενον· καὶ πάλιν ὁ αὐτὸς κῆρυξ ἀνηγόρευε τοὺς ἱερομνήμονας καὶ πυλαγόρους ἥκειν εἰς τὸν αὐτὸν τόπον βοηθήσοντας τῷ θεῷ καὶ τῇ γῇ τῇ ἱερᾷ· ἥτις δ᾽ ἂν μὴ παρῇ πόλις, εἴρξεται τοῦ ἱεροῦ καὶ ἐναγὴς ἔσται καὶ τῇ ἀρᾷ ἔνοχος. (123) τῇ δ᾽ ὑστεραίᾳ ἥκομεν ἕωθεν εἰς τὸν προειρημένον τόπον καὶ κατέβημεν εἰς τὸ Κιρραῖον πεδίον, καὶ τὸν λιμένα κατασκάψαντες καὶ τὰς οἰκίας ἐμπρήσαντες ἀνεχωροῦμεν. ταῦτα δ᾽ ἡμῶν πραττόντων οἱ Λοκροὶ οἱ Ἀμφισσεῖς, ἑξήκοντα στάδια ἄπωθεν οἰκοῦντες Δελφῶν, ἦκον πρὸς ἡμᾶς μεθ᾽ ὅπλων πανδημεί· καὶ εἰ μὴ δρόμῳ μόλις ἐξεφύγομεν εἰς Δελφούς, ἐκινδυνεύσαμεν ἂν ἀπολέσθαι.

πέμπετε στρατηγούς (ἐῶ γὰρ τοῦτό γε) αὐτῇ τῇ φύσει τοῦ
τόπου καὶ τῶν ὑπαρχόντων ἑκατέροις κακοπαθεῖν. εἰ μὲν 147
οὖν τῆς ἰδίας ἕνεκ' ἔχθρας ἢ τοὺς Θετταλοὺς ἢ τοὺς Θηβαίους συμπείθοι βαδίζειν ἐφ' ὑμᾶς, οὐδένα ἡγεῖτο προσέξειν αὐτῷ τὸν νοῦν· ἐὰν δὲ τὰς ἐκείνων κοινὰς προφάσεις λαβὼν ἡγεμὼν αἱρεθῇ, ῥᾷον ἤλπιζε τὰ μὲν παρακρούσεσθαι, τὰ δὲ πείσειν. τί οὖν; ἐπιχειρεῖ, θεάσασθ' ὡς εὖ, πόλεμον ποιῆσαι τοῖς Ἀμφικτύοσι καὶ περὶ τὴν Πυλαίαν ταραχήν· εἰς γὰρ ταῦτ' εὐθὺς αὐτοὺς ὑπελάμβανεν
αὑτοῦ δεήσεσθαι. εἰ μὲν τοίνυν τοῦτο ἢ τῶν παρ' 148
ἑαυτοῦ πεμπομένων ἱερομνημόνων ἢ τῶν ἐκείνου συμμάχων εἰσηγοῖτό τις, ὑπόψεσθαι τὸ πρᾶγμα ἐνόμιζε καὶ τοὺς Θηβαίους καὶ τοὺς Θετταλοὺς καὶ πάντας φυλάξεσθαι,

15 ἡγεῖτο προσέξειν ΛD προσέχειν A[1] ἂν ἡγεῖτο προσέχειν Aug. 4 Dobraeus ἂν ἡγεῖτο προσέξειν ΣA[2]BbKV | ἐάν ΣΛΒ ἄν ω | 17 παρακρούσεσθαι ΣΛA[12]BR παρακρούσασθαι ς | 21 τοῦτο ΣΛA[1]B τοῦτον B | 23 εἰσηγοῖτο A[1]B superscr. b[1] εἰσηγεῖτο ΣΛB pr. V | 25 φυλάξεσθαι ΣΛA[2]B corr. Fel. R φυλάξασθαι A[1]

(124) τῇ δ' ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ Κόττυφος ὁ τὰς γνώμας ἐπιψηφίζων ἐκκλησίαν ἐποίει τῶν Ἀμφικτυόνων· ἐκκλησίαν γὰρ ὀνομάζουσιν, ὅταν μὴ μόνον τοὺς πυλαγόρους καὶ τοὺς ἱερομνήμονας συγκαλέσωσιν, ἀλλὰ καὶ τούς συνθύοντας καὶ χρωμένους τῷ θεῷ. ἐνταῦθ' ἤδη πολλαὶ μὲν ἐγίγνοντο τῶν Ἀμφισσέων κατηγορίαι, πολὺς δ' ἔπαινος ἦν κατὰ τῆς ἡμετέρας πόλεως· τέλος δὲ παντὸς τοῦ λόγου ψηφίζονται ἥκειν τοὺς ἱερομνήμονας πρὸ τῆς ἐπιούσης πυλαίας ἐν ῥητῷ χρόνῳ εἰς Πύλας, ἔχοντας δόγμα καθ' ὅτι δίκην δώσουσιν οἱ Ἀμφισσεῖς ὑπὲρ ὧν εἰς τὸν θεὸν καὶ τὴν γῆν τὴν ἱερὰν καὶ τοὺς Ἀμφικτύονας ἐξήμαρτον. ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, ἀναγνώσεται ὑμῖν ὁ γραμματεὺς τὸ ψήφισμα. ΨΗΦΙΣΜΑ. (125) τοῦ δόγματος τούτου ἀποδοθέντος ὑφ' ἡμῶν ἐν τῇ βουλῇ καὶ πάλιν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ τὰς πράξεις ἡμῶν ἀποδεξαμένου τοῦ δήμου καὶ τῆς πόλεως πάσης προαιρουμένης εὐσεβεῖν καὶ Δημοσθένους ὑπὲρ τοῦ μεσεγγυήματος τοῦ ἐξ Ἀμφίσσης ἀντιλέγοντος καὶ ἐμοῦ φανερῶς ἐναντίον ὑμῶν ἐξελέγχοντος, ἐπειδὴ ἐκ τοῦ φανεροῦ τὴν πόλιν ἄνθρωπος οὐκ ἐδύνατο σφῆλαι, εἰσελθὼν εἰς τὸ βουλευτήριον καὶ μεταστησάμενος τοὺς ἰδιώτας ἐκφέρεται προβούλευμα εἰς τὴν ἐκκλησίαν, προσλαβὼν τὴν τοῦ γράψαντος ἀπειρίαν· (126) τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο καὶ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ διεπράξατο ἐπιψηφισθῆναι καὶ γενέσθαι τοῦ δήμου ψήφισμα ἤδη ἐπαναστάσης τῆς ἐκκλησίας, ἀπεληλυθότος ἐμοῦ, οὐ γὰρ ἄν ποτ' ἐπέτρεψα, καὶ τῶν πολλῶν δ' ἀφειμένων· οὗ τὸ κεφάλαιόν ἐστι 'τὸν ἱερομνήμονα' φησί 'τῶν Ἀθηναίων καὶ τοὺς πυλαγόρους τοὺς ἀεὶ πυλαγοροῦντας πορεύεσθαι εἰς Πύλας καὶ εἰς Δελφοὺς ἐν τοῖς τεταγμένοις χρόνοις ὑπὸ τῶν προγόνων', εὐπρεπῶς γε τῷ ὀνόματι, ἀλλὰ τῷ ἔργῳ αἰσχρῶς· κωλύει γὰρ εἰς τὸν σύλλογον τὸν ἐν Πύλαις ἀπαντᾶν, ὃς ἐξ ἀνάγκης πρὸ τοῦ καθήκοντος ἔμελλε χρόνου γίγνεσθαι. (127) καὶ πάλιν ἐν τῷ αὐτῷ ψηφίσματι πολὺ καὶ σαφέστερον καὶ πικρότερον σύγγραμμα γράφει 'τὸν ἱερομνήμονα' φησί 'τῶν Ἀθηναίων καὶ τοὺς πυλαγόρους τοὺς ἀεὶ πυλαγοροῦντας μὴ

ἂν δ' Ἀθηναῖος ᾖ καὶ παρ' ὑμῶν τῶν ὑπεναντίων ὁ τοῦτο
149 ποιῶν, εὐπόρως λήσειν· ὅπερ συνέβη. πῶς οὖν ταῦτ'
ἐποίησεν; μισθοῦται τουτονί. οὐδενὸς δὲ προειδότος, οἶ-
μαι, τὸ πρᾶγμα οὐδὲ φυλάττοντος, ὥσπερ εἴωθε τὰ τοιαῦτα
παρ' ὑμῖν | γίγνεσθαι, προβληθεὶς πυλάγορος οὗτος καὶ 277
τριῶν ἢ τεττάρων χειροτονησάντων αὐτὸν ἀνερρήθη. ὡς
δὲ τὸ τῆς πόλεως ἀξίωμα λαβὼν ἀφίκετο εἰς τοὺς Ἀμφι-
κτύονας, πάντα τἄλλ' ἀφεὶς καὶ παριδὼν ἐπέραινεν ἐφ' οἷς
ἐμισθώθη, καὶ λόγους εὐπροσώπους καὶ μύθους, ὅθεν ἡ
Κιρραία χώρα καθιερώθη, συνθεὶς καὶ διεξελθὼν ἀνθρώπους
150 ἀπείρους λόγων καὶ τὸ μέλλον οὐ προορωμένους [τοὺς
ἱερομνήμονας] πείθει ψηφίσασθαι περιελθεῖν τὴν χώραν ἣν
οἱ μὲν Ἀμφισσεῖς σφῶν αὐτῶν οὖσαν γεωργεῖν ἔφασαν, οὗ-
τος δὲ τῆς ἱερᾶς χώρας ᾐτιᾶτο εἶναι, οὐδεμίαν δίκην τῶν
Λοκρῶν ἐπαγόντων ἡμῖν, οὐδ' ἃ νῦν [οὗτος] προφασίζεται
λέγων οὐκ ἀληθῆ. γνώσεσθε δ' ἐκεῖθεν. οὐκ ἐνῆν ἄνευ τοῦ
προσκαλέσασθαι δήπου τοῖς Λοκροῖς δίκην κατὰ τῆς πόλεως

1 πυλάγορος Σ pr. A^1 corr. Harp. p. 156, 26 T πυλαγόρας ω | 8 τοὺς ἱερομνήμονας suspectat Westermannus | 12 προφασίζεται λέγων ϛ Westermannus οὗτος προφασίζεται λέγων Σ$Λ$$A^2$B προφασίζεται οὗτος λέγων A^1R οὗτος λέγων προφασίζεται B

μετέχειν τοῖς ἐκεῖσε συλλεγομένοις μήτε λόγων μήτ' ἔργων μήτε δογμάτων μήτε πράξεως μηδεμιᾶς.' τὸ δὲ μὴ μετέχειν τί ἐστι; πότερα τἀληθὲς εἴπω ἢ τὸ ἥδιστον ἀκοῦσαι; τἀληθὲς ἐρῶ· τὸ γὰρ ἀεὶ πρὸς ἡδονὴν λεγόμενον οὑτωσὶ τὴν πόλιν διατέθεικεν. οὐκ ἐᾷ μεμνῆσθαι τῶν ὅρκων, οὓς ἡμῶν οἱ πρόγονοι ὤμοσαν, οὐδὲ τῆς ἀρᾶς οὐδὲ τῆς τοῦ θεοῦ μαντείας. (128) Ἡμεῖς μὲν οὖν, ὦ Ἀθηναῖοι, κατεμείναμεν διὰ τοῦτο τὸ ψήφισμα, οἱ δ' ἄλλοι Ἀμφικτύονες συνελέγησαν εἰς Πύλας πλὴν μιᾶς πόλεως, ἧς ἐγὼ οὔτ' ἂν τοὔνομα εἴποιμι μήθ' αἱ συμφοραὶ παραπλήσιοι γένοιντο αὐτῆς μηδενὶ τῶν Ἑλλήνων, καὶ συνελθόντες ἐψηφίσαντο ἐπιστρατεύειν ἐπὶ τοὺς Ἀμφισσέας, καὶ στρατηγὸν εἵλοντο Κόττυφον τὸν Φαρσάλιον τὸν τότε τὰς γνώμας ἐπιψηφίζοντα, οὐκ ἐπιδημοῦντος ἐν Μακεδονίᾳ Φιλίππου, ἀλλ' οὐδ' ἐν τῇ Ἑλλάδι παρόντος, ἀλλ' ἐν Σκύθαις οὕτω μακρὰν ἀπόντος· ὃν αὐτίκα μάλα τολμήσει λέγειν Δημοσθένης ὡς ἐγὼ ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας ἐπήγαγον. (129) καὶ παρελθόντες τῇ πρώτῃ στρατείᾳ καὶ μάλα μετρίως ἐχρήσαντο τοῖς Ἀμφισσεῦσιν· ἀντὶ γὰρ τῶν μεγίστων ἀδικημάτων χρήμασιν αὐτοὺς ἐζημίωσαν, καὶ ταῦτ' ἐν ῥητῷ χρόνῳ προεῖπον τῷ θεῷ καταθεῖναι, καὶ τοὺς μὲν ἐναγεῖς καὶ τῶν πεπραγμένων αἰτίους μετεστήσαντο, τοὺς δὲ δι' εὐσέβειαν φεύγοντας κατήγαγον. ἐπειδὴ δ' οὔτε τὰ χρήματα ἐξέτινον τῷ θεῷ τούς τ' ἐναγεῖς κατήγαγον καὶ τοὺς εὐσεβεῖς κατελθόντας διὰ τῶν Ἀμφικτυόνων ἐξέβαλον, οὕτως ἤδη τὴν δευτέραν στρατείαν [ἐπὶ τοὺς Ἀμφισσέας] ἐποιήσαντο πολλῷ χρόνῳ ὕστερον, ἐπανεληλυθότος Φιλίππου ἐκ τῆς ἐπὶ τοὺς Σκύθας στρατείας, τῶν μὲν θεῶν τὴν ἡγεμονίαν τῆς εὐσεβείας ἡμῖν παραδεδωκότων, τῆς δὲ Δημοσθένους δωροδοκίας ἐμποδὼν γεγενημένης.

τελέcαcθαι. τίc οὖν ἐκλήτευcεν ἡμᾶc; ἀπὸ ποίαc ἀρχῆc;
εἰπὲ τὸν εἰδότα, δεῖξον. ἀλλ' οὐκ ἂν ἔχοιc, ἀλλὰ κενῇ προ-
φάcει ταύτῃ κατεχρῶ καὶ ψευδεῖ. περιιόντων τοίνυν τὴν 151
χώραν τῶν Ἀμφικτυόνων κατὰ τὴν ὑφήγηcιν τὴν τούτου,
προcπεcόντεc οἱ Λοκροὶ μικροῦ κατηκόντιcαν ἅπανταc, τι-
νὰc δὲ καὶ cυνήρπαcαν τῶν ἱερομνημόνων. ὡc δ' ἅπαξ ἐκ
τούτων ἐγκλήματα καὶ πόλεμοc πρὸc τοὺc Ἀμφιccεῖc ἐτα-
ράχθη, τὸ μὲν πρῶτον ὁ Κόττυφοc αὐτῶν τῶν Ἀμφικτυό-
νων ἤγαγε cτρατιάν, ὡc δ' οἱ μὲν οὐκ ἦλθον, οἱ δ' ἐλθόν-
τεc οὐδὲν ἐποίουν, εἰc τὴν ἐπιοῦcαν πυλαίαν ἐπὶ τὸν Φί-
λιππον εὐθὺc ἡγεμόν' ἦγον οἱ κατεcκευαcμένοι καὶ πάλαι
πονηροὶ τῶν Θετταλῶν καὶ τῶν ἐν ταῖc ἄλλαιc πόλεcι.
καὶ προφάcειc εὐλόγουc εἰλήφεcαν· ἢ γὰρ αὐτοὺc εἰcφέρειν 152
278 καὶ ξένουc τρέφειν | ἔφαcαν δεῖν καὶ ζημιοῦν τοὺc μὴ ταῦτα
ποιοῦνταc, ἢ 'κεῖνον αἱρεῖcθαι. τί δεῖ τὰ πολλὰ λέγειν;
ᾑρέθη γὰρ ἐκ τούτων ἡγεμών. καὶ μετὰ ταῦτ' εὐθέωc δύ-
ναμιν cυλλέξαc καὶ παρελθὼν ὡc ἐπὶ τὴν Κίρραν, ἐρρῶcθαι
φράcαc πολλὰ Κιρραίοιc καὶ Λοκροῖc, τὴν Ἐλάτειαν κατα-
λαμβάνει. εἰ μὲν οὖν μὴ μετέγνωcαν εὐθέωc, ὡc τοῦτ' εἶ- 153
δον, οἱ Θηβαῖοι καὶ μεθ' ἡμῶν ἐγένοντο, ὥcπερ χειμάρ-
ρουc ἂν ἅπαν τοῦτο τὸ πρᾶγμ' εἰc τὴν πόλιν εἰcέπεcε·
νῦν δὲ τό γ' ἐξαίφνηc ἐπέcχον αὐτὸν ἐκεῖνοι, μάλιcτα μέν,
ὦ ἄνδρεc Ἀθηναῖοι, θεῶν τινοc εὐνοίᾳ πρὸc ὑμᾶc, εἶτα
μέντοι καὶ ὅcον καθ' ἕν' ἄνδρα, καὶ δι' ἐμέ. δὸc δέ μοι
τὰ δόγματα ταῦτα καὶ τοὺc χρόνουc ἐν οἷc ἕκαcτα πέπρα-
κται, ἵν' εἰδῆτε ἡλίκα πράγμαθ' ἡ μιαρὰ κεφαλὴ ταράξαc'
αὕτη δίκην οὐκ ἔδωκε. λέγε μοι τὰ δόγματα. 154

ΔΟΓΜΑΤΑ ΑΜΦΙΚΤΥΟΝΩΝ.

[Ἐπὶ ἱερέωc Κλειναγόρου, ἐαρινῆc πυλαίαc, ἔδοξε τοῖc πυλα-

16 τελέcαcθαι ΣΛΑ¹B cυντελέcαcθαι B | ἡμᾶc ΣΛΑ¹²Bb¹ ὑμᾶc ς | ἀπό ΣΛΒΤ ἐπί Α¹²RvD | 20 μικροῦ ΣΛ pr. d μικροῦ μέν wDb | κατηκόντιcαν ἅπανταc ΣΛΑ¹d ἅπανταc κατηκόντιcαν B | 25 οἱ δ' ἐλθόντεc om. Σ pr. Λ text. unde ὡc δ' οἱ μὲν οὐκ ἦλθον, οἱ δ' ἦλθον, οὐδὲν ἐποίουν Sauppius symb. ad emend. or. Att. p. 12 | 26 ἡγεμονίαν Lambinus | 3 εὐθέωc ΣΛΤ εὐθὺc ὁ Φίλιπποc Α¹²R εὐθύc Β | 5 κιρραν ΣΛ pr. Κιρραίαν ω | Κιρραίοιc ΣΛΑ¹²B [καὶ] Κιρραίοιc R καὶ Κιρραίοιc B | 7 εὐθέωc ΣΛΑ¹d εὐθύc Α²Β | ὡc τοῦτ' εἶδον οἱ Θηβαῖοι ΣΛΑ¹²R Θηβαῖοι Β | 9 τό γ' ἐξαίφνηc ΣΛΒ τοῦτό γ' ἐξαίφνηc Α¹ τοὐξαίφνηc Cobetus nou. lect. p. 60 τότ' ἐξαίφνηc Α²Β τότε γ' ἐξαίφνηc ς | 12 καὶ prius deleuit Wunderlichius | 17 ΔΟΓΜΑΤΑ ΣΛΒΤ ΔΟΓΜΑ Α¹vDbKV | 19 πυλαγόροιc ΣΒΒ πυλαγόραιc Λ

γόροις καὶ τοῖς συνέδροις τῶν Ἀμφικτυόνων καὶ τῷ κοινῷ τῶν Ἀμφικτυόνων, ἐπειδὴ Ἀμφισσεῖς ἐπιβαίνουσιν ἐπὶ τὴν ἱερὰν χώραν καὶ σπείρουσι καὶ βοσκήμασι κατανέμουσιν, ἐπελθεῖν τοὺς πυλαγόρους καὶ τοὺς συνέδρους καὶ στήλαις διαλαβεῖν τοὺς ὅρους καὶ ἀπειπεῖν τοῖς Ἀμφισσεῦσι τοῦ λοιποῦ μὴ ἐπιβαίνειν.

ΕΤΕΡΟΝ ΔΟΓΜΑ.

155 Ἐπὶ ἱερέως Κλειναγόρου, ἐαρινῆς πυλαίας, ἔδοξε τοῖς πυλαγόροις καὶ τοῖς συνέδροις τῶν Ἀμφικτυόνων | καὶ τῷ κοινῷ τῶν 279 Ἀμφικτυόνων, ἐπειδὴ οἱ ἐξ Ἀμφίσσης τὴν ἱερὰν χώραν καταneιμάμενοι γεωργοῦσι καὶ βοσκήματα νέμουσι, καὶ κωλυόμενοι τοῦτο ποιεῖν ἐν τοῖς ὅπλοις παραγενόμενοι τὸ κοινὸν τῶν Ἑλλήνων συνέδριον κεκωλύκασι μετὰ βίας, τινὰς δὲ καὶ τετραυματίκασι, τὸν στρατηγὸν τὸν ᾑρημένον τῶν Ἀμφικτυόνων Κόττυφον τὸν Ἀρκάδα πρεσβεῦσαι πρὸς Φίλιππον τὸν Μακεδόνα, καὶ ἀξιοῦν ἵνα βοηθήσῃ τῷ τε Ἀπόλλωνι καὶ τοῖς Ἀμφικτύοσιν, ὅπως μὴ περιίδῃ ὑπὸ τῶν ἀσεβῶν Ἀμφισσέων τὸν θεὸν πλημμελούμενον· καὶ διότι αὐτὸν στρατηγὸν αὐτοκράτορα αἱροῦνται οἱ Ἕλληνες οἱ μετέχοντες τοῦ συνεδρίου τῶν Ἀμφικτυόνων.]

Λέγε δὴ καὶ τοὺς χρόνους ἐν οἷς ταῦτ᾽ ἐγίγνετο· εἰσὶ γὰρ καθ᾽ οὓς ἐπυλαγόρησεν οὗτος. λέγε.

ΧΡΟΝΟΙ.

[Ἄρχων Μνησιθείδης, μηνὸς ἀνθεστηριῶνος ἕκτῃ ἐπὶ δεκάτῃ.]

156 Δὸς δὴ τὴν ἐπιστολὴν ἥν, ὡς οὐχ ὑπήκουον οἱ Θηβαῖοι, πέμπει πρὸς τοὺς ἐν Πελοποννήσῳ συμμάχους ὁ Φίλιππος, ἵν᾽ εἰδῆτε καὶ ἐκ ταύτης σαφῶς ὅτι τὴν μὲν ἀληθῆ πρόφασιν τῶν πραγμάτων, τὸ ταῦτ᾽ ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα καὶ τοὺς Θηβαίους καὶ ὑμᾶς πράττειν, ἀπεκρύπτετο, κοινὰ δὲ καὶ τοῖς Ἀμφικτύοσι δόξαντα ποιεῖν προσεποιεῖτο· ὁ δὲ τὰς ἀφορμὰς ταύτας καὶ τὰς προφάσεις [αὐτῷ] παρασχὼν οὗτος ἦν. λέγε. |

ΕΠΙΣΤΟΛΗ. 280

157 [Βασιλεὺς Μακεδόνων Φίλιππος Πελοποννησίων τῶν ἐν τῇ συμμαχίᾳ τοῖς δημιουργοῖς καὶ τοῖς συνέδροις καὶ τοῖς ἄλλοις

20 καὶ τῷ κοινῷ τῶν Ἀμφικτυόνων om. ΣΛΒvVW¹ | 22 πυλαγόρους et 28 πυλαγόροις ΣΛΒB   πυλαγόρας et πυλαγόραις ς | 23 ὅρους ΣΛΒ R   ὅρκους ς | 27 ὀπωρινῆς πυλαίας Reiskius | 3 κατανέμουσι R | 6 τὸν στρατηγόν T   [καὶ] τὸν στρ. B   καὶ τὸν στρ. ω V | 18 ἐπὶ δέκα Taylorus D V | δή ΣΛpr.A¹T   δή μοι BD | 19 ὑπήκουσαν Σ pr. ? | 26 προφάσεις αὐτῷ παρασχὼν οὗτος ἦν Σ corr. ant. ΛΒ   προφ. αὐτῷ παρασχών Σ pr.   προφ. παραδοὺς οὗτος ἦν αὐτῷ A¹²   προφ. παραδοὺς αὐτῷ οὗτος ἦν B

συμμάχοις πᾶσι χαίρειν. ἐπειδὴ Λοκροὶ οἱ καλούμενοι Ὀζόλαι, κατοικοῦντες ἐν Ἀμφίσσῃ, πλημμελοῦσιν εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ ἐν Δελφοῖς καὶ τὴν ἱερὰν χώραν ἐρχόμενοι μεθ᾽ ὅπλων λεηλατοῦσι, βούλομαι τῷ θεῷ μεθ᾽ ὑμῶν βοηθεῖν καὶ ἀμύνεσθαι τοὺς παραβαίνοντάς τι τῶν ἐν ἀνθρώποις εὐσεβῶν· ὥστε συναντᾶτε μετὰ τῶν ὅπλων εἰς τὴν Φωκίδα, ἔχοντες ἐπισιτισμὸν ἡμερῶν τετταράκοντα, τοῦ ἐνεστῶτος μηνὸς λώου, ὡς ἡμεῖς ἄγομεν, ὡς δὲ Ἀθηναῖοι, βοηδρομιῶνος, ὡς δὲ Κορίνθιοι, πανήμου. τοῖς δὲ μὴ συναντήσασι πανδημεὶ χρησόμεθα τοῖς ἐν τοῖς συμβόλοις ἡμῖν κειμένοις ἐπιζημίοις. εὐτυχεῖτε.]

῾Ορᾶθ᾽ ὅτι φεύγει τὰς ἰδίας προφάσεις, εἰς δὲ τὰς 158
Ἀμφικτυονικὰς καταφεύγει. τίς οὖν ὁ ταῦτα συμπαρασκευάσας αὐτῷ; τίς ὁ τὰς προφάσεις ταύτας ἐνδούς; τίς ὁ τῶν κακῶν τῶν γεγενημένων μάλιστ᾽ αἴτιος; οὐχ οὗτος; μὴ τοίνυν λέγετε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, περιιόντες ὡς ὑφ᾽ ἑνὸς τοιαῦτα πέπονθεν ἡ Ἑλλὰς ἀνθρώπου. οὐχ ὑφ᾽ ἑνός, ἀλλ᾽ ὑπὸ πολλῶν καὶ πονηρῶν τῶν παρ᾽ ἑκάστοις, ὦ γῆ
καὶ θεοί· ὧν εἷς οὑτοσί, ὅν, εἰ μηδὲν εὐλαβηθέντα τἀληθὲς 159
εἰπεῖν δέοι, οὐκ ἂν ὀκνήσαιμ᾽ ἔγωγε κοινὸν ἀλιτήριον τῶν μετὰ ταῦτ᾽ ἀπολωλότων ἁπάντων εἰπεῖν, ἀνθρώπων, τόπων, πόλεων· ὁ γὰρ τὸ σπέρμα παρασχών, οὗτος τῶν
281 φύντων αἴτιος. ὃν ὅπως ποτ᾽ οὐκ εὐθὺς | ἰδόντες ἀπεστράφητε θαυμάζω. πλὴν πολύ τι σκότος, ὡς ἔοικεν, ἐστὶ παρ᾽ ὑμῖν πρὸ τῆς ἀληθείας.

Συμβέβηκε τοίνυν μοι τῶν κατὰ τῆς πατρίδος τούτῳ 160
πεπραγμένων ἁψαμένῳ εἰς ἃ τούτοις ἐναντιούμενος αὐτὸς πεπολίτευμαι ἀφῖχθαι· ἃ πολλῶν μὲν ἕνεκ᾽ ἂν εἰκότως

1 ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΣΛΑ¹²ΒΤ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΦΙΛΙΠΠΟΥ ς | 9 ἀμύνεσθαι Σ pr. v ἀμύνασθαι ω DW¹bK | 12 λώου ΣΛ Lobeckius elem. path. I p. 444 V λῴου ω | 14 πανήμου ΣΒv πανέμου ΛbK | 15 τοῖς [ἐν τοῖς] συμβόλοις ἡμῖν κειμένοις W⁴ τοῖς δὲ συμβούλοις ἡμῖν κειμένοις ΣΛΑ²Β Bb τοῖς διὰ συμβουλῆς ἡμῖν κειμένοις Rauchensteinius obs. p. 34 τοῖς διὰ συμβόλων ἡμῖν κειμένοις Sauppius τοῖς συμβόλοις τοῖς ἡμῖν κειμένοις Hermannus in Funkhaenelii quaest. Dem. p. XI vV delent Schaeferus Dobraeus D τοῖς δὲ συμβούλοις ἡμῖν μὴ κειμένοις ς | 16 φεύγει ΣΛ pr. A²T φεύγει μέν ωDb | 21 λέγετε om. Σ pr. | 24 τῶν om. Σ pr. TK sed add. ead. man. | οὑτοσί ΣΛ pr. Man. B οὗτός ἐστιν ω | 29 φύντων ΒΛ corr. B cf. Choric. Gaz. p. 56 φύντων κακῶν ΣΑ¹TvKV | 5 ἀφῖχθαι om. Σ pr. | ἕνεκ᾽ ἂν ΣΛΒ ἕνεκα ω

26 131 τίνος οὖν ζημίας ἄξιος εἶ τυχεῖν, ὦ τῆς Ἑλλάδος ἀλιτήριε. 157 (ad p. 239, 23).

ἀκούσαιτέ μου, μάλιστα δ' ὅτι αἰσχρόν ἐστιν, ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι, εἰ ἐγὼ μὲν τὰ ἔργα τῶν ὑπὲρ ὑμῶν πόνων ὑπέ-
161 μεινα, ὑμεῖς δὲ μηδὲ τοὺς λόγους αὐτῶν ἀνέξεσθε. ὁρῶν
γὰρ ἐγὼ Θηβαίους, σχεδὸν δὲ καὶ ὑμᾶς ὑπὸ τῶν τὰ Φιλίπ-
που φρονούντων καὶ διεφθαρμένων παρ' ἑκατέροις, ὃ μὲν
ἦν ἀμφοτέροις φοβερὸν καὶ φυλακῆς πολλῆς δεόμενον, [τὸ
τὸν Φίλιππον ἐᾶν αὐξάνεσθαι] παρορῶντας καὶ οὐδὲ καθ'
ἓν φυλαττομένους, εἰς ἔχθραν δὲ καὶ τὸ προσκρούειν ἀλλή-
λοις ἑτοίμως ἔχοντας, ὅπως τοῦτο μὴ γένοιτο παρατηρῶν
διετέλουν, οὐκ ἀπὸ τῆς ἐμαυτοῦ γνώμης μόνον ταῦτα συμ-
162 φέρειν ὑπολαμβάνων, ἀλλ' εἰδὼς Ἀριστοφῶντα καὶ πάλιν
Εὔβουλον πάντα τὸν χρόνον βουλομένους πρᾶξαι ταύτην
τὴν φιλίαν, καὶ περὶ τῶν ἄλλων πολλάκις ἀντιλέγοντας
τοῦθ' ὁμογνωμονοῦντας ἀεί. οὓς σὺ ζῶντας μέν, ὦ κίναδος,
κολακεύων παρηκολούθεις, τεθνεώτων δ' οὐκ αἰσθάνει κατη-
γορῶν· ἃ γὰρ περὶ Θηβαίων ἐπιτιμᾷς ἐμοί, ἐκείνων πολὺ

6 ἀκούσαιτε Par. Υ Wolfius B ἀκούσατε A^{12} ἀκούσετε ΣΛΒ | 10 φρονούντων ΣΛpr.A^1 corr. A^2B πραττόντων B | 15 γένοιτο ΣΛpr. B γενήσηται Λ corr. γενήσεται A^1B | 18 καὶ Ἀριστοφῶντα R | 20 ἀντιλέγοντας Σ pr. T soli cum W ἀντιλέγοντας ἑαυτοῖς ω | 21 εἰς τοῦθ' A^{12} R | 23 αἰσθάνει ΣΛΒ αἰσχύνῃ ω

9 137 τολμᾷ λέγειν βλέπων εἰς τὰ πρόσωπα τὰ ὑμέτερα, ὡς ἄρα Θηβαῖοι τὴν συμμαχίαν ὑμῖν ἐποιήσαντο οὐ διὰ τὸν καιρόν, οὐ διὰ τὸν φόβον τὸν περιστάντα αὐτούς, οὐ διὰ τὴν ὑμετέραν δόξαν, ἀλλὰ διὰ τὰς Δημοσθένους δημηγορίας. (138) καίτοι πολλὰς μὲν πρότερον πρεσβείας ἐπρέσβευσαν εἰς Θήβας οἱ μάλιστ' οἰκείως ἐκείνοις διακείμενοι, πρῶτον μὲν Θρασύβουλος ὁ Κολλυτεύς, ἀνὴρ ἐν Θήβαις πιστευθεὶς ὡς οὐδεὶς ἕτερος, πάλιν Θράσων ὁ Ἐρχιεύς, πρόξενος ὢν Θηβαίοις, (139) Λεωδάμας ὁ Ἀχαρνεύς, οὐχ ἧττον Δημοσθένους λέγειν δυνάμενος ἀλλ' ἔμοιγε καὶ ἡδίων, Ἀρχέδημος ὁ Πήληξ, καὶ δυνατὸς εἰπεῖν καὶ πολλὰ κεκινδυνευκὼς ἐν τῇ πολιτείᾳ διὰ Θηβαίους, Ἀριστοφῶν ὁ Ἀζηνιεύς, πλεῖστον χρόνον τὴν τοῦ βοιωτιάζειν ὑπομείνας αἰτίαν, Πύρρανδρος ὁ Ἀναφλύστιος, ὃς ἔτι καὶ νῦν ζῇ. ἀλλ' ὅμως οὐδεὶς πώποτ' αὐτοὺς ἐδυνήθη προτρέψασθαι εἰς τὴν ὑμετέραν φιλίαν. τὸ δ' αἴτιον οἶδα μέν, λέγειν δ' οὐδὲν δέομαι διὰ τὰς ἀτυχίας αὐτῶν. (140) ἀλλ' οἶμαι, ἐπειδὴ Φίλιππος αὐτῶν ἀφελόμενος Νίκαιαν Θετταλοῖς παρέδωκε καὶ τὸν πόλεμον, ὃν πρότερον ἐξήλασεν ἐκ τῆς χώρας τῆς Βοιωτῶν, τοῦτον πάλιν τὸν αὐτὸν πόλεμον ἐπήγαγε διὰ τῆς Φωκίδος ἐπ' αὐτὰς τὰς Θήβας, καὶ τὸ τελευταῖον Ἐλάτειαν καταλαβὼν ἐχαράκωσε καὶ φρουρὰν εἰσήγαγεν, ἐνταῦθ' ἤδη, ἐπεὶ τὸ δεινὸν αὐτῶν ἥπτετο, μετεπέμψαντο Ἀθηναίους, καὶ ὑμεῖς ἐξήλθετε καὶ εἰσῄτε εἰς τὰς Θήβας ἐν τοῖς ὅπλοις διεσκευασμένοι, καὶ οἱ ἱππεῖς καὶ οἱ πεζοί, πρὶν περὶ συμμαχίας μίαν μόνην συλλαβὴν γράψαι Δημοσθένην. (141) ὁ δ' εἰσάγων ἦν ὑμᾶς εἰς τὰς Θήβας καιρὸς καὶ φόβος καὶ χρεία συμμαχίας, ἀλλ' οὐ Δημοσθένης. (proxima u. ad p. 287, 6).

μᾶλλον ἢ ἐμοῦ κατηγορεῖς, τῶν πρότερον ἢ ἐγὼ ταύτην
τὴν συμμαχίαν δοκιμασάντων. ἀλλ' ἐκεῖσ' ἐπάνειμι, ὅτι τὸν 163
ἐν Ἀμφίσσῃ πόλεμον τούτου μὲν ποιήσαντος, συμπερανα-
μένων δὲ τῶν ἄλλων τῶν συνεργῶν αὐτῷ τὴν πρὸς Θη-
282 βαίους ἔχθραν, συνέβη τὸν Φίλιππον ἐλθεῖν ἐφ' ἡ | μᾶς,
οὗπερ ἕνεκα τὰς πόλεις οὗτοι συνέκρουον, καὶ εἰ μὴ προ-
εξανέστημεν μικρόν, οὐδ' ἀναλαβεῖν ἂν ἠδυνήθημεν. οὕτω
μέχρι πόρρω προήγαγον οὗτοι. ἐν οἷς δ' ἦτ' ἤδη τὰ πρὸς
ἀλλήλους, τουτωνὶ τῶν ψηφισμάτων ἀκούσαντες καὶ τῶν
ἀποκρίσεων εἴσεσθε. καί μοι λέγε ταῦτα λαβών.

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ.

[Ἐπὶ ἄρχοντος Ἡροπύθου, μηνὸς ἐλαφηβολιῶνος ἕκτῃ φθίνον- 164
τος, φυλῆς πρυτανευούσης Ἐρεχθηΐδος, βουλῆς καὶ στρατηγῶν γνώμῃ, ἐπειδὴ Φίλιππος ἃς μὲν κατείληφε πόλεις τῶν ἀστυγειτόνων, τινὰς δὲ πορθεῖ, κεφαλαίῳ δὲ ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν παρασκευάζεται παραγίγνεσθαι παρ' οὐδὲν ἡγούμενος τὰς ἡμετέρας συνθήκας, καὶ τοὺς ὅρκους λύειν ἐπιβάλλεται καὶ τὴν εἰρήνην παραβαίνων τὰς κοινὰς πίστεις, δεδόχθαι τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ πέμπειν πρὸς αὐτὸν πρέσβεις, οἵτινες αὐτῷ διαλέξονται καὶ παρακαλέσουσιν αὐτὸν μάλιστα μὲν τὴν πρὸς ἡμᾶς ὁμόνοιαν διατηρεῖν καὶ τὰς συνθήκας, εἰ δὲ μή, πρὸς τὸ βουλεύσασθαι δοῦναι χρόνον τῇ πόλει καὶ τὰς ἀνοχὰς ποιήσασθαι μέχρι τοῦ θαργηλιῶνος μηνός. ᾑρέθησαν ἐκ βουλῆς Σῖμος Ἀναγυράσιος, Εὐθύδημος Φυλάσιος, Βουλαγόρας Ἀλωπεκῆθεν.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Ἐπὶ ἄρχοντος Ἡροπύθου, μηνὸς μουνυχιῶνος ἕνῃ καὶ νέᾳ, 165
πολεμάρχου γνώμῃ, ἐπειδὴ Φίλιππος εἰς ἀλλοτριότητα Θηβαίους
πρὸς ἡμᾶς ἐπιβάλλεται καταστῆσαι, παρεσκεύασται δὲ καὶ παντὶ
τῷ στρατεύματι πρὸς τοὺς ἔγγιστα τῆς Ἀττικῆς παραγίγνεσθαι |
283 τόπους παραβαίνων τὰς πρὸς ἡμᾶς ὑπαρχούσας αὐτῷ συνθήκας,
δεδόχθαι τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ πέμψαι πρὸς αὐτὸν κήρυκα καὶ πρέσβεις, οἵτινες ἀξιώσουσι καὶ παρακαλέσουσιν αὐτὸν ποιήσασθαι τὰς ἀνοχάς, ὅπως ἐνδεχομένως ὁ δῆμος βουλεύσηται· καὶ γὰρ νῦν οὐ κέκρικε βοηθεῖν ἐν οὐδενὶ τῶν μετρίων. ᾑρέθησαν ἐκ

28 Θηβαίους ΣΛA^{1}B τοὺς Θηβαίους B | 2 ἀναλαβεῖν ΣΛ pr. A^{1}d ἀναλαβεῖν αὐτούς A^{2}B | 3 οὗτοι Σγρ. A^{1}v τὸν Φίλιππον δὴ (λ) Λ pr. οὗτοι τὴν ἔχθραν ΣA^{2}Bγρ. TDW^{1}V οὗτοι τὸ πρᾶγμα Λ sec. Bb | 6 καὶ — λαβών om. A^1 | 7 ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ ΣΛT soli cum W ΨΗΦΙΣΜΑ ω | 22 βουλῆς ΣΛBT τῆς βουλῆς ϛvD | Σῖμος ΛB σιμος Σ σίμος B | ἀναγυράσιος A^{2}R ἀναγυρράσιος ΣΛB | 22 Φυλάσιος v Φλειασιος Σ pr. Φλυάσιος A^{2}RW^{1}bK Φλιάσιος Σ corr. ΛB | 24 ΨΗΦΙΣΜΑ ΣΛA^{2}BT ΕΤΕΡΟΝ ΨΗΦΙΣΜΑ ϛvDb | 5 ἐνδεχομένων ΣΛB pr. ἐνδεχόμενον A^{2}B corr. rec. ἐκ τῶν ἐνδεχομένων Voemelius | 6 ἐπ' οὐδενί Dobraeus

βουλῆς Νέαρχος Cωcινόμου, Πολυκράτης Ἐπίφρονος, καὶ κῆρυξ Εὔνομος Ἀναφλύcτιος ἐκ τοῦ δήμου.]

166 Λέγε δὴ καὶ τὰς ἀποκρίcειc.

ΑΠΟΚΡΙCΕΙC [ΑΘΗΝΑΙΟΙC.

Βαcιλεὺc Μακεδόνων Φίλιππος Ἀθηναίων τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ χαίρειν. ἣν μὲν ἀπ' ἀρχῆc εἴχετε πρὸc ἡμᾶc αἵρεcιν, οὐκ ἀγνοῶ, καὶ τίνα cπουδὴν ποιεῖcθε προcκαλέcαcθαι βουλόμενοι Θετταλοὺc καὶ Θηβαίουc, ἔτι δὲ καὶ Βοιωτούc· βέλτιον δ' αὐτῶν φρονούντων καὶ μὴ βουλομένων ἐφ' ὑμῖν ποιήcαcθαι τὴν ἑαυτῶν αἵρεcιν, ἀλλὰ κατὰ τὸ cυμφέρον ἱcταμένων, νῦν ἐξ ὑποcτροφῆc ἀποcτείλαντεc ὑμεῖc πρόc με πρέcβειc καὶ κήρυκα cυνθηκῶν μνημονεύετε καὶ τὰc ἀνοχὰc αἰτεῖcθε, κατ' οὐδὲν ὑφ' ἡμῶν πεπλημμελημένοι. ἐγὼ μέντοι ἀκούcαc τῶν πρεcβευτῶν cυγκατατίθεμαι τοῖc παρακαλουμένοιc καὶ ἕτοιμόc εἰμι ποιεῖcθαι τὰc ἀνοχάc, ἄν περ τοὺc οὐκ ὀρθῶc cυμβουλεύονταc ὑμῖν παραπέμψαντεc τῆc προcηκούcηc ἀτιμίαc ἀξιώcητε. ἔρρωcθε.

ΑΠΟΚΡΙCΙC ΘΗΒΑΙΟΙC.

167 Βαcιλεὺc Μακεδόνων Φίλιπποc Θηβαίων τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ χαίρειν. ἐκομιcάμην τὴν παρ' ὑμῶν ἐπιcτολήν, δι' ἧc μοι τὴν ὁμόνοιαν ἀνανεοῦcθε καὶ τὴν εἰρή | νην ὄντωc ἐποιεῖτε. πυν- 284
θάνομαι μέντοι διότι πᾶcαν ὑμῖν Ἀθηναῖοι προcφέρονται φιλοτιμίαν βουλόμενοι ὑμᾶc cυγκαταίνουc γενέcθαι τοῖc ὑπ' αὐτῶν παρακαλουμένοιc. πρότερον μὲν οὖν ὑμῶν κατεγίγνωcκον ἐπὶ τῷ μέλλειν πείθεcθαι ταῖc ἐκείνων ἐλπίcι καὶ ἐπακολουθεῖν αὐτῶν τῇ προαιρέcει. νῦν δ' ἐπιγνοὺc ὑμᾶc τὰ πρὸc ἡμᾶc ἐζητηκόταc ἔχειν εἰρήνην μᾶλλον ἢ ταῖc ἑτέρων ἐπακολουθεῖν γνώμαιc, ἥcθην καὶ μᾶλλον ὑμᾶc ἐπαινῶ κατὰ πολλά, μάλιcτα δ' ἐπὶ τῷ βουλεύcαcθαι περὶ τούτων ἀcφαλέcτερον καὶ τὰ πρὸc ἡμᾶc ἔχειν ἐν εὐνοίᾳ· ὅπερ οὐ μικρὰν ὑμῖν οἴcειν ἐλπίζω ῥοπήν, ἐάν περ ἐπὶ ταύτηc μένητε τῆc προθέcεωc. ἔρρωcθε.]

7 βουλῆc ΣΛA²BT τῆc βουλῆc ϛvD | 10 ΑΠΟΚΡΙCΕΙC ΣT ΑΠΟΚΡΙCΙC ΛA²BRvDbKV | 18 πρὸc ἐμέ B | 19 κήρυκα R (non B) κήρυκαc ω | 20 πεπλημμελημένοι ΣA²BR πεπλημελημένοι Λ πεπληγμένοι ϛ | 26 ΑΠΟΚΡΙCΕΙC Σ edd. ante R | 29 καὶ τὴν εἰρήνην ὄντωc ἐποιεῖτε V (ἐποιεῖτε iam Dobraeus) καὶ τὴν εἰρήνηντωcεμοι ειτε Σ pr., ante τωc m. rec. add. ὅν καὶ τὴν εἰρήνην cum lacuna Λ pr. καὶ τὴν εἰρήνην προcομολογεῖτε Spengelius de Phil. tertia p. 161 ἀνανεοῦcθε καὶ τὴν εἰρήνην seq. lacuna Ven. Φ ἀνανεοῦcθε καὶ τὴν εἰρήνην ὄντωc ἐμοὶ ποιεῖτε D καὶ τὴν εἰρήνην ἀνανεοῦcθε Λ corr. B | 7 τὴν πρὸc ἡμᾶc B corr. R | 9 μᾶλλον abesse mauult Sauppius μάλα Voemelius | κατά Σ corr. A²R καὶ τά Σ pr. ΛB

Οὕτω διαθεὶς ὁ Φίλιππος τὰς πόλεις πρὸς ἀλλήλας 168
διὰ τούτων καὶ τούτοις ἐπαρθεὶς τοῖς ψηφίσμασι καὶ ταῖς
ἀποκρίσεσιν, ἧκεν ἔχων τὴν δύναμιν καὶ τὴν Ἐλάτειαν κατ-
έλαβεν, ὡς οὐδ᾿ ἂν εἴ τι γένοιτ᾿ ἔτι συμπνευσάντων ἂν
ἡμῶν καὶ τῶν Θηβαίων. ἀλλὰ μὴν τὸν τότε συμβάντ᾿ ἐν
τῇ πόλει θόρυβον ἴστε μὲν ἅπαντες· μικρὰ δ᾿ ἀκούσαθ᾿
ὅμως, αὐτὰ τἀναγκαιότατα.

Ἑσπέρα μὲν γὰρ ἦν, ἧκε δ᾿ ἀγγέλλων τις ὡς τοὺς 169
πρυτάνεις ὡς Ἐλάτεια κατείληπται. καὶ μετὰ ταῦθ᾿ οἱ μὲν
εὐθὺς ἐξαναστάντες μεταξὺ δειπνοῦντες τούς τ᾿ ἐκ τῶν
σκηνῶν τῶν κατὰ τὴν ἀγορὰν ἐξεῖργον καὶ τὰ γέρρ᾿ ἐνε-
πίμπρασαν, οἱ δὲ τοὺς στρατηγοὺς μετεπέμποντο καὶ τὸν
σαλπικτὴν ἐκάλουν· καὶ θορύβου πλήρης ἦν ἡ πόλις. τῇ
δ᾿ ὑστεραίᾳ ἅμα τῇ ἡμέρᾳ οἱ μὲν πρυτάνεις τὴν βουλὴν
ἐκάλουν εἰς τὸ βουλευτήριον, ὑμεῖς δ᾿ εἰς τὴν ἐκκλησίαν
285 ἐπο | ρεύεσθε, καὶ πρὶν ἐκείνην χρηματίσαι καὶ προβουλεῦσαι
πᾶς ὁ δῆμος ἄνω καθῆτο. καὶ μετὰ ταῦθ᾿ ὡς ἦλθεν ἡ 170
βουλὴ καὶ ἀπήγγειλαν οἱ πρυτάνεις τὰ προσηγγελμέν᾿ ἑαυ-
τοῖς καὶ τὸν ἥκοντα παρήγαγον κἀκεῖνος εἶπεν, ἠρώτα μὲν
ὁ κῆρυξ ‘τίς ἀγορεύειν βούλεται;’ παρῄει δ᾿ οὐδείς. πολ-
λάκις δὲ τοῦ κήρυκος ἐρωτῶντος οὐδὲν μᾶλλον ἀνίστατ᾿
οὐδείς, ἁπάντων μὲν τῶν στρατηγῶν παρόντων, ἁπάντων
δὲ τῶν ῥητόρων, καλούσης δὲ τῆς κοινῆς τῆς πατρίδος
φωνῆς τὸν ἐροῦνθ᾿ ὑπὲρ σωτηρίας· ἣν γὰρ ὁ κῆρυξ κατὰ
τοὺς νόμους φωνὴν ἀφίησι, ταύτην κοινὴν τῆς πατρίδος
δίκαιόν ἐστιν ἡγεῖσθαι. καίτοι εἰ μὲν τοὺς σωθῆναι τὴν πό- 171
λιν βουλομένους παρελθεῖν ἔδει, πάντες ἂν ὑμεῖς καὶ οἱ
ἄλλοι Ἀθηναῖοι ἀναστάντες ἐπὶ τὸ βῆμ᾿ ἐβαδίζετε· πάντες
γὰρ οἶδ᾿ ὅτι σωθῆναι αὐτὴν ἐβούλεσθε· εἰ δὲ τοὺς πλουσιω-
τάτους, οἱ τριακόσιοι· εἰ δὲ τοὺς ἀμφότερα ταῦτα, καὶ εὔ-

17 συμπνευσάντων ἄν Elmsleius ad Arist. Ach. 295 T συμπνευσόντων ἄν ΣΛA^{12} (Dionysius ad Amm. I 11 p. 743) Rd συμπνευσόντων BBb | ἡμῶν ΣΛA^{1}B corr. Dionysius B ὑμῶν B pr. | 18 ἐν om. A^{1} | 20 αὐτὰ τά om. Σpr. Λ pr. KV αὐτά om. Tiber. de fig. VIII p. 572 v | 21 ἀγγέλλων ΣΛBR ἀγγέλων A^{1} | 26 σαλπικτήν ΣΛ pr. Fel. D σαλπιγκτήν A^{1}BbK | 3 ἦλθεν ΣΛA^{12}T εἰσῆλθεν BD | 8 ἁπάντων posterius om. Σ pr. | 9 τῆς κοινῆς πατρίδος φωνῆι Σ τῆς κοινῆς πατρίδος φωνῆς Par. p TK τῇ κοινῇ πατρίδος φωνῇ VW^{1} τῇ κοινῇ τῆς πατρίδος φωνῇ A^{12}RvW^{1} τῆς πατρίδος τῇ κοινῇ φωνῇ Σ γρ. BDb | 10 ἣν γὰρ — 12 ἡγεῖσθαι delent Dobraeus Dindorfius Herwerdenus p. 166 | 14 καὶ οἱ ἄλλοι Ἀθηναῖοι delet Benselerus p. 95 | 15 οἶδ᾿ Σ pr. B εὖ οἶδ᾿ ωV

νους τῇ πόλει καὶ πλουςίους, οἱ μετὰ ταῦτα τὰς μεγάλας
ἐπιδόςεις ἐπιδόντες· καὶ γὰρ εὐνοίᾳ καὶ πλούτῳ τοῦτ'
172 ἐποίηςαν. ἀλλ' ὡς ἔοικεν, ἐκεῖνος ὁ καιρὸς καὶ ἡ ἡμέρα
'κείνη οὐ μόνον εὔνουν καὶ πλούςιον ἄνδρ' ἐκάλει, ἀλλὰ
καὶ παρηκολουθηκότα τοῖς πράγμαςιν ἐξ ἀρχῆς καὶ ςυλλε-
λογιςμένον ὀρθῶς τίνος ἕνεκα ταῦτ' ἔπραττεν ὁ Φίλιππος
καὶ τί βουλόμενος· ὁ γὰρ μὴ ταῦτ' εἰδὼς μηδ' ἐξητακὼς
πόρρωθεν, οὔτ' εἰ εὔνους ἦν οὔτ' εἰ πλούςιος, οὐδὲν μᾶλ-
λον ἤμελλεν ὅ τι χρὴ ποιεῖν εἴςεςθαι οὐδ' ὑμῖν ἕξειν ςυμ-
173 βουλεύειν. ἐφάνην τοίνυν οὗτος ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐγὼ
καὶ παρελθὼν εἶπον εἰς ὑμᾶς, ἅ μου | δυοῖν ἕνεκ' ἀκούςατε 286
προςςχόντες τὸν νοῦν, ἑνὸς μέν, ἵν' εἰδῆτε ὅτι μόνος τῶν
λεγόντων καὶ πολιτευομένων ἐγὼ τὴν τῆς εὐνοίας τάξιν
ἐν τοῖς δεινοῖς οὐκ ἔλιπον, ἀλλὰ καὶ λέγων καὶ γράφων
ἐξηταζόμην τὰ δέονθ' ὑπὲρ ὑμῶν ἐν αὐτοῖς τοῖς φοβεροῖς,
ἑτέρου δέ, ὅτι μικρὸν ἀναλώςαντες χρόνον πολλῷ πρὸς
174 τὰ λοιπὰ τῆς πάςης πολιτείας ἔςεςθ' ἐμπειρότεροι. εἶπον
τοίνυν ὅτι 'τοὺς μὲν ὡς ὑπαρχόντων Θηβαίων Φιλίππῳ
λίαν θορυβουμένους ἀγνοεῖν τὰ παρόντα πράγμαθ' ἡγοῦμαι·
εὖ γὰρ οἶδ' ὅτι, εἰ τοῦθ' οὕτως ἐτύγχανεν ἔχον, οὐκ ἂν
αὐτὸν ἠκούομεν ἐν Ἐλατείᾳ ὄντα, ἀλλ' ἐπὶ τοῖς ἡμετέροις
ὁρίοις. ὅτι μέντοι ἵν' ἕτοιμα ποιήςηται τὰ ἐν Θήβαις ἥκει,
ςαφῶς ἐπίςταμαι. ὡς δ' ἔχει' ἔφην 'ταῦτα, ἀκούςατέ μου.
175 ἐκεῖνος ὅςους ἢ πεῖςαι χρήμαςι Θηβαίων ἢ ἐξαπατῆςαι ἐνῆν,
ἅπαντας εὐτρέπιςται· τοὺς δ' ἀπ' ἀρχῆς ἀνθεςτηκότας αὐτῷ
καὶ νῦν ἐναντιουμένους οὐδαμῶς πεῖςαι δύναται. τί οὖν
βούλεται καὶ τίνος ἕνεκα τὴν Ἐλάτειαν κατείληφεν; πληςίον
δύναμιν δείξας καὶ παραςτήςας τὰ ὅπλα τοὺς μὲν ἑαυτοῦ
φίλους ἐπᾶραι καὶ θραςεῖς ποιῆςαι, τοὺς δ' ἐναντιουμένους
καταπλῆξαι, ἵν' ἢ ςυγχωρήςωςι φοβηθέντες ἃ νῦν οὐκ ἐθέ-

18 [μετὰ ταῦτα] R | 25 μηδ' ΣΛA^{1}B μήτ' B | πόρρωθεν Σ pr. T πόρρωθεν ἐπιμελῶς ωνDV | 27 χρῆν Spengelius p. 47 | 29 ἐγώ delet Benselerus | 1 δυεῖν A^{1}pr. R | προςςχόντες Ven. Φ T προςχόντες ΣΛdVW^4 προςέχοντες A^{1}B | 9 Θηβαίων Φιλίππῳ Σ Tiber. de fig. VIII p. 570 B φίλων Θηβαίων Φιλίππῳ Λ Θηβαίων Φιλίππῳ φίλων A^1 R Θηβαίων φίλων Φιλίππῳ B | 12 νῦν ὄντα A^{1}R Benselerus p. 93 | 13 Θήβαις ΣΛ pr. A^1 B mg. R Θηβαίοις B text. | 14 ἔφην ταῦτα ΣB ταῦτα ἔφην ω | 16 εὐτρέπισται ΣΛ text. T ηὐτρέπιςε B corr. ηὐτρέπισται A^1 B pr. D | 19 ἵνα πληςίον ΣΛ pr. V | 21 ἐπᾶραι καὶ θραςεῖς ποιῆςαι ΣΛA^{12}R θραςεῖς ποιῆςαι καὶ ἐπᾶραι B | 22 καταπλῆξαι om. Σ pr. ultima columnae linea

λουϲιν, ἢ βιαϲθῶϲιν. εἰ μὲν τοίνυν προαιρηϲόμεθ' ἡμεῖϲ' 176
ἔφην 'ἐν τῷ παρόντι, εἴ τι δύϲκολον πέπρακται Θηβαίοιϲ
πρὸϲ ἡμᾶϲ, τούτου μεμνῆϲθαι καὶ ἀπιϲτεῖν αὐτοῖϲ ὡϲ ἐν
τῇ τῶν ἐχθρῶν οὖϲι μερίδι, πρῶτον μὲν ἃ ἂν εὔξαιτο
Φίλιπποϲ ποιήϲομεν, εἶτα φοβοῦμαι μὴ προϲδεξαμένων τῶν
287 νῦν ἀνθεϲτη | κότων αὐτῷ καὶ μιᾷ γνώμῃ πάντων φιλιπ-
πιϲάντων εἰϲ τὴν Ἀττικὴν ἔλθωϲιν ἀμφότεροι. ἂν μέντοι
πειϲθῆτ' ἐμοὶ καὶ πρὸϲ τῷ ϲκοπεῖν, ἀλλὰ μὴ φιλονεικεῖν
περὶ ὧν ἂν λέγω γένηϲθε, οἶμαι καὶ τὰ δέοντα λέγειν
δόξειν καὶ τὸν ἐφεϲτηκότα κίνδυνον τῇ πόλει διαλύϲειν.
τί οὖν φημι δεῖν; πρῶτον μὲν τὸν παρόντ' ἐπανεῖναι φό- 177

24 τοίνυν ΣΒ οὖν ω | 3 πειϲθῆτέ μοι B edd. ante R | 4 οἴομαι R | 5 λέγειν ἕξειν Rauchensteinius diar. ant. stud. a. 1851 p. 431 | τῇ πόλει κίνδυνον BR

6 141 ἐπεὶ περί γε ταύταϲ τὰϲ πράξειϲ τρία τὰ πάντων μέγιϲτα Δημοϲθένηϲ εἰϲ ὑμᾶϲ ἐξημάρτηκε, πρῶτον μὲν ὅτι Φιλίππου τῷ μὲν ὀνόματι πολεμοῦντοϲ ὑμῖν, τῷ δ' ἔργῳ πολὺ μᾶλλον μιϲοῦντοϲ Θηβαίουϲ, ὡϲ αὐτὰ τὰ πράγματα δεδήλωκε, καὶ τί δεῖ τὰ πλείω λέγειν; ταῦτα μὲν τὰ τηλικαῦτα τὸ μέγεθοϲ ἀπεκρύψατο, προϲποιηϲάμενοϲ δὲ μέλλειν τὴν ϲυμμαχίαν γενήϲεϲθαι οὐ διὰ τοὺϲ καιρούϲ, ἀλλὰ διὰ τὰϲ αὑτοῦ πρεϲβείαϲ (142) πρῶτον μὲν ϲυνέπειϲε τὸν δῆμον μηκέτι βουλεύεϲθαι, ἐπὶ τίϲι δεῖ ποιεῖϲθαι τὴν ϲυμμαχίαν, ἀλλ' ἀγαπᾶν μόνον εἰ γίγνεται, τοῦτο δὲ προλαβὼν ἔκδοτον μὲν τὴν Βοιωτίαν πᾶϲαν ἐποίηϲε Θηβαίοιϲ γράψαϲ ἐν τῷ ψηφίϲματι, ἐάν τιϲ ἀφιϲτῆται πόλιϲ ἀπὸ Θηβαίων, βοηθεῖν Ἀθηναίουϲ Βοιωτοῖϲ τοῖϲ ἐν Θήβαιϲ, τοῖϲ ὀνόμαϲι κλέπτων καὶ μεταφέρων τὰ πράγματα, ὥϲπερ εἴωθεν, ὡϲ τοὺϲ Βοιωτοὺϲ ἔργῳ κακῶϲ πάϲχονταϲ τὴν τῶν ὀνομάτων ϲύνθεϲιν τῶν Δημοϲθένουϲ ἀγαπήϲονταϲ, ἀλλ' οὐ μᾶλλον ἐφ' οἷϲ κακῶϲ πεπόνθεϲαν, ἀγανακτήϲονταϲ· (143) δεύτερον δὲ τῶν εἰϲ τὸν πόλεμον ἀναλωμάτων τὰ μὲν δύο μέρη ὑμῖν ἀνέθηκεν, οἷϲ ἦϲαν ἀπωτέρω οἱ κίνδυνοι, τὸ δὲ τρίτον μέροϲ Θηβαίοιϲ δωροδοκῶν ἐφ' ἑκάϲτοιϲ τούτων, καὶ τὴν ἡγεμονίαν τὴν μὲν κατὰ θάλατταν ἐποίηϲε κοινήν, τὸ δ' ἀνάλωμα ἴδιον ὑμέτερον, τὴν δὲ κατὰ γῆν, εἰ μὴ δεῖ ληρεῖν, ἄρδην φέρων ἀνέθηκε Θηβαίοιϲ, ὥϲτε παρὰ τὸν γενόμενον πόλεμον μὴ κύριον γενέϲθαι Ϲτρατοκλέα τὸν ἡμέτερον ϲτρατηγὸν βουλεύϲαϲθαι περὶ τῆϲ τῶν ϲτρατιωτῶν ϲωτηρίαϲ. — (145) Δεύτερον δὲ καὶ πολὺ τούτου μεῖζον ἀδίκημ' ἠδίκηϲεν, ὅτι τὸ βουλευτήριον τὸ τῆϲ πόλεωϲ καὶ τὴν δημοκρατίαν ἄρδην ἔλαθεν ὑφελόμενοϲ καὶ μετήνεγκεν [εἰϲ Θήβαϲ] εἰϲ τὴν Καδμείαν τὴν κοινωνίαν τῶν πραγμάτων τοῖϲ Βοιωτάρχαιϲ ϲυνθέμενοϲ· καὶ τηλικαύτην αὐτὸϲ αὑτῷ δυναϲτείαν κατεϲκεύαϲεν, ὥϲτ' ἤδη παριὼν ἐπὶ τὸ βῆμα πρεϲβεύϲειν μὲν ἔφη ὅποι ἂν αὐτῷ δοκῇ, κἂν μὴ ὑμεῖϲ ἐκπέμπητε, (146) εἰ δέ τιϲ αὐτῷ τῶν ϲτρατηγῶν ἀντείποι, καταδουλούμενοϲ τοὺϲ ἄρχονταϲ καὶ ϲυνεθίζων μηδὲν αὐτῷ ἀντιλέγειν διαδικαϲίαν ἔφη γράψειν τῷ βήματι πρὸϲ τὸ ϲτρατήγιον· πλείω γὰρ ὑμᾶϲ ἀγαθὰ ὑφ' ἑαυτοῦ ἔφη ἀπὸ τοῦ βήματοϲ πεπονθέναι ἢ ὑπὸ τῶν ϲτρατηγῶν ἐκ τοῦ ϲτρατηγίου. μιϲθοφορῶν δ' ἐν τῷ ξενικῷ κεναῖϲ χώραιϲ καὶ τὰ ϲτρατιωτικὰ χρήματα κλέπτων καὶ τοὺϲ μυρίουϲ ξένουϲ ἐκμιϲθώϲαϲ Ἀμφιϲϲεῦϲι πολλὰ διαμαρτυρομένου καὶ ϲχετλιά-

βον, εἶτα μεταθέcθαι καὶ φοβεῖcθαι πάντας ὑπὲρ Θηβαίων· πολὺ γὰρ τῶν δεινῶν εἰcιν [ἡμῶν] ἐγγυτέρω καὶ προτέροις αὐτοῖc ἐcτιν ὁ κίνδυνος· ἔπειτ' ἐξελθόντας Ἐλευcῖνάδε τοὺc ἐν ἡλικίᾳ καὶ τοὺc ἱππέας δεῖξαι πᾶcιν ὑμᾶc αὐτοὺc ἐν τοῖc ὅπλοις ὄντας, ἵνα τοῖc ἐν Θήβαις φρονοῦcι τὰ ὑμέτερ' ἐξ ἴcου γένηται τὸ παρρηcιάζεcθαι περὶ τῶν δικαίων, ἰδοῦcιν ὅτι, ὥcπερ τοῖc πωλοῦcι Φιλίππῳ τὴν πατρίδα πάρεcθ' ἡ βοηθήcουcα δύναμις ἐν Ἐλατείᾳ, οὕτω τοῖc ὑπὲρ τῆc ἐλευθερίας ἀγωνίζεcθαι βουλομένοις ὑπάρχεθ'

8 μεταθέcθαι πάντα ὑπὲρ Θ. Dobraeus | 9 ἡμῶν ἐγγυτέρω ΣA[1]B ὑμῶν ἐγγυτέρω uel ἐγγ. ὑμῶν ς ἐγγυτέρω ΛB Westermannus | καὶ προτέροις — κίνδυνος delet Herwerdenus mnem. n. III p. 129 | 10 ἐcτὶν ὁ κίνδυνος ΣB ἐcθ' ὁ κίνδυνος A[1] ὁ κίνδυνος ἐcθ' ἡμῶν (A[2])R ὁ κίνδυνος ΛB Westermannus | 14 ἰδοῦcιν ΣΛd εἰδοῦcιν A[1] εἰδόcιν BD

ζοντος, ἐν ταῖc ἐκκληcίαις ἐμοῦ προcέμιξε φέρων ἀναρπαcθέντων τῶν ξένων τὸν κίνδυνον ἀπαραcκεύῳ τῇ πόλει. (147) τί γὰρ ἂν οἴεcθε Φίλιππον ἐν τοῖc τότε καιροῖc εὔξαcθαι; οὐ χωρὶc μὲν πρὸc τὴν πολιτικὴν δύναμιν, χωρὶc δ' ἐν Ἀμφίccῃ πρὸc τοὺc ξένους διαγωνίcαcθαι, ἀθύμους δὲ τοὺc Ἕλληνας λαβεῖν τηλικαύτης πληγῆc προγεγενημένης; — (148) Τρίτον δὲ καὶ τῶν προειρημένων μέγιcτόν ἐcτιν ὃ μέλλω λέγειν. Φιλίππου γὰρ οὐ καταφρονοῦντος τῶν Ἑλλήνων οὐδ' ἀγνοοῦντος, οὐ γὰρ ἦν ἀcύνετος, ὅτι περὶ τῶν ὑπαρχόντων ἀγαθῶν ἐν ἡμέρας μικρῷ μέρει διαγωνιεῖται, καὶ διὰ ταῦτα βουλομένου ποιήcαcθαι τὴν εἰρήνην καὶ πρεcβείας ἀποcτέλλειν μέλλοντος, καὶ τῶν ἀρχόντων τῶν ἐν Θήβαις φοβουμένων τὸν ἐπιόντα κίνδυνον εἰκότωc· οὐ γὰρ ῥήτωρ ἀcτράτευτος καὶ λιπὼν τὴν τάξιν αὐτοὺc ἐνουθέτηcεν, ἀλλ' ὁ Φωκικὸc πόλεμος δεκέτης γεγονὼc ἀείμνηcτον παιδείαν αὐτοὺc ἐπαίδευcε, (149) τούτων δ' ἐχόντων οὕτωc αἰcθόμενος Δημοcθένης καὶ τοὺc Βοιωτάρχας ὑποπτεύcας μέλλειν εἰρήνην ἰδίᾳ ποιεῖcθαι χρυcίον ἄνευ αὐτοῦ παρὰ Φιλίππου λαβόντας, ἀβίωτον ἡγηcάμενος εἶναι, εἴ τινος ἀπολειφθήcεται δωροδοκίας, ἀναπηδήcας ἐν τῇ ἐκκληcίᾳ οὐδενὸc ἀνθρώπων λέγοντος οὔθ' ὡc δεῖ ποιεῖcθαι πρὸc Φίλιππον εἰρήνην οὔθ' ὡc οὐ δεῖ, ἀλλ' ὡc ᾤετο κήρυγμά τι τοῖc Βοιωτάρχαις προκηρύττων ἀναφέρειν αὐτῷ τὰ μέρη τῶν λημμάτων, (150) διώμνυτο τὴν Ἀθηνᾶν, ἥν ὡc ἔοικε Φειδίας ἐνεργολαβεῖν εἰργάcατο καὶ ἐνεπιορκεῖν Δημοcθένει, ἦ μήν, εἴ τιc ἐρεῖ ὡc χρὴ πρὸc Φίλιππον εἰρήνην ποιήcαcθαι, ἀπάξειν εἰc τὸ δεcμωτήριον ἐπιλαβόμενος τῶν τριχῶν, ἀπομιμούμενος τὴν Κλεοφῶντος πολιτείαν ὃc ἐπὶ τοῦ πρὸc Λακεδαιμονίους πολέμου, ὡc λέγεται, τὴν πόλιν ἀπώλεcεν. ὡc δ' οὐ προcεῖχον αὐτῷ οἱ ἄρχοντες οἱ ἐν ταῖc Θήβαις, ἀλλὰ καὶ τοὺc cτρατιώτας τοὺc ὑμετέρους πάλιν ἀνέcτρεψαν ἐξεληλυθότας, ἵνα βουλεύcηcθε περὶ τῆc εἰρήνης, (151) ἐνταῦθα παντάπαcιν ἔκφρων ἐγένετο καὶ παρελθὼν ἐπὶ τὸ βῆμα προδότας τῶν Ἑλλήνων τοὺc Βοιωτάρχας ἀπεκάλεcε καὶ γράψειν ἔφη ψήφιcμα ὁ τοῖc πολεμίοις οὐδέποτ' ἀντιβλέψας πέμπειν ὑμᾶc πρέcβεις εἰc Θήβας αἰτήcοντας Θηβαίους δίοδον ἐπὶ Φίλιππον. ὑπεραιcχυνθέντες δ' οἱ ἐν Θήβαις ἄρχοντες, μὴ δόξωcιν ὡc ἀληθῶc εἶναι προδόται τῶν Ἑλλήνων, ἀπὸ μὲν τῆc εἰρήνης ἀπετρέποντο, ἐπὶ δὲ τὴν παράταξιν ὥρμηcαν.

ὑμεῖς ἕτοιμοι καὶ βοηθήσετ', ἐάν τις ἐπ' αὐτοὺς ἴῃ. μετὰ 178 ταῦτα χειροτονῆσαι κελεύω δέκα πρέσβεις, καὶ ποιῆσαι τούτους κυρίους μετὰ τῶν στρατηγῶν καὶ τοῦ πότε δεῖ βαδίζειν ἐκεῖσε καὶ τῆς ἐξόδου. ἐπειδὰν δ' ἔλθωσιν οἱ πρέσβεις εἰς Θήβας, πῶς χρήσασθαι τῷ πράγματι παραινῶ; τούτῳ πάνυ μοι προσέχετε τὸν νοῦν. μὴ δεῖσθαι Θηβαίων μηδέν (αἰσχρὸς γὰρ ὁ καιρός), ἀλλ' ἐπαγγέλλεσθαι βοηθήσειν, ἂν κελεύωσιν, ὡς ἐκείνων ὄντων ἐν τοῖς ἐσχάτοις, ἡμῶν δ' ἄμεινον ἢ 'κεῖνοι προορωμένων· ἵν' ἐὰν μὲν δέξωνται 288 ταῦτα καὶ πεισθῶσιν ἡμῖν, καὶ ἃ βουλόμεθ' ὦμεν διῳ | κημένοι καὶ μετὰ προσχήματος ἀξίου τῆς πόλεως ταῦτα πράξωμεν, ἂν δ' ἄρα μὴ συμβῇ κατατυχεῖν, ἐκεῖνοι μὲν αὑτοῖς ἐγκαλῶσιν, ἄν τι νῦν ἐξαμαρτάνωσιν, ἡμῖν δὲ μηδὲν αἰσχρὸν μηδὲ ταπεινὸν ᾖ πεπραγμένον'. Ταῦτα καὶ παραπλήσια τούτοις 179 εἰπὼν κατέβην. συνεπαινεσάντων δὲ πάντων καὶ οὐδενὸς εἰπόντος ἐναντίον οὐδὲν οὐκ εἶπον μὲν ταῦτα, οὐκ ἔγραψα δέ, οὐδ' ἔγραψα μέν, οὐκ ἐπρέσβευσα δέ, οὐδ' ἐπρέσβευσα μέν, οὐκ ἔπεισα δὲ Θηβαίους, ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ἄχρι τῆς τελευτῆς διεξῆλθον, καὶ ἔδωκ' ἐμαυτὸν ὑμῖν ἁπλῶς εἰς τοὺς περιεστηκότας τῇ πόλει κινδύνους. καί μοι φέρε τὸ ψήφισμα τὸ τότε γενόμενον.

Καίτοι τίνα βούλει σέ, Αἰσχίνη, καὶ τίν' ἐμαυτὸν ἐκεί- 180 νην τὴν ἡμέραν εἶναι θῶ; βούλει ἐμαυτὸν μέν, ὃν ἂν σὺ λοιδορούμενος καὶ διασύρων καλέσαις, Βάταλον, σὲ δὲ μηδ' ἥρω τὸν τυχόντα, ἀλλὰ τούτων τινὰ τῶν ἀπὸ τῆς σκηνῆς, Κρεσφόντην ἢ Κρέοντα ἢ ὃν ἐν Κολλυτῷ ποτ' Οἰνόμαον κακῶς ἐπέτριψας; τότε τοίνυν κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ὁ

18 ἐάν ΣΛΒ ἄν ω | 21 δεῖ βαδίζειν ἐκεῖσε ΣΛA^1B ἐκεῖσε δεῖ βαδίζειν ς δεῖ ἐκεῖσε βαδίζειν B | 23 χρήσασθαι ΣΛA^1 Dionys. Hal. rhet. p. 285 R χρήσεσθαι B χρήσεσθε ς | παραινῶ τούτῳ ΣΛB Dionysius R τούτῳ παραινῶ A^1 | 24 δεῖσθαι ΣΛBd δεῖσθε A^1 | 25 ἐπαγγέλλεσθαι ΣΛB Dionysius p. 286. 350 d ἐπαγγέλλεσθε A^1R ἐπαγγείλασθε ς | 26 ἄν ΣΛD ἐάν ω | ὄντων ΣΛBd μὲν ὄντων A^1 Dionysius RD | 27 ἐσχάτοις ΣΛ Dionysius d ἐσχάτοις κινδύνοις A^1B | κεῖνοι ΣΛ pr. Ven ΦB ἐκείνων B pr. Dionysius p. 350 ἐκεῖνοι A^1 Dionysius p. 286 | 28 προορωμένων ΣT προορωμένων τὸ μέλλον Σ γρ. τὸ μέλλον προορωμένων ω Dionysius vD | 2 ἄν ΣΛD ἐάν ω | 3 ἐξαμαρτάνωσιν ΣΛ Dionysius p. 350 B ἐξαμάρτωσιν A^1B | 10 ἀρχῆς Σ pr. T ἀρχῆς διὰ πάντων ωvDbV | 17 Βάτταλον ΣΛ corr. TDW^1K | ἥρω Λ pr. A^1R ἥρωα ΣBTvW^1bK | 19 Κολλυτῷ (Λ) ς T Κολυτωι Σ Κολυττῷ A^1B | 20 κακὸς κακῶς A^2RBb | ἐπέτριψας Σ pr. T ὑποκρινόμενος ἐπέτριψας ωvDV

Παιανιεὺς ἐγὼ Βάταλος Οἰνομάου τοῦ Κοθωκίδου σοῦ πλείονος ἄξιος ὢν ἐφάνην τῇ πατρίδι. σὺ μέν γ' οὐδὲν οὐδαμοῦ χρήσιμος ἦσθα· ἐγὼ δὲ πάντα, ὅσα προσῆκε τὸν ἀγαθὸν πολίτην, ἔπραττον. λέγε τὸ ψήφισμά μοι.

ΨΗΦΙΣΜΑ ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ.

181 [Ἐπὶ ἄρχοντος Ναυσικλέους, φυλῆς πρυτανευούσης Αἰαντίδος,
σκιροφοριῶνος ἕκτῃ ἐπὶ δέκα, Δημοσθένης Δημοσθένους Παια-
νιεὺς εἶπεν, ἐπειδὴ Φί | λιππος ὁ Μακεδὼν ἔν τε τῷ παρεληλυθότι 289
χρόνῳ παραβαίνων φαίνεται τὰς γεγενημένας αὐτῷ συνθήκας
πρὸς τὸν Ἀθηναίων δῆμον περὶ τῆς εἰρήνης, ὑπεριδὼν τοὺς
ὅρκους καὶ τὰ παρὰ πᾶσι τοῖς Ἕλλησι νομιζόμενα εἶναι δίκαια,
καὶ πόλεις παραιρεῖται οὐδὲν αὐτῷ προσηκούσας, τινὰς δὲ καὶ
Ἀθηναίων οὔσας δοριαλώτους πεποίηκεν οὐδὲν προαδικηθεὶς
ὑπὸ τοῦ δήμου τοῦ Ἀθηναίων, ἔν τε τῷ παρόντι ἐπὶ πολὺ
182 προάγει τῇ τε βίᾳ καὶ τῇ ὠμότητι· καὶ γὰρ Ἑλληνίδας πόλεις
ἃς μὲν ἐμφρούρους ποιεῖ καὶ τὰς πολιτείας καταλύει, τινὰς δὲ
καὶ ἐξανδραποδιζόμενος κατασκάπτει, εἰς ἐνίας δὲ καὶ ἀντὶ Ἑλ-
λήνων βαρβάρους κατοικίζει ἐπὶ τὰ ἱερὰ καὶ τοὺς τάφους ἐπάγων,
οὐδὲν ἀλλότριον ποιῶν οὔτε τῆς ἑαυτοῦ πατρίδος οὔτε τοῦ τρό-
που, καὶ τῇ νῦν αὐτῷ παρούσῃ τύχῃ κατακόρως χρώμενος,
ἐπιλελησμένος ἑαυτοῦ ὅτι ἐκ μικροῦ καὶ τοῦ τυχόντος γέγονεν
183 ἀνελπίστως μέγας. καὶ ἕως μὲν πόλεις ἑώρα παραιρούμενον
αὐτὸν βαρβάρους καὶ ἰδίας, ὑπελάμβανεν ἔλαττον εἶναι ὁ δῆμος
ὁ Ἀθηναίων τὸ εἰς αὐτὸν πλημμελεῖσθαι· νῦν δὲ ὁρῶν Ἑλληνί-
δας πόλεις τὰς μὲν ὑβριζομένας, τὰς δὲ ἀναστάτους γιγνομένας,
δεινὸν ἡγεῖται εἶναι καὶ ἀνάξιον τῆς τῶν προγόνων δόξης τὸ
184 περιορᾶν τοὺς Ἕλληνας καταδουλουμένους. διὸ δέδοκται τῇ
βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ τῷ Ἀθηναίων, εὐξαμένους καὶ θύσαντας
τοῖς θεοῖς καὶ ἥρωσι τοῖς κατέχουσι τὴν πόλιν καὶ τὴν χώραν
τὴν Ἀθηναίων, καὶ ἐνθυμηθέντας τῆς τῶν προγόνων ἀρετῆς,
διότι περὶ πλείονος ἐποιοῦντο τὴν τῶν | Ἑλλήνων ἐλευθερίαν 290
διατηρεῖν ἢ τὴν ἰδίαν πατρίδα, διακοσίας ναῦς καθέλκειν εἰς τὴν

21 κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρόν om. Hermog. III p. 350. Ioann. Sicel. VI p. 441 | 22 Βάτταλος TDW^{1}K | 25 ἔπραττον om. ς Dobraeus | ψήφισμά μοι ΣΛA^{1}T ψήφισμα Bb | 1 Μακεδών Ven. Φν solus cum Spengelio p. 47 et W^4 Μακεδόνων ΣΛ text. BV Μακεδόνων βασιλεύς ς | 5 εἶναι om. Lind. Dobraeus | παρήρηται Scrimgerus R | 7 δοριαλώτους ΣΒ pr. Fel. B δορυαλώτους Λ | 8 τοῦ Ἀθηναίων ΣBB τῶν Ἀθ. Λ | 17 μέγας om. ΣΛ pr. B Spengelius p. 47 V | 19 οὐκ ἰδίας Scrimgerus | 20 ὁ τῶν Ἀθηναίων A^2 R | 25 δεδόχθαι Taylorus vD | τῷ Ἀθηναίων ΣBB τῶν Ἀθ. Λ | 28 τὴν Ἀθηναίων ΣΛB τῶν Ἀθ. B | ἐνθυμηθέντας Lambinus R ἐνθυμηθεῖσι ω

θάλατταν καὶ τὸν ναύαρχον ἀναπλεῖν ἐντὸς Πυλῶν, καὶ τὸν
στρατηγὸν καὶ τὸν ἵππαρχον τὰς πεζὰς καὶ τὰς ἱππικὰς δυνάμεις
Ἐλευσῖνάδε ἐξάγειν, πέμψαι δὲ καὶ πρέσβεις πρὸς τοὺς ἄλλους
Ἕλληνας, πρῶτον δὲ πάντων πρὸς Θηβαίους διὰ τὸ ἐγγυτάτω
εἶναι τὸν Φίλιππον τῆς ἐκείνων χώρας, παρακαλεῖν δὲ αὐτοὺς 185
μηδὲν καταπλαγέντας τὸν Φίλιππον ἀντέχεσθαι τῆς ἑαυτῶν καὶ
τῆς τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ἐλευθερίας, καὶ ὅτι ὁ Ἀθηναίων δῆμος,
οὐδὲν μνησικακῶν εἴ τι πρότερον γέγονεν ἀλλότριον ταῖς πόλεσι
πρὸς ἀλλήλας, βοηθήσει καὶ δυνάμεσι καὶ χρήμασι καὶ βέλεσι καὶ
ὅπλοις, εἰδὼς ὅτι αὐτοῖς μὲν πρὸς ἀλλήλους διαμφισβητεῖν περὶ
τῆς ἡγεμονίας οὖσιν Ἕλλησι καλόν, ὑπὸ δὲ ἀλλοφύλου ἀνθρώ-
που ἄρχεσθαι καὶ τῆς ἡγεμονίας ἀποστερεῖσθαι ἀνάξιον εἶναι καὶ
τῆς τῶν Ἑλλήνων δόξης καὶ τῆς τῶν προγόνων ἀρετῆς. ἔτι 186
δὲ οὐδὲ ἀλλότριον ἡγεῖται εἶναι ὁ Ἀθηναίων δῆμος τὸν Θηβαίων
δῆμον οὔτε τῇ συγγενείᾳ οὔτε τῷ ὁμοφύλῳ. ἀναμιμνήσκεται δὲ
καὶ τὰς τῶν προγόνων τῶν ἑαυτοῦ εἰς τοὺς Θηβαίων προγόνους
εὐεργεσίας· καὶ γὰρ τοὺς Ἡρακλέους παῖδας ἀποστερουμένους
ὑπὸ Πελοποννησίων τῆς πατρῴας ἀρχῆς κατήγαγον, τοῖς ὅπλοις
κρατήσαντες τοὺς ἀντιβαίνειν πειρωμένους τοῖς Ἡρακλέους ἐγ-
γόνοις, καὶ τὸν Οἰδίπουν καὶ τοὺς μετ' ἐκείνου ἐκπεσόντας ὑπε-
δεξάμεθα, καὶ ἕτερα πολλὰ ἡμῖν ὑπάρχει φιλάνθρωπα καὶ ἔνδοξα
291 πρὸς | Θηβαίους· διόπερ οὐδὲ νῦν ἀποστήσεται ὁ Ἀθηναίων δῆμος 187
τῶν Θηβαίοις τε καὶ τοῖς ἄλλοις Ἕλλησι συμφερόντων. συνθέσθαι
δὲ πρὸς αὐτοὺς καὶ συμμαχίαν καὶ ἐπιγαμίαν ποιήσασθαι καὶ ὅρκους
δοῦναι καὶ λαβεῖν. πρέσβεις Δημοσθένης Δημοσθένους Παιανιεύς,
Ὑπερείδης Κλεάνδρου Σφήττιος, Μνησιθείδης Ἀντιφάνους Φρεάρ-
ριος, Δημοκράτης Σωφίλου Φλυεύς, Κάλλαισχρος Διοτίμου Κο-
θωκίδης.] .

Αὕτη τῶν περὶ Θήβας ἐγίγνετο πραγμάτων ἀρχὴ καὶ 188
κατάστασις πρώτη, τὰ πρὸ τούτων εἰς ἔχθραν καὶ μῖσος
καὶ ἀπιστίαν τῶν πόλεων ὑπηγμένων ὑπὸ τούτων. τοῦτο
τὸ ψήφισμα τὸν τότε τῇ πόλει περιστάντα κίνδυνον παρελ-
θεῖν ἐποίησεν ὥσπερ νέφος. ἦν μὲν τοίνυν τοῦ δικαίου
πολίτου τότε δεῖξαι πᾶσιν, εἴ τι τούτων εἶχεν ἄμεινον, μὴ
νῦν ἐπιτιμᾶν. ὁ γὰρ σύμβουλος καὶ ὁ συκοφάντης, οὐδὲ τῶν 189

6 τοὺς πρέσβεις ΣΛpr. V | 14 ὅτι ςd ὅτι [καί] Wunderlichius Bv [ὅτι καί]R ὅτι καί ΣΛA²BV | 15 πρὸς ἀλλήλους del. Dobraeus | 18 ἐστιν pro εἶναι Scrimgerus εἶναι del. Dobraeus | καὶ τῆς τῶν προγόνων δόξης καὶ τῆς τῶν προγόνων ἀρετῆς ΣΛpr. BvV | 24 ὑπό ΣΛBB ὑπὸ τῶν ς | 27 ἐκγόνοις B corr. rec. ς TDW¹ | 29 ἔνδοξα corruptum uidetur Hirschigio p. 51 | 2 τοῖς om. codd. praeter Par. p VW⁴ | 3 καὶ ante συμμ. del. Schaeferus vD | 6 Ὑπερείδης ΣBT Ὑπερίδης Λ | Σφήτιος ante R | 8 Κοθωκίδης . . . v | 9 ἐγίνετο ΣΛA¹d ἐγένετο BDb | 16 οὐδέ Σλγρ. B οὐδενί Σγρ. A¹ Marcellin. ad Herm. IIII p. 494 ἐν οὐδενί Λ text. B

ἄλλων οὐδὲν ἐοικότες, ἐν τούτῳ πλεῖστον ἀλλήλων δια-
φέρουσιν· ὁ μέν γε πρὸ τῶν πραγμάτων γνώμην ἀποφαί-
νεται καὶ δίδωσιν ἑαυτὸν ὑπεύθυνον τοῖς πεισθεῖσι, τῇ
τύχῃ, τῷ καιρῷ, τῷ βουλομένῳ· ὁ δὲ σιγήσας ἡνίκ' ἔδει
190 λέγειν, ἄν τι δύσκολον συμβῇ, τοῦτο βασκαίνει. ἦν μὲν
οὖν, ὅπερ εἶπον, ἐκεῖνος ὁ καιρὸς τοῦ γε φροντίζοντος
ἀνδρὸς τῆς πόλεως καὶ τῶν δικαίων λόγων· ἐγὼ δὲ τοσαύ-
την ὑπερβολὴν ποιοῦμαι ὥστε, ἂν νῦν ἔχῃ τις δεῖξαί τι
βέλτιον, ἢ ὅλως εἴ τι ἄλλ' ἐνῆν πλὴν ὧν ἐγὼ προειλόμην,
ἀδικεῖν ὁμολογῶ. εἰ γὰρ ἔσθ' ὅ τι τις νῦν ἑόρακεν, ὃ
συνήνεγκεν ἂν τότε πραχθέν, τοῦτ' ἐγώ φημι δεῖν ἐμὲ μὴ
λαθεῖν. εἰ δὲ μήτ' ἔστι μήτ' ἦν μήτ' ἂν εἰπεῖν ἔχοι μηδεὶς
μηδέπω καὶ τήμε | ρον, τί τὸν σύμβουλον ἐχρῆν ποιεῖν; οὐ 292
191 τῶν φαινομένων καὶ ἐνόντων τὰ κράτισθ' ἑλέσθαι; τοῦτο
τοίνυν ἐποίησα τοῦ κήρυκος ἐρωτῶντος, Αἰσχίνη, 'τίς
ἀγορεύειν βούλεται', οὐ 'τίς αἰτιᾶσθαι περὶ τῶν παρεληλυ-
θότων,' οὐδὲ 'τίς ἐγγυᾶσθαι τὰ μέλλοντ' ἔσεσθαι.' σοῦ δ'
ἀφώνου κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους ἐν ταῖς ἐκκλησίαις
καθημένου ἐγὼ παριὼν ἔλεγον. ἐπειδὴ δ' οὐ τότε, ἀλλὰ
νῦν δεῖξον. εἰπὲ τίς ἢ λόγος, ὅντιν' ἐχρῆν εὑπορεῖν, ἢ
καιρὸς συμφέρων ὑπ' ἐμοῦ παρελείφθη τῇ πόλει; τίς δὲ
συμμαχία, τίς πρᾶξις, ἐφ' ἣν μᾶλλον ἔδει μ' ἀγαγεῖν του-
τουσί;

192 Ἀλλὰ μὴν τὸ μὲν παρεληλυθὸς ἀεὶ παρὰ πᾶσιν ἀφεῖται,
καὶ οὐδεὶς περὶ τούτου προτίθησιν οὐδαμοῦ βουλήν· τὸ δὲ
μέλλον ἢ τὸ παρὸν τὴν τοῦ συμβούλου τάξιν ἀπαιτεῖ. τότε
τοίνυν τὰ μὲν ἤμελλεν, ὡς ἐδόκει, τῶν δεινῶν, τὰ δ' ἤδη
παρῆν, ἐν οἷς τὴν προαίρεσίν μου σκόπει τῆς πολιτείας,
μὴ τὰ συμβάντα συκοφάντει. τὸ μὲν γὰρ πέρας, ὡς ἂν ὁ
δαίμων βουληθῇ, πάντων γίγνεται· ἡ δὲ προαίρεσις αὐτὴ
193 τὴν τοῦ συμβούλου διάνοιαν δηλοῖ. μὴ δὴ τοῦθ' ὡς ἀδί-

17 μέν γε Σ Marcell. B μὲν γάρ ω | 20 τῷ καιρῷ ΣΛΤ καὶ τοῖς καιροῖς Marcell. Anon. ad Herm. VII p. 414 τοῖς καιροῖς ωDb | 27 ὅτι τις ΣΛA^{1}BR ὅ τις ς | ἑώρακεν ante D | 3 ἐποίησα ΣΛB Sopater ad Herm. IIII p. 634 T ἐποίησα ἐγώ A^{1}R | 4 αἰτιᾶσθαι ΣΛA^{1}R αἰτιάσασθαι B | 7 παριών A^{12}B περιιων ΣΛ παρελθών B | 9 εὐπορεῖν ΣΤ εἰπεῖν Herwerdenus mnem. n. III p. 126 εὑρεῖν ωDb | 12 ἀφίεται Dobraeus | 17 συμβάντα ΣΛA^{1}B pr. Marcell. p. 638 Anonym. VII p. 528 R συμβαίνοντα B corr.

κημ' ἐμὸν θῇς, εἰ κρατῆςαι ςυνέβη Φιλίππῳ τῇ μάχῃ· ἐν γὰρ τῷ θεῷ τὸ τούτου τέλος ἦν, οὐκ ἐμοί. ἀλλ' ὡς οὐχ ἅπαντα ὅς' ἐνῆν κατ' ἀνθρώπινον λογιςμὸν εἱλόμην, καὶ δικαίως ταῦτα καὶ ἐπιμελῶς ἔπραξα καὶ φιλοπόνως ὑπὲρ δύναμιν, ἢ ὡς οὐ καλὰ καὶ τῆς πόλεως ἄξια πράγματ' ἐνεςτηςάμην καὶ ἀναγκαῖα, ταῦτά μοι δεῖξον, καὶ τότ' ἤδη
κατηγόρει μου. εἰ δ' ὁ ςυμβὰς ςκηπτὸς μὴ μόνον ἡμῶν, 194
293 ἀλλὰ καὶ πάντων τῶν ἄλλων Ἑλλήνων μείζων γέγονε, | τί
χρὴ ποιεῖν; ὥςπερ ἂν εἴ τις ναύκληρον πάντ' ἐπὶ ςωτηρίᾳ πράξαντα καὶ καταςκευάςαντα τὸ πλοῖον ἀφ' ὧν ὑπελάμβανε ςωθήςεςθαι, εἶτα χειμῶνι χρηςάμενον καὶ πονηςάντων αὐτῷ τῶν ςκευῶν ἢ καὶ ςυντριβέντων ὅλως, τῆς ναυαγίας αἰτιῷτο. ἀλλ' οὔτ' ἐκυβέρνων τὴν ναῦν, φήςειεν ἄν, ὥςπερ οὐδ' ἐςτρατήγουν ἐγώ, οὔτε τῆς τύχης κύριος ἦν, ἀλλ'
ἐκείνη τῶν πάντων. ἀλλ' ἐκεῖνο λογίζου καὶ ὅρα, εἰ μετὰ 195
Θηβαίων ἡμῖν ἀγωνιζομένοις οὕτως εἵμαρτο πρᾶξαι, τί χρῆν προςδοκᾶν, εἰ μηδὲ τούτους ἔςχομεν ςυμμάχους, ἀλλὰ Φιλίππῳ προςέθεντο, ὑπὲρ οὗ τότ' ἐκεῖνος πάςας ἀφῆκε φωνάς; καὶ εἰ νῦν τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς 'Αττικῆς ὁδὸν τῆς μάχης γενομένης τοςοῦτος κίνδυνος καὶ φόβος περιέςτη τὴν πολιν, τί ἄν, εἴ που τῆς χώρας ταὐτὸ τοῦτο πάθος ςυνέβη, προςδοκῆςαι χρῆν; ἆρ' οἶςθ' ὅτι νῦν μὲν ςτῆναι, ςυνελθεῖν, ἀναπνεῦςαι, πολλὰ μί' ἡμέρα καὶ δύο καὶ τρεῖς ἔδοςαν τῶν εἰς ςωτηρίαν τῇ πόλει, τότε δ' — οὐκ ἄξιον εἰπεῖν, ἅ γε μηδὲ πεῖραν ἔδωκε θεῶν τινος εὐνοίᾳ καὶ τῷ προβάλλεςθαι τὴν πόλιν ταύτην τὴν ςυμμαχίαν, ἧς ςὺ κατηγορεῖς.

21 τῇ μάχῃ ΣΛA^{12}B corr. B   τὴν μάχην B pr. | 22 ἐμοί ΣΛAug. 4T   ἐν ἐμοί ωDWbK | 23 προειλόμην Reiskius προειδόμην Dobraeus | 28 ςκηπτός T ςκηπτὸς [ἢ χειμών] RW^{4} ςκηπτὸς ἢ χειμών ωvV | ἡμῶν ΣΛA^{12}BR   ὑμῶν ς | 2 καταςκευάςαντα ΣΛpr.T   πᾶςι καταςκευάςαντα ωvD | 10 χρῆν Paris. p Marklandus R   χρή ω | 13 ἀπὸ τῆς 'Αττικῆς ὁδόν ΣA^{2}R   ὁδὸν ἀπὸ τῆς 'Αττικῆς   ω | γενομένης ΣΛA^{12}B   γεγενημένης B | 15 που πληςίον A^{1}R | 16 οἶςθ' ΛA^{1}b^{1} οἴεςθ' ΣB | οἴεςθε ἔτι νῦν ἂν ςτῆναι R | 19 ὧν γε ς | μηδ' ἐς πεῖραν Marcell. ad Herm. IIII p. 539 R | εὐνοίᾳ (Λ) A^{1} Schaeferus T   εὔνοια ΣBb | τῷ ΣA^{1}BT   τὸ ΛA^{2}Rb | προ-

20 156 sq. (ad p. 239, 20) | 27 158 ὑμεῖς δ' ὦ 'Αθηναῖοι, οὐκ αἰςχύνεςθε εἰ ἐπὶ μὲν τοὺς πορθμέας τοὺς εἰς Σαλαμῖνα πορθμεύοντας νόμον ἔθεςθ', ἐάν τις αὐτῶν ἄκων ἐν τῷ πόρῳ πλοῖον ἀνατρέψῃ, τούτῳ μὴ ἐξεῖναι πάλιν πορθμεῖ γενέςθαι, ἵνα μηδεὶς αὐτοςχεδιάζῃ εἰς τὰ τῶν Ἑλλήνων ςώματα, τὸν δὲ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν πόλιν ἄρδην ἀνατετροφότα, τοῦτον ἐάςετε πάλιν ἐπευθύνειν τὰ κοινά;

196 Ἔστι δὲ ταυτὶ πάντα μοι τὰ πολλὰ πρὸς ὑμᾶς, ὦ
ἄνδρες δικασταί, καὶ τοὺς περιεστηκότας ἔξωθεν καὶ ἀκροω-
μένους, ἐπεὶ πρός γε τοῦτον τὸν κατάπτυστον βραχὺς καὶ
σαφὴς ἐξήρκει λόγος. εἰ μὲν γὰρ ἦν σοὶ πρόδηλα τὰ μέλ-
λοντα, Αἰσχίνη, μόνῳ τῶν ἄλλων, ὅτ᾽ ἐβουλεύεθ᾽ ἡ πόλις
περὶ τούτων, τότ᾽ ἔδει προλέγειν· εἰ δὲ μὴ προῄδεις, τῆς
αὐτῆς ἀγνοίας ὑπεύθυνος εἶ τοῖς ἄλλοις, ὥστε τί μᾶλλον
197 ἐμοῦ σὺ ταῦτα κατ | ηγορεῖς ἢ ἐγὼ σοῦ; τοσοῦτον γὰρ ἀμεί- 294
νων ἐγὼ σοῦ πολίτης γέγον᾽ εἰς αὐτὰ ταῦθ᾽ ἃ λέγω (καὶ
οὔπω περὶ τῶν ἄλλων διαλέγομαι), ὅσον ἐγὼ μὲν ἔδωκ᾽
ἐμαυτὸν εἰς τὰ πᾶσι δοκοῦντα συμφέρειν, οὐδένα κίνδυνον
ὀκνήσας ἴδιον οὐδ᾽ ὑπολογισάμενος, σὺ δ᾽ οὔθ᾽ ἕτερ᾽ εἶπες
βελτίω τούτων (οὐ γὰρ ἂν τούτοις ἐχρῶντο), οὔτ᾽ εἰς ταῦτα
χρήσιμον οὐδὲν σαυτὸν παρέσχες, ὅπερ δ᾽ ἂν ὁ φαυλότατος
καὶ δυσμενέστατος ἄνθρωπος τῇ πόλει, τοῦτο πεποιηκὼς
ἐπὶ τοῖς συμβᾶσιν ἐξήτασαι, καὶ ἅμ᾽ Ἀρίστρατος ἐν Νάξῳ
καὶ Ἀριστόλεως ἐν Θάσῳ, οἱ καθάπαξ ἐχθροὶ τῆς πόλεως,
τοὺς Ἀθηναίων κρίνουσι φίλους καὶ Ἀθήνησιν Αἰσχίνης
198 Δημοσθένους κατηγορεῖ. καίτοι ὅτῳ τὰ τῶν Ἑλλήνων
ἀτυχήματ᾽ ἐνευδοκιμεῖν ἀπέκειτο, ἀπολωλέναι μᾶλλον οὗ-
τός ἐστι δίκαιος ἢ κατηγορεῖν ἑτέρου· καὶ ὅτῳ συνενηνό-
χασιν οἱ αὐτοὶ καιροὶ καὶ τοῖς τῆς πόλεως ἐχθροῖς, οὐκ ἔνι
τοῦτον εὔνουν εἶναι τῇ πατρίδι. δηλοῖς δὲ καὶ ἐξ ὧν ζῇς
καὶ ποιεῖς καὶ πολιτεύει καὶ πάλιν οὐ πολιτεύει. πράτ-
τεταί τι τῶν ὑμῖν δοκούντων συμφέρειν, ἄφωνος Αἰσχίνης.
ἀντέκρουσέ τι καὶ γέγονεν οἷον οὐκ ἔδει, πάρεστιν Αἰσχίνης·
ὥσπερ τὰ ῥήγματα καὶ τὰ σπάσματα, ὅταν τι κακὸν τὸ σῶμα
λάβῃ, τότε κινεῖται.
199 Ἐπειδὴ δὲ πολὺς τοῖς συμβεβηκόσιν ἔγκειται, βούλομαί
τι καὶ παράδοξον εἰπεῖν. καί μου πρὸς Διὸς καὶ θεῶν
μηδεὶς τὴν ὑπερβολὴν θαυμάσῃ, ἀλλὰ μετ᾽ εὐνοίας ὃ λέγω
θεωρησάτω. εἰ γὰρ ἦν ἅπασι πρόδηλα τὰ μέλλοντα γενή-
σεσθαι καὶ προῄδεσαν πάντες καὶ σὺ προὔλεγες, Αἰσχίνη,

βαλλεσθαι ΣΛΤ προβαλέσθαι A^1BvDV | 24 τοῦτον ΣΛ pr. Marcellinus T τοῦτον [αὐτόν] B τοῦτον αὐτόν A^{12}B Sopater ad Herm. IIII p. 319 | 25 ἐξήρκει μοι A^{12} Sopater R | 27 ἔδει σε B corr. R | 8 ἄνθρωπος ΣΛ pr. A^1B ἄνθρωπος ποιήσειε B | 10 Ἀριστόλεως ΛA^1R ἀριστόλεος Σ Ἀριστόλαος B | 11 Θάσσῳ ante R | 17 δὲ καί Σ ΛA^{12}BR δέ ς | 27 πάντες ΣΛBd ἅπαντες A^1R | 28 Αἰσχίνη om. A^1B Dionysius de Dem. ııı p. 1051

καὶ διεμαρτύρου βοῶν καὶ κεκραγώς, ὃς οὐδ' ἐφθέγξω,
295 οὐδ' οὕτως ἀποστα | τέον τῇ πόλει τούτων ἦν, εἴπερ ἢ
δόξης ἢ προγόνων ἢ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος εἶχε λόγον.
νῦν μέν γ' ἀποτυχεῖν δοκεῖ τῶν πραγμάτων, ὃ πᾶσι 200
κοινόν ἐστιν ἀνθρώποις, ὅταν τῷ θεῷ ταῦτα δοκῇ· τότε
δ' ἀξιοῦσα προεστάναι τῶν ἄλλων, εἶτ' ἀποστᾶσα τούτου,
Φιλίππῳ προδεδωκέναι πάντας ἂν ἔσχεν αἰτίαν. εἰ γὰρ
ταῦτα προεῖτ' ἀκονητί, περὶ ὧν οὐδένα κίνδυνον ὄντιν' οὐχ
ὑπέμειναν οἱ πρόγονοι, τίς οὐχὶ κατέπτυσεν ἂν σοῦ; μὴ
γὰρ τῆς πόλεώς γε, μηδ' ἐμοῦ. τίσι δ' ὀφθαλμοῖς πρὸς 201
Διὸς ἑωρῶμεν ἂν τοὺς εἰς τὴν πόλιν ἀνθρώπους ἀφικνου-
μένους, εἰ τὰ μὲν πράγματ' εἰς ὅπερ νυνὶ περιέστη, ἡγε-
μὼν δὲ καὶ κύριος ᾑρέθη Φίλιππος ἁπάντων, τὸν δ' ὑπὲρ
τοῦ μὴ γενέσθαι ταῦτ' ἀγῶνα ἕτεροι χωρὶς ἡμῶν ἦσαν πε-
ποιημένοι, καὶ ταῦτα μηδεπώποτε τῆς πόλεως ἐν τοῖς
ἔμπροσθε χρόνοις ἀσφάλειαν ἄδοξον μᾶλλον ἢ τὸν ὑπὲρ
τῶν καλῶν κίνδυνον ᾑρημένης. τίς γὰρ οὐκ οἶδεν Ἑλλήνων, 202
τίς δὲ βαρβάρων, ὅτι καὶ παρὰ Θηβαίων καὶ παρὰ τῶν ἔτι
τούτων πρότερον ἰσχυρῶν γενομένων Λακεδαιμονίων καὶ
παρὰ τοῦ Περσῶν βασιλέως μετὰ πολλῆς χάριτος τοῦτ' ἂν
ἀσμένως ἐδόθη τῇ πόλει, ὅ τι βούλεται λαβούσῃ καὶ τὰ
ἑαυτῆς ἐχούσῃ τὸ κελευόμενον ποιεῖν καὶ ἐᾶν ἕτερον τῶν
Ἑλλήνων προεστάναι. ἀλλ' οὐκ ἦν ταῦθ', ὡς ἔοικε, τοῖς 203
Ἀθηναίοις πάτρια οὐδ' ἀνεκτὰ οὐδ' ἔμφυτα, οὐδ' ἠδυνήθη
πώποτε τὴν πόλιν οὐδεὶς ἐκ παντὸς τοῦ χρόνου πεῖσαι
τοῖς ἰσχύουσι μέν, μὴ δίκαια δὲ πράττουσι προσθεμένην
ἀσφαλῶς δουλεύειν, ἀλλ' ἀγωνιζομένη περὶ πρωτείων καὶ
296 τιμῆς καὶ δόξης κινδυνεύουσα πάντα τὸν αἰῶνα διατε | τέλεκε.
καὶ ταῦθ' οὕτω σεμνὰ καὶ προσήκοντα τοῖς ὑμετέροις ἤθεσιν 204
ὑμεῖς ὑπολαμβάνετ' εἶναι ὥστε καὶ τῶν προγόνων τοὺς
ταῦτα πράξαντας μάλιστ' ἐπαινεῖτε, εἰκότως. τίς γὰρ οὐκ
ἂν ἀγάσαιτο τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων τῆς ἀρετῆς, οἳ καὶ τὴν

1 εἴπερ δόξης Dionysius D | 2 μέν γ' ΣΛ pr. A^1 Dionysius b^1 μὲν γάρ B | 5 τῶν Ἑλλήνων Σγρ. Dionysius | 7 ἀκονητί B pr. A. Spengelius philol. XXXII p. 365 ἀκονειτί Σ ἀκονιτί (Λ)A^1 B corr. | ὅντιν' ΣΛ pr. A^1R ὁντινοῦν B Dionysius | 8 τίς ἂν A^1R | 9 γὰρ δή A^1R | 12 καὶ ἡγεμὼν καὶ κύριος Schaeferus | 14 ὑμῶν ΣΛVW^4 | 20 γεγενημένων A^1R | παρ' αὐτοῦ τοῦ A^2R | 24 τοῖς τότ' Ἀθηναίοις Σ corr. Λ corr. A^1 Dionysius BTDW^1bK τότε τοῖς Ἀθηναίοις Λpr. τοῖς Ἀθηναίοις τοῖς τότε A^2R | 29 καὶ κινδυνεύουσα A^{12}R | 2 ὑμετέροις ΣΛA^{12}B Dionysius R ἡμετέροις ς | ὑπολαμβάνετ' ΣΛB

χώραν καὶ τὴν πόλιν ἐκλιπεῖν ὑπέμειναν εἰς τὰς τριήρεις
ἐμβάντες ὑπὲρ τοῦ μὴ τὸ κελευόμενον ποιῆσαι, τὸν μὲν
ταῦτα συμβουλεύσαντα Θεμιστοκλέα στρατηγὸν ἑλόμενοι, τὸν
δ' ὑπακούειν ἀποφηνάμενον τοῖς ἐπιταττομένοις Κυρσίλον
καταλιθώσαντες, οὐ μόνον αὐτόν, ἀλλὰ καὶ αἱ γυναῖκες αἱ
205 ὑμέτεραι τὴν γυναῖκ' αὐτοῦ. οὐ γὰρ ἐζήτουν οἱ τότ' Ἀθη-
ναῖοι οὔτε ῥήτορα οὔτε στρατηγὸν δι' ὅτου δουλεύσουσιν,
ἀλλ' οὐδὲ ζῆν ἠξίουν, εἰ μὴ μετ' ἐλευθερίας ἐξέσται τοῦτο
ποιεῖν. ἡγεῖτο γὰρ αὐτῶν ἕκαστος οὐχὶ τῷ πατρὶ καὶ τῇ
μητρὶ μόνον γεγενῆσθαι, ἀλλὰ καὶ τῇ πατρίδι. διαφέρει δὲ
τί; ὅτι ὁ μὲν τοῖς γονεῦσι μόνον γεγενῆσθαι νομίζων τὸν
τῆς εἱμαρμένης καὶ τὸν αὐτόματον θάνατον περιμένει, ὁ
δὲ καὶ τῇ πατρίδι ὑπὲρ τοῦ μὴ ταύτην ἐπιδεῖν δουλεύουσαν
ἀποθνήσκειν ἐθελήσει, καὶ φοβερωτέρας ἡγήσεται τὰς ὕβρεις
καὶ τὰς ἀτιμίας, ἃς ἐν δουλευούσῃ τῇ πόλει φέρειν ἀνάγκη.

206 Εἰ μέν τοίνυν τοῦτ' ἐπεχείρουν λέγειν, ὡς ἐγὼ προή-
γαγον ὑμᾶς ἄξια τῶν προγόνων φρονεῖν, οὐκ ἔσθ' ὅστις
οὐκ ἂν εἰκότως ἐπιτιμήσειέ μοι. νῦν δ' ἐγὼ μὲν ὑμε-
τέρας τὰς τοιαύτας προαιρέσεις ἀποφαίνω, καὶ δεί-
κνυμι ὅτι καὶ πρὸ ἐμοῦ τοῦτ' εἶχε τὸ φρόνημ' ἡ πόλις,
τῆς μέντοι διακονίας τῆς ἐφ' ἑκάστοις τῶν πεπραγμένων
207 καὶ ἐμαυτῷ μετεῖναί φημι, | οὗτος δὲ τῶν ὅλων κατηγορῶν 297
καὶ κελεύων ὑμᾶς ἐμοὶ πικρῶς ἔχειν ὡς φόβων καὶ κινδύ-
νων αἰτίῳ τῇ πόλει, τῆς μὲν εἰς τὸ παρὸν τιμῆς ἔμ' ἀπο-
στερῆσαι γλίχεται, τὰ δ' εἰς ἅπαντα τὸν λοιπὸν χρόνον
ἐγκώμι' ὑμῶν ἀφαιρεῖται. εἰ γὰρ ὡς οὐ τὰ βέλτιστ' ἐμοῦ
πολιτευσαμένου τουδὶ καταψηφιεῖσθε, ἡμαρτηκέναι δόξετε,
208 οὐ τῇ τῆς τύχης ἀγνωμοσύνῃ τὰ συμβάντα παθεῖν. ἀλλ'
οὐκ ἔστιν, οὐκ ἔστιν ὅπως ἡμάρτετε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν
ὑπὲρ τῆς ἁπάντων ἐλευθερίας καὶ σωτηρίας κίνδυνον ἀρά-

corr. Dionysius R ὑπελαμβάνετε A^1B pr. | 9 ἀποφηνάμενον τοῖς ἐπιταττομένοις ΣΛA^1 Dionysius b^1 ἀποφηνάμενον Harpocr. p. 118, 8 τοῖς ἐπιταττομένοις ἀποφηνάμενον B | 11 αὐτὸν αὐτοί Reiskius | 13 δουλεύσουσιν ΣΛ pr. T δουλεύσουσιν εὐτυχῶς ω Dionysius vDK | 14 ἐξέσται ΣΛ pr. Dionysius B αὐτοῖς ἐξέσται ω | 17 ὅτι om. A^2 Gellius XIII, 1, 6 R | 22 τοῦ θανάτου post ἡγήσεται add. Dionysius post ἀνάγκη ΣΛA^{12}B γρ. Fel. edd. post R | 23 ὡς ἄρα A^{12}R | 25 ἐπετίμησε A^1B corr. rec. Dionysius | 3 πόλει ΣΛ pr. A^1 Dionysius d πόλει γεγενημένῳ B | 4 λοιπόν om. Dionysius | 5 εἰ γὰρ οὐχ R | 7 διημαρτηκέναι Dionysius | 9 ὦ om. ω edd.

μενοι, μὰ τοὺς Μαραθῶνι προκινδυνεύσαντας τῶν προγό-
νων καὶ τοὺς ἐν Πλαταιαῖς παραταξαμένους καὶ τοὺς ἐν Σαλα-
μῖνι ναυμαχήσαντας καὶ τοὺς ἐπ' Ἀρτεμισίῳ καὶ πολλοὺς
ἑτέρους τοὺς ἐν τοῖς δημοσίοις μνήμασι κειμένους ἀγαθοὺς
ἄνδρας, οὓς ἅπαντας ὁμοίως ἡ πόλις τῆς αὐτῆς ἀξιώσασα τιμῆς
ἔθαψεν, Αἰσχίνη, οὐχὶ τοὺς κατορθώσαντας αὐτοὺς οὐδὲ τοὺς
κρατήσαντας μόνους, δικαίως. ὃ μὲν γὰρ ἦν ἀνδρῶν ἀγαθῶν
ἔργον, ἅπασι πέπρακται· τῇ τύχῃ δ', ἣν ὁ δαίμων ἔνειμεν
ἑκάστοις, ταύτῃ κέχρηνται. ἔπειτ', ὦ κατάρατε καὶ γραμ- 209
ματοκύφων, σὺ μὲν τῆς παρὰ τουτωνὶ τιμῆς καὶ φιλανθρω-
πίας ἔμ' ἀποστερῆσαι βουλόμενος τρόπαια καὶ μάχας καὶ
παλαί' ἔργ' ἔλεγες, ὧν τίνος προσεδεῖθ' ὁ παρὼν ἀγὼν
οὑτοσί; ἐμὲ δέ, ὦ τριταγωνιστά, τὸν περὶ τῶν πρωτείων
σύμβουλον τῇ πόλει παριόντα τὸ τίνος φρόνημα λαβόντ'
ἀναβαίνειν ἐπὶ τὸ βῆμ' ἔδει; τὸ τοῦ τούτων ἀνάξι' ἐροῦν-
298 τος; δικαίως μέντἂν ἀπέθανον. ἐπεὶ οὐδ' ὑμᾶς, ὦ | ἄνδρες 210
Ἀθηναῖοι, ἀπὸ τῆς αὐτῆς διανοίας δεῖ τάς τ' ἰδίας δίκας
καὶ τὰς δημοσίας κρίνειν, ἀλλὰ τὰ μὲν τοῦ καθ' ἡμέραν
βίου συμβόλαια ἐπὶ τῶν ἰδίων νόμων καὶ ἔργων σκοποῦν-
τας, τὰς δὲ κοινὰς προαιρέσεις εἰς τὰ τῶν προγόνων ἀξιώ-
ματ' ἀποβλέποντας. καὶ παραλαμβάνειν γ' ἅμα τῇ βακτηρίᾳ
καὶ τῷ συμβόλῳ τὸ φρόνημα τὸ τῆς πόλεως νομίζειν ἕκα-
στον ὑμῶν δεῖ, ὅταν τὰ δημόσι' εἰσίητε κρινοῦντες, εἴπερ
ἄξι' ἐκείνων πράττειν οἴεσθε χρῆναι.
Ἀλλὰ γὰρ ἐμπεσὼν εἰς τὰ πεπραγμένα τοῖς προγόνοις 211

11 μά Σ schol. Laur. ad Apoll. Rhod. II 259 B οὐ μά ω Dionysius rhetores | Μαραθῶνι ΣΒ ἐν Μαραθῶνι ω Dionysius rhetores | 18 αὐτούς ΣΛ pr. Rauchensteinius diar. ant. stud. a. 1851 p. 431 W^4 αὐτῶν ω | 20 ἔνειμεν ΣΛA^1 Dionysius Stobaeus ecl. II p. 344 B ἀπένειμεν B | 28 τὸ τοῦ τούτων Σ pr. $A^{12}R$ τοῦ τούτων Λ pr. τὸ τούτων B | 29 ἐπεί ΣΛ text. b^1 ἐπεί γ' Reiskius v ἔπειτ' ω | ὦ om. ΣΛB edd. praeter D | 8 δεῖ om. B edd. ante R | 10 ἐκπεσών A^2R

21 181 πότερον ὑμῖν ἀμείνων ἀνὴρ εἶναι δοκεῖ Θεμιστοκλῆς ὁ στρατηγήσας, ὅτ' ἐν τῇ Σαλαμῖνι ναυμαχίᾳ τὸν Πέρσην ἐνικᾶτε, ἢ Δημοσθένης ὁ τὴν τάξιν λιπών; Μιλτιάδης δ' ὁ τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην τοὺς βαρβάρους νικήσας ἢ οὗτος; ἔτι δ' οἱ ἀπὸ Φυλῆς φεύγοντα τὸν δῆμον καταγαγόντες; Ἀριστείδης δ' ὁ δίκαιος, ὁ τὴν ἀνόμοιον ἔχων ἐπωνυμίαν Δημοσθένει; (182) ἀλλ' ἔγωγε μὰ τοὺς θεοὺς τοὺς Ὀλυμπίους οὐδ' ἐν ταῖς αὐταῖς ἡμέραις ἄξιον ἡγοῦμαι μεμνῆσθαι τοῦ θηρίου τούτου καὶ ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν. ἐπιδειξάτω τοίνυν Δημοσθένης ἐν τῷ αὑτοῦ λόγῳ εἴ που γέγραπταί τινα τῶν ἀνδρῶν τούτων στεφανῶσαι.

ὑμῶν ἔϲτιν ἃ τῶν ψηφιϲμάτων παρέβην καὶ τῶν πραχθέντων. ἐπανελθεῖν οὖν, ὁπόθεν ἐνταῦθ' ἐξέβην, βούλομαι.

Ὡϲ γὰρ ἀφικόμεθ' εἰϲ τὰϲ Θήβαϲ, κατελαμβάνομεν Φιλίππου καὶ Θετταλῶν καὶ τῶν ἄλλων ϲυμμάχων παρόνταϲ πρέϲβειϲ, καὶ τοὺϲ μὲν ἡμετέρουϲ φίλουϲ ἐν φόβῳ, τοὺϲ δ' ἐκείνου θραϲεῖϲ. ὅτι δ' οὐ νῦν ταῦτα λέγω τοῦ ϲυμφέροντοϲ ἕνεκ' ἐμαυτῷ, λέγε μοι τὴν ἐπιϲτολὴν ἣν
212 τότ' ἐπέμψαμεν εὐθὺϲ οἱ πρέϲβειϲ. καίτοι τοϲαύτῃ γ' ὑπερβολῇ ϲυκοφαντίαϲ οὗτοϲ κέχρηται ὥϲτ', εἰ μέν τι τῶν δεόντων ἐπράχθη, τὸν καιρόν, οὐκ ἐμέ φηϲιν αἴτιον γεγενῆϲθαι, τῶν δ' ὡϲ ἑτέρωϲ ϲυμβάντων ἁπάντων ἐμὲ καὶ τὴν ἐμὴν τύχην αἰτίαν εἶναι. καὶ ὡϲ ἔοικεν, ὁ ϲύμβουλοϲ καὶ ῥήτωρ ἐγὼ τῶν μὲν ἐκ λόγου καὶ τοῦ βουλεύϲαϲθαι πραχθέντων οὐδὲν αὐτῷ ϲυναίτιοϲ εἶναι δοκῶ, τῶν δ' ἐν τοῖϲ ὅπλοιϲ καὶ κατὰ τὴν ϲτρατηγίαν ἀτυχηθέντων μόνοϲ αἴτιοϲ εἶναι. πῶϲ ἂν ὠμότεροϲ ϲυκοφάντηϲ γένοιτ' ἢ καταρατότεροϲ; λέγε τὴν ἐπιϲτολήν. |

ΕΠΙΣΤΟΛΗ. 299

213 Ἐπειδὴ τοίνυν ἐποιήϲαντο τὴν ἐκκληϲίαν, προϲῆγον ἐκείνουϲ προτέρουϲ διὰ τὸ τὴν τῶν ϲυμμάχων τάξιν ἐκείνουϲ ἔχειν. καὶ παρελθόντεϲ ἐδημηγόρουν πολλὰ μὲν Φίλιππον ἐγκωμιάζοντεϲ, πολλὰ δ' ὑμῶν κατηγοροῦντεϲ, πάνθ' ὅϲα πώποτ' ἐναντί' ἐπράξατε Θηβαίοιϲ ἀναμιμνήϲκοντεϲ. τὸ δ' οὖν κεφάλαιον, ἠξίουν ὧν μὲν εὖ πεπόνθεϲαν ὑπὸ Φιλίππου χάριν αὐτοὺϲ ἀποδοῦναι, ὧν δ' ὑφ' ὑμῶν ἠδί-

12 ὁπόθεν ΣΛΒ ὅθεν ω | ἐνταῦθ' ΣΛΤ εἰϲ ταῦτ' ωD | 13 κατελαμβάνομεν ΣΛΑ¹ Dionysius p. 743 R καταλαμβάνομεν Β | 25 βουλεύϲαϲθαι ΣΛΑ¹ΒR βουλεύεϲθαι (Α²) ϛ | οὐδέν ΣΤ οὐδενόϲ ωD | 28 γένοιτο ΣΛΑ¹Β pr. Β γένοιτ' ἂν Β corr. | 29 λέγε ΣΛΑ¹Β τούτου. λέγε Β | 2 προῆγον Herwerdenus ad Dion. ad Amm. I 11 p. 743 | 3 τῶν del. Cobetus ad Hyper. p. 56 | 4 παριόντεϲ Dionysius | 6 ὑμῖν ἐγκαλοῦντεϲ Dionysius | πάνθ' ΣΛΑ¹ Dionysius Β ἅπανθ' Β | 9 αὐτούϲ ΣΛ Dionysius Fel. R αὐτοῖϲ Α¹Β | ἡμῶν Α¹²R | ἠδίκηντο ΛΒ ἠδίκηνται Σ corr. Α¹Β Dionysius

19 137 (ad p. 281, 9). 239 οὗτοϲ μέντοι ὁ αὐτὸϲ (ὁ τῶν Περϲῶν βαϲιλεύϲ) ἐγκαταληφθεὶϲ ὑπὸ τῶν νυνὶ παρόντων αὐτῷ κινδύνων, οὐκ αἰτούντων Ἀθηναίων, αὐτὸϲ ἑκὼν κατέπεμψε τριακόϲια τάλαντα τῷ δήμῳ, ἃ ϲωφρονῶν οὐκ ἐδέξατο. ὁ δὲ κομίζων ἦν τὸ χρυϲίον καιρὸϲ καὶ φόβοϲ καὶ χρεία ϲυμμάχων. τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο καὶ τὴν Θηβαίων ϲυμμαχίαν ἐξειργάϲατο.

κηντο δίκην λαβεῖν, ὁποτέρως βούλονται, ἢ διέντας αὐτοὺς ἐφ᾽ ὑμᾶς ἢ συνεμβαλόντας εἰς τὴν Ἀττικήν, καὶ ἐδείκνυσαν, ὡς ᾤοντο, ἐκ μὲν ὧν αὐτοὶ συνεβούλευον τὰ ἐκ τῆς Ἀττικῆς βοσκήματα καὶ ἀνδράποδα καὶ τἄλλ᾽ ἀγαθὰ εἰς τὴν Βοιωτίαν ἥξοντα, ἐκ δ᾽ ὧν ἡμᾶς ἐρεῖν ἔφασαν τὰ ἐν τῇ Βοιωτίᾳ διαρπασθησόμεν᾽ ὑπὸ τοῦ πολέμου. καὶ ἄλλα πολλὰ πρὸς τούτοις, εἰς ταὐτὰ δὲ πάντα συντείνοντ᾽ ἔλεγον.
ἃ δ᾽ ἡμεῖς πρὸς ταῦτα, τὰ μὲν καθ᾽ ἕκαστα ἐγὼ μὲν ἀντὶ 214
παντὸς ἂν τιμησαίμην εἰπεῖν τοῦ βίου, ὑμᾶς δὲ δέδοικα, μὴ παρεληλυθότων τῶν καιρῶν, ὥσπερ ἂν εἰ καὶ κατακλυσμὸν γεγενῆσθαι τῶν πραγμάτων ἡγούμενοι, μάταιον ὄχλον τοὺς περὶ τούτων λόγους νομίσητε· ὅ τι δ᾽ οὖν ἐπείσαμεν ἡμεῖς καὶ ἡμῖν ἀπεκρίναντο, ἀκούσατε. λέγε ταυτὶ λαβών.

ΑΠΟΚΡΙϹΕΙϹ ΘΗΒΑΙΩΝ.

Μετὰ ταῦτα τοίνυν ἐκάλουν ὑμᾶς καὶ μετεπέμποντο. 215
ἐξῆτε, ἐβοηθεῖτε, ἵνα τἀν μέσῳ παραλείπω, οὕτως οἰκείως ὑμᾶς ἐδέχοντο ὥστ᾽ ἔξω τῶν ὁπλιτῶν καὶ τῶν ἱππέων
300 ὄντων εἰς τὰς οἰκίας καὶ τὸ | ἄστυ δέχεσθαι τὴν στρατιὰν ἐπὶ παῖδας καὶ γυναῖκας καὶ τὰ τιμιώτατα. καίτοι τρί᾽ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ πᾶσιν ἀνθρώποις ἔδειξαν ἐγκώμια Θηβαῖοι καθ᾽ ὑμῶν τὰ κάλλιστα, ἓν μὲν ἀνδρείας, ἕτερον δὲ δικαιοσύνης, τρίτον δὲ σωφροσύνης. καὶ γὰρ τὸν ἀγῶνα μᾶλλον μεθ᾽ ὑμῶν ἢ πρὸς ὑμᾶς ἑλόμενοι ποιήσασθαι καὶ ἀμείνους εἶναι καὶ δικαιότερ᾽ ἀξιοῦν ὑμᾶς ἔκριναν Φιλίππου· καὶ τὰ παρ᾽ αὐτοῖς καὶ παρὰ πᾶσι δ᾽ ἐν πλείστῃ φυλακῇ [παῖδας καὶ γυναῖκας] ἐφ᾽ ὑμῖν ποιήσαντες σωφροσύνης
πίστιν περὶ ὑμῶν ἔχοντες ἔδειξαν. ἐν οἷς πᾶσιν, ὦ ἄνδρες 216
Ἀθηναῖοι, κατά γ᾽ ὑμᾶς ὀρθῶς ἐφάνησαν ἐγνωκότες. οὔτε γὰρ εἰς τὴν πόλιν εἰσελθόντος τοῦ στρατοπέδου οὐδεὶς

10 διέντας ΣΛBpr. B διιέντας A^{1} Dionysius | 11 ἡμᾶς A^{1}R | συνεμβάλλοντας B Dionysii cod. Ambr. | 18 πρὸς ταῦτα Σ pr. T ἀντείπομεν πρὸς ταῦτα Λ πρὸς ταῦτα εἴπομεν A^{1} πρὸς ταῦτα ἀντείπαμεν B πρὸς ταῦτα ἀνείπομεν ς vD | 19 τιμησαίμην B pr. τιμησαίμην ἄν B corr. R | 21 εἰ καί ΣT εἰ ωvDb | ἡγούμενοι ante γεγεν. A^{2}R | 23 ὅ τι ΣΛ γρ. d ἅ ωb | καί Σd καὶ ἅ ωDb | 24 ταυτί ΣΛB ταῦτα· A^{1} τουτί B | 25 ΑΠΟΚΡΙϹΕΙϹ Σ ΑΠΟΚΡΙϹΙϹ ΛA^{1}B | 6 μᾶλλον μεθ᾽ ὑμῶν Σ pr. μεθ᾽ ὑμῶν μᾶλλον ω | 8 Φιλίππου ΣΛA^{12}BR ἢ Φίλιππον ς | αὐτοῖς καὶ παρὰ πᾶσι δ᾽ ΣΛB αὐτοῖς δὲ καὶ τὰ παρὰ πᾶσιν A^{1}R αὐτοῖς καὶ τὰ παρὰ πᾶσι δ᾽ B | 9 παῖδας καὶ γυναῖκας del. Herwerdenus mnem. n. III p. 130 | 10 πᾶσιν ΣΛA^{12}B ἅπασιν B | 11 ὦ om. ω edd. | 12 ὑμῶν R | 13 τοῦ om. ΣV

οὐδὲν οὐδ’ ἀδίκωc ὑμῖν ἐνεκάλεcεν· οὕτω cώφρονας παρ-
έcχεθ’ ὑμᾶc αὐτούc· δίc τε cυμπαραταξάμενοι τὰc πρώτας,
τήν τ’ ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ καὶ τὴν χειμερινήν, οὐκ ἀμέμπτουc
μόνον ὑμᾶc αὐτούc, ἀλλὰ καὶ θαυμαcτοὺc ἐδείξατε τῷ
κόcμῳ, ταῖc παραcκευαῖc, τῇ προθυμίᾳ. ἐφ’ οἷc παρὰ μὲν
τῶν ἄλλων ὑμῖν ἐγίγνοντ’ ἔπαινοι, παρὰ δ’ ὑμῶν θυcίαι
217 καὶ πομπαὶ τοῖc θεοῖc. καὶ ἔγωγ’ ἡδέωc ἂν ἐροίμην Αἰcχί-
νην, ὅτε ταῦτ’ ἐπράττετο καὶ ζήλου καὶ χαρᾶc καὶ ἐπαίνων
ἡ πόλιc ἦν μεcτή, πότερον cύνεθυε καὶ cυνευφραίνετο τοῖc
πολλοῖc, ἢ λυπούμενοc καὶ cτένων καὶ δυcμεναίνων τοῖc
κοινοῖc ἀγαθοῖc οἴκοι καθῆτο. εἰ μὲν γὰρ παρῆν καὶ μετὰ
τῶν ἄλλων ἐξητάζετο, πῶc οὐ δεινὰ ποιεῖ, μᾶλλον δ’ οὐδ’
ὅcια, εἰ ὧν ὡc ἀρίcτων αὐτὸc τοὺc θεοὺc ἐποιήcατο μάρ-
τυραc, ταῦθ’ ὡc οὐκ ἄριcτα νῦν | ὑμᾶc ἀξιοῖ ψηφίcαcθαι τοὺc 301
ὀμωμοκόταc τοὺc θεούc; εἰ δὲ μὴ παρῆν, πῶc οὐκ ἀπολω-
λέναι πολλάκιc ἐcτὶ δίκαιοc, εἰ ἐφ’ οἷc ἔχαιρον οἱ ἄλλοι,
ταῦτ’ ἐλυπεῖθ’ ὁρῶν; λέγε δὴ καὶ ταῦτα τὰ ψηφίcματά μοι.

ΨΗΦΙCΜΑΤΑ ΘΥCΙΩΝ.

218 Οὐκοῦν ἡμεῖc μὲν ἐν θυcίαιc ἦμεν τότε, Θηβαῖοι δ’ ἐν
τῷ δι’ ἡμᾶc cεcῶcθαι νομίζειν, καὶ περιειcτήκει τοῖc βοη-
θείαc δεήcεcθαι δοκοῦcιν ἀφ’ ὧν ἔπραττον οὗτοι, αὐτοὺc
βοηθεῖν ἑτέροιc ἐξ ὧν ἐπείcθητ’ ἐμοί. ἀλλὰ μὴν οἵαc τότ’
ἠφίει φωνὰc ὁ Φίλιπποc καὶ ἐν οἵαιc ἦν ταραχαῖc ἐπὶ τού-
τοιc, ἐκ τῶν ἐπιcτολῶν τῶν ἐκείνου μαθήcεcθε ὧν εἰc
Πελοπόννηcον ἔπεμπεν. καί μοι λέγε ταύταc λαβών, ἵν’
εἰδῆτε ἡ ἐμὴ cυνέχεια καὶ πλάνοι καὶ ταλαιπωρίαι καὶ τὰ
πολλὰ ψηφίcματα, ἃ νῦν οὗτοc διέcυρε, τί ἀπειργάcατο.
219 Καίτοι πολλοὶ παρ’ ὑμῖν, ὦ ἄνδρεc Ἀθηναῖοι, γεγό-

15 παρέcχετε ΣΛA^{1}d παρέcχεcθε B | 16 τὰc πρώταc ΣΤ soli cum W Rehdantzius diar. gymn. Berol. XVII p. 674 τὰc πρώταc μάχαc ω | τήν τ’ ΣΛA^{1}R τήν B | 22 ἐπράττετε A^{1}R | 23 χαρᾶc καὶ παιάνων Cobetus nou. l. p. 128. 383 | ἡ πόλιc ἦν ΣΛA^{1}B ἦν ἡ πόλιc B | 25 τοῖc κοινοῖc ΣΛ pr. A^{1}d ἐπὶ τοῖc κοινοῖc B | 28 ἀρίcτων ὄντων A^{1}R | αὐτόc ΣΛA^{1}BR αὐτούc ϛ | 29 οὐκ ἄξια A^{1}R | 8 νομίζουcιν pro δοκοῦcιν ΣΛ pr. T δο in ras. A^1 | 9 αὐτούc ΣΛA^{1}R αὐτοῖc B | 13 ἔπεμπεν Σ corr. Λ pr. B ἔπεμπον Σ pr. ἔπεμψε(ν) ω | 14 εἰδῆτε Σ pr. ΛA^{1}R εἰδῆτε ὅ τι Marklandus εἰδῆτε τί Cobetus nou. lect. p. 374 εἰδῆτε ὅτι B | πλάνοι ΣΛA^{1}Bpr.R πλάνη B rec. | 16 τί del. Marklandus et Cobetus | ἀπιργάcατο Σ pr. | 17 ὑμῖν ΣΛA^{1}B corr. R ἡμῖν B pr. | ὦ om. ΣΛB edd.

ναcι ῥήτορες ἔνδοξοι καὶ μεγάλοι πρὸ ἐμοῦ, Καλλίcτρατος ἐκεῖνος, Ἀριστοφῶν, Κέφαλος, Θραcύβουλος, ἕτεροι μυρίοι· ἀλλ᾽ ὅμως οὐδεὶς πώποτε τούτων διὰ παντὸς ἔδωκεν ἑαυτὸν εἰς οὐδὲν τῇ πόλει, ἀλλ᾽ ὁ μὲν γράφων οὐκ ἂν ἐπρέcβευcεν, ὁ δὲ πρεcβεύων οὐκ ἂν ἔγραψεν. ὑπέλειπε γὰρ αὑτῶν ἕκαστος ἑαυτῷ ἅμα μὲν ῥᾳστώνην, ἅμα δ᾽, εἴ τι γένοιτ᾽, ἀναφοράν. τί οὖν, εἴποι τις ἄν, cὺ τοcοῦτον ὑπερ- 220
ῆρας ῥώμῃ καὶ τόλμῃ ὥcτε πάντα ποιεῖν αὐτός; οὐ ταῦτα λέγω, ἀλλ᾽ οὕτως ἐπεπείcμην μέγαν εἶναι τὸν κατειληφότα κίνδυνον τὴν πόλιν ὥcτ᾽ οὐκ ἐδόκει μοι χώραν οὐδὲ πρό-
302 νοιαν οὐδεμίαν τῆς ἰδίας ἀcφαλείας διδόναι, ἀλλ᾽ ἀ | γαπητὸν εἶναι, εἰ μηδὲν παραλείπων τις ἃ δεῖ πράξειεν. ἐπε- 221
πείcμην δ᾽ ὑπὲρ ἐμαυτοῦ, τυχὸν μὲν ἀναιcθητῶν, ὅμως δ᾽ ἐπεπείcμην, μήτε γράφοντ᾽ ἂν ἐμοῦ γράψαι [βέλτιον] μηδένα μήτε πράττοντα πρᾶξαι μήτε πρεcβεύοντα πρεcβεῦcαι προθυμότερον μηδὲ δικαιότερον. διὰ ταῦτ᾽ ἐν πᾶcιν ἐμαυτὸν ἔταττον. λέγε τὰς ἐπιστολὰς τὰς τοῦ Φιλίππου.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ.

Εἰς ταῦτα κατέcτηcε Φίλιππον ἡ ἐμὴ πολιτεία, Αἰcχίνη· 222
ταύτην τὴν φωνὴν ἐκεῖνος ἀφῆκε, πολλοὺς καὶ θραcεῖς τὰ πρὸ τούτων τῇ πόλει ἐπαιρόμενος λόγους. ἀνθ᾽ ὧν δικαίως ἐcτεφανούμην ὑπὸ τουτωνί, καὶ cὺ παρὼν οὐκ ἀντέλεγες, ὁ δὲ γραψάμενος Διώνδας τὸ μέρος τῶν ψήφων οὐκ ἔλαβεν. καί μοι λαβὲ ταῦτα τὰ ψηφίcματα τὰ ἀποπεφευγότα, ὑπὸ τούτου δ᾽ οὐδὲ γραφέντα.

20 πώποτε τούτων ΣΛA^1 Doxopater II p. 447 R   τούτων πώποτε B | 22 ὑπέλειπε ΣΛ pr. d   ὑπελείπετο ω | 24 γένοιτ(ο) ΣΛA^1d   γίγνοιτο B | 25 ῥώμῃ καὶ τόλμῃ ΣΛ pr. T   τοὺς ἄλλους ῥώμῃ καὶ τόλμῃ A^1RD   ῥώμῃ καὶ τόλμῃ τοὺς ἄλλους B | 26 ταῦτα λέγω ΣΛB   λέγω ταῦτα ω | 28 ὥραν A^1 ὁρᾶν Σγρ. ὥραν uir doctus ephem. Jen. a. 1817 p. 439   ἀναφοράν Rauchensteinius | προνοίας R | 1 παραλιπών A^1D | 3 ἀναίcθητον ΣΛ corr. A^1B | 4 βέλτιον secl. Maduigius adu. crit. I p. 458 | 5 πράττοντα ΣΛ pr. A^1 Aristid. or. XXXXVIIII p. 516 R   πράττοντά τι B | 6 μηδέ ΣΛ Arist. Fel. b^1 μήτε A^1B | πᾶcιν ΣΛA^1d   ἅπαcιν B | 7 λέγε ΣΛA^1BB   λέγε δή ς | τὰς τοῦ Φιλίππου ΣΛA^1B   Φιλίππου B | 11 ἀφῆκε ΣΛ pr. Arist. T   ἀφῆκε δι᾽ ἐμέ ων | 12 ἐπαιρόμενος τῇ πόλει λόγους Aristides   λόγ. τῇ πόλ. ἐπαιρ. A^2 τῇ πόλ. λόγ. ἐπαιρ. A^1VW^4 τῇ πόλ. ἐπαιρ. λόγ. ΣΛB | 13 τούτων A^1 | 15 τὸ μέρος ΣΛB   τὸ πέμπτον μέρος ω | 16 λαβε ΣΛ pr. T λέγε ωDb | τὰ ἀποπεφευγότα Sauppius V   ἀποπεφευγότα Σ pr. τὰ τότε μὲν ἀποπ. ω

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ.

Ταυτὶ τὰ ψηφίςματ᾽, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὰς αὐτὰς
ςυλλαβὰς καὶ ταὐτὰ ῥήματ᾽ ἔχει ἅπερ πρότερον μὲν Ἀρι-
ςτόνικος, νῦν δὲ Κτηςιφῶν γέγραφεν οὑτοςί. καὶ ταῦτ᾽
Αἰςχίνης οὔτ᾽ ἐδίωξεν αὐτὸς οὔτε τῷ γραψαμένῳ ςυγκατη-
γόρηςεν. καίτοι τότε τὸν Δημομέλη τὸν ταῦτα γράφοντα
καὶ τὸν Ὑπερείδην, εἴπερ ἀληθῆ μου νῦν κατηγορεῖ, μᾶλ-
224 λον ἂν εἰκότως ἢ τόνδ᾽ ἐδίωκεν. διὰ τί; ὅτι τῷδε μὲν
ἔςτ᾽ ἀνενεγκεῖν ἐπ᾽ ἐκείνους καὶ τὰς τῶν δικαςτηρίων
γνώςεις καὶ τὸ τοῦτον αὐτὸν ἐκείνων μὴ κατηγο | ρηκέναι 303
ταὐτὰ γραψάντων ἅπερ οὗτος νῦν καὶ τὸ τοὺς νόμους
μηκέτ᾽ ἐᾶν περὶ τῶν οὕτω πραχθέντων κατηγορεῖν καὶ
πόλλ᾽ ἕτερα· τότε δ᾽ αὐτὸ τὸ πρᾶγμ᾽ ἂν ἐκρίνετ᾽ ἐφ᾽ αὑ-
225 τοῦ, πρίν τι τούτων προλαβεῖν. ἀλλ᾽ οὐκ ἦν, οἶμαι, τότε
ὃ νυνὶ ποιεῖν, ἐκ παλαιῶν χρόνων καὶ ψηφιςμάτων πολ-
λῶν ἐκλέξαντα, ἃ μήτε προῄδει μηδεὶς μήτ᾽ ἂν ᾠήθη τήμε-
ρον ῥηθῆναι, διαβάλλειν καὶ μετενεγκόντα τοὺς χρόνους
καὶ προφάςεις ἀντὶ τῶν ἀληθῶν ψευδεῖς μεταθέντα τοῖς
226 πεπραγμένοις δοκεῖν τι λέγειν. οὐκ ἦν τότε ταῦτα, ἀλλ᾽
ἐπὶ τῆς ἀληθείας, ἐγγὺς τῶν ἔργων, ἔτι μεμνημένων ὑμῶν
καὶ μόνον οὐκ ἐν ταῖς χερςὶν ἕκαςτ᾽ ἐχόντων, πάντες ἐγί-
γνοντ᾽ ἂν οἱ λόγοι. διόπερ τοὺς παρ᾽ αὐτὰ τὰ πράγματ᾽
ἐλέγχους φυγὼν νῦν ἥκει, ῥητόρων ἀγῶνα νομίζων, ὥς γ᾽
ἐμοὶ δοκεῖ, καὶ οὐχὶ τῶν πεπολιτευμένων ἐξέταςιν ποιήςειν
ὑμᾶς, καὶ λόγου κρίςιν, οὐχὶ τοῦ τῇ πόλει ςυμφέροντος
ἔςεςθαι.
227 Εἶτα ςοφίζεται καί φηςι προςήκειν, ἧς μὲν οἴκοθεν

20 ὦ om. ΣΛTWV | 25 Δημομέλη ΣB corr. B Δημομέλην ΛA[1]B pr. | 26 Ὑπερείδην ΣA[1]BT Ὑπερίδην Λ | 27 τῷδε ΣΛT τῷ BD(non d[3]) | ἐδίωκε. τούτῳ μὲν γάρ ἐςτιν A[1] | 29 ἐκεῖνον ϛ edd. ante R | 1 ταὐτά ΣΛB corr. R ταῦτα A[1]B pr. | νῦν ΣΛA[1]d νυνί BD | 2 pro πραχθέντων malim κυρωθέντων | 4 ἂν ἐκρίνετο ΣΛR ἀνεκρίνετο A[1]B | τι τούτου Σ pr. τούτων τι A[1] | προςλαβεῖν Σ pr. Λpr. A[1] | 5 ὅ ΣΛA[1]R ἅ B | ποιεῖν ΣT ποιεῖ ωD | 6 πολλῶν del. Dobraeus | 11 ἐπὶ τῆς ΣA[1]B ἐπ᾽ αὐτῆς τῆς ϛ R ἐπ᾽ ἀν-τῆς (?) Λ in ras. ἐπ᾽ αὐτῆς B | 12 ἐγγύς ΣA[1]R ἐγγὺς οὔςης ΛB | 15 νῦν ΣΛA[1]d νῦν ὕςτερον B | 17 ὑμᾶς ΣΛ pr. A[1]b[1] ὑ-μᾶς[ὑπολαμβάνων] R ὑμᾶς ὑπολαμβάνων B | 18 λόγου ΣΛA[1]Bb[1] λόγων ϛ | οὐχί ΣΛT οὐ ω

19 59 εἰ δέ τιςιν ὑμῶν ἐξαίφνης ἀκούςαςιν ἀπιςτότερος προς-πέπτωκεν ὁ τοιοῦτος λόγος, ἐκείνως τὴν ὑπόλοιπον ποιήςαςθε

ἥκετ᾽ ἔχοντες δόξης περὶ ἡμῶν ἀμελῆσαι, ὥσπερ δ᾽, ὅταν
οἰόμενοι περιεῖναι χρήματά τῳ λογίζησθε, ἂν καθαιρῶσιν
αἱ ψῆφοι καὶ μηδὲν περιῇ, συγχωρεῖτε, οὕτω καὶ νῦν τοῖς
ἐκ τοῦ λόγου φαινομένοις προσθέσθαι. θεάσασθε τοίνυν
ὡς σαθρόν, ὡς ἔοικεν, ἔστι φύσει πᾶν ὅ τι ἂν μὴ δικαίως
ᾖ πεπραγμένον. ἐκ γὰρ αὐτοῦ τοῦ σοφοῦ τούτου παρα- 228
δείγματος ὡμολόγηκε νῦν γ᾽ ἡμᾶς ὑπάρχειν ἐγνωσμένους
ἐμὲ μὲν λέγειν ὑπὲρ τῆς πατρίδος, αὐτὸν δ᾽ ὑπὲρ Φιλίπ-
304 που· οὐ γὰρ ἂν μεταπείθειν ὑμᾶς | ἐζήτει μὴ τοιαύτης οὔσης
τῆς ὑπαρχούσης ὑπολήψεως περὶ ἑκατέρου. καὶ μὴν ὅτι 229
γ᾽ οὐ δίκαια λέγει μεταθέσθαι ταύτην τὴν δόξαν ἀξιῶν, ἐγὼ
διδάξω ῥᾳδίως, οὐ τιθεὶς ψήφους (οὐ γάρ ἐστιν ὁ τῶν
πραγμάτων οὗτος λογισμός), ἀλλ᾽ ἀναμιμνῄσκων ἕκαστ᾽ ἐν
βραχέσι, λογισταῖς ἅμα καὶ μάρτυσι τοῖς ἀκούουσιν ὑμῖν
χρώμενος. ἡ γὰρ ἐμὴ πολιτεία, ἧς οὗτος κατηγορεῖ, ἀντὶ
μὲν τοῦ Θηβαίους μετὰ Φιλίππου συνεμβαλεῖν εἰς τὴν χώ-
ραν, ὃ πάντες ᾤοντο, μεθ᾽ ἡμῶν παραταξαμένους ἐκεῖνον 230
κωλύειν ἐποίησεν, ἀντὶ δὲ τοῦ ἐν τῇ Ἀττικῇ τὸν πόλεμον
εἶναι ἑπτακόσια στάδι᾽ ἀπὸ τῆς πόλεως ἐπὶ τοῖς Βοιωτῶν
ὁρίοις γενέσθαι, ἀντὶ δὲ τοῦ τοὺς λῃστὰς ἡμᾶς φέρειν καὶ
ἄγειν ἐκ τῆς Εὐβοίας ἐν εἰρήνῃ τὴν Ἀττικὴν ἐκ θαλάττης
εἶναι πάντα τὸν πόλεμον, ἀντὶ δὲ τοῦ τὸν Ἑλλήσποντον
ἔχειν Φίλιππον λαβόντα Βυζάντιον συμπολεμεῖν τοὺς Βυζαν-
τίους μεθ᾽ ἡμῶν πρὸς ἐκεῖνον. ἆρά σοι ψήφοις ὅμοιος ὁ 231
τῶν ἔργων λογισμὸς φαίνεται; ἢ δεῖν ἀντανελεῖν ταῦτα,
ἀλλ᾽ οὐχ ὅπως τὸν ἅπαντα χρόνον μνημονευθήσεται σκέ-
ψασθαι; καὶ οὐκέτι προστίθημι ὅτι τῆς μὲν ὠμότητος, ἣν
ἐν οἷς καθάπαξ τινῶν κύριος κατέστη Φίλιππος ἔστιν ἰδεῖν,
ἑτέροις πειραθῆναι συνέβη, τῆς δὲ φιλανθρωπίας, ἣν τὰ

22 λογίζεσθε Σ pr. A[1] | ἂν ΣA[1]R κἂν ΛΒ | καθαιρῶσιν Σ pr. T καθαιρεθῶσιν Rauchensteinius καθαραὶ ὦσιν wDWb | 27 νῦν γ᾽ ΣΛd om. A[1] νυνὶ B | ἡμᾶς ΣΛΤ ὑμᾶς A[1]B | 3 ἀξιῶν ΣΛA[1]d ἀξιῶν ὑμᾶς B | 9 ᾤοντο ΣΛA[1]d ᾤοντο [ἔσεσθαι] B ᾤοντο ἔσεσθαι B | 10 ὑμῶν A[2]R | συμπαραταξαμένους A[1]R | 18 ἐκεῖνον

ἀκρόασιν, ὥσπερ ὅταν περὶ χρημάτων ἀνηλωμένων διὰ πολλοῦ χρόνου καθεζώμεθα ἐπὶ τοὺς λογισμούς. ἐρχόμεθα δή που ψευδεῖς οἴκοθεν ἐνίοτε δόξας ἔχοντες [κατὰ τῶν λογισμῶν]· ἀλλ᾽ ὅμως ἐπειδὰν ὁ λογισμὸς συγκεφαλαιωθῇ, οὐδεὶς ἡμῶν ἐστιν οὕτω δύσκολος τὴν φύσιν, ὅστις οὐκ ἀπέρχεται τοῦθ᾽ ὁμολογήσας καὶ ἐπινεύσας ἀληθὲς εἶναι, ὅ τι ἂν αὐτὸς ὁ λογισμὸς αἱρῇ. οὕτω καὶ νῦν τὴν ἀκρόασιν ποιήσασθε. Reliqua u. ad p. 230, 20.

λοιπὰ τῶν πραγμάτων ἐκεῖνος περιβαλλόμενος ἐπλάττετο, ὑμεῖς καλῶς ποιοῦντες τοὺς καρποὺς κεκόμισθε. ἀλλ᾽ ἐῶ ταῦτα.

232 Καὶ μὴν οὐδὲ τοῦτ᾽ εἰπεῖν ὀκνήσω, ὅτι ὁ τὸν ῥήτορα βουλόμενος δικαίως ἐξετάζειν καὶ μὴ συκοφαντεῖν, οὐκ ἂν οἷα σὺ νῦν ἔλεγες, | τοιαῦτα κατηγόρει, παραδείγματα πλάττων καὶ ῥήματα καὶ σχήματα μιμούμενος (πάνυ γὰρ παρὰ τοῦτο, οὐχ ὁρᾷς; γέγονε τὰ τῶν Ἑλλήνων, εἰ τουτὶ τὸ ῥῆμα, ἀλλὰ μὴ τουτὶ διελέχθην ἐγώ, ἢ δευρὶ τὴν χεῖρα, 305
233 ἀλλὰ μὴ δευρὶ παρήνεγκα), ἀλλ᾽ ἐπ᾽ αὐτῶν τῶν ἔργων ἂν ἐσκόπει τίνας εἶχεν ἀφορμὰς ἡ πόλις καὶ τίνας δυνάμεις, ὅτ᾽ εἰς τὰ πράγματ᾽ εἰσῄειν, καὶ τίνας συνήγαγον αὐτῇ μετὰ ταῦτ᾽ ἐπιστὰς ἐγώ, καὶ πῶς εἶχε τὰ τῶν ἐναντίων. εἶτ᾽ εἰ μὲν ἐλάττους ἐποίησα τὰς δυνάμεις, παρ᾽ ἐμοὶ τἀδίκημ᾽ ἂν ἐδείκνυεν ὄν, εἰ δὲ πολλῷ μείζους, οὐκ ἂν ἐσυκοφάντει. ἐπειδὴ δὲ σὺ τοῦτο πέφευγας, ἐγὼ ποιήσω· καὶ σκοπεῖτε εἰ δικαίως χρήσομαι τῷ λόγῳ.

234 Δύναμιν μὲν τοίνυν εἶχεν ἡ πόλις τοὺς νησιώτας, οὐχ ἅπαντας, ἀλλὰ τοὺς ἀσθενεστάτους· οὔτε γὰρ Χίος οὔτε Ῥόδος οὔτε Κέρκυρα μεθ᾽ ἡμῶν ἦν· χρημάτων δὲ σύνταξιν εἰς πέντε καὶ τετταράκοντα τάλαντα, καὶ ταῦτ᾽ ἦν προεξειλεγμένα· ὁπλίτην δ᾽, ἱππέα πλὴν τῶν οἰκείων οὐδένα. ὃ δὲ πάντων καὶ φοβερώτατον καὶ μάλισθ᾽ ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν, οὗτοι παρεσκευάκεσαν τοὺς περιχώρους πάντας ἔχθρας ἢ φιλίας ἐγγυτέρω, Μεγαρέας, Θηβαίους, Εὐβοέας.
235 τὰ μὲν τῆς πόλεως οὕτως ὑπῆρχεν ἔχοντα, καὶ οὐδεὶς ἂν ἔχοι παρὰ ταῦτ᾽ εἰπεῖν ἄλλ᾽ οὐδέν· τὰ δὲ τοῦ Φιλίππου, πρὸς ὃν ἦν ἡμῖν ὁ ἀγών, σκέψασθε πῶς. πρῶτον μὲν ἦρχε τῶν ἀκολουθούντων αὐτὸς αὐτοκράτωρ, ὃ τῶν εἰς

ἐποίησεν A¹²R | 25 ἐπλάττετο ΣΛd πρὸς ἡμᾶς ἐπλ. ϛ πρὸς ὑμᾶς ἐπλάττετο A¹B | 27 ταῦτ᾽ ΣΛ Ven. ΦV τοῦτ᾽ ω | 3 Ἑλλήνων ΣΛtext.A¹B Ἑλλήνων [πράγματα] R Ἑλλήνων πράγματα B | 8 εἰσῄειν ΣΛA¹B corr. R εἰσῇα B pr. ut uidetur εἰσῄει (οι) ϛ | 11 ἐδείκνυεν ΣΛA¹Bpr. R ἐδείκνυες B corr. | ἐσυκοφάντει ΣΛA¹ corr. Bpr. R ἐσυκοφάντεις A¹ pr. B corr. | 13 δικαίῳ Dobraeus | 18 προεξειλεγμένα ΣΛA¹BR προεξηλεγμένα ϛ | ἱππέα ΣΛBT ἢ ἱππέα A¹Bγρ.Db | 20 παρεσκευάκεσαν A¹ παρεσκευάκεισαν ΣΛB | 21 Μεγαρεῖς ω edd. praeter d³W³V | 22 Εὐβοᾶς W³ itemque p. 306, 13. 20. 324, 16 | καὶ τὰ μέν A¹²R | 27 αὐτοκράτωρ ὃ

1 166 u. ad p. 269, 15. 167 καὶ πάλιν ὅτε κύκλῳ περιδινῶν σεαυτὸν ἐπὶ τοῦ βήματος ἔλεγες κτλ.

τὸν πόλεμον μέγιστόν ἐστιν ἁπάντων· εἶθ' οὗτοι τὰ ὅπλ'
εἶχον ἐν ταῖς χερσὶν ἀεί· ἔπειτα χρημάτων εὐπόρει καὶ
306 ἔπραττεν ἃ | δόξειεν αὐτῷ, οὐ προλέγων ἐν τοῖς ψηφίσμα-
σιν, οὐδ' ἐν τῷ φανερῷ βουλευόμενος, οὐδ' ὑπὸ τῶν συκο-
φαντούντων κρινόμενος, οὐδὲ γραφὰς φεύγων παρανόμων,
οὐδ' ὑπεύθυνος ὢν οὐδενί, ἀλλ' ἁπλῶς αὐτὸς δεσπότης,
ἡγεμών, κύριος πάντων. ἐγὼ δ' ὁ πρὸς τοῦτον ἀντιτεταγ- 236
μένος (καὶ γὰρ τοῦτ' ἐξετάσαι δίκαιον) τίνος κύριος ἦν; οὐδενός·
αὐτὸ γὰρ τὸ δημηγορεῖν πρῶτον, οὗ μόνου μετεῖχον ἐγώ,
ἐξ ἴσου προὐτίθεθ' ὑμεῖς τοῖς παρ' ἐκείνου μισθαρνοῦσι καὶ
ἐμοί, καὶ ὅσ' οὗτοι περιγένοιντ' ἐμοῦ (πολλὰ δ' ἐγίγνετο
ταῦτα, δι' ἣν ἕκαστον τύχοι πρόφασιν), ταῦθ' ὑπὲρ τῶν
ἐχθρῶν ἀπῆτε βεβουλευμένοι. ἀλλ' ὅμως ἐκ τοιούτων 237
ἐλαττωμάτων ἐγὼ συμμάχους μὲν ὑμῖν ἐποίησα Εὐβοέας,
Ἀχαιούς, Κορινθίους, Θηβαίους, Μεγαρέας, Λευκαδίους,
Κερκυραίους, ἀφ' ὧν μύριοι μὲν καὶ πεντακισχίλιοι ξένοι,
δισχίλιοι δ' ἱππεῖς ἄνευ τῶν πολιτικῶν δυνάμεων συν-
ήχθησαν· χρημάτων δ' ὅσων ἠδυνήθην ἐγὼ πλείστων συν-
τέλειαν ἐποίησα. εἰ δὲ λέγεις ἢ τὰ πρὸς Θηβαίους δίκαια, 238
Αἰσχίνη, ἢ τὰ πρὸς Βυζαντίους ἢ τὰ πρὸς Εὐβοέας ἢ περὶ
τῶν ἴσων νυνὶ διαλέγει, πρῶτον μὲν ἀγνοεῖς ὅτι καὶ πρό-
τερον τῶν ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων ἐκείνων ἀγωνισαμένων
τριήρων, τριακοσίων οὐσῶν τῶν πασῶν, τὰς διακοσίας ἡ
πόλις παρέσχετο, καὶ οὐκ ἐλαττοῦσθαι νομίζουσα οὐδὲ κρί-
νουσα τοὺς ταῦτα συμβουλεύσαντας οὐδὲ ἀγανακτοῦσ' ἐπὶ

τῶν ΣΛΒ Fel. T αὐτοκράτωρ ὢν ὁ τῶν A¹RD αὐτοκράτωρ τῶν ς | 29 ηὐπόρει d³ | 2 οὐδ' ὑπὸ — κρινόμενος om. Σ pr. TKb secl. DW³ | 5 πάντων ὢν R | 8 μόνου ΣΛA¹BR μόνον ς | προὐτίθεσθ' Σ | 10 ταῦτα Σ Ven. Φ B τοιαῦτα ω | 11 ἀπῆτε ΣB ἀπῄειτε ΛA¹B | 13 ἐγὼ ἐλαττωμάτων edd. ante B | 17 ὅσην Dobraeus | 18 πλείστων Westermannus Herwerdenus mnem. n. III p. 130 πλείστην ω | 20 περὶ τῶν νήσων B γρ. R

19 u. ad p. 287, 6 | 20 91 τρία δ' ἦν, ἃ ἅμ' ἐξεωνεῖτο (Καλλίας παρὰ Δημοσθένους), πρῶτον μὲν μὴ διασφαλῆναι τῆς πρὸς ὑμᾶς συμμαχίας. — δεύτερον δ' ὑπὲρ τοῦ μὴ συνεδρεύειν Ἀθήνησι Χαλκιδέας, τρίτον δ' ὥστε μὴ τελεῖν συντάξεις. (92) καὶ τούτων τῶν προαιρέσεων οὐδεμιᾶς ἀπέτυχε Καλλίας. 94 εἰς γὰρ τοῦτο προήχθη Καλλίας μὲν ὁ Χαλκιδεὺς ὕβρεως καὶ πλεονεξίας, Δημοσθένης δ', ὃν ἐπαινεῖ Κτησιφῶν, δωροδοκίας, ὥστε τὰς ἐξ Ὠρεοῦ συντάξεις καὶ τὰς ἐξ Ἐρετρίας, τὰ δέκα τάλαντα, ὁρώντων φρονούντων βλεπόντων ἔλαθον ὑμῶν ὑφελόμενοι καὶ τοὺς ἐκ τῶν πόλεων τούτων συνέδρους παρ' ὑμῶν μὲν ἀνέστησαν, πάλιν δ' εἰς Χαλκίδα καὶ τὸ καλούμενον Εὐβοϊκὸν συνέδριον συνήγαγον.

τούτοις ἑωρᾶτο (αἰσχρὸν γάρ), ἀλλὰ τοῖς θεοῖς ἔχουσα
χάριν, εἰ κοινοῦ κινδύνου τοῖς Ἕλλησι περιστάντος αὐτὴ
διπλάσια τῶν ἄλλων εἰς τὴν ἁπάντων σωτηρίαν παρέσχετο.
239 εἶτα κενὰς χαρίζει χάριτας τουτοισὶ συ | κοφαντῶν ἐμέ. τί 307
γὰρ νῦν λέγεις οἷ' ἐχρῆν πράττειν, ἀλλ' οὐ τότ' ὢν ἐν τῇ
πόλει καὶ παρὼν ταῦτ' ἔγραφες, εἴπερ ἐνεδέχετο παρὰ τοὺς
παρόντας καιρούς, ἐν οἷς οὐχ ὅσ' ἠβουλόμεθα, ἀλλ' ὅσα
δοίη τὰ πράγματ' ἔδει δέχεσθαι· ὁ γὰρ ἀντωνούμενος καὶ
ταχὺ τοὺς παρ' ἡμῶν ἀπελαυνομένους προσδεξόμενος καὶ
χρήματα προσθήσων ὑπῆρχεν ἕτοιμος.
240 Ἀλλ' εἰ νῦν ἐπὶ τοῖς πεπραγμένοις κατηγορίας ἔχω,
τί ἂν οἴεσθε, εἰ τότ' ἐμοῦ περὶ τούτων ἀκριβολογουμένου,
ἀπῆλθον αἱ πόλεις καὶ προσέθεντο Φιλίππῳ, καὶ ἅμ' Εὐ-
βοίας καὶ Θηβῶν καὶ Βυζαντίου κύριος κατέστη, τί ποιεῖν
241 ἂν ἢ τί λέγειν τοὺς ἀσεβεῖς ἀνθρώπους τουτουσί; οὐχ ὡς
ἐξεδόθησαν, [οὐχ ὡς] ἀπηλάθησαν βουλόμενοι μεθ' ὑμῶν
εἶναι; εἶτα τοῦ μὲν Ἑλλησπόντου διὰ Βυζαντίων ἐγκρατὴς
καθέστηκε, καὶ τῆς σιτοπομπίας τῆς τῶν Ἑλλήνων κύριος,
πόλεμος δ' ὅμορος καὶ βαρὺς εἰς τὴν Ἀττικὴν διὰ Θηβαίων
κεκόμισται, ἄπλους δ' ἡ θάλαττα ὑπὸ τῶν ἐκ τῆς Εὐβοίας
ὁρμωμένων λῃστῶν γέγονεν; οὐκ ἂν ταῦτ' ἔλεγον καὶ
242 πολλά γε πρὸς τούτοις ἕτερα; πονηρόν, ὦ ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι, πονηρὸν ὁ συκοφάντης ἀεὶ καὶ πανταχόθεν βάσκανον
καὶ φιλαίτιον· τοῦτο δὲ καὶ φύσει κίναδος τἀνθρώπιόν ἐστιν,
οὐδὲν ἐξ ἀρχῆς ὑγιὲς πεποιηκὸς οὐδ' ἐλεύθερον, αὐτοτρα-
γικὸς πίθηκος, ἀρουραῖος Οἰνόμαος, παράσημος ῥήτωρ. τί
γὰρ ἡ σὴ δεινότης εἰς ὄνησιν ἥκει τῇ πατρίδι; νῦν ἡμῖν λέ-
243 γεις περὶ τῶν παρεληλυθότων; ὥσπερ ἂν εἴ τις ἰατρὸς

29 κενάς γε A^{12}RB | 4 ἠβουλόμεθα Σd ἐβουλόμεθα A^{12}Rd^{3} ἂν βουλώμεθα ΛB | 9 τότε ΣA^{12}B mg. Fel. R ποτ' ΛB | τούτου ΣΛBpr. TWK | 12 λέγειν ΣΛB Apsines p. 512 B λέγειν οἴεσθε A^{1}R οἴεσθε λέγειν ς | 13 τουτουσὶ οἴεσθε Bγρ. | ἀπηλάθησαν Σ pr. T οὐχ ὡς ἀπηλάθησαν ωvDbV | 14 ὑμῶν ΣΛV ἡμῶν ω | 15 Βυζάντιον A^{2}R | κατέστη A^{1}Bγρ. | Φίλιππος καί Σ corr. ΛB γρ. V | 16 σιτοπομπίας ΣΛA^{1}BB σιτοπομπείας ς | κύριος ΣΛpr.A^{1}d κύριος [γέγονε] R κύριος γέγονε B | 21 ὦ om. ΣΛVW^{4} | 24 ὑγιὲς ἐξ ἀρχῆς A^{1}R | 25 αὐτοτραγικοπίθηκος R | 27 τῇ om. Σ pr. T sed add. ead. man. | περί ΣΛA^{12}Bb^{1} ὑπέρ ς

28 225 ἔπειτα ἐπερωτᾶν με, ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι, μέλλει, τίς ἂν εἴη τοιοῦτος ἰατρός, ὅστις τῷ νοσοῦντι μεταξὺ μὲν ἀσθενοῦντι μηδὲν συμβουλεύοι, τελευτήσαντος δ' αὐτοῦ ἐλθὼν εἰς τὰ ἔνατα διεξίοι

ἀcθενοῦcι μὲν τοῖc κάμνουcιν εἰcιὼν μὴ λέγοι μηδὲ δει-
308 κνύοι | δι' ὧν ἀποφεύξονται τὴν νόcον, ἐπειδὴ δὲ τελευτήcειέ τιc αὐτῶν καὶ τὰ νομιζόμεν' αὐτῷ φέροιτο, ἀκολουθῶν ἐπὶ τὸ μνῆμα διεξίοι 'εἰ τὸ καὶ τὸ ἐποίηcεν ἄνθρωποc οὑτοcί, οὐκ ἂν ἀπέθανεν.' ἐμβρόντητε, εἶτα νῦν λέγειc;

Οὐ τοίνυν οὐδὲ τὴν ἧτταν, εἰ ταύτῃ γαυριᾷc ἐφ' ᾗ 244
cτένειν cε, ὦ κατάρατε, προcῆκεν, ἐν οὐδενὶ τῶν παρ' ἐμοὶ γεγονυῖαν εὑρήcετε τῇ πόλει. οὑτωcὶ δὲ λογίζεcθε. οὐδαμοῦ πώποθ', ὅποι πρεcβευτὴc ἐπέμφθην ὑφ' ὑμῶν ἐγώ, ἡττηθεὶc ἀπῆλθον τῶν παρὰ Φιλίππου πρέcβεων, οὐκ ἐκ Θετταλίαc οὐδ' ἐξ Ἀμβρακίαc, οὐκ ἐξ Ἰλλυριῶν οὐδὲ παρὰ τῶν Θρᾳκῶν βαcιλέων, οὐκ ἐκ Βυζαντίου, οὐκ ἄλλοθεν οὐδαμόθεν, οὐ τὰ τελευταῖ' ἐκ Θηβῶν, ἀλλ' ἐν οἷc κρατηθεῖεν οἱ πρέcβειc αὐτοῦ τῷ λόγῳ, ταῦτα τοῖc ὅπλοιc ἐπιὼν
κατεcτρέφετο. ταῦτ' οὖν ἀπαιτεῖc παρ' ἐμοῦ, καὶ οὐκ 245

29 ἀcθενοῦcι μέν delet Valckenarius τοῖc κάμνουcιν Herwerdenus exerc. crit. p. 167 | 1 ἀποφεύξωνται ς R | ἐπειδάν A^{12}R | 2 φαίνοιτο Σ | 6 ἧτταν αὐτήν A^{1}R | 7 παρ' ἐμοῦ A^{1}RB | 9 ὅποι ΣΛA^{12}B corr. R ὅπου B pr. Anecd. Bekk. p. 147, 4 | ἐξεπέυφθην A^{12}R | 11 οὐδ' ἐξ Ἀμβρ. ΣΛBT οὐκ ἐξ Ἀμβρ. A^{1}vDW^{1}K | 12 οὐδέ ΣΛV οὐ ω | 14 τὰ τελευταῖα ΣΛ pr. d τὰ τελευταῖα νῦν

πρὸc τοὺc οἰκείουc ἃ ἐπιτηδεύcαc ὑγιὴc ἂν ἐγένετο. (226) cαυτὸν δ' οὐκ ἀντερωτᾷc, τίc ἂν εἴη δημαγωγὸc τοιοῦτοc, ὅcτιc τὸν μὲν δῆμον θωπεῦcαι δύναιτο, τοὺc δὲ καιρούc, ἐν οἷc ἦν cῴζεcθαι τὴν πόλιν, ἀπόδοιτο, τοὺc δ' εὖ φρονοῦνταc κωλύοι διαβάλλων cυμβουλεύειν, ἀποδρὰc δ' ἐκ τῶν κινδύνων καὶ τὴν πόλιν ἀνηκέcτοιc κακοῖc περιβαλὼν ἀξιοίη cτεφανοῦcθαι ἐπ' ἀρετῇ, ἀγαθὸν μὲν πεποιηκὼc μηδέν, πάντων δὲ τῶν κακῶν αἴτιοc γεγονώc, ἐπερωτῴη δὲ τοὺc cυκοφαντηθένταc ἐκ τῆc πολιτείαc ἐπ' ἐκείνων τῶν καιρῶν, ὅτ' ἐνῆν cῴζεcθαι, διὰ τί οὐκ ἐκώλυcαν αὐτὸν ἐξαμαρτάνειν, (227) ἀποκρύπτοιτο δὲ τὸ πάντων τελευταῖον, ὅτι τῆc μάχηc ἐπιγενομένηc οὐκ ἐcχολάζομεν περὶ τὴν cὴν εἶναι τιμωρίαν, ἀλλ' ὑπὲρ τῆc cωτηρίαc τῆc πόλεωc ἐπρεcβεύομεν. | 16 175 πρὸc δ' ἀνδρίαν βραχύc μοι λείπεται λόγοc. εἰ μὲν γὰρ ἠρνεῖτο μὴ δειλὸc εἶναι ἢ ὑμεῖc μὴ cυνήδετε, διατριβὴν ὁ λόγοc ἄν μοι παρέcχεν· ἐπειδὴ δὲ καὶ αὐτὸc ὁμολογεῖ ἐν ταῖc ἐκκληcίαιc καὶ ὑμεῖc cύνιcτε, λοιπὸν ὑπομνῆcαι τοὺc περὶ τούτων κειμένουc νόμουc. 176 ὁ μὲν τοίνυν νομοθέτηc τὸν ἀcτράτευτον καὶ τὸν δειλὸν καὶ τὸν λιπόντα τὴν τάξιν ἔξω τῶν περιρραντηρίων τῆc ἀγορᾶc ἐξείργει καὶ οὐκ ἐᾷ cτεφανοῦcθαι οὐδ' εἰcιέναι εἰc τὰ ἱερὰ τὰ δημοτελῆ· cὺ δὲ τὸν ἀcτεφάνωτον ἐκ τῶν νόμων κελεύειc ἡμᾶc cτεφανοῦν καὶ τῷ cαυτοῦ ψηφίcματι τὸν οὐ προcήκοντα εἰcκαλεῖc τοῖc τραγῳδοῖc εἰc τὴν ὀρχήcτραν, εἰc τὸ ἱερὸν τοῦ Διονύcου τὸν τὰ ἱερὰ δειλίᾳ προδεδωκότα. 148 οὐ γὰρ ῥήτωρ ἀcτράτευτοc καὶ λιπὼν τὴν τάξιν αὐτοὺc ἐνουθέτηcεν, ἀλλ' ὁ Φωκικὸc πόλεμοc κτλ. 152 (ad p. 321, 18). cf. 155. 187. 212. 244. 253.

αἰcχύνει τὸν αὐτὸν εἴς τε μαλακίαν cκώπτων καὶ τῆς Φιλίπ-
που δυνάμεως ἀξιῶν ἕν᾽ ὄντα κρείττω γενέcθαι; καὶ ταῦ-
τα τοῖς λόγοις; τίνος γὰρ ἄλλου κύριος ἦν ἐγώ; οὐ γὰρ
τῆς γ᾽ ἑκάστου ψυχῆς οὐδὲ τῆς τύχης τῶν παραταξαμένων
οὐδὲ τῆς στρατηγίας, ἧς ἔμ᾽ ἀπαιτεῖς εὐθύνας· οὕτω σκαιὸς
246 εἶ. ἀλλὰ μὴν ὧν γ᾽ ἂν ὁ ῥήτωρ ὑπεύθυνος εἴη, πᾶσαν
ἐξέτασιν λαμβάνετε· οὐ παραιτοῦμαι. τίν᾽ οὖν ἐστι ταῦτα;
ἰδεῖν τὰ πράγματ᾽ ἀρχόμενα καὶ προαισθέσθαι καὶ προει-
πεῖν τοῖς ἄλλοις. ταῦτα πέπρακταί μοι. καὶ ἔτι τὰς ἑκα-
σταχοῦ βραδυτῆτας, ὄκνους, ἀγνοίας, φιλονεικίας, ἃ πολι-
τικὰ ταῖς πό | λεσι πρόσεστιν ἁπάσαις καὶ ἀναγκαῖ᾽ ἁμαρτή- 309
ματα, ταῦθ᾽ ὡς εἰς ἐλάχιστα συστεῖλαι, καὶ τοὐναντίον εἰς
ὁμόνοιαν καὶ φιλίαν καὶ τὴν τοῦ τὰ δέοντα ποιεῖν ὁρμὴν
προτρέψαι. καὶ ταῦτά μοι πάντα πεποίηται, καὶ οὐδεὶς
247 μήποθ᾽ εὕρῃ κατ᾽ ἔμ᾽ οὐδὲν ἐλλειφθέν. εἰ τοίνυν τις ἔροιθ᾽
ὁντινοῦν τίσι τὰ πλεῖστα Φίλιππος ὧν κατέπραξε διῳκήσατο,
πάντες ἂν εἴποιεν τῷ στρατοπέδῳ καὶ τῷ διδόναι καὶ δια-
φθείρειν τοὺς ἐπὶ τῶν πραγμάτων. οὐκοῦν τῶν μὲν δυνά-
μεων οὔτε κύριος οὔθ᾽ ἡγεμὼν ἦν ἐγώ, ὥστ᾽ οὐδ᾽ ὁ λόγος
τῶν κατὰ ταῦτα πραχθέντων πρὸς ἐμέ. καὶ μὴν τῷ δια-
φθαρῆναι χρήμασιν ἢ μὴ κεκράτηκα Φίλιππον· ὥσπερ γὰρ
ὁ ὠνούμενος νενίκηκε τὸν λαβόντα, ἐὰν πρίηται, οὕτως ὁ
μὴ λαβὼν καὶ διαφθαρεὶς νενίκηκε τὸν ὠνούμενον. ὥστ᾽
ἀήττητος ἡ πόλις τὸ κατ᾽ ἐμέ.
248 Ἃ μὲν τοίνυν ἐγὼ παρεσχόμην εἰς τὸ δικαίως τοιαῦτα
γράφειν τοῦτον περὶ ἐμοῦ, πρὸς πολλοῖς ἑτέροις ταῦτα
καὶ παραπλήσια τούτοις ἐστίν· ἃ δ᾽ οἱ πάντες ὑμεῖς, ταῦτ᾽
ἤδη λέξω. μετὰ γὰρ τὴν μάχην εὐθὺς ὁ δῆμος, εἰδὼς καὶ
ἑορακὼς πάνθ᾽ ὅσ᾽ ἔπραττον ἐγώ, ἐν αὐτοῖς τοῖς δεινοῖς

A^{1}v τὰ τελευταῖα πρώην Λ corr. B | 18 τῆς ΣΛA^{1}BR τῆς τοῦ ς Mor. | 24 ὁ del. Dobraeus | 25 λαμβάνετε ΣΛT λάμβανε ωDb | 29 ἃ πηλίκα ταῖς A^{1} ἃ συνήλικα ταῖς R | 2 εἰς ἐλάχιστα Σd ἐλάχιστα Λv εἰς ἐλάχιστον A^{1}Bb | 3 φιλίαν ἀγαγεῖν A^{12} | τὴν τοῦ ΣΛ τοῦ ω | 5 μήποθ᾽ ΣΛpr.A^{12}B μήποτε ἀνθρώπων B | εὕρῃ ΣΛA^{12}Bb^{1} εὕροι ς | 6 κατ᾽ ἐμέ ΣΛ Pal. 2 T τὸ κατ᾽ ἐμέ ωvD | ἔροιτο ὁντινοῦν ΣΛA^{1}R ὁντινοῦν ἔροιτο B | 9 διαφθείρειν ΣΛA^{1}BR τῷ διαφθείρειν ς Mor. | 12 τῷ ΣΛ pr. T τῷγε ω v | 13 διαφθαρῆναι χρήμασιν ἢ μὴ ΣΛ pr. A^{1}T μὴ διαφθαρῆναι χρήμασι Bv | 14 Φίλιππον Σ Aug. 4 V Φιλίππου ω | 15 καί Σpr.Λpr.T μηδέ ωD | 19 τουτονί A^{1}RBD | 20 τὰ παραπλήσια R | δὲ πάντες A^{1}B pr. Aristides rh. p. 374 R | 21 ὑμεῖς ΣΛpr. B ἐμὲ ἴστε Par. p ὑμεῖς ἴστε ω | 22 ἑωρακώς ω edd. ante D

καὶ φοβεροῖς ἐμβεβηκώς, ἡνίκ' οὐδ' ἀγνωμονῆσαί τι θαυμαστὸν ἦν τοὺς πολλοὺς πρὸς ἐμέ, πρῶτον μὲν περὶ σωτηρίας τῆς πόλεως τὰς ἐμὰς γνώμας ἐχειροτόνει, καὶ πάνθ' ὅσα τῆς φυλακῆς ἕνεκ' ἐπράττετο, ἡ διάταξις τῶν φυλά-
310 κων, αἱ τάφροι, τὰ εἰς τὰ τείχη χρή | ματα, διὰ τῶν ἐμῶν ψηφισμάτων ἐγίγνετο· ἔπειθ' αἱρούμενος σιτώνην ἐκ πάντων ἔμ' ἐχειροτόνησεν ὁ δῆμος. καὶ μετὰ ταῦτα συστάν- 249
των οἷς ἦν ἐπιμελὲς κακῶς ἐμὲ ποιεῖν, καὶ γραφάς, εὐθύνας, εἰσαγγελίας, πάντα ταῦτ' ἐπαγόντων μοι, οὐ δι' ἑαυτῶν τό γε πρῶτον, ἀλλὰ δι' ὧν μάλισθ' ὑπελάμβανον ἀγνοήσεσθαι (ἴστε γὰρ δήπου καὶ μέμνησθε ὅτι τοὺς πρώτους χρόνους κατὰ τὴν ἡμέραν ἑκάστην ἐκρινόμην ἐγώ, καὶ οὔτ' ἀπόνοια Σωσικλέους οὔτε συκοφαντία Φιλοκράτους οὔτε Διώνδου καὶ Μελάντου μανία οὔτ' ἄλλ' οὐδὲν ἀπείρατον ἦν τούτοις κατ' ἐμοῦ), ἐν τοίνυν τούτοις πᾶσι μάλιστα μὲν διὰ τοὺς θεούς, δεύτερον δὲ δι' ὑμᾶς καὶ τοὺς ἄλλους Ἀθηναίους ἐσῳζόμην. δικαίως· τοῦτο γὰρ καὶ ἀληθές ἐστι καὶ ὑπὲρ τῶν ὀμωμοκότων καὶ γνόντων τὰ εὔορκα δικαστῶν.
οὐκοῦν ἐν μὲν οἷς εἰσηγγελλόμην, ὅτ' ἀπεψηφίζεσθέ μου καὶ 250
τὸ μέρος τῶν ψήφων τοῖς διώκουσιν οὐ μετεδίδοτε, τότ' ἐψηφίζεσθε τὰ ἄριστά με πράττειν· ἐν οἷς δὲ τὰς γραφὰς ἀπέφευγον, ἔννομα καὶ γράφειν καὶ λέγειν ἀπεδεικνύμην· ἐν οἷς δὲ τὰς εὐθύνας ἐπεσημαίνεσθε, δικαίως καὶ ἀδωροδοκήτως πάντα πεπρᾶχθαί μοι προσωμολογεῖτε. τούτων οὖν οὕτως ἐχόντων τί προσῆκον ἢ τί δίκαιον ἦν τοῖς ὑπ' ἐμοῦ πεπραγμένοις θέσθαι τὸν Κτησιφῶντα ὄνομα; οὐχ ὃ τὸν δῆμον ἑώρα τιθέμενον, οὐχ ὃ τοὺς ὀμωμοκότας δικαστάς, οὐχ ὃ τὴν ἀλήθειαν παρὰ πᾶσι βεβαιοῦσαν;

Ναί, φησίν, ἀλλὰ τὸ τοῦ Κεφάλου καλόν, τὸ μηδεμίαν 251

25 ἂν ἦν Marklandus | 26 πόλεως βουλευόμενος Σ corr. Λ pr. R | 5 πάντα τὰ τοιαῦτά Reiskius ταῦτα del. Dobraeus | 6 ἀγνοήσεσθαι ΣΛ pr. B ἀγνοηθήσεσθαι ω | 8 κατὰ τὴν ἡμέραν ἑκάστην ΣB κατὰ ἡμ. ἑκ. Λ σχεδὸν κατὰ τὴν ἡμ. ἑκ. A[1] καθ' ἑκ. σχεδόν (τι R) ἡμ. ς R καθ' ἑκ. ἡμ. B | 10 Μελάντου ΣΛ pr. A[12]B Μελάνδου Λ corr. Μελανίου R Μελάνου B | 13 ἄλλους ΣΛ pr. A[1]B ἄλλους [ἅπαντας] R ἄλλους ἅπαντας B | 15 γνόντων τὰ εὔορκα ΣΛA[12]R ὑπὲρ τῶν τὰ εὔορκα γνόντων B | 17 τὸ μέρος ΣΛ pr. B τὸ πέμπτον μέρος ω | 20 ἀπέφευγον ΣΛA[1]B pr. b[1] ἀπέφυγον B corr. | καὶ λέγειν καὶ γράφειν BR | 23 προσῆκεν A[1] Joann. ad Herm. VI p. 361 RBDb

27 193 λέγει δ' ὁ φεύγων, ἂν ἄρα ποθ' ἅψηται τοῦ πράγματος, οὐχ ὡς ἔννομα γέγραφεν, ἀλλ' ὡς ἤδη ποτὲ καὶ πρότερον ἕτερος

γραφὴν φεύγειν. καὶ νὴ Δί' εὔδαιμόν γε. ἀλλὰ τί μᾶλλον | ὁ πολλάκις μὲν φυγών, μηδεπώποτε δ' ἐξελεγχθεὶς 311
ἀδικῶν ἐν ἐγκλήματι γίγνοιτ' ἂν διὰ τοῦτο δικαίως; καίτοι πρός γε τοῦτον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ τὸ τοῦ Κεφάλου καλὸν εἰπεῖν ἔστι μοι. οὐδεμίαν γὰρ πώποτ' ἐγράψατό με οὐδ' ἐδίωξε γραφήν, ὥσθ' ὑπὸ σοῦ γ' ὡμολόγημαι μηδὲν εἶναι τοῦ Κεφάλου χείρων πολίτης.

252 Πανταχόθεν μὲν τοίνυν ἄν τις ἴδοι τὴν ἀγνωμοσύνην αὐτοῦ καὶ τὴν βασκανίαν, οὐχ ἥκιστα δ' ἀφ' ὧν περὶ τῆς τύχης διελέχθη. ἐγὼ δ' ὅλως μέν, ὅστις ἄνθρωπος ὢν ἀνθρώπῳ τύχην προφέρει, ἀνόητον ἡγοῦμαι· ἣν γὰρ ὁ βέλτιστα πράττειν νομίζων καὶ ἀρίστην ἔχειν οἰόμενος οὐκ οἶδεν εἰ μενεῖ τοιαύτη μέχρι τῆς ἑσπέρας, πῶς χρὴ περὶ ταύτης λέγειν ἢ πῶς ὀνειδίζειν ἑτέρῳ; ἐπειδὴ δ' οὗτος πρὸς πολλοῖς ἄλλοις καὶ περὶ τούτων ὑπερηφάνως χρῆται τῷ λόγῳ, σκέψασθ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ θεωρήσατε

29 φεύγειν ΣA^1B corr. T φυγεῖν ΛΒ pr. Hermog. III p. 296 Joann. vDb | 3 ὦ om. ω edd. | 7 πανταχόθεν ΣΛΤ πολλαχόθεν ω Aristid. rh. p. 361 | 11 ἀνόητον ΣΛΒ pr. B παντελῶς ἀνόητον A^1B corr. Stobaeus flor. CXII 14 Apostol. VI 48 | ἡγοῦμαι καὶ ἀπαίδευτον A^1R | 12 ὁ Σ pr. Ven. Φ B -ὁ τά ω Stob. Apost. | 13 τοιαύτηι μενεῖ A^{12}R τοιαύτη διαμένει Stob. Apost. | 16 ὑπερηφάνως ΣΛ A^{12}B ὑπερηφάνῳ B | χρῆται ΣΛVen.Φ γρ. d κέχρηται ω

τοιαῦτα γράψας ἀπέφυγεν. ἐφ' ᾧ καὶ νυνὶ μέγα φρονεῖν ἀκούω Κτησιφῶντα. (194) ἐτόλμα δ' ἐν ὑμῖν ποτε σεμνύνεσθαι Ἀριστοφῶν ἐκεῖνος ὁ Ἀζηνιεὺς λέγων ὅτι γραφὰς παρανόμων πέφευγεν ἑβδομήκοντα καὶ πέντε. ἀλλ' οὐχὶ ὁ Κέφαλος ὁ παλαιὸς ἐκεῖνος, ὁ δοκῶν δημοτικώτατος γεγονέναι, οὐχ οὕτως, ἀλλ' ἐπὶ τοῖς ἐναντίοις ἐφιλοτιμεῖτο, λέγων ὅτι πλεῖστα πάντων γεγραφὼς ψηφίσματα οὐδεμίαν πώποτε γραφὴν πέφευγε παρανόμων, καλῶς οἶμαι σεμνυνόμενος. ἐγράφοντο γὰρ ἀλλήλους παρανόμων οὐ μόνον οἱ διαπολιτευόμενοι, ἀλλὰ καὶ οἱ φίλοι τοὺς φίλους, εἴ τι ἐξαμαρτάνοιεν εἰς τὴν πόλιν. | 8 134 ἡ δ' ἡμετέρα πόλις, ἡ κοινὴ καταφυγὴ τῶν Ἑλλήνων, πρὸς ἣν ἀφικνοῦντο πρότερον ἐκ τῆς Ἑλλάδος αἱ πρεσβεῖαι, κατὰ πόλεις ἕκαστοι παρ' ἡμῶν τὴν σωτηρίαν εὑρησόμενοι, νῦν οὐκέτι περὶ τῆς τῶν Ἑλλήνων ἡγεμονίας ἀγωνίζεται, ἀλλ' ἤδη περὶ τοῦ τῆς πατρίδος ἐδάφους. καὶ ταῦθ' ἡμῖν συμβέβηκεν ἐξ ὅτου Δημοσθένης πρὸς τὴν πολιτείαν προσελήλυθεν. εὖ γὰρ περὶ τῶν τοιούτων Ἡσίοδος ὁ ποιητὴς ἀποφαίνεται κτλ. 136 ἐὰν δὲ περιελόντες τοῦ ποιητοῦ τὸ μέτρον τὰς γνώμας ἐξετάζητε, οἶμαι ὑμῖν δόξειν οὐ ποιήματα Ἡσιόδου εἶναι, ἀλλὰ χρησμὸν εἰς τὴν Δημοσθένους πολιτείαν· καὶ γὰρ ναυτικὴ καὶ πεζὴ στρατιὰ καὶ πόλεις ἄρδην εἰσὶν ἀνηρπασμέναι ἐκ τῆς τούτου πολιτείας. cf. 114 (ad p. 274, 20). 157 (ad p. 298, 19). 253 οὐκ ἀποπέμψετε τὸν ἄνθρωπον ὡς κοινὴν τῶν Ἑλλήνων συμφοράν;

ὅςῳ καὶ ἀληθέςτερον καὶ ἀνθρωπινώτερον ἐγὼ περὶ τῆς τύχης
τούτου διαλεχθήςομαι. ἐγὼ τὴν τῆς πόλεως τύχην ἀγαθὴν 253
ἡγοῦμαι, καὶ ταῦθ' ὁρῶ καὶ τὸν Δία τὸν Δωδωναῖον ὑμῖν
μαντευόμενον, τὴν μέντοι τῶν πάντων ἀνθρώπων, ἣ νῦν
ἐπέχει, χαλεπὴν καὶ δεινήν· τίς γὰρ Ἑλλήνων ἢ τίς βαρ-
βάρων οὐ πολλῶν κακῶν ἐν τῷ παρόντι πεπείραται; τὸ 254
μὲν τοίνυν προελέςθαι τὰ κάλλιςτα καὶ τὸ τῶν οἰηθέντων
Ἑλλήνων, εἰ πρόοινθ' ἡμᾶς, ἐν εὐδαιμονίᾳ διάξειν, αὐτῶν
ἄμεινον πράττειν τῆς ἀγαθῆς τύχης τῆς πόλεως εἶναι τί-
312 θημι· τὸ δὲ προςκροῦςαι καὶ μὴ πάνθ' ὡς | ἠβουλόμεθ' ἡμῖν
ςυμβῆναι τῆς τῶν ἄλλων ἀνθρώπων τύχης τὸ ἐπιβάλλον
ἐφ' ἡμᾶς μετειληφέναι νομίζω τὴν πόλιν. τὴν δ' ἰδίαν 255
τύχην τὴν ἐμὴν καὶ τὴν ἑνὸς ἡμῶν ἑκάςτου ἐν τοῖς ἰδίοις
ἐξετάζειν δίκαιον εἶναι νομίζω. ἐγὼ μὲν οὑτωςὶ περὶ τῆς
τύχης ἀξιῶ, ὀρθῶς καὶ δικαίως, ὡς ἐμαυτῷ δοκῶ, νομίζω
δὲ καὶ ὑμῖν· ὁ δὲ τὴν ἰδίαν τύχην τὴν ἐμὴν τῆς κοινῆς
τῆς πόλεως κυριωτέραν εἶναί φηςι, τὴν μικρὰν καὶ φαύλην
τῆς ἀγαθῆς καὶ μεγάλης. καὶ πῶς ἔνι τοῦτο γενέςθαι;

Καὶ μὴν εἴ γε τὴν ἐμὴν τύχην πάντως ἐξετάζειν, Αἰ- 256
ςχίνη, προαιρεῖ, πρὸς τὴν ςεαυτοῦ ςκόπει, κἂν εὕρῃς τὴν ἐμὴν βελτίω τῆς ςῆς, παῦςαι λοιδορούμενος αὐτῇ. ςκόπει τοίνυν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς. καί μου πρὸς Διὸς μηδεμίαν ψυχρότητα καταγνῷ μηδείς. ἐγὼ γὰρ οὔτ' εἴ τις πενίαν προπηλακίζει, νοῦν ἔχειν ἡγοῦμαι, οὔτ' εἴ τις ἐν ἀφθόνοις τραφεὶς ἐπὶ τούτῳ ςεμνύνεται· ἀλλ' ὑπὸ τῆς τουτουὶ τοῦ χαλεποῦ βλαςφημίας καὶ ςυκοφαντίας εἰς τοιούτους λόγους ἐμπίπτειν ἀναγκάζομαι, οἷς ἐκ τῶν ἐνόντων ὡς ἂν δύνωμαι μετριώτατα χρήςομαι.

19 τήν ΣΛA^{1}Bpr. T τὴν μέν Bcorr. Db | 20 ταῦθ' ΣΛA^{1}BB τοῦθ' ς | 23 ἡμῖν A^{2}B corr. edd. post B praeter TWV | μαντευόμενον Σpr. Λpr. A^{1}pr. Bpr. d καὶ (om. B) τὸν 'Απόλλω ('Απόλλωνα A^1) τὸν Πύθιον μαντ. Σcorr.Λcorr. A^1 mg. Bγρ. | 24 κακῶν καὶ μεγάλων A^{1}R | 25 πεπείραται ΣΛpr.A^{1}B καιρῷ πεπείραται A^{1}B corr. ead. man. R πεπείραται καιρῷ B pr. | 26 οἰηθέντων ἐκείνων Mor. R | 27 πρόοιντο ΣΛA^{1}Bpr. R προεῖντο B corr. Bb | αὐτῶν Σ B pr. T αὐτούς Σγρ. B corr. τούτων αὐτῶν A^{12}RD αὐτῶν ἐκείνων Λ | 29 πάνθ' ὅςα A^{12} | 2 ἐφ' ἡμᾶς A^1 ἐφ' ἡμᾶς [μέρος] R ἐφ' ἡμᾶς μέρος ΣΛB | 5 μέν ΣΛpr. A^{1}d μὲν οὖν BD | 6 ἀξιῶ ΣA^{1}B [ἐξετάζειν] ἀξιῶ R om. ς ἐξετάζειν ἀξιῶ ΛB | 7 ὑμῖν ΣΛA^{1}d ὑμῖν [ςυνδοκεῖν] B ὑμῖν ςυνδοκεῖν B | 15 Διός ΣΛpr. d Διὸς καὶ θεῶν ων

257 Ἐμοὶ μὲν τοίνυν ὑπῆρξεν, Αἰσχίνη, παιδὶ τὰ προσήκοντα διδασκαλεῖα, καὶ ἔχειν ὅσα χρὴ τὸν μηδὲν αἰσχρὸν ποιήσοντα δι᾽ ἔνδειαν, ἐξελθόντι δ᾽ ἐκ παίδων ἀκόλουθα τούτοις πράττειν, χορηγεῖν, τριηραρχεῖν, εἰσφέρειν, μηδεμιᾶς φιλοτιμίας μήτ᾽ ἰδίας μήτε δημοσίας ἀπολείπεσθαι, ἀλλὰ καὶ τῇ πόλει καὶ τοῖς φίλοις χρήσιμον εἶναι, ἐπειδὴ δὲ πρὸς τὰ κοινὰ προσελθεῖν ἔδοξέ μοι, τοιαῦτα πολιτεύμαθ᾽ | ἑλέ- 313
σθαι ὥστε καὶ ὑπὸ τῆς πατρίδος καὶ ὑπ᾽ ἄλλων Ἑλλήνων πολλῶν πολλάκις ἐστεφανῶσθαι, καὶ μηδὲ τοὺς ἐχθροὺς ὑμᾶς, ὡς οὐ καλά γ᾽ ἦν ἃ προειλόμην, ἐπιχειρεῖν λέγειν.
258 ἐγὼ μὲν δὴ τοιαύτῃ συμβεβίωκα τύχῃ, καὶ πόλλ᾽ ἂν ἔχων ἕτερ᾽ εἰπεῖν περὶ αὐτῆς παραλείπω, φυλαττόμενος τὸ λυπῆσαί τινα ἐν οἷς σεμνύνομαι. σὺ δ᾽ ὁ σεμνὸς ἀνὴρ καὶ διαπτύων τοὺς ἄλλους σκόπει πρὸς ταύτην ποίᾳ τινὶ

22 παιδὶ τά Σpr. Λpr. T   παιδὶ μὲν ὄντι φοιτᾶν εἰς τά ω DW¹b | 25 τἀκόλουθα A²B mg. R | 29 προσελθεῖν ΣΛ pr. A¹R προσῆλθον B | 2 ἄλλων Ἑλλήνων πολλῶν ΣΛB   τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ω | 7 τινας A²RB | σεμνυνόμενος ΣΛTvKV | 8 ὁποίᾳ A¹R

21 171 τούτῳ πατὴρ μὲν ἦν Δημοσθένης ὁ Παιανιεύς, ἀνὴρ ἐλεύθερος· οὐ γὰρ δεῖ ψεύδεσθαι· τὰ δ᾽ ἀπὸ τῆς μητρὸς καὶ τοῦ πάππου τοῦ πρὸς μητρὸς πῶς ἔχει αὐτῷ; ἐγὼ φράσω. Γύλων ἦν ἐκ Κεραμέων· οὗτος προδοὺς τοῖς πολεμίοις Νύμφαιον τὸ ἐν τῷ Πόντῳ, τότε τῆς πόλεως ἐχούσης τὸ χωρίον τοῦτο, φυγὰς ἀπ᾽ εἰσαγγελίας ἐκ τῆς πόλεως ἐγένετο [θανάτου καταγνωσθέντος αὐτοῦ], τὴν κρίσιν οὐχ ὑπομείνας, (172) καὶ ἀφικνεῖται εἰς Βόσπορον, κἀκεῖ λαμβάνει δωρεὰν παρὰ τῶν τυράννων τοὺς καλουμένους Κήπους, καὶ γαμεῖ γυναῖκα πλουσίαν μὲν νὴ Δία καὶ χρυσίον ἐπιφερομένην πολύ, Σκύθιν δὲ τὸ γένος, ἐξ ἧς γίγνονται αὐτῷ θυγατέρες δύο, ἃς ἐκεῖνος δεῦρο μετὰ πολλῶν χρημάτων στείλας συνῴκισε τὴν μὲν ἑτέραν ὁτῳδήποτε, ἵνα μὴ πολλοῖς ἀπεχθάνωμαι· τὴν δ᾽ ἑτέραν ἔγημε παριδὼν τοὺς τῆς πόλεως νόμους Δημοσθένης ὁ Παιανιεύς, ἐξ ἧς ὑμῖν ὁ περίεργος καὶ συκοφάντης Δημοσθένης γεγένηται. οὐκοῦν ἀπὸ μὲν τοῦ πάππου πολέμιος ἂν εἴη τῷ δήμῳ, θάνατον γὰρ αὐτοῦ τῶν προγόνων κατέγνωτε, τὰ δ᾽ ἀπὸ τῆς μητρὸς Σκύθης, βάρβαρος ἑλληνίζων τῇ φωνῇ· ὅθεν καὶ τὴν πονηρίαν οὐκ ἐπιχώριός ἐστι. (173) περὶ δὲ τὴν καθ᾽ ἡμέραν δίαιταν τίς ἐστιν; ἐκ τριηράρχου λογογράφος ἀνεφάνη, τὰ πατρῷα καταγελάστως προέμενος· ἄπιστος δὲ καὶ περὶ ταῦτα δόξας εἶναι τοὺς λόγους ἐκφέρων τοῖς ἀντιδίκοις ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὸ βῆμα· πλεῖστον δ᾽ ἐκ τῆς πόλεως εἰληφὼς ἀργύριον ἐλάχιστα περιεποιήσατο. νῦν μέντοι τὸ βασιλικὸν χρυσίον ἐπικέκλυκε τὴν δαπάνην αὐτοῦ, ἔσται δ᾽ οὐδὲ τοῦθ᾽ ἱκανόν· οὐδεὶς γὰρ πώποτε πλοῦτος τρόπου πονηροῦ περιεγένετο· καὶ τὸ κεφάλαιον, τὸν βίον οὐκ ἐκ τῶν ἰδίων προσόδων πορίζεται, ἀλλ᾽ ἐκ τῶν ὑμετέρων κινδύνων. (174) περὶ δ᾽ εὐγνωμοσύνην καὶ λόγου δύναμιν πῶς πέφυκε; δεινὸς λέγειν, κακὸς βιῶναι. οὕτω γὰρ κέχρηται καὶ τῷ ἑαυτοῦ σώματι καὶ παιδοποιίᾳ ὥστ᾽ ἐμὲ μὴ βούλεσθαι λέγειν ἃ τούτῳ πέπρακται· ἤδη γάρ ποτ᾽ εἶδον μισηθέντας τοὺς τὰ τῶν πλησίον αἰσχρὰ λίαν σαφῶς λέγοντας. ἔπειτα τί συμβαίνει τῇ πόλει; οἱ μὲν λόγοι καλοί, τὰ δ᾽ ἔργα φαῦλα. Reliqua u. ad p. 308, 16.

κέχρηςαι τύχῃ, δι' ἣν παῖς μὲν ὢν μετὰ πολλῆς τῆς ἐνδείας
ἐτράφης, ἅμα τῷ πατρὶ πρὸς τῷ διδαςκαλείῳ προςεδρεύων,
τὸ μέλαν τρίβων καὶ τὰ βάθρα ςπογγίζων καὶ τὸ παιδαγω-
γεῖον κορῶν, οἰκέτου τάξιν, οὐκ ἐλευθέρου παιδὸς ἔχων,
ἀνὴρ δὲ γενόμενος τῇ μητρὶ τελούςῃ τὰς βίβλους ἀνεγί- 259
γνωςκες καὶ τἄλλα ςυνεςκευωροῦ, τὴν μὲν νύκτα νεβρίζων
καὶ κρατηρίζων καὶ καθαίρων τοὺς τελουμένους καὶ ἀπο-
μάττων τῷ πηλῷ καὶ τοῖς πιτύροις καὶ ἀνιςτὰς ἀπὸ τοῦ
καθαρμοῦ κελεύων λέγειν 'ἔφυγον κακόν, εὗρον ἄμεινον',
ἐπὶ τῷ μηδένα πώποτε τηλικοῦτ' ὀλολύξαι ςεμνυνόμενος
(καὶ ἔγωγε νομίζω· μὴ γὰρ οἴεςθ' αὐτὸν φθέγγεςθαι μὲν
οὕτω μέγα, ὀλολύζειν δ' οὐχ ὑπέρλαμπρον), ἐν δὲ ταῖς 260
ἡμέραις τοὺς καλοὺς θιάςους ἄγων διὰ τῶν ὁδῶν τοὺς ἐςτε-
φανωμένους τῷ μαράθῳ καὶ τῇ λεύκῃ, τοὺς ὄφεις τοὺς
παρείας θλίβων καὶ ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς αἰωρῶν καὶ βοῶν
εὐοῖ ςαβοῖ καὶ ἐπορχούμενος ὕης ἄττης ἄττης ὕης, ἔξαρχος
καὶ προηγεμὼν καὶ κιττοφόρος καὶ λικνοφόρος καὶ τοιαῦτα
314 ὑπὸ τῶν γρᾳδίων προςαγορευόμενος, μιςθὸν λαμ | βάνων
τούτων ἔνθρυπτα καὶ ςτρεπτοὺς καὶ νεήλατα, ἐφ' οἷς τίς
οὐκ ἂν ὡς ἀληθῶς αὐτὸν εὐδαιμονίςειε καὶ τὴν αὑτοῦ
τύχην; ἐπειδὴ δ' εἰς τοὺς δημότας ἐνεγράφης ὁπωςδήποτε, 261
ἐῶ γὰρ τοῦτο, ἐπειδή γ' ἐνεγράφης, εὐθέως τὸ κάλ-
λιςτον ἐξελέξω τῶν ἔργων, γραμματεύειν καὶ ὑπηρετεῖν τοῖς
ἀρχιδίοις. ὡς δ' ἀπηλλάγης ποτὲ καὶ τούτου, πάνθ' ἃ τῶν
ἄλλων κατηγορεῖς αὐτὸς ποιήςας, οὐ κατῄςχυνας μὰ Δί'
οὐδὲν τῶν προϋπηργμένων τῷ μετὰ ταῦτα βίῳ, ἀλλὰ μι- 262
ςθώςας ςαυτὸν τοῖς βαρυςτόνοις ἐπικαλουμένοις ἐκείνοις
ὑποκριταῖς, Σιμύκᾳ καὶ Σωκράτει, ἐτριταγωνίςτεις, ςῦκα καὶ
βότρυς καὶ ἐλάας ςυλλέγων ὥςπερ ὀπωρώνης ἐκ τῶν ἀλλοτρίων
χωρίων, πλείω λαμβάνων ἀπὸ τούτων ἢ τῶν ἀγώνων, οὓς
ὑμεῖς περὶ τῆς ψυχῆς ἠγωνίζεςθε· ἦν γὰρ ἄςπονδος καὶ

10 τῆς ΛV τήν punctis notatum Σ om. ω | 18 ἀνιςτάς ΣΛ A¹²BR ἀναςτάς ς | κελεύων ΣA¹d καὶ κελεύων ΛBbK | 19 τηλικοῦτ' ΣΛBB τηλικοῦτον A¹ | 24 μαράθῳ ΣΛB Harpocr. p. 119, 26 B μαράθρῳ A¹ | 28 κιςτοφόρος Rubenius RBDb | τοιαῦτα ΣΛB τὰ τοιαῦτα ω | 4 τοῦτό γ' A¹RBD | 5 ἐπειδὴ δ' οὖν ἐνεγράφης A²BD om. A¹ secl. R | 6 γραμματεύειν ΣΛpr. A¹B ὑπογραμματεύειν B | 7 ἀρχείοις Σγρ. A¹Bγρ. | 10 αὑτόν ΣdTW¹ ἑαυτόν Harpocr. p. 166, 13 | 11 Σιμύκᾳ Voemelius cll. Athen. VIII p. 348 A Σιμύκκαι Σ Σιμμυκκα Λ Σιμίκκα B Σιμύλλα ἢ ςιμύδῳ Bγρ. Σιμύλῳ Σ mg. A¹² Harpocr. R | 13 ἐλαίας B edd. ante R | ὀπωρώνης ἐκεῖνος A²R | 15 τούτων Σpr. d τούτων [τραύματα]

ἀκήρυκτος ὑμῖν πρὸς τοὺς θεατὰς πόλεμος, ὑφ᾽ ὧν πολλὰ
τραύματ᾽ εἰληφὼς εἰκότως τοὺς ἀπείρους τῶν τοιούτων κινδύ-
263 νων ὡς δειλοὺς σκώπτεις. ἀλλὰ γὰρ παρεὶς ὧν τὴν πενίαν
αἰτιάσαιτ᾽ ἄν τις, πρὸς αὐτὰ τὰ τοῦ τρόπου σου βαδιοῦμαι
κατηγορήματα. τοιαύτην γὰρ εἵλου πολιτείαν, ἐπειδή ποτε
καὶ τοῦτ᾽ ἐπῆλθέ σοι ποιῆσαι, δι᾽ ἣν εὐτυχούσης μὲν τῆς
πατρίδος λαγὼ βίον ἔζης δεδιὼς καὶ τρέμων καὶ ἀεὶ πλη-
γήσεσθαι προσδοκῶν ἐφ᾽ οἷς σαυτῷ συνῄδεις ἀδικοῦντι, ἐν
οἷς δ᾽ ἠτύχησαν οἱ ἄλλοι, θρασὺς ὢν ὑφ᾽ ἁπάντων ὦψαι.
264 καίτοι ὅστις χιλίων πολιτῶν ἀποθανόντων ἐθάρρησε, τί
οὗτος παθεῖν ὑπὸ τῶν ζώντων δίκαιός ἐστιν; πολλὰ τοί-
νυν ἕτερ᾽ εἰπεῖν | ἔχων περὶ αὐτοῦ παραλείψω· οὐ γὰρ ὅσ᾽ 315
ἂν δείξαιμι προσόντ᾽ αἰσχρὰ τούτῳ καὶ ὀνείδη, πάντ᾽ οἶ-
μαι δεῖν εὐχερῶς λέγειν, ἀλλ᾽ ὅσα μηδὲν αἰσχρόν ἐστιν εἰ-
πεῖν ἐμοί.
265 Ἐξέτασον τοίνυν παρ᾽ ἄλληλα τὰ σοὶ κἀμοὶ βεβιωμένα,
πράως, μὴ πικρῶς, Αἰσχίνη· εἶτ᾽ ἐρώτησον τουτουσὶ τὴν
ποτέρου τύχην ἂν ἕλοιθ᾽ ἕκαστος αὐτῶν. ἐδίδασκες γράμ-
ματα, ἐγὼ δ᾽ ἐφοίτων. ἐτέλεις, ἐγὼ δ᾽ ἐτελούμην. ἐγραμ-
μάτευες, ἐγὼ δ᾽ ἠκκλησίαζον. ἐτριταγωνίστεις, ἐγὼ δ᾽ ἐθεώ-
ρουν. [ἐξέπιπτες, ἐγὼ δ᾽ ἐσύριττον.] ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν
266 πεπολίτευσαι πάντα, ἐγὼ δ᾽ ὑπὲρ τῆς πατρίδος. ἐῶ τἆλλα,
ἀλλὰ νυνὶ τήμερον ἐγὼ μὲν ὑπὲρ τοῦ στεφανωθῆναι δοκι-
μάζομαι, τὸ δὲ μηδ᾽ ὁτιοῦν ἀδικεῖν ἀνωμολόγημαι, σοὶ δὲ
συκοφάντῃ μὲν εἶναι δοκεῖν ὑπάρχει, κινδυνεύεις δὲ εἴτε
δεῖ σ᾽ ἔτι τοῦτο ποιεῖν, εἴτ᾽ ἤδη πεπαῦσθαι μὴ μεταλαβόντα
τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων. ἀγαθῇ γ᾽, οὐχ ὁρᾷς; τύχῃ
συμβεβιωκὼς τῆς ἐμῆς κατηγορεῖς.
267 Φέρε δὴ καὶ τὰς τῶν λειτουργιῶν μαρτυρίας, ὧν λελει-

B τούτων τραύματα ωvD | 17 πρός ΣΛΒ ὁ πρός $A^{1}B$ | πολλά $ΣΛA^{12}BR$ τὰ πολλά ς | 19 κινδύνων om. A^{1} | ὧν $ΣΛA^{1}B$ Anecd. Bekk. p. 128, 7 R ἐξ ὧν Βγρ. | 1 παραλείπω A^{1} | 4 ἐξετάσωμεν R | 5 μή Σpr. T καὶ μή ω Gregor. ad Herm. VII p. 1257 v | 6 ἐρωτήσωμεν R | ποτέρου Σpr. $ΛA^{1}b^{1}$ ὁποτέρου B | 8 ἐγραμμάτευες ΣΛpr. Demetr. 250 p. 105 Hermog. III p. 420 Alexander de fig. VIII p. 479 Tiberius de fig. VIII p. 560 T ἐχόρευες, ἐγὼ δ᾽ ἐχορήγουν. ἐγραμμάτευες ω Gregor. vD | 9 ἠκκλησίαζον ΣBpr. B ἐκκλησίαζον A^{1} | ἐτριταγωνίστεις, ἐγὼ δ᾽ ἐθεώρουν post ἐτελούμην transponunt Hermog. Alex. | 10 ἐξέπιπτες, ἐγὼ δ᾽ ἐσύριττον del. Spengelius nunt. doct. Mon. 1838 p. 1005 sq. | 16 εἴτ᾽ ἔτι δεῖ σε $A^{2}R$ | 17 πέμπτον secl. d del. DW^{3} | 18 γ᾽ $ΣA^{12}R$ δέ ΛΒ | 19 κατηγορεῖς ΣΛ text. T [ὡς φαύλης] κατηγορεῖς d ὡς φαύλης κατηγορεῖς ωvD

τούργηκα, ὑμῖν ἀναγνῶ· παρ᾽ ἃς παρανάγνωθι καὶ σύ μοι τὰς ῥήσεις ἃς ἐλυμαίνου,

ἥκω νεκρῶν κευθμῶνα καὶ σκότου πύλας

καὶ

κακαγγελεῖν μὲν ἴσθι μὴ θέλοντά με,

καὶ 'κακὸν κακῶς σε' μάλιστα μὲν οἱ θεοί, ἔπειθ᾽ οὗτοι πάντες ἀπολέσειαν, πονηρὸν ὄντα καὶ πολίτην καὶ τριταγωνιστήν. λέγε τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Ἐν μὲν τοίνυν τοῖς πρὸς τὴν πόλιν τοιοῦτος· ἐν δὲ 268
316 τοῖς ἰδίοις εἰ μὴ πάντες ἴστε ὅτι κοινὸς καὶ φιλ | άνθρωπος καὶ τοῖς δεομένοις ἐπαρκῶν, σιωπῶ καὶ οὐδὲν ἂν εἴποιμι οὐδὲ παρασχοίμην περὶ τούτων οὐδεμίαν μαρτυρίαν, οὔτ᾽ εἴ τινας ἐκ τῶν πολεμίων ἐλυσάμην, οὔτ᾽ εἴ τισι θυγατέρας συνεξέδωκα, οὔτε τῶν τοιούτων οὐδέν. καὶ γὰρ οὕτω πως 269
ὑπείληφ᾽ ἐγώ, [νομίζω] τὸν μὲν εὖ παθόντα δεῖν μεμνῆσθαι πάντα τὸν χρόνον, τὸν δὲ ποιήσαντα εὐθὺς ἐπιλελῆσθαι, εἰ δεῖ τὸν μὲν χρηστοῦ, τὸν δὲ μὴ μικροψύχου ποιεῖν ἔργον ἀνθρώπου. τὸ δὲ τὰς ἰδίας εὐεργεσίας ὑπομιμνήσκειν καὶ λέγειν μικροῦ δεῖν ὅμοιόν ἐστι τῷ ὀνειδίζειν. οὐ δὴ ποιήσω τοιοῦτον οὐδέν, οὐδὲ προαχθήσομαι, ἀλλ᾽ ὅπως ποθ᾽ ὑπείλημμαι περὶ τούτων, ἀρκεῖ μοι.

Βούλομαι δὲ τῶν ἰδίων ἀπαλλαγεὶς ἔτι μικρὰ πρὸς 270
ὑμᾶς εἰπεῖν περὶ τῶν κοινῶν. εἰ μὲν γὰρ ἔχεις, Αἰσχίνη, τῶν ὑπὸ τοῦτον τὸν ἥλιον εἰπεῖν ἀνθρώπων ὅστις ἀθῷος τῆς Φιλίππου πρότερον καὶ νῦν τῆς Ἀλεξάνδρου δυναστείας γέγονεν, ἢ τῶν Ἑλλήνων ἢ τῶν βαρβάρων, ἔστω, συγχωρῶ

21 παρ᾽ ἅς ΣΛpr. Ven. ΦΒ πάσας ω | παρανάγνωθι καὶ σύ μοι ΣΛΒ text. Β παρανάγνωθι δὴ καὶ σύ μοι Α¹ παρανάγνωθι δ᾽ ἡμῖν καὶ σύ Βγρ. | 22 ἐλυμήνω Α¹ Hermog. III p. 321R | νεκρῶν Σpr. Hermog. T λοιπόν Vind.¹ λιπών ω Liban. apol. Dem. p. 309 | 24 ἔπειτα ΣΛΑ¹Β ἔπειτα δέ Β | 25 καὶ πολίτην Σpr. ΛΒ πολίτην Α¹Β corr. | καί ΣΛΑ¹Β text. Β καὶ προδότην καί Βγρ. | 28 τοιοῦτος ἐγώ R | 1 καὶ πᾶσι τοῖς Hermog. p. 409 R | 2 παρασχοίμην ΣΛΒΒ παρασχοίμην ἄν Α¹ | 4 ἀποροῦσι συνεξέδωκα Hermog. R πενομένοις θυγ. συν. Hermog. p. 335 Anonymus de fig. VIII p. 657 | 6 ὑπείληφα. ἐγώ edd. | νομίζω del. Dobraeus | 7 πάντα τὸν χρόνον ΣΛΑ¹²ΒΤ παρὰ πάντα τὸν χρ. Hermog. p. 409 τὸν πάντα χρόνον ς | τὸν δ᾽ εὖ Α¹Β corr. Hermog. R | 8 εὐθὺς ἐπιλελῆσθαι αὐτῶν Α²R αὐτὸν εὐθὺς ἐπιλ. Βγρ. | 11 καταλέγειν vel ἀεὶ λέγειν Herwerdenus p. 130 | 16 τοῦτον Σλd τουτονί ω | 19 συγχῶρῶ ΣΛpr. Α¹W συγχωρῶ σοι ΒΚ

τὴν ἐμὴν εἴτε τύχην εἴτε δυςτυχίαν ὀνομάζειν βούλει πάν-
271 των αἰτίαν γεγενῆςθαι. εἰ δὲ καὶ τῶν μηδεπώποτ' ἰδόντων
ἐμὲ μηδὲ φωνὴν ἀκηκοότων ἐμοῦ πολλοὶ πολλὰ καὶ δεινὰ
πεπόνθαςι, μὴ μόνον κατ' ἄνδρα, ἀλλὰ καὶ πόλεις ὅλαι
καὶ ἔθνη, πόςῳ δικαιότερον καὶ ἀληθέςτερον τὴν ἁπάντων,
ὡς ἔοικεν, ἀνθρώπων τύχην κοινὴν καὶ φοράν τινα πραγμάτων
272 χαλεπὴν καὶ οὐχ οἵαν ἔδει τούτων αἰτίαν ἡγεῖςθαι. cὺ
τοίνυν ταῦτ' ἀφεὶς ἐμὲ τὸν παρὰ τουτοιςὶ πεπολιτευμένον
αἰτιᾷ, καὶ ταῦτ' εἰδὼς ὅτι καὶ εἰ | μὴ τὸ ὅλον, μέρος γ' ἐπι- 317
βάλλει τῆς βλαςφημίας ἅπαςι, καὶ μάλιςτα coί. εἰ μὲν γὰρ
ἐγὼ κατ' ἐμαυτὸν αὐτοκράτωρ περὶ τῶν πραγμάτων ἐβου-
273 λευόμην, ἦν ἂν τοῖς ἄλλοις ῥήτορςιν ὑμῖν ἔμ' αἰτιᾶςθαι· εἰ
δὲ παρῆτε μὲν ἐν ταῖς ἐκκληςίαις ἁπάςαις, ἀεὶ δ' ἐν κοινῷ
τὸ ςυμφέρον ἡ πόλις προὐτίθει ςκοπεῖν, πᾶςι δὲ ταῦτ'
ἐδόκει τότ' ἄριςτ' εἶναι, καὶ μάλιςτα coί (οὐ γὰρ ἐπ' εὐνοίᾳ
γ' ἐμοὶ παρεχώρεις ἐλπίδων καὶ ζήλου καὶ τιμῶν, ἃ πάντα
προςῆν τοῖς τότε πραττομένοις ὑπ' ἐμοῦ, ἀλλὰ τῆς ἀληθείας
ἡττώμενος δηλονότι [καὶ τῷ μηδὲν ἔχειν εἰπεῖν βέλτιον]),
πῶς οὐκ ἀδικεῖς καὶ δεινὰ ποιεῖς τούτοις νῦν ἐγκαλῶν ὧν
274 τότ' οὐκ εἶχες λέγειν βελτίω; παρὰ μὲν τοίνυν τοῖς ἄλλοις
ἔγωγ' ὁρῶ πᾶςιν ἀνθρώποις διωριςμένα καὶ τεταγμένα πως
τὰ τοιαῦτα. ἀδικεῖ τις ἑκών· ὀργὴν καὶ τιμωρίαν κατὰ τού-
του. ἐξήμαρτέ τις ἄκων· ςυγγνώμην ἀντὶ τῆς τιμωρίας
τούτῳ. οὔτ' ἀδικῶν τις οὔτ' ἐξαμαρτάνων εἰς τὰ πᾶςι δο-
κοῦντα ςυμφέρειν ἑαυτὸν δοὺς οὐ κατώρθωςε μεθ' ἁπάν-
των· οὐκ ὀνειδίζειν οὐδὲ λοιδορεῖςθαι τῷ τοιούτῳ δίκαιον,
275 ἀλλὰ ςυνάχθεςθαι. φανήςεται ταῦτα πάνθ' οὕτως οὐ μόνον
τοῖς νόμοις, ἀλλὰ καὶ ἡ φύςις αὐτὴ τοῖς ἀγράφοις νομίμοις
καὶ τοῖς ἀνθρωπίνοις ἤθεςι διώρικεν. Αἰςχίνης τοίνυν το-
ςοῦτον ὑπερβέβληκεν ἅπαντας ἀνθρώπους ὠμότητι καὶ ςυ-

21 αἰτίαν om. Σpr. VW^4 | 29 πεπολιτευμένον ΣΛA^{12}BR πολιτευόμενον ς | 1 εἰ μὴ καί A^{12}R | 3 αὐτοκράτωρ ΣΛ text. A^{1}T αὐτοκράτωρ ὤν BD | 6 ἀεὶ δ' ἐν κοινῷ ΣΛT ἀεί, ἐν κοινῷ δέ ω | 10 ἀλλὰ — 11 βέλτιον uel certe καὶ τῷ — βέλτιον del. Dobraeus | 15 οὕτω πως R | 16 ὀργὴν καὶ τιμωρίαν ΣΛA^{1}d ὀργὴ καὶ τιμωρία B | κάτὰ τούτου ΣΛA^{1}B κατ' αὐτοῦ B | 17 ςυγγνώμην ΣA^{1}d ςυγγνώμη ΛB | 18 ἐξαμαρτών A^1 | 20 τῷ om. Σpr. TK | 21 φανήςεται ΣΛd φανήςεται τοίνυν ω | 22 τοῖς ΣA^{1}T ἐν τοῖς ΛBD | νομίμοις edd. post B praeter WV | 23 νομίμοις ΣA^{1}BW νόμοις ΛRK | ἤθεςι om. ΣW^4 ἔθεςι Reiskius DW^1 | 24 διωρικέναι R

κοφαντίᾳ· ὥϲτε καὶ ὧν αὐτὸϲ ὡϲ ἀτυχημάτων ἐμέμνητο, καὶ ταῦτ᾽ ἐμοῦ κατηγορεῖ.

Καὶ πρὸϲ τοῖϲ ἄλλοιϲ, ὥϲπερ αὐτὸϲ ἁπλῶϲ καὶ μετ᾽ εὐνοίαϲ πάνταϲ εἰρηκὼϲ τοὺϲ λόγουϲ, φυλάττειν ἐμὲ καὶ 276
318 τηρεῖν ἐκέλευεν, ὅπωϲ μὴ | παρακρούϲομαι μηδ᾽ ἐξαπατήϲω, δεινὸν καὶ γόητα καὶ ϲοφιϲτὴν καὶ τὰ τοιαῦτ᾽ ὀνομάζων, ὡϲ ἐὰν πρότερόϲ τιϲ εἴπῃ τὰ προϲόνθ᾽ ἑαυτῷ περὶ ἄλλου, καὶ δὴ ταῦθ᾽ οὕτωϲ ἔχοντα, καὶ οὐκέτι τοὺϲ ἀκούονταϲ ϲκεψομένουϲ τίϲ ποτ᾽ αὐτόϲ ἐϲτιν ὁ ταῦτα λέγων. ἐγὼ δ᾽ οἶδ᾽ ὅτι γιγνώϲκετε τοῦτον ἅπαντεϲ καὶ πολὺ τούτῳ μᾶλλον ἢ ἐμοὶ νομίζετε ταῦτα προϲεῖναι. κἀκεῖν᾽ εὖ οἶδ᾽ ὅτι τὴν ἐμὴν δεινότητα — ἔϲτω γάρ. καίτοι ἔγωγ᾽ ὁρῶ τῆϲ 277
τῶν λεγόντων δυνάμεωϲ τοὺϲ ἀκούονταϲ τὸ πλεῖϲτον κυρίουϲ· ὡϲ γὰρ ἂν ὑμεῖϲ ἀποδέξηϲθε καὶ πρὸϲ ἕκαϲτον ἔχητ᾽ εὐνοίαϲ, οὕτωϲ ὁ λέγων ἔδοξε φρονεῖν. εἰ δ᾽ οὖν ἔϲτι καὶ παρ᾽ ἐμοί τιϲ ἐμπειρία τοιαύτη, ταύτην μὲν εὑρήϲετε πάντεϲ ἐν τοῖϲ κοινοῖϲ ἐξεταζομένην ὑπὲρ ὑμῶν ἀεὶ καὶ οὐδαμοῦ καθ᾽ ὑμῶν οὐδ᾽ ἰδίᾳ, τὴν δὲ τούτου τοὐναντίον οὐ μόνον τῷ λέγειν ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν, ἀλλὰ καὶ εἴ τιϲ ἐλύπηϲέ τι τοῦτον ἢ προϲέκρουϲέ που, κατὰ τούτων.

1 παρακρούϲομαι ΣΒ   παρακρούϲωμαι ω | 3 εἴποι ς edd. ante b[1] | αὐτίκα pro καί Naberus mnem. n. I p. 346 | 4 ἕξοντα Naberus | 8 εὖ ΣΛΑ[1]Τ   δ᾽ εὖ BbK | 10 πλεῖϲτον ΣΛpr. d   πλεῖϲτον μέροϲ ω | κυρίουϲ ΣΛd   κυρίουϲ ὄνταϲ ω | 14 πάντωϲ Reiskius | 16 ἐν τῷ R

26 57 κἂν οἵ τε θεοὶ θέλωϲι καὶ οἱ δικαϲταὶ ἐξ ἴϲου ἡμῶν ἀκούωϲι κἀγὼ δύνωμαι ἀπομνημονεῦϲαι ἅ ϲοι ϲύνοιδα, πάνυ προϲδοκῶ ἐπιδείξειν τῆϲ μὲν ϲωτηρίαϲ τῇ πόλει τοὺϲ θεοὺϲ αἰτίουϲ γεγενημένουϲ καὶ τοὺϲ φιλανθρώπωϲ καὶ μετρίωϲ τοῖϲ τῆϲ πόλεωϲ πράγμαϲι χρηϲαμένουϲ, τῶν δ᾽ ἀτυχημάτων ἁπάντων Δημοϲθένην. | 29 206 u. ad p. 226, 4. 207 ἀλλ᾽ ἃ δὴ ϲυμβήϲεται ὑμῖν, ἐὰν μὴ τοῦτον τὸν τρόπον τὴν ἀκρόαϲιν ποιῆϲθε, ταῦθ᾽ ὑμῖν ἤδη δίκαιόϲ εἰμι προειπεῖν. ἐπειϲάξει γὰρ τὸν γόητα καὶ βαλαντιοτόμον καὶ διατετμηκότα τὴν πολιτείαν. οὗτοϲ κλάει μὲν ῥᾶον ἢ ἄλλοι γελῶϲιν, ἐπιορκεῖ δὲ πάντων προχειρότατα· οὐκ ἂν θαυμάϲαιμι δέ, εἰ μεταβαλλόμενοϲ τοῖϲ ἔξωθεν περιεϲτηκόϲι λοιδορήϲεται φάϲκων τοὺϲ μὲν ὀλιγαρχικοὺϲ ὑπ᾽ αὐτῆϲ τῆϲ ἀληθείαϲ διηριθμημένουϲ ἥκειν πρὸϲ τὸ τοῦ κατηγόρου βῆμα, τοὺϲ δὲ δημοτικοὺϲ πρὸϲ τὸ τοῦ φεύγοντοϲ. (208) ὅταν δὴ ταῦτα λέγῃ, πρὸϲ μὲν τοὺϲ ϲταϲιαϲτικοὺϲ λόγουϲ ἐκεῖν᾽ αὐτῷ ὑποβάλλετε κτλ. | 1 16 κακοῦργον ἄνθρωπον καὶ ϲοφιϲτὴν οἰόμενον ῥήμαϲι τοὺϲ νόμουϲ ἀναιρήϲειν. 168 ἐὰν μὲν τοίνυν πρὸϲ τὴν εὐφημίαν τῶν λόγων αὐτοῦ ἀποβλέπητε, ἐξαπατηθήϲεϲθε, ὥϲπερ καὶ πρότερον. 200 κακοῦργον ἄνθρωπον καὶ τεχνίτην λόγων. cf. 174 (ad p. 312, 21). 202 (ad p. 226, 4). 215 (ad p. 328, 1).

οὐ γὰρ αὐτῇ δικαίως οὐδ' ἐφ' ἃ cυμφέρει τῇ πόλει χρῆται.
278 οὔτε γὰρ τὴν ὀργὴν οὔτε τὴν ἔχθραν οὔτ' ἄλλ' οὐδὲν τῶν
τοιούτων τὸν καλὸν κἀγαθὸν πολίτην δεῖ τοὺc ὑπὲρ τῶν
κοινῶν εἰcεληλυθόταc δικαcτὰc ἀξιοῦν αὐτῷ βεβαιοῦν οὐδ'
ὑπὲρ τούτων εἰc ὑμᾶc εἰcιέναι, ἀλλὰ μάλιcτα μὲν μὴ ἔχειν
ταῦτ' ἐν τῇ φύcει, εἰ δ' ἄρ' ἀνάγκη, πράωc καὶ μετρίωc
διακείμεν' ἔχειν. ἐν τίcιν οὖν cφοδρὸν εἶναι τὸν πολιτευό-
μενον καὶ τὸν ῥήτορα δεῖ; ἐν οἷc τῶν ὅλων τι κινδυνεύε-
ται τῇ πόλει, καὶ ἐν οἷc πρὸc τοὺc ἐναντίουc ἐcτὶ τῷ δήμῳ,
279 ἐν τούτοιc· ταῦτα γὰρ γενναίου καὶ ἀγαθοῦ πολίτου. μηδ-
ενὸc δ' ἀδικήματοc πώποτε δη | μοcίου, προcθήcω δὲ μηδ' 319
ἰδίου, δίκην ἀξιώcαντα λαβεῖν παρ' ἐμοῦ μήθ' ὑπὲρ τῆc πό-
λεωc μήθ' ὑπὲρ αὑτοῦ, cτεφάνου καὶ ἐπαίνου κατηγορίαν
ἥκειν cυνεcκευαcμένον καὶ τοcουτουcὶ λόγουc ἀνηλωκέναι
ἰδίαc ἔχθραc καὶ φθόνου καὶ μικροψυχίαc ἐcτὶ cημεῖον,
οὐδενὸc χρηcτοῦ. τὸ δὲ δὴ καὶ τοὺc πρὸc ἔμ' αὐτὸν ἀγῶ-
ναc ἐάcαντα νῦν ἐπὶ τόνδ' ἥκειν καὶ πᾶcαν ἔχει κακίαν.
280 καί μοι δοκεῖc ἐκ τούτων, Αἰcχίνη, λόγων ἐπίδειξίν τινα
καὶ φωναcκίαc βουλόμενοc ποιήcαcθαι τοῦτον προελέcθαι
τὸν ἀγῶνα, οὐκ ἀδικήματοc οὐδενὸc λαβεῖν τιμωρίαν. ἔcτι
δ' οὐχ ὁ λόγοc τοῦ ῥήτοροc, Αἰcχίνη, τίμιον οὐδ' ὁ τόνοc

24 διακείμεν(α) ΣΛA^1R διακείμενον B | 27 ἐcτί ΣΛA^1B ἐcτί [τι] R ἐcτί τι B | 28 γάρ ἐcτι A^1R | 3 τοῦ cτεφάνου Σ corr. ΛV (ὑπὲρ αυτοῦτ Σ pr.) | κατηγορίαν ΣΛd νῦν κατηγορίαν A^1 κατηγορίαν νῦν B | 5 ἔχθραc ἕνεκα, φθόνου R | 7 ἐμαυτόν A^1R | καὶ πᾶcαν A^1R πᾶcαν ΛBBbKW^4 | καὶ πᾶcαν ἔχει κακίαν om. Σ | 8 καίμοι ΣΛA^1BB καὶ ἔμοιγε ς | 9 λόγων ΣΛBB τῶν λόγων A^1 | καὶ φων. ΣΛBB φων. A^1 | φωναcκίαν Herwerdenus p. 130 | 12 τίμιον ΣΛB τίμιοc ω

29 221 ὑπὲρ δὲ τοῦ μήπω κεκρίcθαι ὑπ' ἐμοῦ μηδὲ τῶν ἀδικημάτων τιμωρίαν ὑποcχεῖν, ὅταν καταφεύγῃ ἐπὶ τοὺc τοιούτουc λόγουc, ἢ τοὺc ἀκούονταc ἐπιλήcμοναc ὑπολαμβάνειc ἢ cαυτὸν παραλογίζει. τὰ μὲν γὰρ περὶ τοὺc Ἀμφιccέαc ἠcεβημένα coι καὶ τὰ περὶ τὴν Εὔβοιαν δωροδοκηθέντα, χρόνων ἐγγεγενημένων ἐν οἷc ὑπ' ἐμοῦ φανερῶc ἐξηλέγχου, ἴcωc ἐλπίζειc τὸν δῆμον ἀμνημονεῖν· (222) τὰ δὲ περὶ τὰc τριήρειc καὶ τοὺc τριηράρχουc ἁρπάγματα τίc ἂν ἀποκρύψαι χρόνοc δύναιτ' ἄν, ὅτε νομοθετήcαc περὶ τῶν τριακοcίων καὶ cαυτὸν πείcαc Ἀθηναίουc ἐπιcτάτην τάξαι τοῦ ναυτικοῦ, ἐξηλέγχθηc ὑπ' ἐμοῦ ἑξήκοντα καὶ πέντε νεῶν ταχυναυτουcῶν τριηράρχουc ὑφῃρημένοc πλέον τῆc πόλεωc ἀφανίζων ναυτικόν, ἢ ᾧ ποτ' Ἀθηναῖοι τὴν ἐν Νάξῳ ναυμαχίαν Λακεδαιμονίουc καὶ Πόλλιν ἐνίκηcαν. (223) οὕτω δὲ ταῖc αἰτίαιc ἐνέφραξαc τὰc κατὰ cαυτοῦ τιμωρίαc, ὥcτε τὸν κίνδυνον εἶναι μὴ coὶ τῷ ἀδικήcαντι ἀλλὰ τοῖc ἐπεξιοῦcι, πολὺν μὲν τὸν Ἀλέξανδρον καὶ Φίλιππον ἐν ταῖc διαβολαῖc φέρων, αἰτιώμενοc δέ τιναc ἐμποδίζειν τοὺc τῆc πόλεωc καιρούc, ἀεὶ τὸ παρὸν λυμαινόμενοc, τὸ δὲ μέλλον κατεπαγγελλόμενοc. Proxima u. ad p. 272, 25.

τῆς φωνῆς, ἀλλὰ τὸ ταὐτὰ προαιρεῖςθαι τοῖς πολλοῖς καὶ
τὸ τοὺς αὐτοὺς μιςεῖν καὶ φιλεῖν οὕςπερ ἂν ἡ πατρίς. ὁ 281
γὰρ οὕτως ἔχων τὴν ψυχήν, οὗτος ἐπ᾽ εὐνοίᾳ πάντ᾽ ἐρεῖ·
ὁ δ᾽ ἀφ᾽ ὧν ἡ πόλις προορᾶται κίνδυνόν τιν᾽ ἑαυτῇ, τού-
τους θεραπεύων οὐκ ἐπὶ τῆς αὐτῆς ὁρμεῖ τοῖς πολλοῖς,
οὔκουν οὐδὲ τῆς ἀςφαλείας τὴν αὐτὴν ἔχει προςδοκίαν.
ἀλλ᾽, ὁρᾷς; ἐγώ· ταὐτὰ γὰρ ςυμφέρονθ᾽ εἱλόμην τουτοιςί,
καὶ οὐδὲν ἐξαίρετον οὐδ᾽ ἴδιον πεποίημαι. ἆρ᾽ οὖν οὐδὲ 282
ςύ; καὶ πῶς; ὃς εὐθέως μετὰ τὴν μάχην πρεςβευτὴς ἐπο-
ρεύου πρὸς Φίλιππον, ὃς ἦν τῶν ἐν ἐκείνοις τοῖς χρόνοις
ςυμφορῶν αἴτιος τῇ πατρίδι, καὶ ταῦτ᾽ ἀρνούμενος πάντα
τὸν ἔμπροςθε χρόνον ταύτην τὴν χρείαν, ὡς πάντες ἴςαςιν.
καίτοι τίς ὁ τὴν πόλιν ἐξαπατῶν; οὐχ ὁ μὴ λέγων ἃ φρο-
νεῖ; τῷ δ᾽ ὁ κῆρυξ καταρᾶται δικαίως; οὐ τῷ τοιούτῳ; τί
320 δὲ μεῖζον ἔχοι τις ἂν εἰπεῖν ἀδίκημα | κατ᾽ ἀνδρὸς ῥήτορος
ἢ εἰ μὴ ταὐτὰ φρονεῖ καὶ λέγει; ςὺ τοίνυν οὗτος εὑρέθης.
εἶτα ςὺ φθέγγει καὶ βλέπειν εἰς τὰ τούτων πρόςωπα τολ- 283
μᾷς; πότερ᾽ οὐχ ἡγεῖ γιγνώςκειν αὐτοὺς ὅςτις εἶ; ἢ τοςοῦ-
τον ὕπνον καὶ λήθην ἅπαντας ἔχειν ὥςτ᾽ οὐ μεμνῆςθαι
τοὺς λόγους οὓς ἐδημηγόρεις ἐν τῷ πολέμῳ, καταρώμενος
καὶ διομνύμενος μηδὲν εἶναι ςοὶ καὶ Φιλίππῳ πρᾶγμα, ἀλλ᾽
ἐμὲ τὴν αἰτίαν ςοι ταύτην ἐπάγειν τῆς ἰδίας ἕνεκ᾽ ἔχθρας, οὐκ
οὖςαν ἀληθῆ. ὡς δ᾽ ἀπηγγέλθη τάχιςθ᾽ ἡ μάχη, οὐδὲν τού- 284
των φροντίςας εὐθέως ὡμολόγεις καὶ προςεποιοῦ φιλίαν
καὶ ξενίαν εἶναί ςοι πρὸς αὐτόν, τῇ μιςθαρνίᾳ ταῦτα μετα-
τιθέμενος τὰ ὀνόματα· ἐκ ποίας γὰρ ἴςης ἢ δικαίας προ-
φάςεως Αἰςχίνῃ τῷ Γλαυκοθέας τῆς τυμπανιςτρίας ξένος ἢ
φίλος ἢ γνώριμος ἦν Φίλιππος; ἐγὼ μὲν οὐχ ὁρῶ, ἀλλ᾽
ἐμιςθώθης ἐπὶ τῷ τὰ τουτωνὶ ςυμφέροντα διαφθείρειν. ἀλλ᾽
ὅμως οὕτω φανερῶς αὐτὸς εἰλημμένος προδότης καὶ κατὰ
ςαυτοῦ μηνυτὴς ἐπὶ τοῖς ςυμβᾶςι γεγονὼς ἐμοὶ λοιδορεῖ
καὶ ὀνειδίζεις ταῦτα, ὧν πάντας μᾶλλον αἰτίους εὑρήςεις.

Πολλὰ καὶ καλὰ καὶ μεγάλα ἡ πόλις, Αἰςχίνη, καὶ 285

17 κίνδυνόν τινα Σpr. ΛV τινα κίνδυνον ω | 23 ἐν om. ΣV | 26 τίς ἦν A² Alexander de fig. VIII p. 473 | 1 φρονεῖ ΣBB ἃ φρονεῖ ΛA¹ καὶ φρονεῖ ς | 2 οὗτος ΣΛA¹ text.Btext. R τοιοῦτος A¹ mg. Bγρ. | 3 τούτων ΣΓ τουτωνί ΛA¹BD | 6 πολέμῳ Σpr. Λpr. A¹T δήμῳ B | 11 εὐθέως Σpr.d εὐθύς ω | 14 Αἰςχίνῃ ΣΛB Αἰςχίνη A¹B | 18 αὐτός ΣΛA¹BB αὐτὸς ςαυτοῦ R αὐτοῖς ς | 21 εὑρήςεις ΣΛpr. B εὑρήςεις ἢ ἐμέ ων | 22 πολλὰ — 24 ἠμνημόνηςε

προείλετο καὶ κατώρθωσε δι' ἐμοῦ, ὧν οὐκ ἠμνημόνησεν.
σημεῖον δέ· χειροτονῶν γὰρ ὁ δῆμος τὸν ἐροῦντ' ἐπὶ τοῖς
τετελευτηκόσι παρ' αὐτὰ τὰ συμβάντα οὐ σὲ ἐχειροτόνησε
προβληθέντα, καίπερ εὔφωνον ὄντα, οὐδὲ Δημάδην, ἄρτι
πεποιηκότα τὴν εἰρήνην, οὐδ' Ἡγήμονα, οὐδ' ἄλλον ὑμῶν
οὐδένα, ἀλλ' ἐμέ. καὶ παρελθόντος σοῦ καὶ Πυθο | κλέους 321
ὠμῶς καὶ ἀναιδῶς, ὦ Ζεῦ καὶ θεοί, καὶ κατηγορούντων
ἐμοῦ ταὐτὰ ἃ καὶ σὺ νυνί, καὶ λοιδορουμένων, ἔτ' ἄμεινον
286 ἐχειροτόνησεν ἐμέ. τὸ δ' αἴτιον οὐκ ἀγνοεῖς μέν, ὅμως δὲ
φράσω σοι κἀγώ. ἀμφότερ' ᾔδεσαν αὐτοί, τήν τ' ἐμὴν εὔνοιαν
καὶ προθυμίαν, μεθ' ἧς τὰ πράγματ' ἔπραττον, καὶ τὴν ὑμετέ-
ραν ἀδικίαν· ἃ γὰρ εὐθενούντων τῶν πραγμάτων ἠρνεῖσθε
διομνύμενοι, ταῦτ' ἐν οἷς ἔπταισεν ἡ πόλις ὡμολογήσατε. τοὺς
οὖν ἐπὶ τοῖς κοινοῖς ἀτυχήμασιν ὧν ἐφρόνουν λαβόντας ἄδειαν
ἐχθροὺς μὲν πάλαι, φανεροὺς δὲ τόθ' ἡγήσαντο αὐτοῖς γεγενῆ-
287 σθαι· εἶτα καὶ προσήκειν ὑπολαμβάνοντες τὸν ἐροῦντ' ἐπὶ τοῖς
τετελευτηκόσι καὶ τὴν ἐκείνων ἀρετὴν κοσμήσοντα μήθ' ὁμωρό-
φιον μήθ' ὁμόσπονδον γεγενημένον εἶναι τοῖς πρὸς ἐκείνους
παραταξαμένοις, μηδ' ἐκεῖ μὲν κωμάζειν καὶ παιωνίζειν ἐπὶ ταῖς
τῶν Ἑλλήνων συμφοραῖς μετὰ τῶν αὐτοχείρων τοῦ φόνου,
δεῦρο δ' ἐλθόντα τιμᾶσθαι, μηδὲ τῇ φωνῇ δακρύειν ὑπο-
κρινόμενον τὴν ἐκείνων τύχην, ἀλλὰ τῇ ψυχῇ συναλγεῖν.
τοῦτο δ' ἑώρων παρ' ἑαυτοῖς καὶ παρ' ἐμοί, παρὰ δ' ὑμῖν
288 οὔ. διὰ ταῦτ' ἔμ' ἐχειροτόνησαν καὶ οὐχ ὑμᾶς. καὶ οὐχ
ὁ μὲν δῆμος οὕτως, οἱ δὲ τῶν τετελευτηκότων πατέρες
καὶ ἀδελφοὶ οἱ ὑπὸ τοῦ δήμου τόθ' αἱρεθέντες ἐπὶ τὰς τα-
φὰς ἄλλως πως, ἀλλὰ δέον ποιεῖν αὐτοὺς τὸ περίδειπνον
ὡς παρ' οἰκειοτάτῳ τῶν τετελευτηκότων, ὥσπερ τἄλλ'

del. Dobraeus | 26 οὐ σ' ΣA^{1}V | προβληθέντα, οὐ σέ ςR | 28 Ἡγε-μόνα Λ | 1 καί ante κατηγορούντων om. ς secl. R | 2 ταῦτα ΣΛA^{1}B pr.V | 3 ἔτι μᾶλλον Wolfius | με ΣΛV | 5 οὗτοι A^{1}RBDb | 12 ὑπολαμβάνοντες ΣΛBd ὑπέλαβον A^{2} ὑπελάμβανον A^{1} | 13 ἐροῦντ(α) Σ ΛA^{12}R ἐροῦντα τότ' B | 16 παιωνίζειν ΣΛA^{1}BB παιανίζειν ς d^{3} | 18 δ' om. Σpr. V | ἐλθόντα ΣΛpr. A^{12}R ἐλθόντας B | μηδέ ΣΛpr. A^{12}BR καὶ μηδέ ς | 19 ὑποκρινόμενον A^{1}R ὑποκρινομένους ΣΛBTV | παρ' ὑμῖν δ' οὔ A^{2}R | 23 οἱ ὑπό ΣΛd ὑπό wb | 24 τόθ' om. ςR

18 152 ἔνθα δὴ καὶ τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν ἄξιόν ἐστιν ἐπιμνησθῆναι, οὓς οὗτος ἀθύτων καὶ ἀκαλλιερήτων ὄντων τῶν ἱερῶν ἐκπέμψας ἐπὶ τὸν πρόδηλον κίνδυνον ἐτόλμησε τοῖς δραπέταις ποσὶ καὶ λελοιπόσι τὴν τάξιν ἀναβὰς ἐπὶ τὸν τάφον τῶν τετελευτηκότων ἐγκωμιάζειν τὴν ἐκείνων ἀρετήν.

εἴωθε γίγνεσθαι, τοῦτ' ἐποίησαν παρ' ἐμοί. εἰκότως· γένει μὲν γὰρ ἕκαστος ἑκάστῳ μᾶλλον οἰκεῖος ἦν ἐμοῦ, κοινῇ δὲ
322 πᾶσιν οὐδεὶς ἐγγυτέρω· ᾧ γὰρ ἐκείνους σωθῆναι | καὶ κατορθῶσαι μάλιστα διέφερεν, οὗτος καὶ παθόντων ἃ μήποτ' ὤφελον τῆς ὑπὲρ ἁπάντων λύπης πλεῖστον μετεῖχεν.

Λέγε δ' αὐτῷ τουτὶ τὸ ἐπίγραμμα, ὃ δημοσίᾳ προ- 289
είλεθ' ἡ πόλις αὐτοῖς ἐπιγράψαι, ἵν' εἰδῇς, Αἰσχίνη, καὶ ἐν αὐτῷ τούτῳ σαυτὸν ἀγνώμονα καὶ συκοφάντην ὄντα καὶ μιαρόν. λέγε.

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ.

[Οἵδε πάτρας ἕνεκα σφετέρας εἰς δῆριν ἔθεντο
 ὅπλα, καὶ ἀντιπάλων ὕβριν ἀπεσκέδασαν.
μαρνάμενοι δ' ἀρετῆς καὶ δείματος οὐκ ἐσάωσαν
 ψυχάς, ἀλλ' Ἀΐδην κοινὸν ἔθεντο βραβῆ,
οὕνεκεν Ἑλλήνων, ὡς μὴ ζυγὸν αὐχένι θέντες
 δουλοσύνης στυγερὰν ἀμφὶς ἔχωσιν ὕβριν.
γαῖα δὲ πατρὶς ἔχει κόλποις τῶν πλεῖστα καμόντων
 σώματ', ἐπεὶ θνητοῖς ἐκ Διὸς ἥδε κρίσις·
μηδὲν ἁμαρτεῖν ἐστι θεῶν καὶ πάντα κατορθοῦν,
 ἐν βιοτῇ μοῖραν δ' οὔ τι φυγεῖν ἔπορεν.]

Ἀκούεις, Αἰσχίνη, [καὶ ἐν αὐτῷ τούτῳ] 'μηδὲν ἁμαρτεῖν 290
ἐστι θεῶν καὶ πάντα κατορθοῦν'; οὐ τῷ συμβούλῳ τὴν

29 γάρ ΣΛΒΒ γὰρ τό A[1] | 3 τουτί ΣΛA[12]BR τοῦτο ς | 8 epigramma om. ΣΛpr.A[1] suppositum existimant Karstenius act. acad. Batau. IIII, 1 Kayserus Eois I p. 308 Westermannus Kaibelius de monumentorum aliquot Graec. carminibus p. 1 sqq. Kirchhoffius Herm. VI p. 487, quos contra dixit Spengelius act. acad. Bauar. 1875 I p. 287 sqq. | 10 μ. ἀ. κ. δείγματος Victorius μ. ἀ. κ. λήματος Valckenarius ad Ammon. p. 142 RTD μ. ἀρετῇ δίχα δείματος Jacobsius anth. Pal. III p. 944 μνησάμενοι δ' ἀρ. κ. λήματος Passouius apud Jacobsium μ. ἀρετῆς κατὰ δείματος Graefius act. acad. Petropol. VIII p. 661 v μαιόμενοι ἀρ. ἰσοδαίμονος Bergkius poet. lyr. Gr.[2] p. 504 ἀρνύμενοι ἀρετὴν δίχα δαίμονος Bernaysius mus. Rhen. n. XIIII p. 322, quos contra u. Goellerus progr. gymn. Colon. a. 1826 et Foertschius comment. crit. de locis nonn. Lys. et Dem. p. 51 | 11 βραβῆ Schneiderus suppl. lex. Gr. p. 52 T βράβην ω | 12 u. 5. 6 ante u. 3 transponit O. Ribbeckius n. mus. Helu. II p. 147 | θεῖσαν V | 15 post κρίσιν interpunctionem sustulit Froehlichius act. acad. Bauar. 1849 p. 91 | 16 θεοῦ Liban. epist. p. 705 W[1] d[3] | 17 post βιοτῇ interpungunt edd. ante TbV Göttlingius opusc. I p. 151 Fröhlichius Spengelius | φεύγειν ΛΒ | ἔπορον ς ἕτερον R μερόπων Graefius v | 18 καὶ ἐν αὐτῷ τούτῳ secl. R Spengelius | μηδέν Σpr. A[1]D τὸ μηδέν TvWKV ὡς τῷ μηδέν B ὡς τὸ μηδέν ςb | 19 θεοῦ A[1]W[1]d[3] θεον Σpr. sed eodem atramento corr. θεων | 19 οὐ τῷ — 20 κατορθοῦν om. Σ

τοῦ κατορθοῦν τοὺϲ ἀγωνιζομένουϲ ἀνέθηκε δύναμιν, ἀλλὰ τοῖϲ θεοῖϲ. τί οὖν, ὦ κατάρατ', ἐμοὶ περὶ τούτων λοιδορεῖ καὶ λέγειϲ ἃ ϲοὶ καὶ τοῖϲ ϲοῖϲ οἱ θεοὶ τρέψειαν εἰϲ κεφαλήν;

291 Πολλὰ τοίνυν, ὦ ἄνδρεϲ Ἀθηναῖοι, καὶ ἄλλα κατηγορηκότοϲ αὐτοῦ καὶ κατεψευϲμένου, μάλιϲτ' ἐθαύμαϲα πάντων, ὅτε τῶν ϲυμβεβηκότων τότε τῇ πόλει μνηϲθεὶϲ οὐχ ὡϲ ἂν εὔνουϲ καὶ δίκαιοϲ πολίτηϲ ἔϲχε τὴν γνώμην οὐδ' ἐδάκρυϲεν οὐδ' ἔπαθε τοιοῦτον οὐδὲν τῇ ψυχῇ, ἀλλ' ἐπάραϲ τὴν φωνὴν καὶ | γεγηθὼϲ καὶ λαρυγγίζων ᾤετο μὲν 323 ἐμοῦ κατηγορεῖν δηλονότι, δεῖγμα δ' ἐξέφερε καθ' ἑαυτοῦ ὅτι τοῖϲ γεγενημένοιϲ ἀνιαροῖϲ οὐδὲν ὁμοίωϲ ἔϲχε τοῖϲ
292 ἄλλοιϲ. καίτοι τὸν τῶν νόμων καὶ τῆϲ πολιτείαϲ φάϲκοντα φροντίζειν, ὥϲπερ οὗτοϲ νυνί, καὶ εἰ μηδὲν ἄλλο, τοῦτό γ' ἔχειν δεῖ, ταὐτὰ λυπεῖϲθαι καὶ ταὐτὰ χαίρειν τοῖϲ πολλοῖϲ, καὶ μὴ τῇ προαιρέϲει τῶν κοινῶν ἐν τῷ τῶν ἐναντίων μέρει τετάχθαι· ὃ ϲὺ νυνὶ πεποιηκὼϲ εἶ φανερόϲ, ἐμὲ πάντων αἴτιον καὶ δι' ἐμὲ εἰϲ πράγματα φάϲκων ἐμπεϲεῖν

text. | 23 οἱ θεοί om. Λ | 25 μάλιϲτα ΣA¹d ἐν μάλιϲτα ΛB | 26 πάντων ΣA¹B ἁπάντων ΛB | ὅτε ΣΛ corr. ead. man. A¹T ὅτι Λpr. BD | τότε post πόλει ponit Pal. 2 om. ϛ | 27 μνηϲθείϲ ΣΛA¹BR ἀναμνηϲθείϲ ϛ | καί ΣΛA¹²R οὐδέ B | 29 τοιοῦτον οὐδέν ΣΛA¹R τοιοῦτον A² οὐδὲν τοιοῦτον B | 3 ἐπὶ τοῖϲ γεγ. ϛ RBb | 6 δεῖ ΣA¹B δεῖ τό ΛB

26 132 τοιγάρτοι τί τῶν ἀνελπίϲτων καὶ ἀπροϲδοκήτων ἐφ' ἡμῶν οὐ γέγονεν; οὐ γὰρ βίον γ' ἡμεῖϲ ἀνθρώπινον βεβιώκαμεν. ἀλλ' εἰϲ παραδοξολογίαν τοῖϲ μεθ' ἡμᾶϲ ἔφυμεν. 134 u. ad p. 311, 8. | 5 5 τούτων δ' ἐχόντων οὕτωϲ καὶ τῶν καιρῶν ὄντων τῇ πόλει τοιούτων ὁποίουϲ τινὰϲ αὐτοὺϲ ὑμεῖϲ ὑπολαμβάνετ' εἶναι, ἓν ὑπολείπεται μέροϲ τῆϲ πολιτείαϲ, εἴ τι κἀγὼ τυγχάνω γιγνώϲκων, αἱ τῶν παρανόμων γραφαί. εἰ δὲ καὶ ταύταϲ καταλύϲετε ἢ τοῖϲ καταλύουϲιν ἐπιτρέψετε, προλέγω ὑμῖν, ὅτι λήϲετε κατὰ μικρὸν τῆϲ πολιτείαϲ τιϲὶ παραχωρήϲαντεϲ. (6) εὖ γὰρ ἴϲτε, ὦ Ἀθηναῖοι, ὅτι τρεῖϲ εἰϲὶ πολιτεῖαι παρὰ πᾶϲιν ἀνθρώποιϲ, τυραννὶϲ καὶ ὀλιγαρχία καὶ δημοκρατία, διοικοῦνται δ' αἱ μὲν τυραννίδεϲ καὶ ὀλιγαρχίαι τοῖϲ τρόποιϲ τῶν ἐφεϲτηκότων, αἱ δὲ πόλειϲ αἱ δημοκρατούμεναι τοῖϲ νόμοιϲ τοῖϲ κειμένοιϲ. μηδεὶϲ οὖν ὑμῶν τοῦτ' ἀγνοείτω, ἀλλὰ ϲαφῶϲ ἕκαϲτοϲ ἐπιϲτάϲθω, ὅτι ὅταν εἰϲίῃ εἰϲ δικαϲτήριον γραφὴν παρανόμων δικάϲων, ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ μέλλει τὴν ψῆφον φέρειν περὶ τῆϲ ἑαυτοῦ παρρηϲίαϲ. διόπερ καὶ ὁ νομοθέτηϲ τοῦτο πρῶτον ἔταξεν ἐν τῷ τῶν δικαϲτῶν ὅρκῳ 'ψηφιοῦμαι κατὰ τοὺϲ νόμουϲ', ἐκεῖνό γ' εὖ εἰδώϲ, ὅτι ὅταν διατηρηθῶϲιν οἱ νόμοι τῇ πόλει, ϲῴζεται καὶ ἡ δημοκρατία. (7) ἃ χρὴ διαμνημονεύονταϲ ὑμᾶϲ μιϲεῖν τοὺϲ τὰ παράνομα γράφονταϲ καὶ μηδὲν μικρὸν ἡγεῖϲθαι εἶναι τῶν τοιούτων ἀδικημάτων, ἀλλ' ἕκαϲτον ὑπερμέγεθεϲ, καὶ τοῦθ' ὑμῶν τὸ δίκαιον μηδέν' ἀνθρώπων ἐξαιρεῖϲθαι κτλ.

τὴν πόλιν, οὐκ ἀπὸ τῆς ἐμῆς πολιτείας οὐδὲ προαιρέσεως
ἀρξαμένων ὑμῶν τοῖς Ἕλλησι βοηθεῖν, ἐπεὶ ἔμοιγ' εἰ τοῦτο 293
δοθείη παρ' ὑμῶν, δι' ἐμὲ ὑμᾶς ἠναντιῶσθαι τῇ κατὰ τῶν
Ἑλλήνων ἀρχῇ πραττομένῃ, μείζων ἂν δοθείη δωρεὰ συμπασῶν ὧν τοῖς ἄλλοις δεδώκατε. ἀλλ' οὔτ' ἂν ἐγὼ ταῦτα φήσαιμι (ἀδικοίην γὰρ ἂν ὑμᾶς), οὔτ' ἂν ὑμεῖς εὖ οἶδ' ὅτι συγχωρήσαιτε, οὗτός τ' εἰ δίκαι' ἐποίει, οὐκ ἂν ἕνεκα τῆς πρὸς ἐμὲ ἔχθρας τὰ μέγιστα τῶν ὑμετέρων καλῶν ἔβλαπτε καὶ διέβαλλεν.

Ἀλλὰ τί ταῦτ' ἐπιτιμῶ, πολλῷ σχετλιώτερ' ἄλλα κατ- 294
ηγορηκότος αὐτοῦ καὶ κατεψευσμένου; ὃς γὰρ ἐμοῦ φιλιππισμόν, ὦ γῆ καὶ θεοί, κατηγορεῖ, τί οὗτος οὐκ ἂν εἴποι; καίτοι νὴ τὸν Ἡρακλέα καὶ πάντας θεούς, εἴ γ' ἐπ' ἀληθείας δέοι σκοπεῖσθαι, τὸ καταψεύδεσθαι καὶ δι' ἔχθραν τι λέγειν ἀνελόντας ἐκ μέσου, τίνες ὡς ἀληθῶς εἰσιν οἷς ἂν εἰκότως καὶ δικαίως τὴν τῶν γεγενημένων αἰτίαν ἐπὶ τὴν
324 κεφαλὴν ἀναθεῖεν ἅπαντες, τοὺς ὁμοίους τούτῳ | παρ' ἑκάστῃ
τῶν πόλεων εὕροιτ' ἄν, οὐ τοὺς ἐμοί· οἵ, ὅτ' ἦν ἀσθενῆ 295
τὰ Φιλίππου πράγματα καὶ κομιδῇ μικρά, πολλάκις προλεγόντων ἡμῶν καὶ παρακαλούντων καὶ διδασκόντων τὰ βέλτιστα, τῆς ἰδίας ἕνεκ' αἰσχροκερδίας τὰ κοινῇ συμφέροντα προΐεντο, τοὺς ὑπάρχοντας ἕκαστοι πολίτας ἐξαπατῶντες καὶ διαφθείροντες, ἕως δούλους ἐποίησαν, Θετταλοὺς Δάοχος Κινέας Θρασύδαος, Ἀρκάδας Κερκιδᾶς Ἱερώνυμος Εὐκαμπίδας, Ἀργείους Μύρτις Τελέδαμος Μνασέας, Ἠλείους Εὐξίθεος Κλεότιμος Ἀρίσταιχμος, Μεσσηνίους οἱ Φιλιάδου τοῦ θεοῖς ἐχθροῦ παῖδες Νέων καὶ Θρασύλοχος, Σικυωνίους Ἀρίστρατος Ἐπιχάρης, Κορινθίους Δείναρχος Δημάρετος, Μεγαρέας Πτοιόδωρος Ἕλιξος Περίλας, Θηβαίους Τιμόλας Θεογείτων Ἀνεμοίτας, Εὐβοέας Ἵππαρχος Κλείταρχος Σω-

13 παρ' ὑμῶν secl. R | δι' ἐμέ ΣΛpr. A^{12}B τοσαῦτα δι' ἐμέ B | 18 τὰ δίκαια A^{12}R | 25 πάντας ΣΛA^{1}B πάντας τούς B | 1 εὕροιτ' ΣA^{1}Bγρ. Dionysius de Thuc. 54 p. 949 T εὕροι τις ΛB text. | οὐ ΣΛpr. A^{12}d οὐχί B | 5 αἰσχροκερδίας ΣΛ d^{3} αἰσχροκερδείας ω | 8 Θρασύδαος ΣΛA^{1}pr.(?)T Θρασύλαος A^{1} corr. BD Θρασύβουλος B corr. Θρασύδαιος B pr. d^{3} | 9 Εὐκαμπίδας ΣΛA^{1} Polyb. XVII, 14, 4 b^{1} Εὐκαλπίδας B | 14 Δημάρετος ΣΛA^{1}v Δημάρατος BDW^{1}b | 15 Περίλαος B edd. Περίαλος ΣΛ Περίλλαος A^{1} Πέριλλος Bγρ. Harpocr. | Τιμόλας ΣΛ Polyb. B Τιμόλαος ων | 16 Ἀνεμύτας ς Anecd. Bekk. p. 397, 33 Harpocr. cod. Pal.

23 u. ad p. 230, 20. 234, 19.

296 cίστρατος. ἐπιλείψει με λέγονθ᾽ ἡ ἡμέρα τὰ τῶν προδο-
τῶν ὀνόματα. οὗτοι πάντες εἰcίν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
τῶν αὐτῶν βουλευμάτων ἐν ταῖc αὑτῶν πατρίcιν ὧνπερ
οὗτοι παρ᾽ ὑμῖν, ἄνθρωποι μιαροὶ καὶ κόλακες καὶ ἀλάcτο-
ρες, ἠκρωτηριαcμένοι τὰς ἑαυτῶν ἕκαcτοι πατρίδας, τὴν
ἐλευθερίαν προπεπωκότες πρότερον μὲν Φιλίππῳ, νῦν δ᾽
Ἀλεξάνδρῳ, τῇ γαστρὶ μετροῦντες καὶ τοῖc αἰcχίcτοις τὴν
εὐδαιμονίαν, τὴν δ᾽ ἐλευθερίαν καὶ τὸ μηδέν᾽ ἔχειν δεcπότην
αὑτῶν, ἃ τοῖc προτέροις Ἕλληcιν ὅροι τῶν ἀγαθῶν ἦcαν
καὶ κανόνες, ἀνατετροφότες.

297 Ταύτης τοίνυν τῆς οὕτως αἰcχρᾶς καὶ περιβοήτου cυ-
cτάcεως καὶ κακίας, μᾶλλον δ᾽, ὦ ἄνδρες Ἀθη | ναῖοι, προ- 325
δοcίας, εἰ δεῖ μὴ ληρεῖν, τῆς τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίας ἥ
τε πόλις παρὰ πᾶcιν ἀνθρώποις ἀναίτιος γέγονεν ἐκ τῶν
ἐμῶν πολιτευμάτων καὶ ἐγὼ παρ᾽ ὑμῖν. εἶτά μ᾽ ἐρωτᾷς
ἀντὶ ποίας ἀρετῆς ἀξιῶ τιμᾶcθαι; ἐγὼ δέ cοι λέγω ὅτι
τῶν πολιτευομένων παρὰ τοῖc Ἕλληcι διαφθαρέντων ἁπάν-
των, ἀρξαμένων ἀπὸ cοῦ, πρότερον μὲν ὑπὸ Φιλίππου,
298 νῦν δ᾽ ὑπ᾽ Ἀλεξάνδρου, ἐμὲ οὔτε καιρὸς οὔτε φιλανθρωπία
λόγων οὔτ᾽ ἐπαγγελιῶν μέγεθος οὔτ᾽ ἐλπὶς οὔτε φόβος οὔτ᾽
ἄλλ᾽ οὐδὲν ἐπῆρεν οὐδὲ προηγάγετο ὧν ἔκρινα δικαίων καὶ
cυμφερόντων τῇ πατρίδι οὐδὲν προδοῦναι, οὐδ᾽ ὅcα cυμ-
βεβούλευκα πώποτε τουτοιcί, ὁμοίως ὑμῖν ὥcπερ ἂν τρυ-
τάνη ῥέπων ἐπὶ τὸ λῆμμα cυμβεβούλευκα, ἀλλ᾽ ἀπ᾽ ὀρθῆς
καὶ δικαίας καὶ ἀδιαφθόρου τῆς ψυχῆς, καὶ μεγίcτων δὴ
πραγμάτων τῶν κατ᾽ ἐμαυτὸν ἀνθρώπων προcτὰς πάντα

19 ὦ Vind. 1 om. ω edd. | 23 πρότερον — 24 Ἀλεξ. aut hic aut § 297 del. Dobraeus | 27 ἀνατετραφότες Σ edd. post B praeter d³VW⁴ | 5 ἐγὼ δέ ΣΛ Marcell. ad Herm. IIII p. 425 T ἐγὼ δή A¹BD | 9 φόβος Σ pr. Anonym. de fig. VIII p. 655 B φόβος οὔτε χάρις ΛA¹B | 13 ὥ. ἂν τρυτάνη Ind. Fel. T ὡcπερανεὶ τρυτάνη d³ ὥ. ἂν τρυτανηι Σpr. ὥ. ἐν τρυτάνῃ A¹² ὥ. ἂν εἰ ἐν τρυτάνῃ Σ corr. ΛBvD | 16 ψυχῆς ΣΛ pr. A¹T ψυχῆς τὰ πάντα μοι πέπρακται A²R ψυχῆς πάντα μοι πέπρακται B

5 236 ἡδέως δ᾽ ἂν ἔγωγε, ὦ Ἀθηναῖοι, ἐναντίον ὑμῶν ἀναλογιcαίμην πρὸς τὸν γράψαντα τὸ ψήφιcμα, διὰ ποίας εὐεργεcίας ἄξιοῖ Δημοcθένην cτεφανῶcαι. εἰ μὲν γὰρ λέξεις ὅθεν τὴν ἀρχὴν τοῦ ψηφίcματος ἐποιήcω, ὅτι τὰς τάφρους τὰς περὶ τὰ τείχη καλῶς ἐτάφρευcε, θαυμάζω cου. τοῦ γὰρ ταῦτ᾽ ἐξεργαcθῆναι καλῶς τὸ γεγενῆcθαι τούτων αἴτιον μείζω κατηγορίαν ἔχει· οὐ γὰρ περιχαρακώcαντα χρὴ τὰ τείχη οὐδὲ τὰς δημοcίας ταφὰς ἀνελόντα τὸν ὀρθῶς πεπολιτευμένον δωρεὰς αἰτεῖν, ἀλλ᾽ ἀγαθοῦ τινος αἴτιον γεγενημένον τῇ πόλει.

ταῦθ᾽ ὑγιῶς καὶ δικαίως πεπολίτευμαι. διὰ ταῦτ᾽ ἀξιῶ 299
τιμᾶσθαι. τὸν δὲ τειχισμὸν τοῦτον, ὃν σύ μου διέσυρες,
καὶ τὴν ταφρείαν ἄξια μὲν χάριτος καὶ ἐπαίνου κρίνω, πῶς
γὰρ οὔ; πόρρω μέντοι που τῶν ἐμαυτῷ πεπολιτευμένων
τίθεμαι. οὐ λίθοις ἐτείχισα τὴν πόλιν οὐδὲ πλίνθοις ἐγώ,
οὐδ᾽ ἐπὶ τούτοις μέγιστον τῶν ἐμαυτοῦ φρονῶ· ἀλλ᾽ ἐὰν
τὸν ἐμὸν τειχισμὸν βούλῃ δικαίως σκοπεῖν, εὑρήσεις ὅπλα
καὶ πόλεις καὶ τόπους καὶ λιμένας καὶ ναῦς καὶ ἵππους καὶ
πολλοὺς τοὺς ὑπὲρ τούτων ἀμυνομένους. ταῦτα προὐβα- 300
λόμην ἐγὼ πρὸ τῆς Ἀττικῆς, ὅσον ἦν ἀνθρωπίνῳ λογισμῷ
δυνατόν, καὶ τούτοις ἐτείχισα τὴν χώραν, οὐχὶ τὸν κύκλον |
326 τοῦ Πειραιῶς οὐδὲ τοῦ ἄστεως. οὐδέ γ᾽ ἡττήθην ἐγὼ τοῖς
λογισμοῖς Φιλίππου, πολλοῦ γε καὶ δεῖ, οὐδὲ ταῖς παρα-
σκευαῖς, ἀλλ᾽ οἱ τῶν συμμάχων στρατηγοὶ καὶ αἱ δυνάμεις
τῇ τύχῃ. τίνες αἱ τούτων ἀποδείξεις; ἐναργεῖς καὶ φανε-
ραί. σκοπεῖτε δέ.

Τί χρῆν τὸν εὔνουν πολίτην ποιεῖν, τί τὸν μετὰ πάσης 301
προνοίας καὶ προθυμίας καὶ δικαιοσύνης ὑπὲρ τῆς πατρίδος
πολιτευόμενον; οὐκ ἐκ μὲν θαλάττης τὴν Εὔβοιαν προ-
βαλέσθαι πρὸ τῆς Ἀττικῆς, ἐκ δὲ τῆς μεσογείας τὴν Βοιω-
τίαν, ἐκ δὲ τῶν πρὸς Πελοπόννησον τόπων τοὺς ὁμόρους
ταύτῃ; οὐ τὴν σιτοπομπίαν, ὅπως παρὰ πᾶσαν φιλίαν ἄχρι
τοῦ Πειραιῶς κομισθήσεται, προιδέσθαι; καὶ τὰ μὲν σῶσαι 302
τῶν ὑπαρχόντων ἐκπέμποντα βοηθείας καὶ λέγοντα καὶ
γράφοντα τοιαῦτα, τὴν Προκόννησον, τὴν Χερρόνησον, τὴν
Τένεδον, τὰ δ᾽ ὅπως οἰκεῖα καὶ σύμμαχ᾽ ὑπάρξει πρᾶξαι,
τὸ Βυζάντιον, τὴν Ἄβυδον, τὴν Εὔβοιαν; καὶ τῶν μὲν τοῖς
ἐχθροῖς ὑπαρχουσῶν δυνάμεων τὰς μεγίστας ἀφελεῖν, ὧν
δ᾽ ἐνέλειπε τῇ πόλει, ταῦτα προσθεῖναι; ταῦτα τοίνυν
ἅπαντα πέπρακται τοῖς ἐμοῖς ψηφίσμασι καὶ τοῖς ἐμοῖς
πολιτεύμασιν, ἃ καὶ βεβουλευμένα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐὰν 303
ἄνευ φθόνου τις βούληται σκοπεῖν, ὀρθῶς εὑρήσει καὶ πε-

17 δικαίως καὶ ἁπλῶς A^{12}R | 22 οὐ λίθοις ΣΛpr. A^{1} Aristid. rh. VIIII p. 352 Tiber. de fig. VIII p. 548 B οὐ γὰρ λίθοις B | 26 ἵππους καὶ πολλούς Schaeferus K [πολλοὺς] ἵππους καί RBdb ἵππους καί D πολλοὺς ἵππους καί ω TvWV | 27 ἀμυνουμένους BRBdD | 29 κύκλον ΣΛpr. A^{1}B κύκλὸν μόνον Λ corr. ead. m. B | 1 ἄστεως ΣA^{1}pr.T ἄστεος ΛA^{1} corr. B | 15 Προκόννησον ς edd. ante R | 16 ὑπάρξει ΣΛA^{1}b^{1} ὑπάρξῃ B | 17 τὴν Εὔβοιαν secl. R | 19 ἐνέλειπε ΣΛA^{1}b^{1} ἐνέλιπε B | 20 τοίνυν ΣA^{1}B τοίνυν ὑμῖν ΛB

πραγμένα πάςῃ δικαιοςύνῃ, καὶ τὸν ἑκάςτου καιρὸν οὐ
παρεθέντα οὐδ' ἀγνοηθέντα οὐδὲ προεθέντα ὑπ' ἐμοῦ, καὶ
ὅς' εἰς ἑνὸς ἀνδρὸς δύναμιν καὶ λογιςμὸν ἧκεν, οὐδὲν ἐλ-
λειφθέν, εἰ δ' ἢ δαίμονός τινος ἢ τύχης ἰςχὺς ἢ ςτρατη-
γῶν φαυλότης ἢ τῶν προδιδόντων τὰς πόλεις ὑμῶν κακία
ἢ πάντα ταῦτ' ἐλυμαίνετο | τοῖς ὅλοις, ἕως ἀνέτρεψαν, τί 327
304 Δημοςθένης ἀδικεῖ; εἰ δ' οἷος ἐγὼ παρ' ὑμῖν κατὰ τὴν
ἐμαυτοῦ τάξιν, εἷς ἐν ἑκάςτῃ τῶν Ἑλληνίδων πόλεων ἀνὴρ
ἐγένετο, μᾶλλον δ' εἰ ἕν' ἄνδρα μόνον Θετταλία καὶ ἕν'
ἄνδρ' Ἀρκαδία ταὐτὰ φρονοῦντ' ἔςχεν ἐμοί, οὐδεὶς οὔτε
τῶν ἔξω Πυλῶν Ἑλλήνων οὔτε τῶν εἴςω τοῖς παροῦςι
κακοῖς ἐκέχρητ' ἄν, ἀλλὰ πάντες ἂν ὄντες ἐλεύθεροι καὶ
αὐτόνομοι μετὰ πάςης ἀδείας ἀςφαλῶς ἐν εὐδαιμονίᾳ τὰς
ἑαυτῶν ᾤκουν πατρίδας, τούτων τῶν τοςούτων καὶ τοιού-
των ἀγαθῶν ὑμῖν καὶ τοῖς ἄλλοις Ἀθηναίοις ἔχοντες χάριν
305 δι' ἐμέ. ἵνα δ' εἰδῆτε ὅτι πολλῷ τοῖς λόγοις ἐλάττοςι
χρῶμαι τῶν ἔργων, εὐλαβούμενος τὸν φθόνον, λέγε μοι
ταυτὶ καὶ ἀνάγνωθι λαβὼν τὸν ἀριθμὸν τῶν βοηθειῶν κατὰ
τὰ ἐμὰ ψηφίςματα.

ΑΡΙΘΜΟϹ ΒΟΗΘΕΙΩΝ.

306 Ταῦτα καὶ τοιαῦτα πράττειν, Αἰςχίνη, τὸν καλὸν κἀ-
γαθὸν πολίτην ἔδει, ὧν κατορθουμένων μὲν μεγίςτοις
ἀναμφιςβητήςως ὑπῆρχεν εἶναι καὶ τὸ δικαίως προςῆν, ὡς

25 οὐδ' ἀγνοηθέντα οὐδὲ προδοθέντα om. Λ text. | προεθέντα ΣA^{1}B πραθέντα Dobraeus προδοθέντα B | 26 ἑνὸς ἀνδρός ΣΛB ἀνδρὸς ἑνός A^{1}B | 27 τύχης τινός A^{2}R | 28 ςτρατηγῶν ΣΛA^{12}BB τῶν ςτρατηγῶν ϛ Mor. | 29 πάντα ταῦτα Σpr. Λ Anecd. Bekk. p. 154, 27 T ταῦτα πάντα ἅμα A^{1} πάντα ταῦτα ἅμα Σγρ. BD | ἐλυμαίνετο ΣΛ Anecd. Bekk. B ἐλυμήνατο A^{1}B | 1 ἀνέτρεψαν ΣΛT ἀνέτρεψα B corr. ἀνέτρεψε A^{1}Bpr. Anecd. Bekk. vbV | 2 εἶ ος Σpr. εἰ γὰρ οἷος Alexand. de fig. VIII p. 436 εἰ οἷος Marcell. ad Herm. IIII p. 422 vKV | ἐγώ ΣΛA^{1} Alex. Marc. Aristid. or. XXXXVIIII p. 516 d ἦν ἐγώ B | 4 μόνον ἄνδρα A^{2}R | 5 ἔςχεν ΣΛA^{1} Arist. Alex. b^{1} εἶχεν Marc. ἔςχον B | οὐδένες Cobetus nou. lect. p. 319 W^{3}V | οὐδεὶς ἄν ϛ Thomas M. u. εἴςω R | 7 ἐκέχρηντ' ἄν ΣΛ Cobetus W^{3}V | 9 τούτων τῶν Aristides Turicenses τούτων ΣΛpr. VW^{4} τῶν ω | 14 τὸν ἀριθμὸν — ψηφίςματα om. ΣΛpr. TDW^{1}b secluserant Bd his deletis λέγε μοι ταυτὶ λαβών. ἀνάγνωθι Doberenzius ann. ad Chers. p. 26 | 15 ΑΡΙΘΜΟϹ ΒΟΗΘΕΙΩΝ ϛ R ΑΡΙΘΜΟϹ ΨΗΦΙϹΜΑ A^{1} ΨΗΦΙϹΜΑ A^{2} ΨΗΦΙϹΜΑΤΑ TW^{1} ΑΡΙΘΜΟϹ ΒΟΗΘΕΙΩΝ ΚΑΤΑ ΤΑ ЄΜΑ ΨΗΦΙϹΜΑΤΑ ΣΛB | 16 τοιαῦτα ΣA^{1}B τὰ τοιαῦτα ΛB | 17 ἔδει Spengelius p. 68 W^{4} δεῖ ω | μέν ΣΛpr. T μὲν [ὦ γῆ καὶ θεοί]d

ἑτέρως δὲ συμβάντων τὸ γοῦν εὐδοκιμεῖν περίεστι καὶ τὸ
μηδένα μέμφεσθαι τὴν πόλιν μηδὲ τὴν προαίρεσιν αὐτῆς,
ἀλλὰ τὴν τύχην κακίζειν τὴν οὕτω τὰ πράγματα κρίνασαν,
οὐ μὰ Δί' οὐκ ἀποστάντα τῶν συμφερόντων τῇ πόλει, 307
μισθώσαντα δ' αὑτὸν τοῖς ἐναντίοις, τοὺς ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν
καιροὺς ἀντὶ τῶν τῆς πατρίδος θεραπεύειν, οὐδὲ τὸν μὲν
πράγματ' ἄξια τῆς πόλεως ὑποστάντα λέγειν καὶ γράφειν
καὶ μένειν ἐπὶ τούτων βασκαίνειν, ἂν δέ τις ἰδίᾳ τι λυ-
πήσῃ, τοῦτο μεμνῆσθαι καὶ τηρεῖν, οὐδέ γ' ἡσυχίαν ἄγειν
328 ἄδικον καὶ ὕπ | ουλον, ὃ σὺ ποιεῖς πολλάκις. ἔστι γάρ, ἔστιν 308
ἡσυχία δικαία καὶ συμφέρουσα τῇ πόλει, ἣν οἱ πολλοὶ τῶν
πολιτῶν ὑμεῖς [ἁπλῶς] ἄγετε. ἀλλ' οὐ ταύτην οὗτος ἄγει
τὴν ἡσυχίαν, πολλοῦ γε καὶ δεῖ, ἀλλ' ἀποστὰς ὅταν αὐτῷ
δόξῃ τῆς πολιτείας (πολλάκις δὲ δοκεῖ) φυλάττει πηνίκ'
ἔσεσθε μεστοὶ τοῦ συνεχῶς λέγοντος ἢ παρὰ τῆς τύχης τι
συμβέβηκεν ἐναντίωμα ἢ ἄλλο τι δύσκολον γέγονε (πολλὰ
δὲ τἀνθρώπινα)· εἶτ' ἐπὶ τούτῳ τῷ καιρῷ ῥήτωρ ἐξαίφνης
ἐκ τῆς ἡσυχίας ὥσπερ πνεῦμ' ἐφάνη, καὶ πεφωνασκηκὼς καὶ
συνειλοχὼς ῥήματα καὶ λόγους συνείρει τούτους σαφῶς καὶ ἀ-
πνευστί, ὄνησιν μὲν οὐδεμίαν φέροντας οὐδ' ἀγαθοῦ κτῆσιν οὐδε-
νός, συμφορὰν δὲ τῷ τυχόντι τῶν πολιτῶν καὶ κοινὴν αἰσχύνην.
καίτοι ταύτης τῆς μελέτης καὶ τῆς ἐπιμελείας, Αἰσχίνη, εἴπερ 309

μὲν ὦ γῆ καὶ θεοί A^{1}B | μεγίστοις ΣΛA^{12}BR ἐν μεγίστοις ς | ὑπῆρχεν ἄν Marklandus | 25 τῶν (post ἀντί) om. ς Fritzschius qua est. Lucian. p. 108 | ὑπὲρ τῆς πατρίδος A^{2}R | 27 προελόμενον βασκαίνειν ΛA^{12}RBD | 28 ἄν ΣΛA^{1}D ἐάν B | 29 γ(ε) ΣΛA^{1}B om. B | 1 ὅ ΣΛA^{1}B ὡς B | ἔστι τις ἡσυχία Dobraeus | 3 ἁπλῶς om. Par. k Pal. 2 suspectat Westermannus ἁπλῶς ὑμεῖς ἄγετε A^1 ὑμεῖς ἄγετε ἁπλῶς ς | 6 πηνίκ' ΣΛd ὁπηνίχ' ὑμεῖς A^{12}R ὁπηνίκ' B | ἔσεσθε T ἔσεσθαι Σpr. ἐστέ ωνV | 10 ἀνεφάνη A^{12}R | 11 συνειλοχώς A^{12}R συνειληχώς B corr. συνειλεχώς ΣΛBpr. | 12 ἀπνευστεί Σ | 15 Αἰσχίνη post μελέτης transpon. A^{1}R om. Vind. 1

1 215 οὕτω γάρ ἐστιν, ὡς ἔοικε, δεινὸς δημιουργὸς λόγων, ὥστ' οὐκ ἀπόχρη αὐτῷ εἴ τι πεπολίτευμαι παρ' ὑμῖν ἐγὼ ἢ εἴ τινας δημηγορίας εἴρηκα, τούτων κατηγορεῖν. (216) ἀλλὰ καὶ τὴν ἡσυχίαν μου τοῦ βίου διαβάλλει καὶ τῆς σιωπῆς κατηγορεῖ, ἵνα μηδεὶς αὐτῷ τόπος ἀσυκοφάντητος παραλείπηται, 217 sq. u. ad p. 252, 29. 220 ἐπιτιμᾷς δέ μοι, εἰ μὴ συνεχῶς ἀλλὰ διαλείπων πρὸς τὸν δῆμον προσέρχομαι καὶ τὴν ἀξίωσιν ταύτην οἴει λανθάνειν μεταφέρων οὐκ ἐκ δημοκρατίας, ἀλλ' ἐξ ἑτέρας πολιτείας. ἐν μὲν γὰρ ταῖς ὀλιγαρχίαις οὐχ ὁ βουλόμενος ἀλλ' ὁ δυναστεύων δημηγορεῖ, ἐν δὲ ταῖς δημηγορίαις ὁ βουλόμενος καὶ ὅταν αὐτῷ δοκῇ. καὶ τὸ μὲν διὰ χρόνου λέγειν σημεῖόν ἐστιν ἐπὶ τῶν καιρῶν καὶ τοῦ συμφέροντος ἀνδρὸς πολιτευομένου, τὸ δὲ μηδεμίαν παραλείπειν ἡμέραν ἐργαζομένου καὶ μισθαρνοῦντος. Proxima u. ad p. 318, 29.

ἐκ ψυχῆς δικαίας ἐγίγνετο καὶ τὰ τῆς πατρίδος συμφέροντα
προῃρημένης, τοὺς καρποὺς ἔδει γενναίους καὶ καλοὺς καὶ
πᾶσιν ὠφελίμους εἶναι, συμμαχίας πόλεων, πόρους χρημά-
των, ἐμπορίου κατασκευήν, νόμων συμφερόντων θέσεις, τοῖς
310 ἀποδειχθεῖσιν ἐχθροῖς ἐναντιώματα. τούτων γὰρ ἁπάντων
ἦν ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις ἐξέτασις, καὶ ἔδωκεν ὁ παρελθὼν
χρόνος πολλὰς ἀποδείξεις ἀνδρὶ καλῷ τε κἀγαθῷ, ἐν οἷς
οὐδαμοῦ σὺ φανήσει γεγονώς, οὐ πρῶτος, οὐ δεύτερος, οὐ
τρίτος, οὐ τέταρτος, οὐ πέμπτος, οὐχ ἕκτος, οὐχ ὁποστοσ-
311 οῦν, οὔκουν ἐπί γ' οἷς ἡ πατρὶς ηὐξάνετο. τίς γὰρ συμ-
μαχία σοῦ πράξαντος γέγονε τῇ πόλει; τίς δὲ βοήθεια ἢ
κτῆσις εὐνοίας ἢ δόξης; τίς δὲ πρεσβεία, τίς διακονία δι' |
ἣν ἡ πόλις ἐντιμοτέρα; τί τῶν οἰκείων ἢ τῶν Ἑλληνικῶν 329
καὶ ξενικῶν, οἷς ἐπέστης, ἐπηνώρθωται; ποῖαι τριήρεις;
ποῖα βέλη; ποῖοι νεώσοικοι; τίς ἐπισκευὴ τειχῶν; ποῖον
ἱππικόν; τί τῶν ἁπάντων σὺ χρήσιμος εἶ; τίς ἢ τοῖς εὐπό-
ροις ἢ τοῖς ἀπόροις πολιτικὴ καὶ κοινὴ βοήθεια χρημάτων;
312 οὐδεμία. ἀλλ', ὦ τᾶν, εἰ μηδὲν τούτων, εὔνοιά γε καὶ
προθυμία· ποῦ; πότε; ὅστις, ὦ πάντων ἀδικώτατε, οὐδ'
ὅθ' ἅπαντες, ὅσοι πώποτ' ἐφθέγξαντ' ἐπὶ τοῦ βήματος, εἰς
σωτηρίαν ἐπεδίδοσαν καὶ τὸ τελευταῖον Ἀριστόνικος τὸ
συνειλεγμένον εἰς τὴν ἐπιτιμίαν, οὐδὲ τότ' οὔτε παρῆλθες
οὔτ' ἐπέδωκας οὐδέν, οὐκ ἀπορῶν, πῶς γάρ; ὅς γε κεκλη-
ρονόμηκας μὲν τῶν Φίλωνος τοῦ κηδεστοῦ χρημάτων πλειό-
νων ἢ πεντεταλάντων, διτάλαντον δ' εἶχες ἔρανον [δωρεὰν]
παρὰ τῶν ἡγεμόνων τῶν συμμοριῶν ἐφ' οἷς ἐλυμήνω τὸν
313 τριηραρχικὸν νόμον. ἀλλ' ἵνα μὴ λόγον ἐκ λόγου λέγων
τοῦ παρόντος ἐμαυτὸν ἐκκρούσω, παραλείψω ταῦτα. ἀλλ'
ὅτι γ' οὐχὶ δι' ἔνδειαν οὐκ ἐπέδωκας, ἐκ τούτων δῆλον,
ἀλλὰ φυλάττων τὸ μηδὲν ἐναντίον γενέσθαι παρὰ σοῦ τού-

26 ἐπί γ' οἷς ΣΛΑ[1] Thom. M. u. αὔξει R ἐπεὶ οἷς Bγρ. ἐπεί γε καί B text. | 27 ηὐξάνετ' ἂν Marklandus | 28 βοήθεια ἐκ τῆς σῆς εὐνοίας Alexander de fig. VIII p. 474 | 1 ἐντιμοτέρα ΣΛpr.T ἐνδοξοτέρα Alexand. ἐντιμ. γέγονεν ων | 2 ἐπηνώρθωται ΣΛ pr. D ἐπηνώρθωται [διὰ σέ]ν ἐπηνώρθωται διὰ σέ A[12]B Alexand. b | 5 χρήσιμος γέγονας A[12]R | 7 οὐδεμία ΣA[1] pr. T οὐδεμία παρὰ σοῦ A[1] mg. παρὰ σοῦ; οὐδεμία ΛBb | 8 πάντων pro τούτων A[1] πάντων τούτων R | 12 εἰς τὴν ἐπιτιμίαν ΣΛ pr. T εἰς τὴν ἐπιτιμίαν ἀργύριον A[1]RD ἀργύριον εἰς τὴν ἐπιτιμίαν Λ corr. B | 13 τότε παρῆλθες A[2]BR | 14 κεκληρονομήκεις A. Schaeferus Dem. III, 1 p. 125 | 16 πέντε ταλάντων edd. ante R | δωρεάν A[1] in mg. habet ab alia m. | 20 γ' οὐχί ΣΛA[12]BR οὐχί ς

τοις οἷς ἅπαντα πολιτεύει. ἐν τίσιν οὖν σὺ νεανίας καὶ
πηνίκα λαμπρός; ἡνίκ' ἂν κατὰ τούτων τι δέῃ, ἐν τούτοις
λαμπροφωνότατος, μνημονικώτατος, ὑποκριτὴς ἄριστος, τραγικὸς Θεοκρίνης.

Εἶτα τῶν πρότερον γεγενημένων ἀγαθῶν ἀνδρῶν μέ- 314
μνησαι. καὶ καλῶς ποιεῖς. οὐ μέντοι δίκαιόν ἐστιν, ὦ
ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὴν πρὸς τοὺς τετελευτηκότας εὔνοιαν
ὑπάρχουσαν προ|λαβόντα παρ' ὑμῶν πρὸς ἐκείνους ἐξετάζειν
καὶ παραβάλλειν ἐμὲ τὸν νῦν ζῶντα μεθ' ὑμῶν. τίς γὰρ 315
οὐκ οἶδε τῶν πάντων ὅτι τοῖς μὲν ζῶσι πᾶσιν ὕπεστί τις
ἢ πλείων ἢ ἐλάττων φθόνος, τοὺς τεθνεῶτας δ' οὐδὲ τῶν
ἐχθρῶν οὐδεὶς ἔτι μισεῖ; οὕτως οὖν ἐχόντων τούτων τῇ
φύσει, πρὸς τοὺς πρὸ ἐμαυτοῦ νῦν ἐγὼ κρίνωμαι καὶ θεωρῶμαι; μηδαμῶς· οὔτε γὰρ δίκαιον οὔτ' ἴσον, Αἰσχίνη, ἀλλὰ
πρὸς σὲ καὶ ἄλλον εἴ τινα βούλει τῶν ταὐτά σοι προῃρημένων [καὶ ζώντων]. κἀκεῖνο σκόπει· πότερον κάλλιον 316
καὶ ἄμεινον τῇ πόλει διὰ τὰς τῶν πρότερον εὐεργεσίας,
οὔσας ὑπερμεγέθεις, οὐ μὲν οὖν εἴποι τις ἂν ἡλίκας, τὰς
περὶ τὸν παρόντα βίον γιγνομένας εἰς ἀχαριστίαν καὶ προπηλακισμὸν ἄγειν, ἢ πᾶσιν, ὅσοι τι μετ' εὐνοίας πράττουσι,
τῆς τούτων τιμῆς καὶ φιλανθρωπίας μετεῖναι; καὶ μὴν εἰ 317

23 νεανικός Cobetus nou. lect. p. 228 | 24 λαμπρός del. Cobetus | κατὰ τούτων τι Σpr. T κατὰ τουτωνί D εἰπεῖν κατὰ τούτων τι BB κατὰ τούτων εἰπεῖν τι Σ corr. ΛA^1 εἰπεῖν τι κατὰ τούτων ς | δέῃ ΣΛA^{12}B pr. b^1 δέοι B corr. | 27 ἀγαθῶν ἀνδρῶν ΣΛA^{1}d ἀνδρῶν ἀγαθῶν B Aristid. or. II p. 347 | 28 ὦ om. ΣΛB edd. post d praeter D | προλαβόντα ΣR προσλαβόντα ΛA^{1}B | 1 παρ' ὑμῖν Dobraeus | 2 τὸν νῦν ζῶντα ΣΛB τὸν συζῶντα A^{1}B | 4 τοὺς δὲ τεθνεῶτας A^{2}RB | 7 κρίνωμαι καὶ θεωρῶμαι ΣBR κρίνομαι καὶ θεωροῦμαι ΛA^1 | 8 ἴσον ἐστίν A^{2}R | 10 καὶ ζώντων del. Dobraeus | 11 πρότερον ΣΛA^{1}Bb^1 προτέρων ς | 13 περί Schaeferus ἐπί ω | 15 τούτων Σpr. T παρὰ τούτων ΛA^{1}B Aristid. Db

26 178 εἰ γάρ τις ὑμᾶς ἐρωτήσειε πότερον ὑμῖν ἐνδοξοτέρα δοκεῖ ἡ πόλις ἡμῶν εἶναι ἐπὶ τῶν νυνὶ καιρῶν ἢ ἐπὶ τῶν προγόνων, ἅπαντες ἂν ὁμολογήσαιτε ὅτι ἐπὶ τῶν προγόνων. ἄνδρες δὲ πότερον τότ' ἀμείνους ἦσαν ἢ νυνί; τότε μὲν διαφέροντες, νυνὶ δὲ πολλῷ καταδεέστεροι. δωρεαὶ δὲ καὶ στέφανοι καὶ κηρύγματα καὶ σιτήσεις ἐν πρυτανείῳ πότερον τότε πλείους ἦσαν ἢ νυνί; τότε μὲν ἦν σπάνια τὰ καλὰ παρ' ἡμῖν καὶ τὸ τῆς ἀρετῆς ὄνομα τίμιον, νῦν δ' ἤδη καταπέπλυται τὸ πρᾶγμα καὶ τὸ στεφανοῦν ἐξ ἔθους ἀλλ' οὐκ ἐκ προνοίας ποιεῖσθε. (179) οὐκ οὖν ἄτοπον οὑτωσὶ διαλογιζομένοις τὰς μὲν δωρεὰς νῦν πλείους εἶναι, τὰ δὲ πράγματα τῆς πόλεως τότε μᾶλλον ἰσχύειν καὶ τοὺς ἄνδρας νῦν μὲν χείρους εἶναι, τότε δ' ἀμείνους. ἐγὼ δὲ τοῦθ' ὑμᾶς ἐπιχειρήσω διδάσκειν. 181 (ad p. 297, 21).

καὶ τοῦτ᾽ ἄρα δεῖ μ᾽ εἰπεῖν, ἡ μὲν ἐμὴ πολιτεία καὶ προ-
αίρεσις, ἄν τις σκοπῇ, ταῖς τῶν τότ᾽ ἐπαινουμένων ἀνδρῶν
ὁμοία καὶ ταὐτὰ βουλομένη φανήσεται, ἡ δὲ σὴ ταῖς τῶν
τοὺς τοιούτους τότε συκοφαντούντων· δῆλον γὰρ ὅτι καὶ
κατ᾽ ἐκείνους ἦσάν τινες, οἳ διασύροντες τοὺς ὄντας τότε,
τοὺς δὲ πρότερον γεγενημένους ἐπῄνουν, βάσκανον πρᾶγμα
318 καὶ ταὐτὸ ποιοῦντες σοί. εἶτα λέγεις ὡς οὐδὲν ὅμοιός
εἰμ᾽ ἐκείνοις ἐγώ; σὺ δ᾽ ὅμοιος, Αἰσχίνη; ὁ δ᾽ ἀδελφὸς ὁ
σός; ἄλλος δέ τις τῶν νῦν ῥητόρων; ἐγὼ μὲν γὰρ οὐδένα
φημί. ἀλλὰ πρὸς τοὺς ζῶντας, ὦ χρηστέ, ἵνα μηδὲν ἄλλ᾽
εἴπω, τὸν ζῶντ᾽ ἐξέταζε καὶ τοὺς καθ᾽ αὑτόν, ὥσπερ τἄλλα
319 πάντα, τοὺς | ποιητάς, τοὺς χορούς, τοὺς ἀγωνιστάς. ὁ Φιλ- 331
άμμων οὐχ ὅτι Γλαύκου τοῦ Καρυστίου καί τινων ἑτέρων
πρότερον γεγενημένων ἀθλητῶν ἀσθενέστερος ἦν, ἀστεφάνω-
τος ἐκ τῆς Ὀλυμπίας ἀπῄει, ἀλλ᾽ ὅτι τῶν εἰσελθόντων πρὸς
αὐτὸν ἄριστ᾽ ἐμάχετο, ἐστεφανοῦτο καὶ νικῶν ἀνηγορεύ-
ετο. καὶ σὺ πρὸς τοὺς νῦν ὅρα με ῥήτορας, πρὸς σαυτόν,
320 πρὸς ὅντινα βούλει τῶν ἁπάντων· οὐδέν᾽ ἐξίσταμαι. ὧν,
ὅτε μὲν τῇ πόλει τὰ βέλτισθ᾽ ἑλέσθαι παρῆν, ἐφαμίλλου
τῆς εἰς τὴν πατρίδα εὐνοίας ἐν κοινῷ πᾶσι κειμένης, ἐγὼ
κράτιστα λέγων ἐφαινόμην, καὶ τοῖς ἐμοῖς καὶ ψηφίσμασι
καὶ νόμοις καὶ πρεσβείαις ἅπαντα διῳκεῖτο, ὑμῶν δ᾽ οὐδεὶς
ἦν οὐδαμοῦ, πλὴν εἰ τούτοις ἐπηρεάσαι τι δέοι· ἐπειδὴ δ᾽
ἃ μήποτ᾽ ὤφελε συνέβη, καὶ οὐκέτι συμβούλων, ἀλλὰ τῶν
τοῖς ἐπιταττομένοις ὑπηρετούντων καὶ τῶν κατὰ τῆς πα-

18 σκοπῇ ΣΛpr. V ὀρθῶς σκοπῇ ω | 21 ἦσάν τινες ΣΛpr.A[1] text. d ἦσάν τινες [τοὺς χρόνους] B τοὺς χρόνους ἦσάν τινες A[1] mg. ab alia m. ἦσάν τινες τοὺς χρόνους Λ corr. B | 22 οἳ διασύροντες Λd οἳ διέσυρον μὲν A[1]RBDb οἱ διασύροντες ΣB TvK | 8 οὐδένα Σpr. Λpr. Anecd. Bekk. p. 138, 2 d οὐδενί Σγρ. Λ corr. ead. m. A[1]B Lobeckius ad. Soph. Ai. 82 | 10 τὰ βέλτιστα A[12] τὰ κράτιστα R τἄριστα Spengelius p. 68 | 11 καὶ ψηφίσμασι ΣΛΤ ψηφίσμασι A[1]B | 13 ἦν om. B

1 189 καίτοι πυνθάνομαί γ᾽ αὐτὸν μέλλειν λέγειν, ὡς οὐ δίκαια ποιῶ παραβάλλων αὐτῷ τὰ τῶν προγόνων ἔργα· οὐδὲ γὰρ Φιλάμμωνά φησι τὸν πύκτην Ὀλυμπίασι στεφανωθῆναι νικήσαντα Γλαῦκον τὸν παλαιὸν ἐκεῖνον [πύκτην], ἀλλὰ τοὺς καθ᾽ ἑαυτὸν ἀγωνιστάς, ὥσπερ ὑμᾶς ἀγνοοῦντας ὅτι τοῖς μὲν πύκταις ἐστὶν ὁ ἀγὼν πρὸς ἀλλήλους, τοῖς δ᾽ ἀξιοῦσι στεφανοῦσθαι πρὸς αὐτὴν τὴν ἀρετήν, ἧς ἕνεκα στεφανοῦνται· δεῖ γὰρ τὸν κήρυκα ἀψευδεῖν, ὅταν τὴν ἀνάρρησιν ἐν τῷ θεάτρῳ ποιῆται πρὸς τοὺς Ἕλληνας. μὴ οὖν ἡμῖν ὡς Παταικίωνος ἄμεινον πεπολίτευσαι, διέξιθι ἀλλ᾽ ἐφικόμενος τῆς ἀνδραγαθίας οὕτω τὰς χάριτας τὸν δῆμον ἀπαίτει.

τρίδος μισθαρνεῖν ἑτοίμων καὶ τῶν κολακεύειν ἕτερον βου-
λομένων ἐξέτασις ἦν, τηνικαῦτα σὺ καὶ τούτων ἕκαστος ἐν
τάξει καὶ μέγας καὶ λαμπρὸς ἱπποτρόφος, ἐγὼ δ' ἀσθενής,
ὁμολογῶ, ἀλλ' εὔνους μᾶλλον ὑμῶν τουτοισί. δύο δ', ὦ 321
ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν φύσει μέτριον πολίτην ἔχειν δεῖ
(οὕτω γάρ μοι περὶ ἐμαυτοῦ λέγοντι ἀνεπιφθονώτατον εἰ-
πεῖν), ἐν μὲν ταῖς ἐξουσίαις τὴν τοῦ γενναίου καὶ τοῦ πρω-
τείου τῇ πόλει προαίρεσιν διαφυλάττειν, ἐν παντὶ δὲ καιρῷ
καὶ πράξει τὴν εὔνοιαν· τούτου γὰρ ἡ φύσις κυρία, τοῦ
δύνασθαι δὲ καὶ ἰσχύειν ἕτερα. ταύτην τοίνυν παρ' ἐμοὶ
μεμενηκυῖαν εὑρήσεθ' ἁπλῶς. ὁρᾶτε δέ. οὐκ ἐξαιτούμενος, 322
332 οὐκ Ἀμφικτυονικὰς δίκας ἐπαγόντων, οὐκ | ἀπειλούντων, οὐκ
ἐπαγγελλομένων, οὐχὶ τοὺς καταράτους τούτους ὥσπερ
θηρία μοι προσβαλλόντων, οὐδαμῶς ἐγὼ προδέδωκα τὴν
εἰς ὑμᾶς εὔνοιαν. τὸ γὰρ ἐξ ἀρχῆς εὐθὺς ὀρθὴν καὶ δικαίαν
τὴν ὁδὸν τῆς πολιτείας εἱλόμην, τὰς τιμάς, τὰς δυναστείας,
τὰς εὐδοξίας τὰς τῆς πατρίδος θεραπεύειν, ταύτας αὔξειν,
μετὰ τούτων εἶναι. οὐκ ἐπὶ μὲν τοῖς ἑτέρων εὐτυχήμασι 323
φαιδρὸς ἐγὼ καὶ γεγηθὼς κατὰ τὴν ἀγορὰν περιέρχομαι,
τὴν δεξιὰν προτείνων καὶ εὐαγγελιζόμενος τούτοις οὓς ἂν
ἐκεῖσ' ἀπαγγέλλειν οἴωμαι, τῶν δὲ τῆς πόλεως ἀγαθῶν
πεφρικὼς ἀκούω καὶ στένων καὶ κύπτων εἰς τὴν γῆν, ὥσπερ
οἱ δυσσεβεῖς οὗτοι, οἳ τὴν μὲν πόλιν διασύρουσιν, ὥσπερ
οὐχ αὑτοὺς διασύροντες, ὅταν τοῦτο ποιῶσιν, ἔξω δὲ βλέ-
πουσι, καὶ ἐν οἷς ἀτυχησάντων τῶν Ἑλλήνων εὐτύχησεν
ἕτερος, ταῦτ' ἐπαινοῦσι καὶ ὅπως τὸν ἅπαντα χρόνον μενεῖ
φασι δεῖν τηρεῖν.

17 ἑτοίμων ὄντων A²R | ἕτερον ΣΛD ἑτέρους A¹BK | 18 ἦν om. ΣΛTVW⁴ | 21 ὦ om. ΣΛBTvWV | τόν ΣΛpr. d ταῦτα τόν ων | 24 καὶ τοῦ ΣΛpr. B καί A¹ καὶ τὴν τοῦ Λ corr. B | 27 δὲ δύνασθαι A¹RB | ἕτερα ΣΛR ἑτέρα A¹B | 29 εἰς Ἀμφικτυονας ΣVW⁴ εἰς Ἀμφικτυονικάς Vrb. K | ἐπαγόντων ΣA¹B ἐπαγόντων μοι ΛB | 1 οὐκ ἀπειλούντων om. ΣTbKV secl. W⁴ | οὐ τούς A²R | 3 ἐγὼ προδέδωκα ΣΛA¹R προδέδωκα ἐγώ B | 4 τὴν ὀρθὴν καὶ δικαίαν ὁδόνR |.10 ἀπαγγελεῖν Marklandus R | 16 ηὐτύχησεν d³ | 17 μενεῖ ΣΛpr.d μένει A¹ διαμενεῖ Λ corr. eod. atram. B .

20 159 καταγαγούσης δ' αὐτὸν εἰς τὴν πόλιν τῆς ἀπροσδοκήτου σωτηρίας τοὺς μὲν πρώτους χρόνους ὑπότρομος ἦν ἄνθρωπος καὶ παριὼν ἡμιθνὴς ἐπὶ τὸ βῆμα εἰρηνοφύλακα ὑμᾶς αὐτὸν ἐκέλευε χειροτονεῖν· ὑμεῖς δὲ [κατὰ μὲν τοὺς πρώτους χρόνους] οὐδ' ἐπὶ τὰ ψηφίσματα εἰᾶτε τὸ Δημοσθένους ἐπιγράφειν ὄνομα, ἀλλὰ Ναυσικλεῖ τοῦτο προσετάττετε· νυνὶ δ' ἤδη καὶ στεφανοῦσθαι ἀξιοῖ.

324 Μὴ δῆτ', ὦ πάντες θεοί, μηδεὶς ταῦθ' ὑμῶν ἐπινεύσειεν, ἀλλὰ μάλιστα μὲν καὶ τούτοις βελτίω τινὰ νοῦν καὶ φρένας ἐνθείητε, εἰ δ' ἄρ' ἔχουσιν ἀνιάτως, τούτους μὲν αὐτοὺς καθ' ἑαυτοὺς ἐξώλεις καὶ προώλεις ἐν γῇ καὶ θαλάττῃ ποιήσατε, ἡμῖν δὲ τοῖς λοιποῖς τὴν ταχίστην ἀπαλλαγὴν τῶν ἐπηρτημένων φόβων δότε καὶ σωτηρίαν ἀσφαλῆ.

21 ἀνιάτως ΣΛA^{1}B οὕτως ἀνιάτως B | 22 ποιήσατε ΣB ποιήσοιτε Λ ποιήσαιτε A^{1}B | Subscriptum in Σ Δημοσθενους υπερ Κτησιφωντος περι του στεφανου ΧΧ𐅅ΗΗ𐅄ΔΠΙΙΙ. In B περὶ τοῦ στεφάνου ΧΧ𐅅ΗΗ𐅄ΔΗΙΙΙ. In A^{1} περὶ τοῦ στεφάνου.

Epilogus.

Quattuor primas huius libelli plagulas iam ante hos quattuor annos formis exscriptas esse sciendum est: quae cum recentes a prelo auditoribus meis tradendae essent, festinata opera factum est, ut plura quam par est menda relinquerentur, ex quibus nunc potiora certe corrigam. Addenda pauca haberem, nisi his ipsis diebus edita esset Kirchhoffii de forma huius orationis commentatio. Nec in Aeschineis quod Weidneri exemplo uti olim non licuit, magnopere dolendum est, quoniam ueras esse eius rationes mihi nondum persuasi. In hiatu deuitando minus nunc quam antea inconstans fui: ceterum institutum consilium totum illud quidem ad scholarum usus adcommodatum firmiter tenui, quamquam fore praeuideo, quibus in adnotanda scripturae discrepantia parcior fuisse uidear.

Iam ad singula accedamus, quibus hoc unum etiam de Kirchhoffianae disputationis summa praemittendum esse intellego, duas illi uideri Demosthenis orationes ab editore quodam post mortem oratoris in unam conflatas esse, alteram olymp. 111 anno primo uel secundo conscriptam, quae paragraphis 3. 4. 8. 53 extr. — 121 contineatur detractis tamen iis, quibus ad Aeschineae quosdam locos respondeatur: alteram post iudicium ipsum litteris mandatam, quae paragraphos 1. 2. 5—7. 10—52. 122—324 complectatur.

In oratione igitur ipsa

p. 229, 8 pro αὔτη lege αὐτή.
16 post Ἀθηναῖοι colo distinguendum.
p. 233, 26 et p. 246, 25 pro ἐδύνατο l. ἠδύνατο.
p. 234, 25 unci remouendi.
p. 246, 1 ante φρόνημα excidit τό.
p. 248, 6 pro ἠδίκητο l. ἠδικεῖτο.
13 καὶ Μεγάροις ἐπιχειρῶν dubito an non recte secluserim.
p. 249, 4 καὶ μὴν — 6 Αἰσχίνη cum superioribus iungenda erant.
p. 256, 22 in Chersonesitarum certe decreto unci abesse non debebant: in Byzantino fraus uno saltem argumento coarguitur, quod probabili ratione nulla expedias.
p. 257, 5 et p. 259, 14 l. σῶσαι.
p. 262, 11 ante καθυφεῖναι excidit μή.

p. 264, 14 post ἦcθα dele φηcί.
p. 267, 12 ἐcτεφανῶcθαι secludere debebam cum Kirchhoffio, item
p. 268, 22 κακῶc cum Westermanno.
7 post ψηφιεῖcθαι puncto distinguendum.
p. 270, 21 l. πρῴην.

Porro in adnotatione critica ad
p. 227, 4 post B adde in ras.
p. 228, 6 ante B a. B text.
15 a. τοιοῦτον ὄντα Herwerdenus mnem. n. III p. 128.
p. 229, 8 post A¹ a. corr.
12 post A¹ a. corr., post ἔνι a. A¹ pr.
23 pro B l. b¹.
29 pro T l. d.
p. 231, 9 post ΛA¹ a. V.
13 post D a. b.
18 post A¹ a. B pr.
p. 232, 17 a. ἐτόλμα Σ pr. A¹R τολμᾷ ΛB.
22 l. νυνί ΣΛpr. d om. Alexander de fig. VIII p. 459.
p. 233, 2 pro 21 l. 211.
19 ante πάντα om. Barb. dele καί.
p. 234, 7 post Λ a. B.
p. 236, 11 l. ἀπίοιμεν B corr. ἀπίωcιν ϛ.
p. 237, 3 l. ἀποκρίναcθαι ΣΛ text. A¹b¹ ἀπολογεῖcθαι Σ marg. ἀπολο(γή)ύαcθαι Λ marg. ἀπολογήcαcθαι B γρ. ἀποκρίνεcθαι B.
p. 240, 28 a. καὶ διαφθ. ἐπὶ χρήμαcιν delet Cobetus uar. lect. ² p. 507.
p. 241, 26 pro V l. W.
p. 242, 8 post Σ a. pr.
p. 244, 11 post West. a. Kirchhoffius.
p. 245, 18 dele B.
26 post Λ a. B.
p. 246, 1 post Dobr. a. Kirchhoffius.
p. 247, 2 a. μέν delet Kirchhoffius.
17 a. χωρίῳ — μικρῷ delet Herwerdenus p. 129.
p. 248, 3 a. Ποτείδαιαν Kirchhoffius.
7 a. καίτοι — 11 ἐρῶ ab editore addita uidentur Kirchhoffio.
p. 249, 4 a. καὶ μὴν τὴν εἰρήνην — p. 252, 1 καὶ τούτοιc ἠναντιούμην a Demosthene postea adiecta esse censet Kirchhoffius praeter p. 250, 3 τοῦτο μὲν τοίνυν — 7 λέγε, quae editori tribuit.
p. 251, 29 a. καὶ τούτοιc ἠναντιούμην delet Herwerdenus p. 129.
p. 252, 6 a. μετὰ δὲ ταῦτα — 9 οἱ cύμμαχοι postea addita fuisse uidentur Kirchhoffio fortasse ab editore.
28 a. οὐ τοίνυν — p. 253, 3 τήμερον in margine adiecta uidentur Kirchhoffio fortasse ab ipso Demosthene.
29 a. καὶ λέγων delet Cobetus uar. lect. ² p. 507.
p. 253, 5 a. νῦν delet Kirchhoffius.
7 a. καὶ δευτέρου — γιγνομένου delet etiam Kirchhoffius.
p. 254, 1 a. ἔcτιν οὖν — 5 cτεφανῶμαι in margine addita fuisse uidentur Kirchhoffio fortasse a Demosthene.
10 a. πάντας ἀνωμολόγημαι τοὺc τρόπουc cum Dobraeo Kirchhoffius.
p. 256, 12 post 42 a. T.
p. 257, 15 a. τοὺc ἀδικουμένουc delet Kirchhoffius.
18 a. μέν delet Kirchhoffius.
21 a. ἵνα τοίνυν — p. 260, 6 οἱ ταῦτ' ἐροῦντες οὗτοι postea

addita a Demosthene uidentur Kirchhoffio.

p. 258, 8 post Σ a. TW[1]K.
p. 259, 22 v transpone post A[1].
p. 260, 3 post B corr. a. Plut. mor. p. 542 A.
5 a. ἐβούλεσθε d[3].
15 a. τοὺς πλουσίους delet etiam Kirchhoffius.
p. 261, 3 a. αὐτός post δέκατος inserit Herwerdenus p. 129.
p. 262, 17 a. ἐν Μουνιχίας Kirchhoffius.
p. 263, 11 a. ἔπραττον καὶ ἔλεγον Sauppius symb. ad emend. orat. Att. p. 12.
p. 264, 14 post ω a. D.
21 pro T l. D.
25 post T a. v.
p. 268, 2 a. πλάττει Cobetus uar. lect. [2] p. 552.
5 a. μεταποιεῖν recepto εἰσάγειν et deletis τῶν δ' Kirchhoffius.
22 post West. a. Herwerdenus p. 129.
p. 271, 24 post W[1] a. K.
p. 274, 8 a. οὐδέν delet Herwerdenus p. 129.
p. 275, 25 post D a. W.
p. 285, 27 et p. 292, 15 a. ἔμελλεν d[3].
p. 312, 1 a. ἐβουλόμεθ' d[3].
p. 315, 9 post Σ a. pr.

In secunda persona indicatiui passiui ει ubique pro ῃ et alia pauca id genus scripsi tacitus.